

ԱՂԴԱԳԻՐ

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ

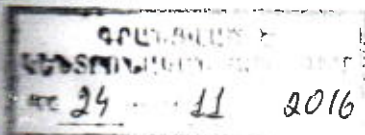
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ, ք. Երևան, Չարենցի 12, թիվ 53, 1-5, հեռ. (+374 10) 59 22 59, էլ. փոստ unibank@unibank.am

Արժեթղթերի քանակը՝ 17,391,305 հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝ 100 ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի տեղաբաշխման արժեքը (արժույթը)՝ 230 ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը՝ 1,739,130,500 ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի ընդհանուր տեղաբաշխման արժեքը՝ 4,000,000,150 ՀՀ դրամ

ՀՀ ՀԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՂԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ
ՔՐԱԿՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑԿԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՍ
ԻՍԿՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՀ ԿԲ Նախագահի 23.11.2016թ
Թիվ 1/848 Ա որոշում

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

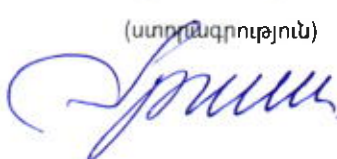

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆԶԻՆՔ	4
ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	4
1.Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության մասին	6
2.Բանկին և բաժնետոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը.....	7
4.Բանկի աուդիտն իրականացնող անձ	18
5.Բանկի կառավարման անդամները, աշխատակիցները և բաժնետերը	18
6.Բանկի կողմից առաջարկվող բաժնետոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները	19
7.Բաժնետոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության նկարագիրը	20
8.Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները	21
ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	23
1.Ռիսկային գործոններ.....	23
2.Հիմնական տեղեկատվություն.....	23
3.Տեղեկատվություն կապված առաջարկվող արժեթղթերի հետ	25
4.Առաջարկի ժամկետը և պայմանները	33
5.Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	40
6.Վաճառող բաժնետերերը	40
7.Թողարկման և առաջարկի ծախսերը.....	41
ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	42
1.Անկախ աուդիտորներ.....	42
2.Ռիսկային գործոններ	42
3.Տեղեկատվություն թողարկողի մասին.....	54
4.Բիզնեսի նկարագիրը	64
5.Բանկի կառուցվածքը	75
6.Բանկի հիմնական միջոցներ	77
7.Բանկի կապիտալ ռեսուրսները.....	77
8.Հետազոտական աշխատանքները և զարգացման ուղղությունները	80

9.Արտոնագրերը և լիցենզիաները.....	80
10. Չարգացման վերջին միտումները	80
11.Կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները.....	81
12.Վարձատրություններ և պարգևավճարներ	122
13.Աշխատակիցներ	122
14.Խոշոր բաժնետերերը և հսկող անձինք.....	127
15.Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքները	127
16.Տեղեկատվություն թողարկողի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամտի և ծախսերի մասին	127
17.Էական պայմանագրերը	128
18.Այլ տեղեկատվություն.....	128
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1.....	144

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք Ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել Ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք

Գագիկ Զաքարյան	Խորհրդի նախագահ	 (ստորագրություն)	09.11.2016թ (ամսաթիվ)
Գեորգի Պիսկով	Խորհրդի անդամ	 (ստորագրություն)	09.11.2016թ (ամսաթիվ)
Հրահատ Արզումանյան	Խորհրդի անդամ	 (ստորագրություն)	09.11.2016թ (ամսաթիվ)
Էդուարդ Զամանյան	Խորհրդի անդամ	 (ստորագրություն)	09.11.2016թ (ամսաթիվ)
Արարատ Ղուկասյան	Խորհրդի անդամ	 (ստորագրություն)	09.11.2016թ (ամսաթիվ)
Վարդան Աթայան	Վարչության նախագահ - Գործադիր տնօրեն	 (ստորագրություն)	09.11.2016թ (ամսաթիվ)
Զաքար Բոյաջյան	Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ - ռիսկերի կառավարման տնօրեն	 (ստորագրություն)	09.11.2016թ (ամսաթիվ)
Գոհար Գրիգորյան	Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրեն - Գլխավոր հաշվապահ	 (ստորագրություն)	09.11.2016թ (ամսաթիվ)
Օվաննա Առաքելյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների	 (ստորագրություն)	09.11.2016թ (ամսաթիվ)

Դավիթ Պետրոսյան

Վարչության նախագահի
տեղակալ, Կորպորատիվ բիզնեսի
զարգացման և վաճառքների
տնօրեն

(ստորագրություն)

09.11.2016թ
(ամսաթիվ)

Մեսրոպ Հակոբյան

Վարչության նախագահի
տեղակալ, Օպերացիոն
սպասարկման և
տեղեկատվական
համակարգերի գծով տնօրեն

(ստորագրություն)

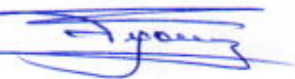

09.11.2016թ
(ամսաթիվ)

Գուրգեն Ղուկասյան

Վարչության նախագահի
տեղակալ, Մանրածախ բիզնեսի
զարգացման և վաճառքների
տնօրեն

(ստորագրություն)

09.11.2016թ
(ամսաթիվ)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆԶԻՆՔ	4
ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	4
1.Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության մասին	6
2.Բանկին և բաժնետոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը.....	7
4.Բանկի աուդիտն իրականացնող անձ	18
5.Բանկի կառավարման անդամները, աշխատակիցները և բաժնետերը	18
6.Բանկի կողմից առաջարկվող բաժնետոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները	19
7.Բաժնետոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության նկարագիրը	20
8.Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները	21
ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	23
1.Ռիսկային գործոններ.....	23
2.Հիմնական տեղեկատվություն.....	23
3.Տեղեկատվություն կապված առաջարկվող արժեթղթերի հետ	25
4.Առաջարկի ժամկետը և պայմանները	33
5.Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	40
6.Վաճառող բաժնետերերը	40
7.Թողարկման և առաջարկի ծախսերը.....	41
ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	42
1.Անկախ աուդիտորներ.....	42
2.Ռիսկային գործոններ	42
3.Տեղեկատվություն թողարկողի մասին.....	54
4.Բիզնեսի նկարագիրը	64
5.Բանկի կառուցվածքը	75
6.Բանկի հիմնական միջոցներ	77
7.Բանկի կապիտալ ռեսուրսները.....	77
8.Հետազոտական աշխատանքները և զարգացման ուղղությունները	80

9.Արտոնագրերը և լիցենզիաները.....	80
10. Չարգացման վերջին միտումները	80
11.Կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները.....	81
12.Վարձատրություններ և պարգևավճարներ	122
13.Աշխատակիցներ	122
14.Խոշոր բաժնետերերը և հսկող անձինք	127
15.Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքները	127
16.Տեղեկատվություն թողարկողի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամտի և ծախսերի մասին	127
17.Էական պայմանագրերը	128
18.Այլ տեղեկատվություն.....	128
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1.....	144

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք Ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթուրել Ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք

Գագիկ Զաքարյան	Խորհրդի նախագահ	 (ստորագրություն)	22.11.2016թ (ամսաթիվ)
Հրահատ Արզումանյան	Խորհրդի անդամ	 (ստորագրություն)	22.11.2016թ (ամսաթիվ)
Էդուարդ Զամանյան	Խորհրդի անդամ	 (ստորագրություն)	22.11.2016թ (ամսաթիվ)
Արարատ Ղուկասյան	Խորհրդի անդամ	 (ստորագրություն)	22.11.2016թ (ամսաթիվ)
Վարդան Աթայան	Վարչության նախագահ - Գործադիր տնօրեն	 (ստորագրություն)	22.11.2016թ (ամսաթիվ)
Զաքար Բոյաջյան	Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ - ռիսկերի կառավարման տնօրեն	 (ստորագրություն)	22.11.2016թ (ամսաթիվ)
Օվսաննա Առաքելյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետքերման գծով տնօրեն	 (ստորագրություն)	22.11.2016թ (ամսաթիվ)

Գոհար Գրիգորյան

Վարչության անդամ, Գլխավոր
հաշվապահ

(ստորագրություն)

22.11.2016թ
(ամսաթիվ)

Դավիթ Պետրոսյան

Վարչության նախագահի
տեղակալ, Կորպորատիվ
բիզնեսի զարգացման և
վաճառքների տնօրեն

(ստորագրություն)

22.11.2016թ
(ամսաթիվ)

Մեսրոպ Հակոբյան

Վարչության նախագահի
տեղակալ, Օպերացիոն
սպասարկման և
տեղեկատվական
համակարգերի գծով տնօրեն

(ստորագրություն)

22.11.2016թ

(ամսաթիվ)

Գուրգեն Ղուկասյան

Վարչության նախագահի
տեղակալ, Մանրածախ բիզնեսի
զարգացման և վաճառքների
տնօրեն

(ստորագրություն)

22.11.2016թ

(ամսաթիվ)

Վարդան Աթայան

Վարչության նախագահ -
Գործադիր տնօրեն

(ստորագրություն)

(ամսաթիվ)

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը դիտվում է որպես Ազդագրի համառոտ ներածություն: Առաջարկվող բաժնետոմսերում ներդրում կատարելու որոշումը կայացնելիս ներդրողը պետք է ընթերցի ամբողջ Ազդագիրը:

Սույն Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձինք քաղաքացիական պատասխանատվություն են կրում Ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար միայն այն դեպքում, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը թղթային տարբերակով Բանկի գլխամասային գրասենյակում կամ մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային պատճենը՝ Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.unibank.am:

1. Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության մասին

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ռուսերեն՝ ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО "ЮНИБАНК"

անգլերեն՝ "UNIBANK" OPEN JOINT STOCK COMPANY

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ

ռուսերեն՝ ОАО "ЮНИБАНК"

անգլերեն՝ "UNIBANK" OJSC

Բանկի գտնվում է ՀՀ, ք. Երևան, Կենտրոն համայնք, Չարենցի փողոց, 12 շենք, թիվ 53, թիվ 1-5 հասցեում:

Բանկի փոստային հասցեն է՝ 0025, ՀՀ, ք. Երևան, Կենտրոն համայնք, Չարենցի փողոց, 12 շենք, թիվ 53, թիվ 1-5:

Կապի միջոցները՝

Հեռախոս՝ + 37410 59 22 59

Ֆաքս՝ + 37410 55 51 40

Էլ. փոստ՝ unibank@unibank.am

ինտերնետային կայք՝ www.unibank.am, www.unibank-armenia.com

Բաժնետոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են դիմել Ֆինանսական շուկաներում գործառնությունների դեպարտամենտի տնօրեն Ռուզաննա Աբրահամյանին՝ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ +374 10 592259 (ներքին հեռ. 257) և Ներդրողների և Միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցության վարչության պետ Մ. Համբարձումյանին՝ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ +374 10 592236 (ներքին հեռ. 301):

Բանկի համառոտ նկարագիրը

«Յունիբանկ» ԲԲԸ-ն (այսուհետ «Բանկ» կամ «Յունիբանկ») հիմնադրվել է 2001թ.-ի հոկտեմբերին՝ որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: Յունիբանկը, որպես բանկ գրանցվել է 2001թ.-ի հոկտեմբերի 9-ին (Գրանցման վկայական թիվ 0373 և գրանցման համար թիվ 81՝ հաստատված ՀՀ Կենտրոնական Բանկի Խորհրդի 09.10.2011թ. 260 որոշմամբ; Բանկային գործունեության լիցենզիա 81 տրված 2001թ.-ի հոկտեմբերի 10-ին): Բանկի 2015թ. մարտի 12-ի Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ Բանկը վերակազմավորվել է, և ներկայումս Բանկի կազմակերպատիրական ձևն է՝ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

Յունիբանկը 2002թ. գործարկել է Unistream դրամական փոխանցումների միջազգային համակարգ, որը Հայաստանում դրամական փոխանցումների ոլորտում առաջատարներից է:

Յունիբանկը 2003թ. դարձել է «ArCa» վճարահաշվարկային համակարգի անդամ:

2004թ. Յունիբանկը դարձավ Visa International միջազգային համակարգի անդամ:

2005թ. Յունիբանկը սկսեց լայնածավալ վարկավորում հիփոթեքի եւ ավտովարկավորման գծով՝ զբաղեցնելով, համապատասխանաբար, երկրորդ եւ առաջին տեղերը ՀՀ բանկային համակարգում վարկավորման ծավալով:¹

2006թ. Յունիբանկը դարձավ IFAD-ի գյուղական վայրերում ներդրումների խթանման ծրագրի, ինչպես նաեւ SMEDNC հիմնադրամի փոքր եւ միջին բիզնեսի զարգացման ծրագրի մասնակից:

2007թ. ներդրվեց ABN AMRԳ բանկի ոլիսների կառավարման ծրագիրը:

2008թ. Յունիբանկը դարձավ ՀՀ ֆոնդային բորսայի անդամ: Յունիբանկը գործարկեց Blade տեսակի սերվերային խումբ, որով ներդրվեց ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման միջազգային փորձը:

2009թ. Յունիբանկի մասնաճյուղային ցանցը միացվեց տվյալների գլխավոր բազային: Ներկայումս բանկի բոլոր մասնաճյուղերն աշխատում են online ռեժիմում:

¹ Արմինֆո ռեյտինգային մարքեթինգային գործակալության կողմից իրականացված ՀՀ բանկերի ռեյտինգ, 2006թ

2010թ.-ի հունիսի 3-ին Moody's միջազգային վարկանիշային գործակալությունը Յունիբանկին շնորհել է ֆինանսական կայունության E+, արտարժույթով և ազգային դրամով ավանդների Ba3 երկարաժամկետ եւ NP կարճաժամկետ վարկանիշերը: Բոլոր վարկանիշերն ունեցել են Կայուն կանխատեսումը:

2011թ. Յունիբանկը Ասիական Ջարգացման Բանկի հետ համատեղ իրականացնում է առևտրի ֆինանսավորման ծրագիր, որի շրջանակներում ձեռներեցների տրամադրվում են ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ:

2012թ. Thomson Reuters Միջազգային Կորպորացիան Յունիբանկին շնորհել է Հայաստանում «Լավագույն դիվիդ բանկ 2012» կոչումը: Յունիբանկն ընդգրկված է Հայաստանի 100 խոշորագույն հարկատուների ցուցակում:

2013թ. Համաշխարհային բանկի Միջազգային ֆինանսական կորպորացիան (IFC), Առևտրի և զարգացման Սևծովյան բանկը (BSTDB) և Յունիբանկը ստորագրեցին համագործակցության պայմանագիր՝ ուղղված ՓՄՁ-ների վարկավորման ծրագրի ընդլայնմանը: Յունիբանկը սկսեց համագործակցություն Հայաստանում Ամերիկայի առևտրի պալատի (AmCham) հետ՝ դառնալով կազմակերպության թղթակից անդամ:

2014թ. Յունիբանկը սկսել է համագործակցություն Intel Express միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգի հետ: Բանկը նաև ներկայացրել է IS9 27001:2013 տեղեկատվության անվտանգության համակարգը, ներդրել է Unibank Prive անհատական ծառայությունները: Յունիբանկը ստացել է նաև «Գերազանց Որակ» մրցանակը (RBI STP Quality Awards) Ավստրիայի Ռայֆայզեն Միջազգային Բանկից SWIFT փոխանցումների ծառայության բարձր որակ ապահովելու համար:

«Գերազանց Որակ» մրցանակը տրվել է միջազգային STP ստանդարտների համաձայն աշխատանքները կազմակերպելու արդյունքում: Յունիբանկը էականորեն լայնացրել է իր միջազգային համագործակցությունը և հաստատել թղթակցային բանկային համագործակցություն մի շարք եվրոպական և ամերիկյան բանկերի հետ: Բանկը իր հաճախորդներին մատուցում է SWIFT փոխանցումների ծառայություններ մատչելի սակագներով:

Բանկի 2015թ. մարտի 12-ի Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ Բանկը վերակազմավորվել է, և ներկայումս Բանկի կազմակերպարավական ձևն է՝ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

2015թ. հուլիսի 1-ից Բանկը դարձել է Դեպոզիտար համակարգի հաշվի օպերատոր և կարգավորվող շուկայում հաշվարկային համակարգի անդամ:

2015թ. դեկտեմբերի 25-ին Moody's Investors Service միջազգային գործակալությունը հաստատել է Յունիբանկի բանկային ավանդների B2/NP, բազային վարկային գնահատականի b3, կոնտրագենտի դիսկի գնահատականի B1(cr)/NP(cr) վարկանիշները: Բոլոր վարկանիշների գծով կանխատեսումը մնացել է անփոփոխ՝ կայուն:

«Յունիբանկը» դարձել է արժեթղթերի հաշվարկային համակարգի անդամ և ստացել դեպոզիտար համակարգի հաշվի օպերատորի և կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի

կարգավիճակ՝ մատուցելով բաժնետիրական ընկերությունների ռեեստրի վարման և արժեթղթերի պահառության հետ կապված ծառայությունները:

«Յունիբանկ» ԲԲԸ-ն առաջին ընկերությունն է Հայաստանում, որը բորսայում նախնական հրապարակային առաջարկի (IPO) միջոցով իրականացրեց բաժնետոմսերի տեղաբաշխում: Բաժնետոմսեր թողարկելու որոշումը պայմանավորված էր «Յունիբանկի» զարգացման որակապես նոր մակարդակ ապահովելու և իրական ժողովրդական բանկ դառնալու ռազմավարությամբ:

Այսօր Յունիբանկը ունիվերսալ բանկ է, որը հաճախորդներին առաջարկում է ժամանակակից բանկային ծառայությունների լայն տեսականի: Բանկը ներկայումս բնութագրվում է որպես պահպանողական գործելաոճով կառավարվող, բայց և նորամուծություններ կիրառող, նախաձեռնողական ու թափանցիկության սկզբունքներով գործող ֆինանսական հաստատություն: 2016թ. դրությամբ Յունիբանկն ունի ավելի քան 318,000 ակտիվ հաճախորդ:

Բանկի առաքելությունն է նպաստել ՀՀ բանկային համակարգի տևական և դինամիկ զարգացմանը և բանկային ծառայությունների նկատմամբ բնակչության պահանջարկի առավելագույնս բավարարմանը Հայաստանի Հանրապետությունում՝ որակյալ բանկային ծառայությունների մատուցման միջոցով:

Բանկի Խորհրդի մշակած ռազմավարությանը համապատասխան Յունիբանկի գործունեության հիմնական ուղղություններն են մանրածախ բիզնեսը և աջակցությունը փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը:

2016 թվականի ապրիլին Բանկի հիմնական խոշոր բաժնետերերը՝ «Գլոբերի Հոլդինգ Լիմիթեդ» Ընկերությունը, ստորադաս փոխառության մարման արդյունքում, համարեց Բանկի ընդհանուր կապիտալը 5,221,999,810 ՀՀ դրամով՝ Բանկի թվով 22.704.347 հատ լրացուցիչ բաժնետոմսերի 2-րդ թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքներով, որից 2,270,434,700 ՀՀ դրամն ուղղվեց Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի համալրմանը, իսկ 2,951,565,110 ՀՀ դրամը ձևակերպվեց որպես էմիսիոն եկամուտ:

2016 թվականի սեպտեմբերին Բանկի ընդհանուր կապիտալը համարվեց 2,800,000,220 ՀՀ դրամով՝ Բանկի թվով 12,173,914 հատ լրացուցիչ բաժնետոմսերի 3-րդ թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքներով, որից 1,217,391,400 ՀՀ դրամն ուղղվեց Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի համալրմանը, իսկ 1,582,608,820 ՀՀ դրամը ձևակերպվեց որպես էմիսիոն եկամուտ:

տեղաբաշխված 144,547,732 /մեկ հարյուր քառասունչորս միլիոն հինգ հարյուր քառասունյոթ հազար յոթ հարյուր երեսուներկու/ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 /մեկ հարյուր/ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 32,010,000 /երեսուներկու միլիոն տասը հազար/ հատ արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 /մեկ հարյուր/ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

ISO 27001:2013 միջազգային ստանդարտների շրջանակում «Bureau Veritas Certification» ֆրանսիական ընկերությունը Յունիբանկում իրականացրեց աուդիտ և վերահաստատեց բանկի տեղեկատվական անվտանգության համակարգի համապատասխանությունը միջազգային ստանդարտներին: ISO 27001:2013 ստանդարտի հավաստագիրը փաստում է, որ տեղեկատվական անվտանգության ապահովումը Յունիբանկում գտնվում է բարձր մակարդակի վրա և արդյունավետ կառավարվում ու վերահսկվում է:

2016 թվականի հունիսին բացվեց «Պարոյր Սևակ» մասնաճյուղը՝ նախատեսված միայն ֆիզիկական անձ հաճախորդների համար, որպեսզի սպասարկման գործընթացը լինի ավելի հարմարավետ և արագ:

Միաժամանակ «մեկ պատուհանի» սկզբունքով սպասարկումը կազմակերպելու նպատակով «Յունիբանկի» «Էջմիածին» և «Արմավիր» մասնաճյուղերում իրականացվեցին վերանորոգման աշխատանքներ և մասնաճյուղերը վերաբացվեցին ավելի բարեկարգված պայմաններով:

Moody's Investors Service միջազգային գործակալությունը 2016թ.-ի օգոստոսին հաստատեց «Յունիբանկի» դրամով և արտարժույթով երկարաժամկետ ավանդների B3 վարկանիշը՝ կանխատեսումը դարձնելով «պոզիտիվ»: Դրական կանխատեսումը պայմանավորված է վերջին շրջանում «Յունիբանկի» կապիտալի դիրքերի զգալի ամրացմամբ:

«Յունիբանկ» ԲԲԸ-ն Գերմանա-հայկական հիմնադրամի և գերմանական KfW բանկի հետ համատեղ սկսել է բիզնես վարկավորման նոր ծրագիր՝ ուղղված ձեռնարկությունների էներգոարդյունավետության բարձրացմանը: Ծրագրի մասնակիցները հնարավորություն ունեն ոչ միայն ստանալ բիզնես վարկեր շահավետ պայմաններով, այլ նաև՝ էապես կրճատել ձեռնարկության էներգոծախսերը:

Յունիբանկը հաջողությամբ ավարտեց 8% տարեկան եկամտաբերությամբ դոլարային անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման գործընթացը: 2016թ.-ի հունիսի 30-ին «Յունիբանկ» ԲԲԸ-ի անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերը (UNIBB1) ցուցակվեցին «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ»-ում և ընդգրկվեցին պարտատոմսերի հիմնական (Abond) ցուցակում: Գործընթացը հնարավորություն է տալիս սկսելու պարտատոմսերի շրջանառությունը բորսայում և իրականացնել ու հասցեական և ռեպո գործարքներ:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ 12.10.2016թ դրությամբ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կողմից տեղաբաշխված ոչ փաստաթղթային սովորական անվանական բաժնետոմսերից հանրությանը պատկանող բաժնետոմսերի չափաբաժինը (free float) կազմում է 15.8054-%, հետևաբար տվյալ բաժնետոմսերը բավարարում են «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի «Արժեթղթերի ցուցակման և առևտրին թույլատրման կանոններ»-ով սահմանված Բորսայի բաժնետոմսերի հիմնական (A) ցուցակի

պահանջներին, «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի խորհուրդը 10.10.2016 թվականին որոշում է ընդունել իր կողմից տեղաբաշխված ոչ փաստաթղթային սովորական անվանական բաժնետոմսերը Բորսայի բաժնետոմսերի երկրորդային (B) ցուցակից Բորսայի բաժնետոմսերի հիմնական (A) ցուցակ տեղափոխելու վերաբերյալ:

17.10.2016թվականին և 18.10.2016թվականին «Գլուվերի Հոլդինգ ԷլթիԴի» Ընկերությունը իր 121,701,347 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերը բորսայական և հասցեական առևտրի արդյունքում վաճառեց Ռիպատոնսո Հոլդինգ Լիմիթեդ» Ընկերությանը:

17.10.2016թվականին «Գլուվերի Հոլդինգ ԷլթիԴի» ընկերությունը իր 32,010,000 հատ արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերը արտաբորսայական առևտրի արդյունքում վաճառել է «Ռիպատոնսո Հոլդինգ Լիմիթեդ» Ընկերությանը (հասցեն՝ Կիպրոս, Նիկոսիա, Պատմու 5Բ, Ազլաթգիա, ՓԱ 2103):

18.10.16թ-ի դրությամբ Յունիբանկ ԲԲԸ արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի 100% և հասարակ անվանական բաժնետոմսերի 84,19% նոր սեփականատերն է «Ռիպատոնսո Հոլդինգ Լիմիթեդ» Ընկերությունը:

Բիզնեսի համառոտ նկարագիրը

Բանկն իրականացնում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված գործառույթներ, մասնավորապես.

Միջոցների ներգրավում

Բանկը ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ընդունում է ժամկետային և ցպահանջ ավանդներ ՀՀ դրամով և արտարժույթով:

Վարկերի և միջոցների այլ տեղաբաշխումներ

- Բանկն իրականացնում է բիզնեսի վարկավորում և ապահովում (երաշխիքների տրամադրում, փաստաթղթային ակրեդիտիվներ, վարկային գծեր, օվերդրաֆտներ, բանկային երաշխիքներ և ֆակտորինգ): Յունիբանկը փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման զարգացումը դիտարկում է որպես առաջնահերթ ուղղություն: Յունիբանկն առաջարկում է շուկայի ուսումնասիրությունների և բիզնեսի առանձնահատկությունների հիման վրա հաճախորդների կոնկրետ խմբի համար հատուկ մշակված վարկային ծրագրեր:
- Մանրաձախ բիզնեսի զարգացումը հանդիսանում է Բանկի բիզնես ուղղության առաջնահերթ ուղղություն: Յունիբանկն առաջարկում է ինչպես նպատակային սպառողական վարկեր, այնպես էլ ոչ նպատակային, երբ գումարը կարելի է ստանալ ցանկացած սպառողական նպատակի համար՝ վերանորոգման, բժշկական, ճամփորդական կամ այլ ծախսերը հոգալու կամ էլ ապրանքներ գնելու համար: Բանկը տրամադրում է նաև հիփոթեքային վարկեր բնակելի

անշարժ գույք, բիզնես տարածք գնելու, կառուցապատելու կամ վերանորոգելու համար, ավտովարկեր, ոսկու գրավով վարկեր:

Բանկային փոխանցումների իրականացում

- Բանկը 2003 թվականից սկսած անդամակցում է SWIFT միջազգային համակարգին: Բանկը թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային 20 բանկերում, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել բանկի հաճախորդների վճարահաշվարկային սպասարկումը ցանկացած արժույթով և վճարային գործիքով:
- Բանկը ֆիզիկական անձանց դրամական փոխանցումների ծառայություններ է առաջարկում «Յունիստրիմ» դրամական փոխանցումների միջազգային համակարգի միջոցով:

Պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում

- Յունիբանկն իր հաճախորդներին առաջարկում է տեղական ArCa վճարային համակարգի քարտեր, ինչպես նաև Visa International քարտեր: Յունիբանկը սեփական պրոցեսինգային կենտրոնի միջոցով սկսել է թողարկել նաև Visa չիպային քարտեր:
- Հատուկ իր քարտապանների համար Յունիբանկը գործարկել է արտոնությունների և զեղչերի «Մագնիս» ծրագիրը, որի շրջանակներում գնումներ կատարելիս, քարտապաններին տրամադրվում են մինչև 40% զեղչեր:

Արտարժույթով և արժեթղթերով գործարքներ կամ բրոքերային ծառայություններ

- Բանկը կատարում է արտարժույթի առք ու վաճառքի և արժեթղթերով գործարքներ:

Կոմունալ ծառայությունների դիմաց վճարումների ընդունում

- Յունիբանկն ունի կոմունալ վճարումների ընդունման համակարգ: Հաճախորդներին անվճար տրամադրվում է UNIPAY կոմունալ վճարումների քարտ, որի վրա նշված է անհրաժեշտ տեղեկատվությունը հաճախորդների համար արագ և հարմարավետ վճարումներ կատարելու համար:

Հանրային ծառայությունների դիմաց վճարների ընդունում

- Հաճախորդներին վճարահաշվարկային ծառայությունների համալիր մատուցման նպատակով՝ Բանկը խթանում է հարկերի, տուրքերի, էլեկտրաէներգիայի, հեռախոսավարձի և այլ հանրային ծառայությունների դիմաց ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից վճարների ընդունումը:

Այլ ծառայություններ

- Յունիբանկն իրականացնում է հաշվարկա-դրամարկղային սպասարկում իր հաճախորդների համար՝ հաշիվների բացում եւ սպասարկում, դրամարկղային գործարքներ, երաշխավորագրերի տրամադրում, ինկասո, գործարքներ արժեթղթերի հետ եւ այլն: Յունիբանկը նաև

Յունիբանկը կառուցել է լայն սպասարկման ցանց: Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և Լեռնային Ղարաբաղի հանրապետությունում հիմնել է և կառավարում է 46 մասնաճյուղ, ինչպես նաև ներկայացուցչություն Ռուսաստանի Դաշնության Մոսկվա քաղաքում:

Ստորև ամփոփվում են Բանկի ակտիվները

	30.09.2016*	31.12.2015	Հազ. ՀՀ դրամ	
			31.12.2014	31.12.2013
Ակտիվներ, այդ թվում	175,078,002	158,139,860	170,258,546	153,489,734
Եկամտաբեր ակտիվներ	127,472,585	118,730,169	123,976,764	122,213,603
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	73%	75%	73%	80%

* աուդիտի կողմից հաստատված չեն

2. Բանկին և բաժնետոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Գոյություն ունեն մի շարք ռիսկային գործոններ, որոնք հատուկ են սույն Ազդագրի միջոցով առաջարկվող բաժնետոմսերում ներդրումներին: Ներդրողները պետք է որոշում կայացնեն՝ լիովին գիտակցելով ներդրումների բնույթը և դրանից բխող հիմնական ռիսկերը՝ ելնելով իրենց փորձից, նպատակներից, ֆինանսական ռեսուրսներից, ռիսկի նկատմամբ հակվածության աստիճանից և այլ գործոններից:

Որոշում կայացնելուց առաջ ցանկացած ներդրող պետք է նախապես ծանոթանա տվյալ բաժնետոմսերում ներդրումների հետ կապված ռիսկերին:

- Երկրի քաղաքական կամ սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի փոփոխություններ, կամ ցանկացած այլ բացասական զարգացումներ, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ բանկի գործունեության և բաժնետոմսերի գնի վրա:
- Ինֆլյացիոն ռիսկ. այս ռիսկը հիմնականում պայմանավորված է բաժնետոմսերում ներդրումներից ակնկալվող եկամուտների արժեզրկման հետ՝ իրական գնողունակության տեսանկյունից:
- Իրացվելիության ռիսկ. բաժնետոմսերի ցածր իրացվելիության ռիսկը պայմանավորված է կապիտալի շուկայի թերզարգացվածությամբ, որի արդյունքում բաժնետոմսերը իրացնելու դեպքում ներդրողը կարող է կրել ֆինանսական կորուստներ:

Այնուամենայնիվ, քանի որ շատ դեպքերում նշված ռիսկային գործոնները բանկի վերահսկողությունից դուրս են, այս ցուցակով չսահմանափակվող ռիսկերի բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով ձեռնարկված միջոցառումների արդյունավետությունը չի երաշխավորվում բանկի կողմից:

Ստորև ներկայացնում ենք բանկերին, և «Յունիբանկ» ԲԲԸ-ին մասնավորապես, ներհատուկ ռիսկերը, բանկում առկա ռիսկերի չափման և նվազեցման մեխանիզմները:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում առնչվում է բանկային գործունեությանը ներհատուկ ռիսկերի հետ, որոնց կառավարման համար առկա են բավարար ռեսուրսներ և մեխանիզմներ:

Բանկի կողմից առավել էական ռիսկեր են դիտարկվում՝

Վարկային ռիսկը. Բանկի վարկառուների կողմից պայմանագրային պարտավորությունների չկատարումը, ինչը կարող է էապես ազդել բանկի գործունեության վրա, և առաջացնել լրացուցիչ ծախսեր, որոնք բացասական կանդրադառնան բանկի շահույթի վրա:

«Յունիբանկ» ԲԲԸ վարկային պորտֆելը բավականին դիվեռսիֆիկացված է և իր մեջ չի պարունակում խոշոր կենտրոնացումներ: Վարկավորման գերակա ուղղություններն են հանդիսանում մանրածախ վարկավորումն ու ՓՄՁ վարկերի տրամադրումը: Այնուամենայնիվ բանկի պորտֆելում առկա են չաշխատող ակտիվներ, որոնք և բանկի համար կարող են հադիսանալ պոտենցիալ կորուստների աղբյուր:

Համաձայն բանկի վարկային պորտֆելի ռիսկայնության վերլուծությունների, բանկի պորտֆելն ունի հետևյալ կառուցվածքը առ 30.09.2016:

Հազ. ՀՀ դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ				
		Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային	Կասկածելի / Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝						
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	104,553,768	508074	2,385,271	5,123,978	14,902,191	
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին	7,376,442				12,728	
		-				

Ընդամենը	111,930,210	508,074	2,385,271	5,123,978	14,914,919

Միաժամանակ բանկի վարկային ռիսկը բնութագրող ցուցանիշներն ունեն հետևյալ տեսքը:

Վարկերի գծով պահուստաֆոնդ/ընդհանուր վարկեր = 3.85%

Չաշխատող վարկեր/ընդհանուր վարկեր = 6.68% (անհուսալի վարկերը ներառված չեն)

Չաշխատող վարկերի պահուստ/ընդհանուր կապիտալ = 13.46%

Հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստ/չաշխատող վարկեր = 57.55%

Շահույթի ծածկման գործակից (զուտ գործառնական եկամուտներ+պահուստի ստեղծման ծախսեր)/վարկերից զուտ կորուստ = 21.54%

Վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տկոսային մարժա = 0.66%:

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ սահմանելով մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքատեսակների, տնտեսության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում և անհրաժեշտության դեպքում վերանայվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Արտարժույթային ռիսկը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների հետևանքով: Բանկում արտարժույթային ռիսկը բավականին ցածր մակարդակի վրա է, քանի որ այդ հարցում բանկը վարում է բավականին զգուշավոր քաղաքականություն և հիմնականում արտարժույթային բաց դիրքեր չի ունենում:

Տոկոսադրույքի ռիսկը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության: Բանկի գրեթե բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆիքսված տոկոսադրույքով են: Այնուամենայնիվ այս դեպքում ևս կարող են առաջանալ ռիսկեր կապված բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնությունների անհամապատասխանության հետ: Բանկում առկա են վերլուծություններ ըստ որոնց շուկայական տոկոսադրույքների կտրուկ տատանումները բանկին կհասցնեն առավելագույնը

100 մլն դրամ վնաս: Նշված ռիսկերը զսպելու համար բանկում վարվում է ռիսկերը նվազեցնող համապատասխան գնագոյացման քաղաքականություն:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Բանկի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով Բանկի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում բաժնետոմսերի շրջանառման իրացմանը, անկմանը: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով բանկային համակարգի ներկա զարգացումները, Բանկի վարկավորման ցածր ռիսկային և զգուշավոր քաղաքականությունը, բանկում ռիսկերի կառավարման մակարդակը, ինչպես նաև վերահսկող մարմնի կողմից իրականացվող խիստ վերահսկողությունը, վերոնշյալ ռիսկերի ի հայտ գալու հավանականությունը գնահատվում է բավականին ցածր:

Թողարկողը կարող է բախվել նաև այլ ռիսկերի հետ, որոնք թողարկողին այս պահին հայտնի չեն, կամ որոնք թողարկողն էական չի համարել սույն ազդագրում ներառելու համար:

3. Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է համաձայն Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված հեռանկարային զարգացման ծրագրի:

Բանկի գործունեությունը վերահսկվում է Բանկի Խորհրդի և Վարչության կողմից, որոնք օպերատիվ կերպով արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ մշտապես հաշվի առնելով Բանկի կողմից առաջարկվող ծառայությունների և սակագների համապատասխանեցումը շուկայի պահանջներին:

Բանկի ընդհանուր զարգացման մեջ ամենաէականը մանրածախ բիզնեսի, փոքր և միջին բիզնեսի զարգացումն է, ինչպես նաև Բանկը ուշադրություն է դարձնում սպասարկման որակի բարձրացմանը, դրա շրջանակների ընդլայնմանը և ռեսուրսների ներգրավմանը (մասնավորապես ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, ինչպես նաև միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցության արդյունքում): Բանկը նաև գործողություններ կձեռնարկի իրացվելիության ապահովման և ֆինանսական շուկաներում հնարավոր զարգացումներին և ցնցումներին պատրաստվածություն ձեռք բերելու ուղղությամբ:

2015թ. դեկտեմբերից մինչև 2016թ. հոկտեմբերը <<Յունիբանկ>> ԲԲԸ-ն իրականացրել է լրացուցիչ բաժնետոմսերի թվով երեք թողարկում և տեղաբաշխում, որի արդյունքում Բանկի կանոնադրական կապիտալն ավելացել է 10.5 մլրդ դրամով և կազմել է 23.6 մլրդ դրամ, ընդ որում Բանկի ընդհանուր կապիտալը 31.10.2016թ. դրությամբ կազմել է 28.1 մլրդ դրամ:

Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը, լիցենզիաներն ուժի մեջ են, Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա էական ազդեցություն ունեցող դատական հայցեր առկա չեն, բացակայում և չեն սպասվում կազմակերպական փոփոխություններ:

Դրա հետ մեկտեղ Բանկի ղեկավարությունը մշտապես իր ուշադրության ներքո է պահում նաև Բանկի կազմակերպական կառուցվածքի արդիական և ժամանակակից բիզնեսի վարման կանոններին համապատասխանեցնելու խնդիրը, որի հետևանքով հնարավոր են Բանկի կազմակերպական կառուցվածքի փոփոխություններ, որոնք նպատակ են հետապնդում Բանկի գործունեության բարելավման և շահութաբերության բարձրացմանը:

4. Բանկի աուդիտն իրականացնող անձ

2011, 2012, 2013, 2014 և 2015 թվականների համար անկախ աուդիտն իրականացրել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն:

Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0012, Վաղարշյան 8/1

Հեռ.՝ +374 (10) 260 964, 260 976,

Ֆաքս՝ +374 (10) 260 961,

Էլ. հասցե՝ www.gta.am

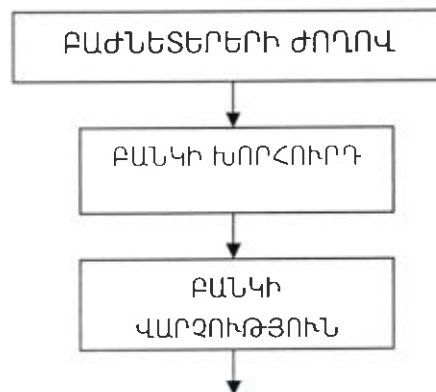
Տնօրեն- բաժնետեր Գագիկ Գյուլբուդադյան

5. Բանկի կառավարման անդամները, աշխատակիցները և բաժնետերը

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝

- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ՝ «Ժողով»),
- Խորհուրդը,
- Գործադիր մարմինը, այդ թվում՝ կոլեգիալ գործադիր մարմին՝ Վարչությունը (այսուհետ՝ «Վարչություն») և միանձնյա գործադիր մարմին՝ Վարչության նախագահ – Գործադիր տնօրեն (այսուհետ՝ «Վարչության նախագահ – Գործադիր տնօրեն»):

Բանկի կառավարման մարմինների կառուցվածքը

Բանկի Խորհուրդը կազմված է 5 անդամներից

Գագիկ Զաքարյան - Խորհրդի նախագահ, փորձառությունը՝ 22 տարի:

Գեորգի Պիսկով - Խորհրդի անդամ, փորձառությունը՝ 22 տարի:

Հրահատ Արզումանյան - Խորհրդի անդամ, փորձառությունը՝ 17 տարի:

Էդուարդ Զամանյան - Խորհրդի անդամ, փորձառությունը՝ 23 տարի:

Արարատ Ղուկասյան - Խորհրդի անդամ, փորձառությունը՝ 21 տարի:

Բանկի Վարչությունը կազմված է 7 անդամներից

Վարդան Աթայան՝ Վարչության նախագահ, փորձառությունը՝ 20 տարի:

Զաքար Բոյաջյան՝ Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ-Ռիսկերի կառավարման տնօրեն, փորձառությունը՝ 24 տարի:

Մեսրոպ Հակոբյան՝ Վարչության նախագահի տեղակալ, Օպերացիոն սպասարկման և տեղեկատվական համակարգերի տնօրեն, փորձառությունը՝ 14 տարի:

Գոհար Գրիգորյան՝ Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ, փորձառությունը՝ 22 տարի:

Օվսաննա Առաքելյան՝ Վարչության նախագահի տեղակալ, Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետքերման գծով տնօրեն, փորձառությունը՝ 17 տարի:

Դավիթ Պետրոսյան՝ Վարչության նախագահի տեղակալ, Կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն , փորձառությունը՝ 13 տարի:

Գուրգեն Ղուկասյան՝ Վարչության նախագահի տեղակալ, Մանրածախ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն, փորձառությունը՝ 11 տարի:

Բանկի աշխատակիցների թիվը 30.09.2016 թվականի դրությամբ կազմում է 858 աշխատակից:

Բանկի խոշոր բաժնետերի նկարագիրը ներկայացված է Ամփոփաթերթի 1-ին ենթակետում:

6. Բանկի կողմից առաջարկվող բաժնետոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները

Բաժնետոմսերի տեսակ	Ոչ փաստաթղթային սովորական բաժնետոմս
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեք	100 ՀՀ դրամ
Մեկ բաժնետոմսի շուկայական արժեք	230 ՀՀ դրամ
Բաժնետոմսերի քանակ	17,391,305 հատ
Բաժնետոմսերի ընդհանուր ծավալը՝ հաշվարկված թողարկվող (առաջարկվող) բաժնետոմսերի անվանական արժեքով	1,739,130,500 ՀՀ դրամ
Բաժնետոմսերի ընդհանուր ծավալը՝ հաշվարկված թողարկվող (առաջարկվող) բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արժեքով	4, 000, 000, 150 ՀՀ դրամ
Բաժնետոմսերի արժույթ	ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի նպատակը	Միջոցների ներգրավում
Միջոցների օգտագործման նախատեսվող ուղիները	Թողարկողի կողմից բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցները հիմնականում ուղղվելու են փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորմանը, սպառողական վարկերի տրամադրմանը

7. Բաժնետոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության նկարագիրը

Բաժնետոմսերի առաջարկն ամբողջությամբ իրականացվում է լրացուցիչ թողարկվող բաժնետոմսերի հաշվին՝ Բանկի կանոնադրությամբ ամրագրված հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի շրջանակում: Բաժնետոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվում «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» բաց բաժնետիրական ընկերության բորսայում (այսուհետ՝ Բորսա): Առաջարկվող բաժնետոմսերի մասով հայցվելու է առևտրին թույլտվություն: Առևտրին թույլտվության հայցը կարող է նաև չբավարարվել:

Առաջարկից օգտվելու համար անձը, որը որոշել է ընդունել առաջարկը և ներդրում կատարել բաժնետոմսերում պետք է մասնակցի բաժնետոմսերի տեղաբաշխմանը որպես գնորդ՝ ներդրումային ծառայություններ մատուցող և Բորսայի անդամ հանդիսացող անձանց միջոցով: Որպես ներդրող կարող է հանդես գալ ցանկացած ռեզիդենտ կամ ոչ ռեզիդենտ հանդիսացող

Ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձը: Բաժնետոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է Բորսայում բաց ստանդարտ աճուրդով՝ համաձայն «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» բաց բաժնետիրական ընկերության «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոնների»:

Բաժնետոմսերի հրապարակային առաջարկը սկսվելու է սույն Ազդագրի՝ Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցմանը հաջորդող 3-րդ (երրորդ) աշխատանքային օրը և տևելու է մինչև 10 աշխատանքային օր: Բաժնետոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է 3 (երեք) աշխատանքային օրերի ընթացքում բաժնետոմսերի առաջարկի մեկնարկից հետո՝ սկսած այն օրվանից, երբ Բանկի գնահատմամբ գնորդների քանակը կարող է բավարար լինել տեղաբաշխումը կատարելու համար:

Բաժնետոմսերի տեղաբաշխման սկսելու օրը կհրապարակվի տեղաբաշխումը սկսելուց 3 օր առաջ Բանկի ինտերնետային կայքում:

Առաջարկվող բաժնետոմսերի մասով հայցվելու է առևտրին թույլտվություն: Առևտրին թույլտվության հայցը կարող է նաև չբավարարվել:

8. Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

Բացարձակ արժեքով ներկայացված ցուցանիշներն արտահայտված են հազ. ՀՀ դրամով:

Ցուցանիշի անվանումը	30.09.2016 (աուդիտ չանցած)	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Ձուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	622,631	358,481	532,475	483,590
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	30,401,525	21,572,971	20,593,576	19,572,866
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	2.7%	1.7%	2.6%	2.5%
Ձուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	622,631	358,481	532,475	483,590
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	170,970,124	164,199,203	161,874,140	145,928,013
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	0.5%	0.2%	0.3%	0.3%
Ձուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	622,631	358,481	532,475	483,590
Գործառնական եկամուտ	8,086,243	9,421,982	10,850,174	9,029,498
Ձուտ շահույթի մարժա (NPM), %	7.7%	3.8%	4.9%	5.4%

Գործառնական եկամուտ	8,086,243	9,421,982	10,850,174	9,029,498
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	170,970,124	164,199,203	161,874,140	145,928,013
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	6.3%	5.7%	6.7%	6.2%
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	170,970,124	164,199,203	161,874,140	145,928,013
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	30,401,525	21,572,971	20,593,576	19,572,866
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	5.62	7.61	7.86	7.46
Զուտ տոկոսային եկամուտ	4,123,600	6,283,035	7,290,922	5,608,186
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	125,862,771	121,353,467	123,095,184	112,610,662
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)	4.4%	5.2%	5.9%	5.0%
Տոկոսային եկամուտ	13,883,930	19,714,397	19,316,864	16,828,969
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	125,862,771	121,353,467	123,095,184	112,610,662
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն	14.7%	16.2%	15.7%	14.9%
Տոկոսային ծախսեր	9,760,330	13,431,362	12,025,942	11,220,783
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	135,877,518	140,958,062	139,588,835	124,925,059
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	9.6%	9.5%	8.6%	9.0%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	622,631	358,481	532,475	483,590
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	158,168,361	131,094,713	10,010	10,010
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	3.9	3	53	48
Սպրեդ	5.1%	6.7%	7.1%	6.0%

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ԲԱԺՆԵՏՈՄԱՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ռիսկային գործոններ

Գոյություն ունեն մի շարք ռիսկային գործոններ, որոնք հատուկ են սույն Ազդագրի միջոցով առաջարկվող բաժնետոմսերում ներդրումներին: Ներդրողները պետք է որոշում կայացնեն՝ լիովին գիտակցելով ներդրումների բնույթը և դրանից բխող հիմնական ռիսկերը՝ ելնելով իրենց փորձից, նպատակներից, ֆինանսական ռեսուրսներից, ռիսկի նկատմամբ հակվածության աստիճանից և այլ գործոններից: Որոշում կայացնելուց առաջ ցանկացած ներդրող պետք է նախապես ծանոթանա տվյալ բաժնետոմսերում ներդրումների հետ կապված ռիսկերին:

- Իրացվելիության ռիսկ. բաժնետոմսերի ցածր իրացվելիության ռիսկը պայմանավորված է կապիտալի շուկայի թերզարգացվածությամբ, որի արդյունքում բաժնետոմսերը իրացնելու դեպքում ներդրողը կարող է կրել ֆինանսական կորուստներ:
- Տոկոսադրույքի ռիսկը, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, ինչը որպես այլընտրանքային ներդրման ուղղություն, անուղղակիորեն ազդում է բաժնետոմսերի գների վրա:
- Արտարժույթային ռիսկը, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպես Բանկի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա: Բաժնետոմսերը գնանշվելու և վճարվելու են ՀՀ դրամով, ուստի, այն ներդրողների համար, որոնց ֆինանսական հոսքերն այլ արժույթով են, տվյալ բաժնետոմսերը պարունակում են զգալի արտարժույթային ռիսկեր:

Հարկ է նշել որ բանկը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցառումներ նշված գործոնների բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու համար: Այնուամենայնիվ, քանի որ շատ դեպքերում նշված ռիսկային գործոնները բանկի վերահսկողությունից դուրս են, այս ցուցակով չսահմանափակվող ռիսկերի բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով ձեռնարկված միջոցառումների արդյունավետությունը չի երաշխավորվում բանկի կողմից:

2. Հիմնական տեղեկատվություն

Շրջանառու միջոցների մասին հայտարարություն

Բանկի կարծիքով Բանկի շրջանառու միջոցները բավարար են Բանկի ներկա կարիքների համար:

Կապիտալիզացիա և պարտավորություններ

«Յունիբանկ» ԲԲԸ-ի կապիտալիզացիան 30.09.16 թ-ի դրությամբ.

Կապիտալիզացիա	Գումար, հազ.դրամ
Կանոնադրական կապիտալ	17,655,903
Էմիսիոն եկամուտ	5,921,465
Պահուստներ	574,392
Կուտակված շահույթ	7,842,554
Սեփական կապիտալ	31,994,314

«Յունիբանկ» ԲԲԸ պարտավորությունները 30.09.16 թ-ի դրությամբ.

	Գումար, հազ.դրամ
Պարտավորություններ	
Երկարաժամկետ պարտավորություններ, որոնք ենթադրում են տոկոսային ծախս	14,502,266
ապահովված պարտավորություններ	1,272,752
չապահովված պարտավորություններ	13,229,514
Կարճաժամկետ պարտավորություններ, որոնք ենթադրում են տոկոսային ծախս	124,053,961
ապահովված պարտավորություններ	95,451,109
չապահովված պարտավորություններ	28,602,852
Արտահաշվեկշռային և պայմանական պարտավորություններ	6,132,916
	Գումար, հազ.դրամ
Պարտավորություններ	
երաշխավորված պարտավորություններ	96,723,861
չերաշխավորված պարտավորություններ	46,359,204
Ընդամենը	143,083,688

Առաջարկի նպատակը և ներգրավվող միջոցների օգտագործումը

Բանկի ոչ փաստաթղթային սովորական բաժնետոմսերի լրացուցիչ թողարկման և «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» բաց բաժնետիրական ընկերության ֆոնդային բորսայում տեղաբաշխման նպատակն է Բանկի կապիտալի ավելացումը, ինչը թույլ կտա Բանկին շարունակել իր՝ մանր և միջին ձեռնարկություններին և անհատներին վարկավորելու ուղղությամբ բանկային առաջնային գործունեության զարգացումը:

3. Տեղեկատվություն կապված առաջարկվող արժեթղթերի հետ

Բաժնետոմսերի տեսակը և դասը

Սույն Ազդագրի միջոցով առաջարկվող բաժնետոմսերը ոչ փաստաթղթային սովորական բաժնետոմսեր են: Բանկն արդեն ունի տեղաբաշխված ոչ փաստաթղթային սովորական 144,547,732 (մեկ հարյուր քառասունչորս միլիոն հինգ հարյուր քառասունյոթ հազար յոթ հարյուր երեսուներկու) հատ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 32,010,000 (երեսուներկու միլիոն տասը հազար) հատ արտոնյալ փոխարկվող բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 (մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

- Առաջարկվող արժեթղթերի դասը (տեսակը)՝ սովորական բաժնետոմս (բաժնային արժեթուղթ),
- Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագիրը՝ (ISIN) AMUNIBS10ER5:

Երկիր, որի օրենսդրության համաձայն թողարկվել են բաժնետոմսերը

Բանկի սովորական անվանական բաժնետոմսերը թողարկվել են ՀՀ օրենսդրության համաձայն, և դրանց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Բաժնետոմսերի ձևը

Թողարկվում են սովորական ոչ փաստաթղթային բաժնետոմսեր:

Ինչպես նախկինում տեղաբաշխված, այնպես էլ առաջարկվող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ռեեստրի վարումը իրականացվելու է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետև՝ ՀԿԴ) կողմից (ՀՀ, 0010, Երևան, Միեր Մկրտչյանի 5բ):

Բաժնետոմսերի անվանական արժեքը և քանակը

Առաջարկվում (վաճառվում) են Բանկի սովորական անվանական բաժնետոմսեր: Առաջարկվող (վաճառվող) սովորական անվանական բաժնետոմսերի քանակը կազմում է 17,391,305 հատ (տասնյոթ միլիոն երեք հարյուր իննսունմեկ հազար երեք հարյուր հինգ) հատ:

Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100 (մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ: Առաջարկվող բաժնետոմսերի վաճառքը (տեղաբաշխումը) իրականացվում է դրանց շուկայական արժեքով, որը կազմում է 230 (երկու հարյուր երեսուն) ՀՀ դրամ՝ մեկ սովորական անվանական բաժնետոմսի դիմաց:

Թողարկման արժույթը

Թողարկման արժույթը ՀՀ դրամն է:

Բաժնետոմսերից բխող իրավունքների նկարագրությունը

Շահութաբաժնի ստացման իրավունք

Յուրաքանչյուր բաժնետոմս իր սեփականատիրոջը իրավունք է տալիս ստանալ շահութաբաժին՝ իրեն պատկանող բաժնետոմսերի քանակին համամասնորեն: Ինչպես նախկինում տեղաբաշխված, այնպես էլ տեղաբաշխվող բաժնետոմսերի դիմաց շահութաբաժինների վճարման հարցերի կանոնակարգումը իրականացվում է ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ և Բանկի «Շահութաբաժինների վճարման» կարգով:

Վերջինիս համաձայն, տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշումն ընդունվում է Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում՝ Բանկի խորհրդի առաջարկությամբ: Ընդհանուր ժողովը սահմանում է տարեկան շահութաբաժինների չափը, ինչպես նաև դրանց վճարման կարգն ու պայմանները, որը չի կարող լինել որոշման ընդունման պահից 30 օրվանից ավելի շուտ: Բանկն իրավունք ունի կատարել շահութաբաժինների վճարման պարտականությունը շահութաբաժինների վճարման ժամանակաշրջանի ընթացքում յուրաքանչյուր օր՝ ներառյալ վերջին օրը: Բանկի շահութաբաժինների վճարման կարգը հիմնված է հետևյալ սկզբունքների վրա՝

- իրավաչափության պահպանում՝ Բանկի կողմից գործընթացի իրականացում համաձայն ՀՀ օրենսդրության, ինչպես նաև Բանկի կանոնադրության և ներքին իրավական ակտերի,
- շահութաբաժինների վճարման գործընթացում իրավասությունների բաշխում՝ Բանկի կառավարման մարմինների (Բաժնետերերի Ընդհանուր ժողով և Խորհուրդ) իրավասությունների սահմանում,
- շահութաբաժինների վճարում Բանկի զուտ շահույթից կատարվող մասհանումների հաշվին:

Բանկն իրավունք չունի շահութաբաժիններ հայտարարել և վճարել, եթե Բանկի զուտ ակտիվների արժեքը պակաս է նրա կանոնադրական հիմնադրամից կամ շահութաբաժիններ վճարելու արդյունքում կպակասի դրա չափից:

Բանկն իրավունք չունի որոշում ընդունել տեղաբաշխված բաժնետոմսերի շահութաբաժինների վճարման մասին, եթե լրիվ չի վճարվել Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը:

Տարեկան շահութաբաժինների չափը չի կարող պակաս լինել արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների չափից:

Բանկը սովորական բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժիններ իր բաժնետերերին կարող է վճարել՝ համապատասխան ժամանակահատվածի դրությամբ Բանկի շահույթի մինչև 40 տոկոսի չափով: Բանկի Խորհուրդը կամ Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը կարող են սահմանել համապատասխանաբար միջանկյալ և տարեկան շահութաբաժինների այլ չափեր:

Միջանկյալ շահութաբաժինների չափը չի կարող գերազանցել նախորդ ֆինանսական տարվա արդյունքներով բաշխված և/կամ հաշվարկված շահութաբաժնի 50 տոկոսը, ինչպես նաև վճարման պահի դրությամբ՝ Բանկի զուտ շահույթի 40 տոկոսը:

Բանկի ոչ ռեզիդենտ բաժնետերերի կողմից շահութաբաժինների ստացման առանձնահատկություններ սահմանված չեն:

Բանկի «Շահութաբաժինների վճարման» կարգը հասանելի է Բանկի գլխամասային գրասենյակում և մասնաճյուղերում, ինչպես նաև Բանկի՝ www.unibank.am ինտերնետային կայքում:

Ձայնի իրավունք

Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերն իրավունք ունի անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին՝ վերջինիս իրավասությանը պատկանող բոլոր հարցերի նկատմամբ ձայնի իրավունքով, ըստ իր բաժնետոմսերի քանակի՝ ենթարկվելով օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված սահմանափակումներին:

Բանկի սովորական բաժնետոմսերի տեղաբաշխման դեպքում նախապատվության իրավունքները

Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերն իրավունք ունի օգտվել նախապատվության իրավունքից՝ առաջնահերթության կարգով ձեռք բերել Բանկի կողմից թողարկվող և տեղաբաշխվող բաժնետոմսերը, Բանկի կողմից լրացուցիչ սովորական բաժնետոմսերի փակ բաժանորդագրություն իրականացնելու դեպքում:

Բանկի կողմից բաց բաժանորդագրության միջոցով լրացուցիչ սովորական բաժնետոմսերի տեղաբաշխման դեպքում Բանկի բաժնետերերը չունեն այդ բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունք:

Նախապատվության իրավունքի իրականացման կարգը սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ և ՀՀ օրենսդրությամբ:

Լուծարման դեպքում մնացած գույքից բաժին ստանալու իրավունքները

Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերն իրավունք ունի Բանկի լուծարման դեպքում ստանալ Բանկի գույքի (միջոցների) իրեն հասանելիք մասը՝ «Բանկերի և

բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված հերթականությանը համապատասխան՝ Բանկի այլ պարտավորությունների մարումից հետո:

Հետգնման պահանջի իրավունքները

Ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն Բանկից պահանջել բաժնետոմսերի հետգնման գնի որոշում և իրենց պատկանող բաժնետոմսերի կամ դրանց մի մասի հետգնումը, եթե՝

- որոշում է ընդունվել Բանկի վերակազմակերպման, նախապատվության իրավունքի կասեցման կամ խոշոր գործարք կնքելու մասին և նշված բաժնետերերը քվեարկել են Բանկի վերակազմակերպման, նախապատվության իրավունքի կասեցման կամ նշված խոշոր գործարք կնքելու դեմ, կամ այդ հարցերով քվեարկությանը չեն մասնակցել.
- կանոնադրության մեջ լրացումներ կամ փոփոխություններ են կատարվել, կամ հաստատվել է կանոնադրությունը նոր խմբագրությամբ, որի հետևանքով սահմանափակվել են նշված բաժնետերերի իրավունքները, և նրանք դեմ են քվեարկել կամ քվեարկությանը չեն մասնակցել:

Բանկի կողմից բաժնետոմսերի հետգնումը կատարվում է դրանց շուկայական արժեքով, որը որոշվում է առանց բաժնետոմսի գնահատման և հետգնման պահանջի իրավունք տվող Բանկի գործողությունների հետևանքով առաջացող փոփոխությունները հաշվի առնելու:

Բանկի կողմից բաժնետոմսերի հետգնման համար անհրաժեշտ է ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի համաձայնությունը: ՀՀ կենտրոնական բանկը կարող է մերժել այդ համաձայնություն տալը, եթե՝

- ա) բաժնետոմսերի հետգնման դեպքում Բանկն ի վիճակի չի լինի լրիվ բավարարելու իր պարտատերերի պահանջները.
- բ) կխախտի հիմնական տնտեսական նորմատիվները.
- գ) մասնակցության հետգնումը կհանգեցնի Հայաստանի Հանրապետության բանկային համակարգի ապակայունացմանը:

Բանկի բաժնետոմսերի հետգնումը կարգավորվում է Բանկի կանոնադրությամբ և «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով և Բաժնետիրական ընկերությունների մասին ՀՀ օրենքով:

Փոխարկման իրավունքներ

Բանկի կողմից թողարկվող սովորական բաժնետոմսերի փոխարկման իրավունք չի նախատեսվում:

Այլ իրավունքները

Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերն իրավունք ունի նաև՝

- անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Բանկի կառավարմանը,
- ծանոթանալ Բանկի հաշվեկշռին, ֆինանսական և հարկային հաշվետվություններին,
- Բանկի կանոնադրությամբ և օրենքով սահմանված կարգով օտարել կամ այլ ձևով այլ անձանց փոխանցել իր սեփականությունը հանդիսացող բաժնետոմսերը,
- իրականացնել օրենսդրությամբ իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:

Բանկի Խորհրդի որոշումը բաժնետոմսերի թողարկման մասին

Բանկի լրացուցիչ սովորական բաժնետոմսերի թողարկումն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի 24.10.2016թ. որոշման համաձայն: Ըստ նշված որոշման թողարկվում են Բանկի սովորական անվանական բաժնետոմսեր:

Առաջարկվող (վաճառվող) սովորական անվանական բաժնետոմսերի քանակը կազմում է 17,391,305 հատ (տասնյոթ միլիոն երեք հարյուր իննսունմեկ հազար երեք հարյուր հինգ) հատ: Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100 (մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ: Առաջարկվող բաժնետոմսերի վաճառքը (տեղաբաշխումը) իրականացվում է դրանց շուկայական արժեքով, որը կազմում է 230 (երկու հարյուր երեսուն) ՀՀ դրամ՝ մեկ սովորական անվանական բաժնետոմսի դիմաց:

Արժեթղթերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակումների նկարագրությունը

Բանկը դիմելու է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ բաժնետոմսերի ցուցակման համար: Բաժնետոմսերի ցուցակման դիմումը կարող է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի կողմից չբավարարվել: Բաժնետոմսերի ցուցակման և առևտրի թույլտվություն ստանալուց հետո Բանկի բաժնետոմսերը չեն կարող գնվել և վաճառվել կարգավորվող շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված բացառությունների՝ հետևյալ դեպքերի համար.

- մասնավոր գործարքների համար, այն է՝ այնպիսի գործարքների, որոնց կողմերը նախապես հայտնի են, ընդ որում՝ ՀՀ ԿԲ Խորհրդի 27 նոյեմբեր 2012 թ.-ի թիվ 331- Ն որոշման համաձայն՝ մասնավոր գործարքներ են համարվում՝
  - ✓ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից կնքվող գործարքները,
  - ✓ Թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները,

- ✓ Արժեթղթերը հանձնելու առաջարկի շրջանակներում բաժնային արժեթղթերով կատարվող գործարքները:
  - բաժնետոմսերի տեղաբաշխման շրջանակներում տեղաբաշխողների կողմից իրականացվող գործարքների համար.
  - շուկայում առևտրին թույլատրված բաժնետոմսերի այլ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության և վաճառելու դեպքերի համար:

Անձը կամ փոխկապակցված անձինք մեկ կամ մի քանի գործարքների հետևանքով Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում կարող են ուղղակի կամ անուղղակի նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերել (այսինքն՝ ձեռք բերել Բանկի՝ ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 10 և ավելի տոկոսը) միայն ՀՀ կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությամբ:

Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու նախնական համաձայնությունն ստանալու համար Բանկի միջնորդությամբ անձի կամ փոխկապակցված անձանց կողմից ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացվող փաստաթղթերի, տեղեկությունների ցանկը, ձևը, դրանց ներկայացման կարգը և պայմանները սահմանված է ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով: ՀՀ կենտրոնական բանկը պահանջվող բոլոր փաստաթղթերն ստանալուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, քննում է դրանք:

ՀՀ կենտրոնական բանկը մերժում է դիմումը՝ 10-օրյա ժամկետում ծանուցելով դիմողին, եթե՝

- անձը դիտավորությամբ կատարված հանցագործություն կատարելու համար դատվածություն ունի.
- անձն օրինական ուժի մեջ մտած վճռով կամ դատավճռով զրկվել է ֆինանսական, բանկային, հարկային, մաքսային, առևտրային, տնտեսական, իրավական ոլորտներում պաշտոններ վարելու իրավունքից.
- անձը սնանկ է ճանաչվել և չմարված (չներված) պարտավորություններ ունի.
- անձի գործողությունները նախկինում հանգեցրել են բանկի կամ այլ անձի սնանկացմանը.
- տվյալ անձը կամ փոխկապակցված անձինք անցյալում կատարել են այնպիսի արարք, որը ՀՀ կենտրոնական բանկի հաստատած ուղեցույցով հիմնավորված՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի կարծիքով հիմք է տալիս կասկածելու, որ տվյալ անձի՝ որպես բանկի բարձրագույն կառավարման մարմնի որոշումների կայացման ժամանակ ձայնի իրավունք ունեցող անդամի, գործողությունները կարող են հանգեցնել բանկի սնանկացման կամ ֆինանսական վիճակի վատթարացման, կամ հեղինակության և գործարար համբավի վարկաբեկման.

- տվյալ գործարքն ուղղված է, կամ հանգեցնում է, կամ կարող է հանգեցնել ազատ տնտեսական մրցակցության սահմանափակմանը.
- տվյալ գործարքի հետևանքով Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերող անձը և նրա հետ փոխկապակցված անձինք Հայաստանի Հանրապետության բանկային շուկայում տվյալ գործարքի հետևանքով ձեռք են բերում գերիշխող դիրք, որն իրենց հնարավորություն է տալիս կանխորոշել «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 34-րդ հոդվածով սահմանված գործառնությունների կամ դրանցից թեկուզ մեկի շուկայական սակագները կամ պայմանները.
- փաստաթղթերը ներկայացվել են ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած ձևի և կարգի խախտումներով, կամ ներկայացված փաստաթղթերում կամ տեղեկություններում արտացոլվել են կեղծ կամ անարժանահավատ տեղեկություններ.
- տվյալ գործարքի հետևանքով Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերող մասնակիցը կամ նրա հետ փոխկապակցված անձը ՀՀ կենտրոնական բանկի հիմնավոր կարծիքով գտնվում է ֆինանսական վատ վիճակում կամ նշանակալից մասնակցի կամ նրա հետ փոխկապակցված անձանց ֆինանսական վիճակի վատթարացումը կարող է պատճառ հանդիսանալ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման, կամ Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերող անձանց և (կամ) նրանց հետ փոխկապակցված անձանց գործունեությունը կամ Բանկի հետ նրանց փոխհարաբերությունների բնույթը ՀՀ կենտրոնական բանկի հիմնավոր կարծիքով կարող է խոչընդոտել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից արդյունավետ վերահսկողության իրականացմանը կամ թույլ չի տալիս բացահայտելու կամ արդյունավետ կառավարելու Բանկի ռիսկերը.
- անձը չի ներկայացնում իր կողմից ներդրվող միջոցների ծագման օրինականության վերաբերյալ բավարար և ամբողջական հիմնավորումներ (փաստաթղթեր, տեղեկություններ և այլն):

Առանց ՀՀ կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության, Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման պայմանագիրն առ ոչինչ է:

Արժեթղթերը հանձնելու պարտադիր առաջարկ անելու պարտավորության նկարագրությունը

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի 152-րդ հոդվածի համաձայն յուրաքանչյուր անձ, որը թողարկողի բաժնային արժեթղթով մեկ կամ ավելի գործարքի հետևանքով դառնում է տվյալ դասի արժեթղթերի ավելի քան 75 տոկոսի սեփականատեր, պարտավոր է տվյալ դասի բոլոր արժեթղթերն իրեն հանձնելու առաջարկ անել: Պարտադիր առաջարկ անելու պահանջը տարածվում է նաև բաժնետոմսերի՝ կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվության

դադարեցման դեպքի վրա՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով: Այս դեպքում արժեթղթերը հանձնելու պարտադիր առաջարկը պետք է ներկայացվի թողարկողի այն բաժնետերերի կողմից, որոնք կողմ են քվեարկել կարգավորվող շուկայում թողարկողի արժեթղթերի առևտրի թույլտվության դադարեցման որոշմանը: Ընդ որում, կարգավորվող շուկայում թողարկողի արժեթղթերի առևտրի թույլտվության դադարեցման որոշմանը կողմ քվեարկած բաժնետերերը ընտրում են ներկայացուցիչ, որը կիրականացնի արժեթղթերը հանձնելու պարտադիր առաջարկն իրենց անունից:

Պարտադիր առաջարկ անելու պահանջը չի տարածվում հետևյալ դեպքերում.

- անձը դարձել է տվյալ դասի արժեթղթերի ավելի քան 75 տոկոսի սեփականատեր Բանկի կանոնադրական կապիտալի նվազեցման արդյունքում.
- անձը դարձել է տվյալ դասի արժեթղթերի ավելի քան 75 տոկոսի սեփականատեր՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի գլուխ 15-ով սահմանված կարգով իր կողմից տվյալ դասի բոլոր արժեթղթերի համար արժեթղթերը հանձնելու ոչ պարտադիր առաջարկի արդյունքում.
- արժեթղթերը ձեռք են բերվել ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձի կողմից տեղաբաշխման նպատակով.
- անձը տվյալ դասի արժեթղթերի 75 տոկոսը գերազանցող մասը դրանց ձեռքբերման օրվանից՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, օտարում է այն անձին, որը «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի 151-րդ հոդվածի համաձայն չի համարվում համատեղ գործելու համաձայնությամբ հանդես եկող անձ և պայմանով, որ այդ ժամկետի ընթացքում Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողով չի գումարվում:

Բաժնետոմսերից ստացվող եկամուտների հարկման կարգի նկարագրությունը

Բաժնետոմսերում ներդրում կատարող անձը եկամուտ կարող է ստանալ հետևյալ դեպքերում՝

- բաժնետոմսերից ստացվող շահութաբաժաններից,
- բաժնետոմսերի վաճառքի և գնման գների դրական տարբերությունից (իրացված կապիտալի հավելած):

Բաժնետոմսերից ստացվող եկամտի հարկման համար ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված են առանձնահատկություններ շահութահարկի և եկամտային հարկի գծով:

Շահութահարկ են վճարում ՀՀ-ում ստեղծված կազմակերպությունները և ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները (օտարերկրյա պետություններում ստեղծված կազմակերպությունները, ինչպես նաև միջազգային կազմակերպությունները և դրանց կողմից ՀՀ-ից դուրս ստեղծված կազմակերպությունները): Ընդ որում՝ վերջիններիս համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը: Հարկվող շահույթը հարկատուի համախառն

եկամտի և «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ 20 տոկոս դրույքաչափով: «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի համաձայն՝ հարկվող շահույթը որոշելիս համախառն եկամուտը նվազեցվում է հարկատուի կողմից բաժնետոմսերից ստացած շահութաբաժինների գումարի չափով, բացառությամբ ոչ ռեզիդենտի հարկվող շահույթի («Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 56 կետ 2): Ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների կողմից ստացված շահութաբաժինները հարկվում են 10% դրույքաչափով:

Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար բաժնետոմսերի իրացված կապիտալի հավելաճը ներառվում է համախառն եկամտի մեջ, որից օրենքով սահմանված համապատասխան նվազեցումներ կատարելուց հետո առաջացած շահույթը հարկվում է շահութահարկի 20% դրույքաչափով: Ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների համար բաժնետոմսերի իրացված կապիտալի հավելաճը հակվում է 10% ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի դրույքաչափով:

Ոչ ռեզիդենտներ կազմակերպությունների հարկման դեպքում Բանկը հանդես է գալիս որպես հարկային գործակալ, որի վրա ՀՀ օրենքներով դրված է ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների եկամուտներից շահութահարկը հաշվարկելու, պահելու (գանձելու) և Հայաստանի Հանրապետության բյուջե վճարելու պարտավորությունը:

ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի և «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներին համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Համաձայն «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի՝ 7-րդ հոդվածի՝ հարկ վճարողի հարկվող օբյեկտի որոշման ժամանակ համախառն եկամուտը նվազեցվում է ստացված շահաբաժինների չափով, ինչպես նաև բաժնետոմսերի օտարումից, այլ արժեթղթերի հետ փոխանակումից կամ նման այլ գործարքներից ստացված եկամտի չափով: Այսինքն՝ ֆիզիկական անձանց համար բաժնետոմսերից ստացված շահութաբաժինները և իրացված կապիտալի հավելաճը չեն հարկվում: 2017 թվականի հունվարի 1-ից ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց կողմից ստացվող շահութաբաժինները ենթակա են հարկման՝ 10% դրույքաչափով:

Համաձայն ՀՀ հարկային օրենսգրքի՝ 159-րդ հոդվածի 4-րդ մասի՝ շահաբաժինների տեսքով ստացվող եկամուտները դրանց ստացման հարկային տարվա ընթացքում շահաբաժին վճարող՝ Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ նույն կազմակերպության կանոնադրական կամ բաժնեհավաք կապիտալում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ներդնելու դեպքում ներդրված գումարը, բայց ոչ ավելի, քան շահաբաժիններից պետական բյուջե վճարված հարկի գումարները, պետական բյուջեից փոխհատուցվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

4. Առաջարկի ժամկետը և պայմանները

Առաջարկի պայմանները, առաջարկի վիճակագրությունը, ակնկալվող ժամանակացույցը և այն գործողությունները, որոնք անհրաժեշտ են առաջարկից օգտվելու համար

ա. Թողարկման և առաջարկի ծավալը

Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է 1,739,130,500 (մեկ միլիարդ յոթ հարյուր երեսունինը միլիոն մեկ հարյուր երեսուն հազար հինգ հարյուր) ՀՀ դրամի չափով՝ հաշվարկված թողարկվող (առաջարկվող) բաժնետոմսերի անվանական արժեքով կամ 4,000,000,150 ՀՀ դրամ (չորս միլիարդ մեկ հարյուր հիսուն) հաշվարկված տեղաբաշխման գնով:

Առաջարկն ամբողջությամբ իրականացվում է լրացուցիչ թողարկվող բաժնետոմսերի հաշվին՝ Բանկի կանոնադրությամբ ամրագրված հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի շրջանակում:

Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը

Բաժնետոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվում է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի ֆոնդային բորսայում:

Բաժնետոմսերի հրապարակային առաջարկը սկսվելու է սույն Ազդագրի՝ Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցմանը հաջորդող 3-րդ (երրորդ) աշխատանքային օրը և տևելու է մինչև 10 աշխատանքային օր: Բաժնետոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է 3 (երեք) աշխատանքային օրերի ընթացքում բաժնետոմսերի առաջարկի մեկնարկից հետո՝ սկսած այն օրվանից, երբ Բանկի գնահատմամբ գնորդների քանակը կարող է բավարար լինել տեղաբաշխումը կատարելու համար: Բաժնետոմսերի տեղաբաշխման սկսելու օրը կհրապարակվի տեղաբաշխումը սկսելուց 3 օր առաջ Բանկի ինտերնետային կայքում:

Առաջարկվող բաժնետոմսերի մասով հայցվելու է առևտրին թույլտվություն: Առևտրին թույլտվության հայցը կարող է նաև չբավարարվել:

Ազդագիրը կհրապարակվի Բանկի կայքում www.unibank.am:

Բաժնետոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է 3 (երեք) աշխատանքային օրերի ընթացքում բաժնետոմսերի առաջարկի մեկնարկից հետո՝ սկսած այն օրվանից, երբ Բանկի գնահատմամբ գնորդների քանակը կարող է բավարար լինել տեղաբաշխումը կատարելու համար:

Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացի նկարագրությունը

Բաժնետոմսերի հրապարակային տեղաբաշխման շրջանակում ներդրողները կարող են բաժնետոմսերի ազդագիրը ստանալ Բանկի և նրա մասնաճյուղերի գործունեության վայրերից (Գլխ. գրասենյակ - ՀՀ, ք. Երևան, Կենտրոն համայնք, Չարենցի փողոց, 12 շենք, թիվ 53, թիվ 1-5) կամ Բանկի ինտերնետային կայքից՝ www.unibank.am:

Առաջարկից օգտվելու համար անձը, որը որոշել է ընդունել առաջարկը և ներդրում կատարել բաժնետոմսերում պետք է մասնակցի բաժնետոմսերի տեղաբաշխմանը որպես գնորդ՝ ներդրումային ծառայություններ մատուցող և «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» բաց

բաժնետիրական ընկերության բորսայի (այսուհետ՝ Բորսա) անդամ հանդիսացող անձանց միջոցով: Տեղաբաշխմանը ուղղակիորեն որպես գնորդ կարող են մասնակցել միայն «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» բաց բաժնետիրական ընկերության բորսայի (այսուհետ՝ Բորսա) անդամները, իսկ որպես վաճառող՝ Բանկը:

Բաժնետոմսերի ձեռք բերումը իրականացվում է բաց ստանդարտ աճուրդներին մասնակցելու միջոցով՝ համաձայն «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» բաց բաժնետիրական ընկերության «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոնների»:

Նախքան աճուրդին մասնակցելը պոտենցիալ ներդրողը պետք է Հայաստանի կենրոնական դեպոզիտարիում բացի բաժնետոմսերի հաշիվ կամ ակտիվացնի եղած բաժնետոմսերի հաշիվը: Բաժնետոմսերի հաշվի բացումը և ակտիվացումն իրանակացվում է համապատասխան հաշվի օպերատորների միջոցով:

Այն հանգամանքները, որոնց դեպքում առաջարկը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի 21-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքում Բանկը իր նախաձեռնությամբ կարող է կասեցնել տեղաբաշխման ընթացքը միայն Կենտրոնական Բանկի համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 աշխատանքային օրով, և եթե կասեցման ժամկետը ավարտվելու պահից՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղաբաշխումը չչարունակվի, Բանկը պարտավոր է դադարեցնել տեղաբաշխումը և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց կասեցման ժամկետի ավարտից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Տեղաբաշխումը կարող է չեղյալ ճանաչվել Բանկի Խորհրդի որոշմամբ ոչ ուշ, քան տեղաբաշխման գործընթացի ավարտից երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե տեղաբաշխման ընթացքում ստացվել են տեղաբաշխվող բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակի 20 տոկոսից պակաս բաժնետոմսերի ձեռքբերման մրցակցային հայտեր, որի դեպքում բաժնետոմսերի ձեռք բերման համար վճարված գումարները ներդրողներին ենթակա են վերադարձման Բորսայի ներքին կանոնակարգով սահմանված կարգով: Բանկի Խորհրդի կողմից նշված ժամկետում տեղաբաշխումը չեղյալ չճանաչվելու դեպքում, այն համարվում է կայացած: Բացառությամբ սույն կետում նշված դեպքերի Բանկը չի նախատեսում բաժնետոմսերի առաջարկի, ինչպես նաև տեղաբաշխման չեղյալ հայտարարելու կամ հետաձգվելու դեպքեր և հանգամանքեր:

Կենտրոնական բանկն իր որոշմամբ կասեցնում է տեղաբաշխման ընթացքը, եթե՝

- տեղաբաշխման ընթացքում խախտվել են օրենքի և (կամ) հրապարակային առաջարկը կարգավորող այլ իրավական ակտերի պահանջները.
- տեղաբաշխման ընթացքում չեն պահպանվել ազդագրում սահմանված հրապարակային առաջարկի պայմանները.

- ազդագիրը պարունակում է էական սխալներ և ապակողմնորոշիչ տեղեկություններ, կամ նրանում էական փաստ է բաց թողնված կամ խեղաթյուրված: Տեղաբաշխումը կասեցնելու որոշումը պետք է պարունակի հայտնաբերված խախտումները և բացթողումները վերացնելու հանձնարարական և դրա կատարման ժամկետները, որի կատարումից հետո Կենտրոնական բանկի թույլտվությամբ տեղաբաշխումը կարող է շարունակվել:

Տեղաբաշխումը չեղյալ հայտարարելու դեպքում տեղաբաշխման ընթացքում ստացված գումարները ենթակա են վերադարձման ներդրողներին չեղյալ հայտարարելու օրվան հաջորդող 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Գումարների վերադարձը կատարվում է դրանք դեպոնացնելով Բորսայի համապատասխան հաշվին, որից հետո Բորսան իր կանոններով սահմանված կարգով իրականացնում է դեպոնացված միջոցների փոխանցում տեղաբաշխման մասնակիցներին: Տեղաբաշխման ընթացքում ստացված գումարների վերադարձի դեպքում դրանց վրա որևէ տոկոս չի հաշվարկվում:

Բաժանորդագրության նվազեցման հնարավորությունը

Սույն Ազդագրի միջոցով առաջարկվող բաժնետոմսերի բաժանորդագրություն չի նախատեսվում:

Նվազագույն և առավելագույն գումարները, որոնք կարող են նշվել ձեռքբերման (բաժանորդագրության) հայտերում

Բաժնետոմսերի ձեռքբերման (բաժանորդագրության) հայտերում առավելագույն գումարներ նշելու սահմանափակումներ չեն նախատեսվում: Տեղաբաշխման ընթացքում մեկ ներդրողի կողմից բաժնետոմսերի ձեռքբերման նվազագույն ծավալը կազմում է 1,000,000 (մեկ միլիոն) ՀՀ դրամ:

Ժամանակաշրջանը, որի ընթացքում հայտը կարելի է հետ կանչել

Աճուրդի ընթացքում տեղաբաշխման ցանկացած մասնակից իրավունք ունի հանել (հետ կանչել) իր կողմից նախապես ներկայացված, սակայն դեռևս չբավարարված հայտերը, ինչպես նաև փոփոխել դրանցում նշված պայմանները:

Բաժնետոմսերի դիմաց վճար կատարելու մեթոդները և ժամկետները

Բաժնետոմսերի դիմաց վճարում կատարելու կարգը, ինչպես նաև արժեթղթեր ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը նկարագրված են բաժնետոմսերի տեղաբաշխման գործընթացի նկարագրությունում:

Առաջարկի արդյունքների հրախարակման ձևը և ժամկետները

Տեղաբաշխման արդյունքները ենթակա են հրապարակման տեղաբաշխման ավարտից հետո՝ 30 օրվա ընթացքում Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.unibank.am:

Նախապատվության իրավունքից օգտվելու գործընթացի նկարագրությունը

Բաժնետոմսերի բաց բաժանորդագրության շրջանակում Բանկի բաժնետերերը չեն օգտվում բաժնետոմսերի ձեռք բերման նախապատվության իրավունքից:

Բաժնետոմսերի տեղաբաշխման գործընթացի նկարագրությունը

Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկվող բոլոր սովորական անվանական բաժնետոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվում է Բորսայում կազմակերպվող բաց ստանդարտ աճուրդների միջոցով՝ համաձայն «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» բաց բաժնետիրական ընկերության «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոնների»:

Բաժնետոմսերի հրապարակային առաջարկը սկսվելու է սույն Ազդագրի՝ Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցմանը հաջորդող 3-րդ (երրորդ) աշխատանքային օրը և տևելու է մինչև 10 աշխատանքային օր:

Բաժնետոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է 3 (երեք) աշխատանքային օրերի ընթացքում բաժնետոմսերի առաջարկի մեկնարկից հետո՝ սկսած այն օրվանից, երբ Բանկի գնահատմամբ գնորդների քանակը կարող է բավարար լինել տեղաբաշխումը կատարելու համար: Բաժնետոմսերի տեղաբաշխման սկսելու օրը կհրապարակվի տեղաբաշխումը սկսելուց 3 օր առաջ Բանկի ինտերնետային կայքում:

Տեղաբաշխման նստաշրջաններն անցկացվում են տեղաբաշխման օրերին, ժամը 11:00-ից մինչև 15:00-ը: Բանկը հանդես է գալիս իր անունից և իր հաշվին՝ տեղաբաշխելով իր կողմից թողարկված սովորական բաժնետոմսերը:

Որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման մասնակիցները, որոնք ցանկություն ունեն իրենց կամ իրենց հաճախորդների հաշվին գնել տեղաբաշխվող արժեթղթերը, կարող են տեղաբաշխման համակարգ ներկայացնել միայն գնման մրցակցային հայտեր:

Տեղաբաշխումն իրականացվում է սովորական բաց ստանդարտ աճուրդի ձևով, որի պարագայում ներկայացված գնման հայտում չեն բացահայտվում հայտ ներկայացնողի վերաբերյալ տեղեկությունները (առևտրային կողմ):

Որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակցի կողմից ներկայացված մրցակցային հայտերում նշված արժեթղթերի ընդհանուր առավելագույն քանակի համար սահմանափակում չկա:

Գնորդի՝ բաժնետոմսի նկատմամբ սեփականության իրավունքը ծագում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում կամ ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված ցանկացած այլ պահառուի մոտ գնորդի անունով այդ բաժնետոմսի գրանցման պահից, սակայն դրանից բխող իրավունքները գնորդը կարող է իրացնել

գրանցման պահից, սակայն դրանից բխող իրավունքները գնորդը կարող է իրացնել տեղաբաշխման ամբողջ գործընթացի ավարտից Բանկի ընդհանուր ժողովի կողմից տեղաբաշխման արդյունքներն ամփոփելուց և լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման հետևանքով Բանկի կանոնադրական կապիտալի փոփոխությունն արտացոլող կանոնադրությունը (նոր խմբագրությամբ կանոնադրությունը) ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից գրանցելուց հետո:

Տեղաբաշխման պլանը

Ներդրողների խմբերը, որոնց ուղղված է առաջարկը

Առաջարկն ուղղված է հանրությանը, և հրապարակային առաջարկի շրջանակներում ներդրողների խմբերի հետ կապված սահմանափակումներ չեն նախատեսվում: Բաժնետոմսերի հրապարակային առաջարկն արվում է ՀՀ-ում՝ չսահմանափակելով նաև օտարերկրյա անձանց մասնակցության հնարավորությունը:

Բանկի բաժնետերերի կամ կառավարման անդամների մասնակցությունը առաջարկին

Բանկի բաժնետերերը կամ Բանկի կառավարման մարմնի անդամները նախատեսում են ձեռք բերել բաժնետոմսեր: Բանկին հայտնի չէ, թե ինչ ծավալով են Բանկի բաժնետերերը կամ Բանկի կառավարման մարմնի անդամները նախատեսում ձեռք բերել բաժնետոմսեր:

Ներդրողների տեղեկացումը հայտերի բավարարման մասին

Ներդրողները տեղեկացվում են իրենց հայտերի բավարարման մասին բաժնետոմսերի տեղաբաշխման գործընթացի նկարագրությունում սահմանված կարգով իրենց ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանցից:

Որոշակի տրանշ մանր ներդրողների, ինստիտուցիոնալ ներդրողների կամ Բանկի աշխատակիցների համար

Մանր ներդրողների, ինստիտուցիոնալ ներդրողների կամ Բանկի աշխատակիցների համար որոշակի տրանշ նախատեսված չէ:

Բաժանորդագրության հայտերի բավարարումը կամ մերժումը

Աճուրդի ընթացքում ներկայացված գնման հայտերը բավարարվում են ըստ ներկայացման ժամանակագրական հերթականության: Եթե ներկայացված հայտերում նշված բաժնետոմսերի քանակը գերազանցում է տեղաբաշխման ենթակա բաժնետոմսերի քանակը, ապա առաջնայնությունը տրվում է ավելի վաղ ներկայացված հայտերին:

Տեղաբաշխման ենթակա բաժնետոմսերի քանակին համապատասխան քանակությունը լրացնող վերջին հայտը կարող է բավարարվել մասնակիորեն: Հայտը կարող է մերժվել հետևյալ դեպքերում.

- բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար օրենսդրությամբ պահանջվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության ստացում և ձեռքբերողը չի ստացել ՀՀ կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությունը կամ ՀՀ կենտրոնական բանկը մերժել է նախնական համաձայնության տրամադրումը,
- տեղաբաշխման ենթակա բաժնետոմսերի քանակը սպառվել է:

Առաջարկի գինը

Այն գինը, որով բաժնետոմսերը առաջարկվելու են

Տեղաբաշխման ենթակա բաժնետոմսերի տեղաբաշխման գինը Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանվել է 230 ՀՀ դրամի չափով:

Բացի տեղաբաշխման գնի վճարումից բաժնետոմսեր ձեռք բերող անձից այլ ծախսեր և հարկեր չեն պահանջվում՝ բացառությամբ Բորսայի «Սակագների մասին կանոններով» սահմանված համապատասխան միջնորդավճարներից, ինչպես նաև ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց միջոցով բաժնետոմսեր ձեռք բերելու դեպքում՝ նաև ծառայությունների մատուցող անձանց միջնորդավճարներից (ծառայության վճարներից):

Առաջարկի գնի բացահայտման գործընթացը

Բաժնետոմսերի տեղաբաշխման գնի սահմանման ժամանակ Բանկի Խորհուրդը գնահատել է բաժնետոմսի արժեքը Բանկի ընդհանուր կապիտալի չափը բազմապատկելով 1.5 անգամ՝ 1 բաժնետոմսի հաշվով, ինչպես նաև հաշվի է առել անկախ գնահատողի եզրակացությունը:

Տեղաբաշխումը

Տեղաբաշխողի վերաբերյալ տեղեկություն

Բանկը հանդես է գալիս նաև որպես իր կողմից թողարկվող սովորական բաժնետոմսերի տեղաբաշխող:

Բաժնետոմսերի դիմաց վճարումը

Բաժնետոմսերի դիմաց վճարումը կատարվում է Բորսայում գնորդի դեպոնացված դրամական միջոցները Բանկին փոխանցելու միջոցով:

Արժեթղթերի հաշվի բացումը

Արժեթղթերի հաշիվ կարելի է բացել ՀԿԴ-ում և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից լիցենզավորված ցանկացած այլ մասնագիտացված պահառուի մոտ՝ հաշվի օպերատորի միջոցով:

5. Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

Առևտրին թույլտվությունը

Բանկի Խորհրդի 24.10.2016թ-ին ընդունված որոշման համաձայն՝ Բանկը նախատեսում է տեղաբաշխման ենթակա բաժնետոմսերի տեղաբաշխումը կազմակերպել Բորսայում: Առաջարկվող բաժնետոմսերի մասով հայցվելու է առևտրին թույլտվություն: Առևտրին թույլտվության հայցը կարող է նաև չբավարարվել:

Բանկի նույն դասի բաժնետոմսերը թույլատրված են առևտրին «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ում:

Բաժնետոմսերի ցուցակումը

Բանկի կարծիքով թողարկվող բաժնետոմսերի և Բանկի ցուցանիշները բավարարում են բաժնետոմսերի համար նախատեսված Առաջնային ցուցակում (A) ցուցակվելու բոլոր պահանջներին:

Շուկա ստեղծող

Բանկն արդեն ունի շուկա ստեղծողի ծառայությունների մատուցման պայմանագիր «Արմենբրոկ» ԲԲԸ-ի հետ և գործող պայմանագրի դրույթները տարածվելու են նաև բաժնետոմսերի նոր թողարկման համար (հասցե՝ ՀՀ, Երևան 0018, Տիգրան Մեծի 32/1):

6. Վաճառող բաժնետերերը

Սույն ազդագրի միջոցով իրավաբանական անձ հանդիսացող ներկայիս հիմնական բաժնետիրոջը պատկանող բաժնետոմսերի վաճառքի առաջարկ չի նախատեսվում: Առաջարկը վերաբերում է միայն Բանկի կողմից լրացուցիչ տեղաբաշխվող սովորական անվանական բաժնետոմսերին:

Բանկի խոշոր բաժնետերը հայտնում է իր ցանկությունը պահպանել իր սեփականություն հանդիսացող բաժնետոմսերի փաթեթը և շարունակել գործել, որպես Բանկի բաժնետոմսերի մեծամասնությունը վերահսկող բաժնետեր:

7. Թողարկման և առաջարկի ծախսերը

Հնարավոր ներգրավվող զուտ գումարների մեծությունը հաշվարկվում է որպես հավաքագրված համախառն գումարների և հավաքագրման նպատակով կատարված ծախսերի տարբերություն: Հնարավոր հավաքագրվող համախառն գումարները Բանկի գնահատմամբ կկազմեն 4,000,000,150 ՀՀ դրամ:

Հավաքագրման նպատակով կատարված ծախսերը հետևյալն են՝ ազդագրի գրանցման պետական տուրքը՝ 50,000 դրամ, մարքեթինգային ծախսեր՝ 8,000,000 ՀՀ դրամ:

ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Անկախ աուդիտորներ

Սկսած 2009թ. Բանկի համար աուդիտորական աշխատանքներն իրականացվել են Grant Thornton International-ի հայաստանյան անդամ «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ աուդիտորական ընկերության կողմից:

Հասցե. ՀՀ, Երևան 0012, Վաղարշյան փող. 8/1

Հեռ. +374 (10) 260 964, 260 976,

Ֆաքս. - +374 (10) 260 961,

Է.փոստ. www.gta.am

Տնօրեն-բաժնետեր՝ Գագիկ Գյուլբուդադյան:

2. Ռիսկային գործոններ

Ընդհանուր բնութագիրը

Ռիսկերի կառավարումը Յունիբանկի կառավարման համակարգի կարևորագույն մաս է կազմում: Յունիբանկում ռիսկերի կառավարումն իրենից ներկայացնում է Բանկի պոտենցիալ վնասների կանխարգելմանն ու նվազեցմանն ուղղված փոխկապակցված գործողությունների համակողմանի համակարգ: Ռիսկերի կառավարման հիմնական նպատակն այն է, որ Յունիբանկը կարողանա իր ռիսկերի գումարային մեծությունը պահպանել Բանկի ռազմավարական ծրագրով սահմանված ռիսկերի մակարդակի վրա և բարձրացնել Բանկի կապիտալի եկամտաբերությունը:

Ռիսկերի կառավարման սկզբունքները

Յունիբանկում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Միջազգային հաշվարկների բանկի Բանկային վերահսկողության կոմիտեի (Բանկային վերահսկողության Բազեյան կոմիտե) փաստաթղթերի, Ռիսկերի կառավարման համընդհանուր սկզբունքների (GARP), ՀՀ օրենքների և ՀՀ ԿԲ-ի նորմատիվ ակտերի հիման վրա: Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է ռիսկերի նույնականացման, չափման և մոնիթորինգի շարունակական գործընթացի միջոցով՝ ռիսկերի սահմանաչափերի և հսկողության այլ միջոցների պահպանմամբ: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը ծայրաստիճան կարևոր է Բանկի

շահութաբերության պահպանման համար, և Բանկում աշխատող յուրաքանչյուր անձ պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի համար:

Բանկը խրախուսում է ռիսկերի կառավարմանն առնչվող գիտելիքների մակարդակի բարձրացմանը նպաստող մշակույթի ձևավորումը՝ մասնավորապես համապատասխան սեմինարների կազմակերպման միջոցով:

Ռիսկերի կառավարման համակարգը

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ենթարկվում է մի շարք ֆինանսական ռիսկերի, և այդ գործունեությունը ներառում է ռիսկի կամ ռիսկերի համադրության որոշ աստիճանի վերլուծություն, գնահատում, ստանձնում և կառավարում: Բանկը ենթարկվում է վարկային ռիսկի, իրացվելիության ռիսկի և շուկայական ռիսկի, ընդ որում, վերջինս ենթաբաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային ռիսկերի: Բանկը ենթարկվում է նաև գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի հսկողության անկախ գործընթացը չի ներառում բիզնեսի հետ կապված ռիսկերը, ինչպիսիք են փոփոխվող միջավայրը, տեխնոլոգիան և արդյունաբերությունը: Դրանք հսկվում են Բանկի ռազմավարական պլանավորման գործընթացի միջոցով:

Վարկային ռիսկ

Բանկը ենթարկվում է վարկային ռիսկի, որն իրենից ներկայացնում է այն ռիսկը, որ գործարքի մյուս կողմը իր պարտականությունների չկատարման հետևանքով Բանկին կպատճառի ֆինանսական վնաս: Բանկի վարկառուների կողմից պայմանագրային պարտավորությունների չկատարումը կարող են էապես ազդել բանկի գործունեության վրա, և առաջացնել լրացուցիչ ծախսեր, որոնք բացասական կանդրադառնան բանկի շահույթի վրա: Վարկային ռիսկը Բանկի գործունեության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով ղեկավարությունը առավել մեծ ուշադրությամբ է վերահսկում այն: Վարկային ռիսկերը հիմնականում ծագում են վարկերի ու փոխատվությունների տրամադրմանն ուղղված վարկավորման գործունեությունից, ինչպես նաև Բանկի ակտիվների պորտֆելում պարտքային և այլ արժեթղթերի ավելացմանը հանգեցնող ներդրումային գործունեությունից: Վարկային ռիսկն առկա է նաև արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են, օրինակ, վարկային պարտավորությունները և դրանց հետ կապված ապահովման (գրավ, երաշխավորություն, երաշխիք և այլն) պայմանագրերից բխող պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարման ու հսկողության գործառույթներն իրականացվում են Բանկի Ռիսկերի կառավարման տնօրինության վարկային ռիսկի կառավարման խմբի և Վարկային ստորաբաժանման կողմից և զեկուցվում են Բանկի Խորհրդին ու Վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները լավագույնս ներկայացնում են առավելագույն ենթարկվածությունը դրանց հետ կապված վարկային ռիսկին, առանց հաշվի առնելու ցանկացած գրավ կամ այլ վարկային ապահովումներ:

«Յունիբանկ» ԲԲԸ վարկային պորտֆելը բավականին դիվեսիֆիկացված է և իր մեջ չի պարունակում խոշոր կենտրոնացումներ: Վարկավորման գերակա ուղղություններն են հանդիսանում մանրածախ վարկավորումն ու ՓՄՁ վարկերի տրամադրումը: Այնուամենայնիվ բանկի պորտֆելում առկա են չաշխատող ակտիվներ, որոնք և բանկի համար կարող են հադիսանալ պոտենցիալ կորուստների աղբյուր:

Համաձայն բանկի վարկային պորտֆելի ռիսկայնության վերլուծությունների բանկի պորտֆելն ունի հետևյալ կառուցվածքը առ 30.09.2016:

Հազ. ՀՀ դրամ

Ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ					
	Աշխատող ակտիվներ					
	Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Հսկվող / Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ / Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի	
Վարկեր, այդ թվում՝						
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	104,553,768	508074	2,385,271	5,123,978	14,902,191	
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին	7,376,442				12,728	
		-				
Ընդամենը	111,930,210	508,074	2,385,271	5,123,978	14,914,919	

Միաժամանակ բանկի վարկային ռիսկը բնութագրող ցուցանիշներն ունեն հետևյալ տեսքը:

Վարկերի գծով պահուստաֆոնդ/ընդհանուր վարկեր = 3.85%

Չաշխատող վարկեր/ընդհանուր վարկեր = 6.68% (անհուսալի վարկերը ներառված չեն)

Չաշխատող վարկերի պահուստ/ընդհանուր կապիտալ = 13.46%

Հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստ/չաշխատող վարկեր = 57.55%

Շահույթի ծածկման գործակից (զուտ գործառնական եկամուտներ+պահուստի ստեղծման ծախսեր)/վարկերից զուտ կորուստ = 21.54%

Վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տկոսային մարժա = 0.66%:

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ սահմանելով մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքատեսակների, տնտեսության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում և անհրաժեշտության դեպքում վերանայվում են Բանկի խորհրդի կողմից:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողության և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը ղեկավարում, սահմանափակում և վերահսկում է վարկային ռիսկի ցանկացած բացահայտված կենտրոնացումները՝ մասնավորապես, մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների կտրվածքով:

Բանկը իր կողմից ստանձնվող վարկային ռիսկի մակարդակները կարգավորում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի և արդյունաբերական ու աշխարհագրական սեգմենտների գծով ռիսկի ստանձնման սահմանաչափերի սահմանման միջոցով: Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ավելի հաճախակի վերահսկման: Վարկային ռիսկի մակարդակները՝ ըստ պրոդուկտների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների, եռամսյակային հիմունքով հաստատվում են Բանկի խորհրդի կողմից:

Մեկ փոխառուի (այդ թվում՝ բանկի կամ ֆինանսական կազմակերպության) գծով ռիսկը հետազայում սահմանափակվում է ենթասահմանաչափերով, որոնք սահմանվում են հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային ռիսկերի նկատմամբ, տրամադրման օրական սահմանաչափերով՝ կապված առևտրային գործիքների հետ, ինչպիսիք են արտարժույթային

Ֆորվարդային պայմանագրերը: Ամենօրյա հիմունքով կատարվում է հաստատված սահմանաչափերի համեմատությամբ փաստացի ռիսկերի մոնիթորինգ:

Վարկային ռիսկը կառավարվում է նաև փոխառուների և պոտենցիալ փոխառուների՝ տոկոսների և հիմնական պարտքի մարման պարտավորությունները կատարելու ունակության կանոնավոր վերլուծությունների, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում վարկավորման սահմանաչափերը փոփոխելու միջոցով:

Վերահսկողության և զսպման որոշ այլ միջոցառումներ նկարագրված են հետագայում:

Գրավ

Վարկային ռիսկը մեղմելու նպատակով Բանկը կիրառում է մի շարք միջոցներ: Դրանցից ամենաավանդականը տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելն է, որը համընդհանուր գործելակերպ է: Բանկը սահմանում է ուղենիշեր՝ գրավի որոշակի տեսակների ընդունելի լինելու և վարկային ռիսկի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների դիմաց ընդունվող գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիփոթեքային պայմանագրով գրավադրված բնակելի անշարժ գույք.
- Ֆիզիկական անձանց շարժական գույք.
- Գործառնական ակտիվներ՝ շենքեր, ապրանքանյութական պաշարներ.
- Ֆինանսական գործիքներ, օրինակ՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթեր:

Կորպորատիվ հաճախորդներին տրամադրված ավելի երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկերը սովորաբար ապահովվում են գրավով. ֆիզիկական անձանց տրամադրվող վերականգնվող վարկային միջոցները սովորաբար չեն ապահովվում գրավով: Ի լրումն դրա, վարկային ռիսկը նվազեցնելու նպատակով Բանկը կարող է կոնտրագենտից պահանջել լրացուցիչ գրավ, երբ ի հայտ են գալիս համապատասխան գրավի կամ փոխատվության արժեզրկման նշաններ:

Որպես ֆինանսական ակտիվների (բացի վարկերից և փոխատվություններից) ապահովության միջոց ընդունվող գրավի տեսակը որոշվում է՝ ելնելով գործիքի բնույթից: Պարտքային արժեթղթերը, գանձապետական և այլ պարտատոմսերը սովորաբար ապահովված չեն:

Վարկի տրամադրման պարտավորություններ

Այս գործիքի հիմնական նպատակն է ապահովել, որ պահանջած միջոցները մատչելի լինեն հաճախորդի համար: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները (վարկային նամակները) կրում են միևնույն ռիսկը, ինչ որ վարկերը: Փաստաթղթային և առևտրային ակրեդիտիվները, որոնք

հանդիսանում են հաճախորդի անունից Բանկի գրավոր պարտավորությունները՝ լիազորելու երրորդ կողմին սահմանված գումարի չափով պահանջներ ներկայացնելու Բանկին որոշակի ժամկետներում և պայմաններով, ապահովվում են դրանց հիմքում ընկած ապրանքների մատակարարումներով, ուստի ավելի փոքր ռիսկ են կրում, քան ուղղակի վարկերը:

Վարկի տրամադրման պարտավորությունները առաջացնում են եկամուտ կորցնելու ռիսկ վարկը չմարելու հետ կապված: Միջոցները, որոնք կարող են օգտագործվել Բանկի կողմից առանձնացվում են Բանկի կողմից իր պայմանագրային պարտավորությունները կատարելու նպատակով:

Բանկն իրականացնում է վարկային պարտավորությունների վճարման ժամկետների մոնիթորինգ, քանի որ ավելի երկարաժամկետ պարտավորությունները ավելի բարձր վարկային ռիսկ են կրում, քան ավելի կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Շուկայական ռիսկ

Բանկը շուկայական ռիսկը տարանջատում է առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների հետ կապված ռիսկերի: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR (value at risk - ռիսկի տակ գտնվող արժեք) մեթոդով, որն արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների փոխկապվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է այլ զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Բացի փոխարժեքային ռիսկի կենտրոնացումներից, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի այլ նշանակալի կենտրոնացումներ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Բանկի Խորհուրդը սահմանել է տոկոսադրույքի ճեղքվածքի սահմանաչափեր որոշակի ժամկետների համար: Դիրքերը վերահսկվում են ամենօրյա հիմունքով, և կիրառվում են հեջավորման ռազմավարություններ՝ ապահովելու համար, որ դիրքերը պահպանվեն հաստատված սահմանաչափերի սահմաններում: Զուտ տոկոսային եկամտի գծով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները մեկ տարվա կտրվածքով, հիմք ընդունելով ոչ-առևտրային ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների լողացող տոկոսադրույքները, կարող են ներգործություն ունենալ Բանկի եկամտի վրա: Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի ժամկետի: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ եկամտի կորում կան զուգահեռ տեղաշարժեր, իսկ ըստ ժամկետի վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Տոկոսադրույքի ռիսկը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության: Բանկի գրեթե բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆիքսված տոկոսադրույքով են: Այնուամենայնիվ այս դեպքում ևս կարող են առաջանալ ռիսկեր կապված բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնությունների անհամապատասխանության հետ: Բանկում առկա են վերլուծություններ, ըստ որոնց՝ շուկայական տոկոսադրույքների կտրուկ տատանումները բանկին կհասցնեն առավելագույնը 100 մլն դրամ վնաս: Նշված ռիսկերը զսպելու համար բանկում վարվում է ռիսկերը նվազեցնող համապատասխան գնագոյացման քաղաքականություն:

Արժույթային ռիսկ

Դիրքերը վերահսկվում են ամենօրյա հիմունքով, և կիրառվում են հեջավորման ռազմավարություններ, որպեսզի դիրքերը պահպանվեն հաստատված սահմանաչափերի սահմաններում: Արտարժույթային ռիսկը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների, ինչպես նաև հասարակության մոտ արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների ռիսկի ոչ պատշաճ կառավարման հետևանքով: Բանկում արտարժույթային ռիսկը բավականին ցածր մակարդակի վրա է, քանի որ այդ հարցում բանկը վարում է բավականին զգուշավոր քաղաքականություն և հիմնականում արտարժույթային բաց դիրքեր չի ունենում:

Արժեզրկման և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսագումարների 90 օրվանից ավել ուշացումները կամ վարկառուների՝ դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային վարկանիշների նվազումները կամ պայմանագրի սկզբնական պայմանների խախտումը: Բանկը արժեզրկման գնահատումները կատարում է անհատական կամ խմբային եղանակներով:

Արժեզրկման գծով պահուստ. անհատական գնահատում

Բանկը յուրաքանչյուր անհատապես էական վարկի կամ փոխատվության գծով պահուստի չափը որոշում է անհատական հիմունքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, նրա՝ ֆինանսական դժվարությունների հաղթահարման և արդյունավետության բարձրացման կարողությունը, ծրագրված հասույթները և ակնկալվող շահաբաժինները, անվճարունակության դեպքում այլ ֆինանսական օգնության մատչելիությունը, գրավի իրացվելի արժեքը և սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու

ամսաթվի դրությամբ, եթե չնախատեսված հանգամանքները ավելի մեծ ուշադրություն չեն պահանջում:

Արժեզրկման գծով պահուստ. խմբային գնահատում

Արժեզրկման գծով պահուստի խմբային գնահատումն իրականացվում է անհատապես ոչ էական վարկերի ու փոխատվությունների (ներառյալ վարկային քարտեր, բնակելի անշարժ գույքի հիփոթեքային վարկեր և չապահովված սպառողական վարկեր) և անհատապես էական վարկերի ու փոխատվությունների նկատմամբ, որոնց համար դեռևս առկա չեն անհատական արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշները: Պահուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և յուրաքանչյուր պորտֆել վերանայվում է անհատապես: Խմբային գնահատման ժամանակ հաշվի է առնվում պորտֆելի հավանական արժեզրկումը, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման արդյունքներով արժեզրկման օբյեկտիվ հատկանիշներ չեն բացահայտվել: Արժեզրկման կորուստները գնահատելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները. պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական պայմանները, վնասի առաջացման և անհատապես հաշվարկված պահուստի անհրաժեշտության բացահայտման միջև ընկած ժամանակը, ինչպես նաև արժեզրկման դեպքում սպասվելիք վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների գնահատումը, ինչպես նաև դրանց գծով պահուստների ձևավորումը կատարվում է միևնույն եղանակով, ինչ որ վարկերի համար:

Հավաքագումներ, պարտավորությունների կառավարում և վերականգնումներ

Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետքերման տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկի վարկային պորտֆելներում ժամկետանց վարկերի կառավարման համար:

Խնդրահարույց վարկերի կառավարման համար իրականացվում են հետևյալ միջոցառումները.

- Պարբերական զանգեր խնդրահարույց վարկառուներին.
- Կանոնավոր այցելություններ.
- Խնդրահարույց վարկառուների վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկությունների հավաքում.
- Վարկառուի վարկունակության բարելավման նպատակով քննարկումների անցկացում համապատասխան ստորաբաժանումների մասնագետների, անվտանգության վարչության աշխատակիցների, մասնաճյուղերի կառավարիչների հետ (անհրաժեշտության դեպքում քննարկումներ կարող են կազմակերպվել նաև համապատասխան ստորաբաժանումների ղեկավարների հետ).

- Առաջացած խնդիրների լուծում խնդրահարույց վարկառուների հետ (մարման նոր ժամանակացույցի առաջարկում, հանդիպում վարկառուների, գրավատուների, վարկի երաշխավորների, նրանց ընտանիքի անդամների հետ).
- Վարկի հետկանչում.
- Վարկի մարմանն ուղղված այլ միջոցառումներ:

Յուրաքանչյուր ամսվա վերջում Բանկի տեղեկատվական համակարգը հաղորդագրություններ է ուղարկում վարկառուներին՝ հիշեցնելով վարկի գծով վճարումներ կատարելու անհրաժեշտության մասին:

Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետքերման տնօրինությունը փորձում է վարկի մարման հետ կապված հաճախորդի խնդիրը լուծել հեռախոսով, եթե վարկի ժամկետանցությունը կազմում է 10 օրից պակաս՝ վարկի ժամկետանցության 1-ին, 3-րդ, 5-րդ և 10-րդ օրը ծանուցումներ ուղարկելուց հետո:

Վարկի ժամկետանցության 91-րդ օրը, եթե Վարկառուի կողմից վարկային պարտավորությունների մարման ուղղությամբ ոչ մի միջոցներ չեն ձեռնարկվում, Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետքերման տնօրինությունը իրականացնում է Յունիբանկի քաղաքականությամբ սահմանված «Գրավադրված գույքի իրացում» կամ «Իրավական աշխատանքների կատարում» միջոցառումներից որևէ մեկը՝ Բանկի մասնաճյուղի կամ համապատասխան վարչության կողմից ներկայացված և Վարչության նախագահի կողմից նախատեսված հաշվետվության հիման վրա:

Վարկային միջոցները կարող են վերականգնվել նաև առանց դատարան դիմելու՝ վարկի գրավի բռնագանձման և արտադատական կարգով իրացման արդյունքում: Վարկի մարման այս տարբերակը կիրառելի է այն դեպքում, երբ Վարկառուն որևէ խոչընդոտ չի ստեղծում և տալիս է իր համաձայնությունը Բանկի կողմից գրավի առարկան իրացնելու վերաբերյալ:

Ֆինանսավորման ռիսկ

Ռեսուրսային բազան ապահովող միջոցները կշարունակեն մնալ ավանդական: Այն հիմնված կլինի ավանդների, Բանկի գործունեության արդյունքում առաջացած շահույթի և ֆինանսական շուկաներում ներդրված միջոցների աճի վրա: Առկա է ռիսկ, որ ավանդատուները կորոշեն այլևս իրենց գումարները չներդնել Յունիբանկում, և Յունիբանկը հնարավորություն չի ունենա միջոցներ ներգրավել ֆինանսական շուկաներից:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակով ղեկավարությունը ապահովում է ֆինանսավորման դիվերսիֆիկացված աղբյուրներ՝ ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, ակտիվների կառավարումն իրականացնում է՝ հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և ամենօրյա հիմունքով վերահսկում է ապագա դրամական հոսքերն ու իրացվելիությունը: Դա ներառում է սպասվելիք դրամական հոսքերի և բարձր իրացվելի գրավի առկայության գնահատում, որը անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել որպես լրացուցիչ ֆինանսավորման ապահովություն:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և դիվերսիֆիկացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ իրացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև վարկային գծեր, որոնք կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար: Բացի դրանից, Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում ունի պարտադիր պահուստներ ՀՀ դրամով՝ Բանկի՝ դրամով արտահայտված որոշակի պարտավորությունների դիմաց՝ 2%-ի չափով, և օտարերկրյա արժույթով արտահայտված՝ Բանկի որոշակի պարտավորությունների դիմաց՝ 20%-ի չափով: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է բազմաթիվ սցենարների ներքո, պատշաճորեն հաշվի առնելով սթրես գործոնները՝ կապված ընդհանուր առմամբ շուկայի և մասնավորապես Բանկի հետ:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը հաշվի է առնում իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորություններն ըստ ժամկետների մարելու համար, ինչպես նաև ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության հաշվեկշռային գործակիցների համապատասխանությունը նորմատիվային պահանջների: Բանկը իրացվելիության գործակիցները հաշվարկում է ՀՀ ԿԲ պահանջների համապատասխան. 31.12.2015թ. դրությամբ ընդհանուր իրացվելիության գործակիցը կազմել է 21.53%, իսկ ընթացիկ իրացվելիության գործակիցը՝ 272.06%:

Բանկն ունի ակտիվների և պարտավորությունների նշանակալի կուտակային ժամկետային անհամապատասխանություն մինչև 1 տարվա չափով: Իրացվելիության այսպիսի անհամապատասխանությունը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսավորման հիմնական աղբյուրը հաճախորդների՝ մինչև 1 տարի ժամկետայնությամբ ավանդներն են եղել: Բանկի ղեկավարությունը վստահ է, որ չնայած հաճախորդների՝ մինչև մեկ տարի ժամկետայնությամբ հաշիվների նշանակալի մասնաբաժնի, Բանկի նախորդ փորձը ցույց է տվել, որ այդ ավանդները Բանկի համար ապահովում են ֆինանսավորման երկարաժամկետ և կայուն աղբյուր:

Բանկի կորիորդ

Բանկի Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Բանկի Վարչություն

Բանկի Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընթացակարգերի ներդրման և հսկողության համար:

Ռիսկերի կառավարման տնօրինություն

Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընթացակարգերի կիրառման, ռիսկերի կառավարման սկզբունքների, քաղաքականության և Բանկի կողմից ռիսկերի սահմանաչափերի պահպանման նկատմամբ հսկողության իրականացման համար, ինչպես նաև ռիսկերի գնահատումների ներկայացման և ֆինանսական համակարգում ընդհանուր տեղեկությունների հավաքման համար:

Ֆինանսական տնօրինություն

Բանկի Ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Դրա հետ մեկտեղ, այն գլխավորապես պատասխանատու է ֆինանսավորման ռիսկի և Բանկի իրացվելիության ռիսկերի համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկում իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացները յուրաքանչյուր տարի աուդիտի են ենթարկվում Բանկի Ներքին աուդիտի կողմից, որը ստուգում է թե՛ ընթացակարգերի ամբողջականությունը, և թե՛ Բանկի կողմից այդ ընթացակարգերի պահպանումը: Ներքին աուդիտը բոլոր գնահատումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ, և իր եզրակացություններն ու առաջարկությունները ներկայացնում Աուդիտի հանձնաժողովին:

Ռիսկերի չափման և զեկուցման համակարգերը

Բանկը դիտարկում է նաև «վատթարագույն սցենարներ», որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ իրավիճակների ծագման դեպքում:

Ռիսկերի հսկողությունն ու մոնիթորինգը առավելապես հիմնվում են Բանկի կողմից հաստատված սահմանաչափերի վրա: Այդ սահմանաչափերն արտացոլում են Բանկի բիզնես ռազմավարությունը և շուկայական միջավայրը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակը, որ Բանկը ցանկանում է ստանձնել, առանձնակի շեշտ դնելով ընտրված բնագավառների վրա: Ի լրումն դրա, Բանկը պետք է վերահսկի ու չափի ընդհանուր ռիսկ կրելու ունակությունը, հաշվի առնելով ռիսկերի և գործունեության բոլոր տեսակները: Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը ներկայացվող ամենամսյա և եռամսյակային հաշվետվությունների միջոցով հավաստիացվում է, որ ընդունված քաղաքականությունները արմատավորված են Բանկի մշակույթում:

Ռիսկերի ստանձնման սահմանաչափեր և ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեին (ԱՊԿԿ) և/կամ Վարչությանը ներկայացնում է վերլուծությունների վրա հիմնված ռիսկերի սահմանաչափերի վերաբերյալ առաջարկություններ, որից հետո դրանք ներկայացվում են Խորհրդի հաստատմանը:

Բացառիկ իրադարձություններ տեղի ունենալու դեպքում Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը զեկուցում է ԱՊԿԿ-ին կամ Վարչությանը, որից հետո դրանք զեկուցվում են Բանկի Խորհրդին՝ որոշման կայացման համար:

Ռիսկերի մեղմացում

Որպես ռիսկերի կառավարման ընդհանուր գործընթացի մաս, Բանկն օգտագործում է ածանցյալ և այլ գործիքներ՝ կառավարելու համար տոկոսադրույքների փոփոխությունից առաջացած ռիսկերը, արտարժույթային ռիսկերը, կապիտալի ռիսկերը, վարկային ռիսկերը, ինչպես նաև կանխատեսումներից բխող ռիսկերը:

Ռիսկերի չափազանց բաժր կենտրոնացվածությունից խուսափելու նպատակով Բանկի քաղաքականությունն ու գործընթացները ներառում են դիվերսիֆիկացված պորտֆելի պահպանման հետ կապված հատուկ ուղենիշեր: Վարկային ռիսկերի բացահայտված կենտրոնացումները համապատասխանաբար կառավարվում են:

Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքար (ՓԼ/ԱՖ)

- Բանկը պահպանում է ՀՀ ֆինանսական ոլորտը կարգավորող մարմինների ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի կանոնակարգերի, մասնավորապես ՀՀ Կենտրոնական բանկի 2008թ. կանոնակարգի (դիրեկտիվի) պահանջները:
- Բանկը պարտավորվել է գործել ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի վերաբերյալ բոլոր օրենքների և կանոնակարգերի հետ լիարժեք համապատասխանությամբ:
- Բանկը չունի ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի հարցերով հանձնաժողով: Բանկն ունի Աուդիտի և ռիսկերի հանձնաժողով:

Քաղաքականություններ և ընթացակարգեր

Բանկը մշակել է ներքին քաղաքականություններ, ընթացակարգեր և հսկողության միջոցներ՝ ապահովելու իր գործունեության համապատասխանությունը օրենքներով և կանոնակարգերով ամրագրված ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի պահանջներին: Այդ ընթացակարգերը ենթակա են տարեկան վերանայման, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ փոփոխման:

3. Տեղեկատվություն թողարկողի մասին

Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը

«Յունիբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ «Յունիբանկ» կամ «Բանկ») հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում (այսուհետ՝ «Հայաստան» կամ ՀՀ) 2001թ. հոկտեմբերի 9-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն (Գրանցման վկայական Nq. 0373 և Գրանցման համար թիվ 81՝ հաստատված ՀՀ Կենտրոնական Բանկի Խորհրդի 2001թ. հոկտեմբերի 9-ի թիվ 260 որոշմամբ, Բանկային գործունեության լիցենզիա թիվ 81՝ տրված 10 հոկտեմբերի, 2001թ.): Բանկի 2015թ. մարտի 12-ի Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ Բանկը վերակազմավորվել է, և ներկայումս Բանկի կազմակերպարավական ձևն է՝ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

Հայերեն՝ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ռուսերեն՝ ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «ЮНИБАНК»

Անգլերեն՝ “UNIBANK” OPEN JOINT STOCK COMPANY

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

Հայերեն՝ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ

Ռուսերեն՝ ОАО «ЮНИБАНК»

Անգլերեն՝ “UNIBANK” OJSC

Բանկը կարգավորվում է Հայաստանի օրենքներով և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից 2001թ. հոկտեմբերի 10-ին տրված Բանկային գործունեության թիվ 81 լիցենզիայի հիման վրա: Բանկի խոշոր բաժնետերն է Կիպրոսում գրանցված «Ռիպատոնսո Հոլդինգզ Լիմիթեդ» Ընկերությունը (հասցեն՝ Կիպրոս, Նիկոսիա, Պատմու 5Բ, Ազլաթզիա, ՓԱ 2103):

Յունիբանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկն ունի 46 մասնաճյուղ, ինչի շնորհիվ Յունիբանկը մասնաճյուղերի թվով չորս խոշորագույն բանկերից մեկն է Հայաստանում:¹ Այն ունի 24 մասնաճյուղ Երևանում, 20 մասնաճյուղ Հայաստանի այլ շրջաններում և երկուսը՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկն ունի նաև մեկ ներկայացուցչություն ք.Մոսկվայում, Ռուսաստան: Բանկի գրանցված գրասենյակի հասցեն է՝ ք. Երևան, Չարենցի փող., 12 շենք, թիվ 53, թիվ 1-5: 30.09.2016թ. դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմել է 858: Բանկի կապի միջոցներն են.

Հեռախոս՝ (37410) 59-22-59; 59 55 55

Ֆաքս՝ (37410) 55-51-40

Էլեկտրոնային փոստ՝ unibank@unibank.am

Ինտերնետային կայք՝ www.unibank.am

Յունիբանկը հանդիսանում է հետևյալ ապրանքային նշանների գրանցված սեփականատերը Հայաստանում.

Գրանցման ամսաթիվ. 07.08.2002

Գրանցումն ուժի մեջ է մինչև 30.11.2021

Գրանցման համար. 6906

Unistream Money Transfer

Գրանցման ամսաթիվ. 07.08.2002

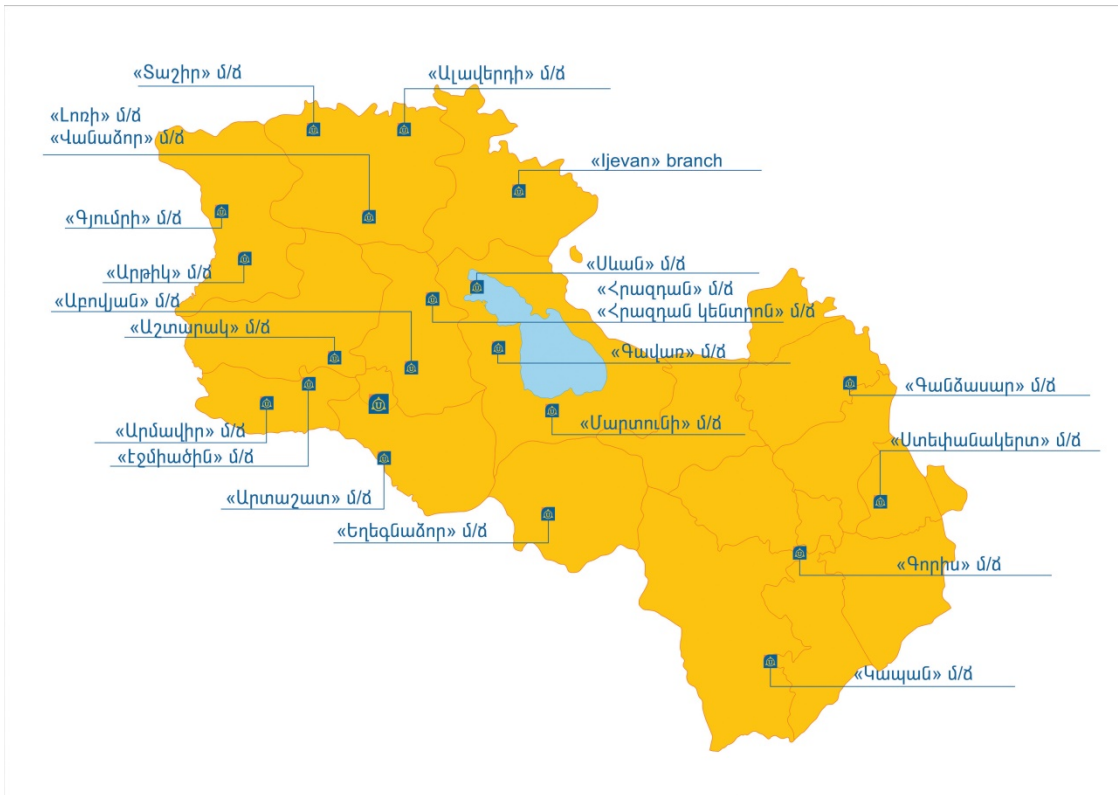
Գրանցումն ուժի մեջ է մինչև 30.11.2021

Գրանցման համար. 6907

Յունիբանկը հանդիսանում է Unistream բանկային փոխանցումների խոշորագույն գործակալը Հայաստանում:

Յունիբանկի մասնաճյուղային ցանցը

¹Համաձայն «Առկա» լրատվական գործակալության կողմից 31.12.2015թ. տրամադրված տեղեկատվության:

Յունիբանկը հանդիսանում է Հայաստանի բանկային համակարգի անբաժանելի մասը՝ կայուն հեղինակությամբ և հզոր շուկայական դիրքով: Այս 15 տարիների ընթացքում Յունիբանկը Հայաստանում ձևավորել է բարձր հեղինակություն և այժմ հանդիսանում է Հայաստանի առաջատար բանկերից մեկը:

Նշանակալի իրադարձություններ

2002թ. Յունիբանկը գործարկեց Unistream դրամական փոխանցումների համակարգը, որը Հայաստանի դրամական փոխանցումների առաջատար համակարգերից մեկն է:

2003թ. Յունիբանկը դարձավ «ԱրՔա» տեղական վճարային համակարգի անդամ:

2004թ. Յունիբանկը դարձավ Visa International համակարգի անդամ:

2005թ. Յունիբանկը մեկնարկեց հիփոթեքի և ավտովարկերի գծով վարկավորման լայնածավալ ծրագիր, զբաղեցնելով, համապատասխանաբար, երկրորդ և առաջին տեղերը ՀՀ բանկային համակարգում:

2006թ. Յունիբանկը դարձավ IFAD-ի գյուղական վայրերում ներդրումների խթանման ծրագրի, ինչպես նաև SMEDNC հիմնադրամի փոքր եւ միջին բիզնեսի զարգացման ծրագրի մասնակից:

2007թ. Յունիբանկը համալրեց իր կանոնադրական կապիտալը մինչև 5 599 մլն ՀՀ դրամ: Ներդրվեց ABN AMRO բանկի ռիսկերի կառավարման ծրագիրը:

2008թ. Յունիբանկը դարձավ Հայաստանի ՆԱՄԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ֆոնդային բորսայի անդամ:

Բանկը մշակեց ավտոմատացված բանկային համակարգի նոր տարբերակ՝ իր մասնաճյուղերի համար կենտրոնացված օնլայն տվյալների բազայով: Բանկի գլխամասային գրասենյակը տեղափոխվեց Չարենցի փողոց, որտեղ առանձնացվեց նոր սերվերային սենյակ և ներդրվեցին ժամանակակից համակարգչային տեխնիկայով զինված նոր SS տեխնոլոգիաներ, ինչպիսիք են սեփական պրոցեսինգային կենտրոնը, կենտրոնացված օպերացիոն սպասարկման համակարգը և այլն:

2009թ. Յունիբանկի մասնաճյուղային ցանցը միացվեց տվյալների միասնական բազային: Ներկայումս բանկի բոլոր մասնաճյուղերն աշխատում են online ռեժիմում:

2010թ. հունիսի 3-ին Moody's միջազգային վարկանշային գործակալությունը Յունիբանկին շնորհեց ֆինանսական կայունության E+ , արտարժույթով և ազգային դրամով ավանդների Ba3 երկարաժամկետ և NP կարճաժամկետ վարկանիշերը: Բոլոր վարկանիշերն ունեցել են «Կայուն կանխատեսումը»:

2011թ. Յունիբանկը Ասիական Չարգացման Բանկի հետ համատեղ մեկնարկեց առևտրի ֆինանսավորման ծրագիր, որի շրջանակներում ձեռներեցներին տրամադրվում են ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ: 2011թ. Unistream միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգը իր հաճախորդների համար գործարկեց նոր հաճախորդներիարտոնյալ քարտեր (customer loyalty cards), ինչը բարձրացրեց դրամական փոխանցումների արդյունավետությունը՝ զգալիորեն կրճատելով հաճախորդների սպասարկման ժամանակը և հաճախորդներին հնարավորություն տալով օնլայն ստուգել իրենց փոխանցումների կարգավիճակը

2012թ. Thomson Reuters միջազգային կորպորացիան Յունիբանկին շնորհեց Հայաստանում «Լավագույն դիլինգ բանկ 2012» կոչումը: 2012թ. վերջին Բանկը ավարտին հասցրեց իր սեփական պրոցեսինգային կենտրոնի գործարկման գործընթացը, որը 2013թ. հունվարին հավաստագրվեց Visa International-ի կողմից:

2013թ. Բանկը մասնակցեց ԱՄՆ ՄՁԳ կողմից հիմնված Վարկերի երաշխավորման հիմնադրամի ծրագրի կառավարման համար հայտարարված մրցույթին: Բանկը նաև ստորագրել է համագործակցության պայմանագիր Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի և Առևտրի և զարգացման սևծովյան բանկի հետ, որի շրջանակներում ՄՖԿ-ն Բանկին տրամադրել է երկու վարկ՝ յուրաքանչյուրը 5 մլն ԱՄՆ դոլարի չափով վարկ: Նշված վարկերը տրամադրվել էրն Հայաստանում ՓՄՁ-երի վարկավորման համար օգտագործելու նպատակով: ՄՖԿ-ն, Եվրոպայում և Կենտրոնական Ասիայում բանկային խորհրդատվության իր ծրագրի

միջոցով, Յունիբանկին աջակցություն է ցուցաբերում ռիսկերի կառավարման և ՓՄՁ վարկավորման գործընթացների բարելավմանը նպատակաուղղված իր խորհրդատվական ծառայությունների միջոցով: Միջազգային ֆինանսական հաստատությունների հետ համագործակցությունը Բանկին օգնել է ձևավորելու իր ՓՄՁ վարկավորման բիզնեսը, նպաստելու Հայաստանում ՓՄՁ-երի զարգացմանը և, հետևաբար, նոր աշխատատեղերի ստադմանը:

2014թ. Յունիբանկը համագործակցություն սկսեց Intel Express դրամական փոխանցումների միջազգային համակարգի հետ: Այն նաև ներդրեց տեղեկատվության անվտանգության IS9 27001:2013 միջազգային ստանդարտը և հիմնեց իր Unibank Prive անհատական բանկային ծառայությունների համակարգը:

Բանկի 2015թ. մարտի 12-ի Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ Բանկը վերակազմավորվել է, և ներկայումս Բանկի կազմակերպարավական ձևն է՝ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

Յունիբանկը հանդիսանում է ունիվերսալ բանկ, որն իր լայն մասնաճյուղային ցանցի միջոցով բանկային ծառայություններ է մատուցում իր մանրածախ և բիզնես ոլորտների հաճախորդներին: Բանկն ընդունում է մանրածախ ու կորպորատիվ ավանդներ և վարկեր է տրամադրում իր մանրածախ և խոշոր բիզնեսի հաճախորդներին իր բանկային ծառայությունների միջոցով, ինչպիսիք են հիփոթեքային վարկերը, ավտովարկերը, մանրածախ չապահովված վարկերը, մանր սպառողական վարկերը և վարկային քարտերը: Բանկի հպարտության առարկան է հանդիսանում իր հաճախորդներին նորարարական և համակողմանի բարձրորակ ֆինանսական լուծումների տրամադրումը: Յունիբանկի ռազմավարությունն է՝ ավելացնել իր շուկայական մասնաբաժինը իր ներկայիս մանրածախ և կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման միջոցով: Որպես մանրածախ բիզնեսի զարգացման ծրագրի մաս, Յունիբանկն ունի մոտ 54 վաճառքի խթանման կետեր Երևանում և շրջաններում գործող առևտրի կենտրոններում ու կենցաղային տեխնիկայի խանութներում: Բանկն իրականացնում է «մեկ պատուհանի» սկզբունքով սպասարկման եղանակին անցում կատարելու ռազմավարություն, որի մասն է կազմում էլեկտրոնային դրամարկղերի և նոր վճարման տերմինալների տեղադրումը, ինչը գրասենյակի աշխատակիցներին հնարավորություն կտա կրճատելու մեկ հաճախորդի վրա ծախսվող ժամանակը և բարձրացնելու սպասարկման որակը:

Բանկը մշակել է հաճախորդների վարկունակության գնահատման չափորոշիչներ և տեխնոլոգիա վարկավորման գծով որոշումների արագ կայացման նպատակով, ինչը հանգեցրել է հաճախորդների բավարարվածությանը: Էլեկտրոնային համակարգերի ներդրումը Բանկին հնարավորություն է տվել ոչ միայն ավտոմատացնել վարկային պրոդուկտների տրամադրումը, այլ նաև արագությամբ ու արդյունավետորեն գնահատել ռիսկերը՝ նշանակալիորեն նվազեցնելով իր հաճախորդների վարկավորմանը տրամադրվող ժամանակը:

Յունիբանկը ծրագրում է նաև մինչև 2016 թվականի վերջը ներդնել հիփոթեքային վարկերի, ավտովարկերի, կանխիկ վարկերի, վարկային քարտերի և բիզնես վարկերի տրամադրման ավտոմատացված գործընթացներ: Արդյունքում Բանկը հնարավորություն կունենա այցելել հաճախորդներին, իրականացնել վարկային ստուգումներ և սքրինինգ առցանց՝ տեղում հաստատմամբ:

Վերջին հինգ տարիների ընթացքում Բանկը պահպանել է իր դիրքը որպես ֆիզիկական անձանցից ժամկետային ավանդների ընդունման գծով առաջատարներից մեկը շուկայում՝ Բանկի լավ հեղինակության և ավանդների գրավիչ տոկոսադրույքների միջև ճիշտ հավասարակշռության պահպանման շնորհիվ: 30.09.2016թ. դրությամբ Յունիբանկի հաճախորդների թիվը Հայաստանում կազմել է ավելի քան 318.000:

Յունիբանկը, որպես Unistream դրամական փոխանցումների համակարգի անդամ, իրականացնում է նաև դրամական փոխանցումների գործունեություն: Մինչև 2012 թվականը Յունիբանկը Unistream-ի միակ գործակալն էր Հայաստանում, որին բաժին էր ընկնում Հայաստանում ստացված փոխանցումների ավելի քան 50%: Իր շուկայական դիրքի ամրապնդման նպատակով 2012թ.-ից Յունիբանկը սկսեց իր ծառայություններն առաջարկել հայաստանյան այլ բանկերի միջոցով: Բանկը 2014թ. համագործակցություն է սկսել միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգ Intel Express-ի հետ:

Յունիբանկն իրականացնում է վճարումների պրոցեսինգ կոմունալ ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների համար և ընդունում է կոմունալ վճարումներ իր բոլոր մասնաճյուղերում: Բանկի հաճախորդները կարող են վճարումներ կատարել նաև ք. Երևանում և Հայաստանի այլ քաղաքներում գործող 120 բանկոմատների միջոցով: Կոմունալ վճարումների արագ և արդյունավետ պրոցեսինգի նպատակով Յունիբանկի կոմունալ վճարումներ կատարող հաճախորդներին անվճար տրամադրվում են բոլոր անհրաժեշտ տեղեկությունները պարունակող UNIPAY կոմունալ վճարումների քարտեր:

Իր ապրանքանիշի և ծառայությունների մարքեթինգի ու առաջխաղացման համար Յունիբանկն օգտագործում է մի շարք ուղիներ. գովազդ հեռուստատեսությամբ, ռադիոյով, համացանցով, ինչպես նաև գովազդների տեղադրում հասարակական տրանսպորտում, վահանակների վրա և Երևանի վերելակներում: Այն նաև բուկլետներ, գովազդային թերթիկներ և պիտակներ է բաժանում իր պոտենցիալ հաճախորդներին: Gallup International Association-ի հայստանյան ներկայացուցչության կողմից անցկացված հետազոտության համաձայն, ճանաչվածության ցուցանիշով Յունիբանկը գտնվում է առաջատար եռյակում¹:

2016 թվականի ապրիլին Բանկի հիմնական խոշոր բաժնետերերը՝ «Գլովերի Հոլդինգ Լիմիթեդ» Ընկերությունը, ստորադաս փոխառության մարման արդյունքում, համալրեց Բանկի ընդհանուր կապիտալը 5,221,999,810 ՀՀ դրամով՝ Բանկի թվով 22.704.347 հատ լրացուցիչ

¹ http://www.finport.am/full_news.php?id=23462&lang=2

բաժնետոմսերի 2-րդ թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքներով, որից 2,270,434,700 ՀՀ դրամն ուղղվեց Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի համալրմանը, իսկ 2,951,565,110 ՀՀ դրամը ձևակերպվեց որպես էմիսիոն եկամուտ:

2016 թվականի սեպտեմբերին Բանկի ընդհանուր կապիտալը համալրվեց 2,800,000,220 ՀՀ դրամով՝ Բանկի թվով 12,173,914 հատ լրացուցիչ բաժնետոմսերի 3-րդ թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքներով, որից 1,217,391,400 ՀՀ դրամն ուղղվեց Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի համալրմանը, իսկ 1,582,608,820 ՀՀ դրամը ձևակերպվեց որպես էմիսիոն եկամուտ:

Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը 30.09.2016թ դրությամբ կազմում է 17,655,773,200 (տասնյոթ միլիարդ վեց հարյուր հիսունհինգ միլիոն յոթ հարյուր յոթանասուներեք հազար երկու հարյուր) ՀՀ դրամ, որը ներառում է տեղաբաշխված 144,547,732 /մեկ հարյուր քառասունչորս միլիոն հինգ հարյուր քառասունյոթ հազար յոթ հարյուր երեսուներկու/ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 /մեկ հարյուր/ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 32,010,000 /երեսուներկու միլիոն տասը հազար/ հատ արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 /մեկ հարյուր/ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

ISO 27001:2013 միջազգային ստանդարտների շրջանակում «Bureau Veritas Certification» ֆրանսիական ընկերությունն Յունիբանկում իրականացրեց աուդիտ և վերահաստատեց բանկի տեղեկատվական անվտանգության համակարգի համապատասխանությունը միջազգային ստանդարտներին:

ISO 27001:2013 ստանդարտի հավաստագիրը փաստում է, որ տեղեկատվական անվտանգության ապահովումը Յունիբանկում գտնվում է բարձր մակարդակի վրա և արդյունավետ կառավարվում ու վերահսկվում է:

2016 թվականի հունիսին բացվեց «Պարույր Սևակ» մասնաճյուղը՝ նախատեսված միայն ֆիզիկական անձ հաճախորդների համար, որպեսզի սպասարկման գործընթացը լինի ավելի հարմարավետ և արագ:

Միաժամանակ «մեկ պատուհանի» սկզբունքով սպասարկումը կազմակերպելու նպատակով «Յունիբանկի» «Էջմիածին» և «Արմավիր» մասնաճյուղերում իրականացվեցին վերանորոգման աշխատանքներ և մասնաճյուղերը վերաբացվեցին ավելի բարեկարգված պայմաններով:

Moody's Investors Service միջազգային գործակալությունը 2016թ.-ի օգոստոսին հաստատեց «Յունիբանկի» դրամով և արտարժույթով երկարաժամկետ ավանդների B3 վարկանիշը՝ կանխատեսումը դարձնելով «պոզիտիվ»: Դրական կանխատեսումը պայմանավորված է վերջին շրջանում «Յունիբանկի» կապիտալի դիրքերի զգալի ամրացմամբ:

«Յունիբանկ» ԲԲԸ-ն Գերմանա-հայկական հիմնադրամի և գերմանական KfW բանկի հետ համատեղ սկսել է բիզնես վարկավորման նոր ծրագիր՝ ուղղված ձեռնարկությունների

էներգոարդյունավետության բարձրացմանը: Ծրագրի մասնակիցները հնարավորություն ունեն ոչ միայն ստանալ բիզնես վարկեր շահավետ պայմաններով, այլ նաև՝ էապես կրճատել ձեռնարկության էներգոծախսերը:

Յունիբանկը հաջողությամբ ավարտեց 8% տարեկան եկամտաբերությամբ դոլարային անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման գործընթացը: 2016թ.-ի հունիսի 30-ին «Յունիբանկ» ԲԲԸ-ի անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերը (UNIBB1) ցուցակվեցին «ՆԱՍԴԱԲ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ»-ում և ընդգրկվեցին պարտատոմսերի հիմնական (Abond) ցուցակում: Գործընթացը հնարավորություն է տալիս սկսելու պարտատոմսերի շրջանառությունը բորսայում և իրականացնել ու հասցեական և ռեպո գործարքներ:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ 12.10.2016թ դրությամբ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կողմից տեղաբաշխված ոչ փաստաթղթային սովորական անվանական բաժնետոմսերից հանրությանը պատկանող բաժնետոմսերի չափաբաժինը (free float) կազմում է 15.8054-%, «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի խորհուրդը 10.10.2016 թվականին որոշում է ընդունել իր կողմից տեղաբաշխված ոչ փաստաթղթային սովորական անվանական բաժնետոմսերը Բորսայի բաժնետոմսերի երկրորդային (B) ցուցակից Բորսայի բաժնետոմսերի հիմնական (A) ցուցակ տեղափոխելու վերաբերյալ:

17.10.2016թվականին և 18.10.2016թվականին «Գլովերի Հոլդինգ ԷլԹԻԴԻ» Ընկերությունը իր 121,701,347 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերը բորսայական և հասցեական առևտրի արդյունքում, իսկ արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերը արտաբորսայական առևտրի արդյունքում վաճառեց Ռիպատոնսո Հոլդինգ Լիմիթեդ» Ընկերությանը (հասցեն՝ Կիպրոս, Նիկոսիա, Պատմու 5Բ, Ազլաթգիա, ՓԱ 2103): 18.10.16թ-ի դրությամբ Յունիբանկ ԲԲԸ արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի 100% և հասարակ անվանական բաժնետոմսերի 84,19 % նոր սեփականատերն է Ռիպատոնսո Հոլդինգ Լիմիթեդ» Ընկերությունը:

Գլխամասային գրասենյակ

Յունիբանկի գործունեության հիմնական վայրը գլխամասային գրասենյակն է, որտեղ աշխատում են կառավարման, ֆինանսական, հաշվապահական, իրավաբանական, ռիսկերի գնահատման, հաճախորդների սպասարկման, հավաքագրումների, տնտեսական, մարքեթինգի և բիզնեսի զարգացման, մարդկային ռեսուրսների և վարչական կառավարման գործառույթներ իրականացնող աշխատակիցներ: 2016թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի 858 աշխատակից:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների պլատֆորմ

Իր գործունեության մեջ և դրա զարգացման նպատակով Յունիբանկն օգտագործում է ծրագրային ապահովում մշակող տեղական ու միջազգային առաջատար ընկերությունների բազմաթիվ ծրագրային փաթեթներ: Յունիբանկն օգտագործում է կենտրոնացված օնլայն ավտոմատացված բանկային համակարգ (Oracle based ABS տեղական L-soft ընկերությունից), որը բաժանվում է ֆրոնտ-օֆիսի (մասնաճյուղերի համար) և բեք-օֆիսի (գլխամասի համար): Բեք-օֆիսային բոլոր ընթացակարգերը կազմակերպվում են գլխամասային գրասենյակում: Յունիբանկը Visa International և Armenian Card վճարային համակարգերի լիիրավ անդամ է. 2013թ. հունվարից գործարկում է BPC banking technologies-ի կողմից մշակված իր սեփական պրոցեսինգային կենտրոնը: Ներկայումս Յունիբանկը իր հաճախորդներին սպասարկում է Հայաստանի բանկոմատային և POS-տերմինալային ամենամեծ ցանցերից մեկի միջոցով: Դրա հետ մեկտեղ, Յունիբանկը միջոցառումներ է ձեռնարկում e-banking և mobile banking արտոնագրված համակարգերի, ինչպես նաև Unistream դրամական փոխանցումների միջազգային համակարգի միջոցով ծառայությունների մատուցման ուղղությամբ:

Յունիբանկը 2015 թվականին ավարտեց ISO 27001:2013 ստանդարտների ներդրման գործընթացը՝ նպատակ ունենալով զարգացնել և կատարելագործել Տեղեկատվական անվտանգության (SU) կառավարման արդյունավետությունը: ISO 27001 սերտիֆիկատների ստացումը Բանկին հնարավորություն կընձեռի ռացիոնալիզացնել իր տեղեկատվական անվտանգության համակարգը, բարելավել հաճախորդների անձնական տվյալների մշակման արդյունավետության ու պաշտպանվածության մակարդակը, կատարելագործել կառավարչական հսկողությունը և բարձրացնել աշխատակիցների որակավորումը: Նախագիծն իրականացվում է ֆրանսիական «Վերիտաս» ընկերության աջակցությամբ, որը հանդիսանում է սերտիֆիկացման ծառայություններ տրամադրող համաշխարհային առաջատարներից մեկը:

ISO 27001:2013 ստանդարտների ներդրումը ևս մեկ քայլ է դեպի Բանկի տեղեկատվական անվտանգության կառավարման համակարգի և անվտանգության ապահովման գործընթացների արդյունավետության կատարելագործումը:

Յունիբանկի ձեռնարկել է գործընթացներ հաճախորդներին վերաբերող տեղեկատվության անվտանգության ապահովման ուղղությամբ և արդեն անցել է PCI DSS (PCI Data security standard (Տվյալների անվտանգության ստանդարտ) միջազգային ստանդարտի պահանջների հետ համապատասխանության սերտիֆիկացման աուդիտ: PCI DSS-ը միջազգային վճարային համակարգերի կողմից մշակված՝ տվյալների անվտանգության բնագավառի ղեկավարող ստանդարտ է, որը մշակված է միջազգային վճարային համակարգերի կողմից:

Բանկը նախատեսում է ձեռք բերել նոր սերվերային սենյակ, որը կհամապատասխանի անվտանգության և ապահովության բարձրագույն TIER3 միջազգային ստանդարտներին:

Ներքին աուդիտի ստորաբաժանում

Յունիբանկը հիմնադրման օրվանից ունեցել է իր սեփական Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը: Ներքին աուդիտը անկախ ստորաբաժանում է: Նրա իրավասությունները ներառում են ստուգումների անցկացում, ռիսկերի գնահատում, Բանկի ղեկավարությանը հաշվետվությունների ներկայացում, համաձայն Բանկի կողմից ընդունված կանոնակարգի:

Ներքին աուդիտը ամենամսյա հիմունքով Բանկի ղեկավարությանը և եռամսյակային հաճախականությամբ Բանկի Խորհրդին ներկայացնում է իր գործունեության և աուդիտի արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվություններ՝ նշելով բոլոր ոլորտներում բացահայտված ռիսկերը և առաջարկելով դրանց կառավարման արդյունավետ մեխանիզմներ: Տարին մեկ անգամ Ներքին աուդիտը իրականացնում է ներքին հսկողության համակարգի ստուգում:

ՆԱ ստորաբաժանման ղեկավարը հաշվետու է Խորհրդին և ազատ մուտք ունի դեպի Բանկի վերադաս ղեկավարության բոլոր մակարդակները:

Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը պարբերական ստուգումներ է անցկացնում Բանկի մասնաճյուղերում՝ իրականացնելով ռիսկի կառավարում և վերահսկողություն: Արդյունքները ներառվում են հաշվետվության մեջ:

Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կառուցվածքը համապատասխանում է միջազգային ստանդարտներին:

Հեռախոսային սպասարկման կենտրոն (Call-Centre)

Բանկն ունի իր հեռախոսային սպասարկման կենտրոնը, որը Բանկի հաճախորդներին մատուցում է հետևյալ ծառայությունները.

- Վարկային հայտի լրացում.
- Յունիբանկի ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկությունների և խորհրդատվության ստացում.
- Բանկի գործունեության վերաբերյալ առաջարկությունների կամ բողոքների ընդունում:

Տեղեկություններ քարտերի սպասարկման վերաբերյալ

Բանկը Visa և ԱրՔա վճարային համակարգերի անդամ է, սկսել է անդամակցել Master Card վճարային համակարգին, սակայն Master Card քարտերի թողարկումը կսկսվի 2016 թվականից: Քարտային սպասարկման տեխնոլոգիաների բարելավման նպատակով Բանկը գործարկել է իր սեփական պրոցեսինգային կենտրոնը և հաջողությամբ անցել է PCI DSS

միջազգային ստանդարտի պահանջների հետ համապատասխանության սերտիֆիկացման աուդիտ:

Բանկը կիրառում է Smart Vista համակարգը, որը հնարավորություն է տալիս կառավարել Բանկի քարտային բիզնեսի բոլոր ասպեկտները, ներառյալ քարտերի թողարկումը, ձեռքբերումը և e-commerce ծառայությունը: Բանկի ներդրումները իր սեփական պրոցեսինգային կենտրոնում կազմել են մինչև 500 մլն. ՀՀ դրամ: Միաժամանակ, Բանկը շարունակում է մնալ ԱրՔա վճարային համակարգի լիարժեք անդամ:

2013թ. Յունիբանկը սկսեց Visa չիպային քարտերի թողարկումը իր սեփական պրոցեսինգային կենտրոնի միջոցով, ինչի արդյունքում Բանկը ավելացրեց իր քարտերի թողարկման ծավալը, բարձրացրեց անվտանգությունը և բարելավեց քարտերի սպասարկման որակը:

Յունիբանկի չիպային քարտերի ևս մեկ առավելությունն է դրանց բազմարժույթային լինելը, ինչը ենթադրում է տարբեր արժույթներով մի քանի հաշիվների ամրագրում հիմնական քարտին: Այսօր Յունիբանկը իր հաճախորդներին առաջարկում է ցանկացած կատեգորիայի չիպային քարտեր, այդ թվում՝ կոնսիերժ ծառայություններից (ինքնաթիռի տոմսի պատվիրում, հյուրանոցային համարի ամրագրում, փաստաթղթերի առաքում):

Բանկը կշարունակի իր աշխատանքները մոբայլ և էլեկտրոնային առևտրի զարգացման համար տեխնիկական սարքավորումների նախապատրաստման ուղղությամբ:

Ներդրումները

ա. Էական ներդրումներ

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում և դրանից հետո մինչև Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահը Բանկի կողմից էական ներդրումներ չեն կատարվել:

բ. Ընթացիկ էական ներդրումներ

Ընթացքի մեջ գտնվող էական ներդրումների Բանկի կողմից չեն իրականացվում:

գ. Ապագա էական ներդրումներ

Բանկի կառավարման մարմինները չեն ստանձնել որևէ պարտավորություն ապագայում էական ներդրումներ իրականացնելու վերաբերյալ:

4. Բիզնեսի նկարագիրը

Փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորումը Յունիբանկի գերակա ռազմավարական ուղղություններից է: Բանկն առաջարկում է բանկային պրոդուկտներ, որոնք մշակվում են Բանկի ղեկավարության կողմից՝ հաշվի առնելով Հայաստանի ՓՄՁ վարկավորման շուկան և իրենց հաճախորդների առանձնահատուկ պահանջմունքները:

Այդ ռազմավարության հաջողությունը պայմանավորված է Բանկի խիստ ռացիոնալ մարքեթինգային ռազմավարությամբ՝ նպատակաուղղված առաջնահերթ պրոդուկտների մշակմանն ու դրանց մրցունակության ապահովմանը, սպասարկման որակի բարձրացմանը, ինչպես նաև սպասարկման բաժիններին իրացման արդյունավետ գործիքներով ապահովմանը, ժամանակակից բիզնես հաճախորդների կարիքները բավարարող բարձր տեխնոլոգիական պրոդուկտների ստեղծմանը և աշխատակիցների որակավորման բարձրացմանը: 30.09.2016թ. դրությամբ ՓՄՁ վարկերի մասնաբաժինը բիզնես վարկերի ընդհանուր վարկային պորտֆելում կազմել է 52%:

ՓՄՁ հատվածը զգալի ավանդ ունի Հայաստանի տնտեսության մեջ: Երկրի սրընթաց տնտեսական զարգացմանը զուգընթաց այդ հատվածը կայուն աճ արձանագրեց մինչև 2008 թվականը: Սակայն գլոբալ տնտեսական ճգնաժամը մեծ ներգործություն ունեցավ ՓՄՁ հատվածի արդյունավետության վրա, որը առանձնապես խոցելի էր ճգնաժամի հանդեպ: Դրան հետևեց 2009թ. արտադրության ծավալների մոտ 10% կրճատումը, որից հետո ՓՄՁ հատվածը դեռևս չի վերականգնել իր նախաճգնաժամային արդյունավետության մակարդակը:

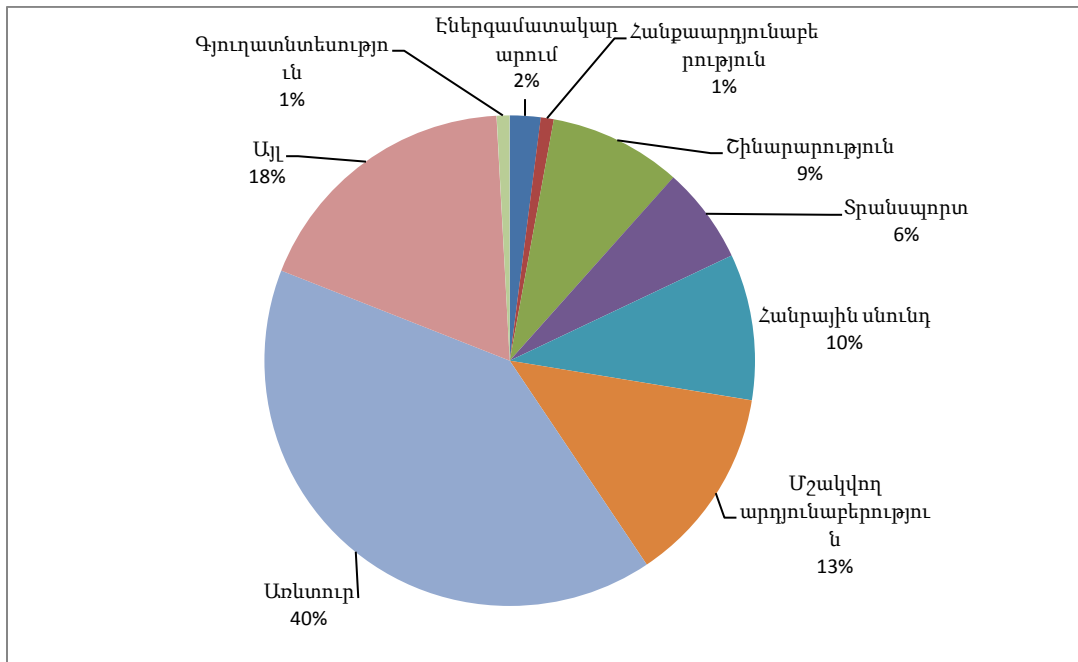
Սկսած 2000 թվականից Հայաստանի կառավարությունը կիրառել է ՓՄՁ զարգացմանն աջակցության պրոակտիվ նախաձեռնողական) մոտեցում: Կարևորագույն զարգացումներից են եղել ՓՄՁ քաղաքականության իրականացման գործակալության հիմնադրումը, ՓՄՁ զարգացման խորհրդի ստեղծումը և նոր ՓՄՁ ռազմավարության մշակման աշխատանքները: Բիզնեսի համար գործառնական միջավայր ստեղծելու ոլորտում Հայաստանը ապակենտրոնացման վերջին լայնածավալ նախաձեռնությունների արդյունքում հասել է բարձրագույն ցուցանիշների: Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության զարգացման ազգային կենտրոն հիմնադրամը (ՓՄՁ ՋԱԿ հիմնադրամ), որը գործուն և լայն մասնաճյուղային աշխարհագրություն ունեցող մարմին է, առաջարկում է ուսուցման տեսքով արդյունավետ ՓՄՁ աջակցման գործիքներ, ինչպիսիք են բիզնես ծառայությունները:

Վերջին 2 տարիների ընթացքում Բանկը հիմնական շեշտը դրել է ՓՄՁ ոլորտի վարկավորման վրա.

- Պորտֆելի դիվերսիֆիկացում և պորտֆելում ՓՄՁ մասնաբաժնի մեծացում.
- Ակտիվ և պասիվ բանկային ծառայությունների մատուցում խաչաձև վաճառքների և CRM-ի միջոցով.
- Վարկավորման և հաճախորդների ներգրավման համար մասնաճյուղերի արդյունավետ օգտագործում՝ առաջնահերթ կարևորություն տալով ծառայությունների, արտադրության և առևտրի ոլորտում գործող ՓՄՁ-երին.
- Հաճախորդամետ նոր բանկային պրոդուկտների ներդրում:

Քանի որ Յունիբանկը գիտակցված որոշում է կայացրել վարկավորման առաջնությունը տալու ՓՄՁ-երին և ձեռնարկատերերին, ավելի խոշոր կորպորատիվ հաճախորդների վարկավորման ծավալները նվազել են: Սակայն Բանկը մտադիր չէ դադարեցնել խոշոր կորպորատիվ հաճախորդների վարկավորումը, որոնց այժմ էլ դիտում է որպես իր համընդհանուր բիզնեսի կարևոր մաս և շարունակում է իր աշխատանքը այդ հաճախորդների հետ՝ նրանց առաջարկելով բանկային պրոդուկտների լայն տեսականի բոլոր ուղղություններով:

Ստորև բերված գծապատկերում ներկայացված են Բանկի բիզնես սեկտորների մասնաբաժինները բիզնես վարկերի պորտֆելում 30.09.2016թ. դրությամբ:¹

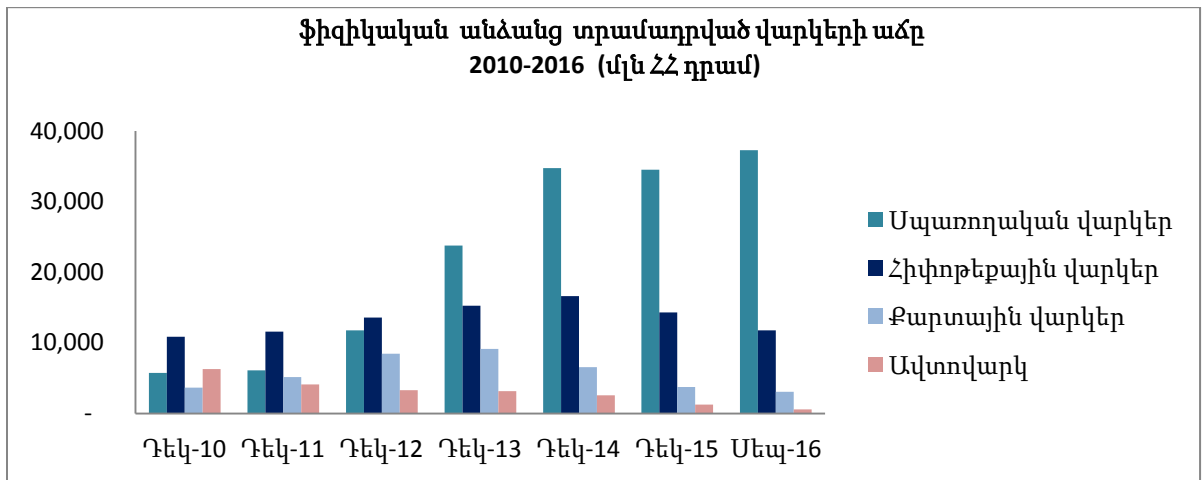
Յունիբանկի կողմից որդեգրված ռազմավարությունն է. ամրապնդել իր՝ որպես մանրածախ բանկի ներկայիս դիրքը իր մասնաճյուղերի ցանցի միջոցով առաջարկելով հատուկ մշակված բանկային ծառայություններ: Բանկի մանրածախ վաճառքը կազմակերպվում է սեփական մասնաճյուղերի միջոցով և վաճառք գործընկեր-ընկերությունների միջոցով: Մանրածախ վարկավորումը ենթաբաժանվում է հետևյալ տեսակների.

- հիփոթեք,
- ավտովարկեր,
- սպառողական վարկեր (ապահովված)
- սպառողական վարկեր (չապահովված - կանխիկ վարկեր, PFS վարկավորում),

¹Համաձայն «Առկա» լրատվական գործակալության կողմից 31.12.2014թ. հրապարակված տեղեկատվության

- Վարկային քարտեր
- Ոսկու գրավով վարկեր

Ստորև ներկայացված է Յունիբանկի ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերի աճը 2010-2016 թվականների ընթացքում.

Նոր հաճախորդների ձեռքբերման և վարկերի հաստատման գործընթացի կառավարման համար Յունիբանկը ամբողջովին անցում կատարեց «Պրոտոբեյզ Լաբարատորիզ» ընկերության կողմից մշակված, CRM-համակարգերի նոր սերնդին պատկանող ProtoCRM համակարգին: Համակարգի ներդրումը Բանկին թույլ տվեց զգալիորեն կրճատել վարկերի հաստատման ժամանակը և փաստաթղթերի ձևակերպման գործընթացը:

Այսօր սպառողական վարկերը կարող են հաստատվել անմիջապես՝ թե՛ հաճախորդի անձնական ներկայությամբ Բանկի մասնաճյուղում, և թե՛, ամենակարևորը, առցանց: Վարկային հայտերը կարող են հաստատվել գրեթե անմիջապես՝ առանց Բանկ այցելելու անհրաժեշտության: Յունիբանկը զարգացնում է այլ նախագծեր առցանց մշակելու իր կարողությունները, ինչպիսիք են հիփոթեքային վարկերը, ավտովարկերը և ՓՄՁ վարկերը:

Ներկայումս Բանկն իր ծառայությունները վաճառում է ավելի քան 600 վաճառքի կետերում՝ սեփական մասնաճյուղերի և իր գործընկերների վաճառքի գրասենյակների միջոցով:

Գործընկերների միջոցով վաճառվող պրոդուկտները մշակվում են գործընկերների կողմից, ինչպես նաև կազմակերպվել են գովազդային արշավներ, որոնք որոշ դեպքերում գործընկերոջ ծախսերի հաշվին են իրականացվում:

Բանկը տեղադրել է պրոմո-կետեր իր գործընկերների տարածքներում: Այդ պրոմո-կետերում Բանկի աշխատակիցները առաջարկում են Բանկի ծառայությունները պոտենցիալ

հաճախորդներին: 2016թ. 8 նոր պրոմո-կետերի բացման արդյունքում դրանց ընդհանուր թիվը 30.09.2016թ կազմել է շուրջ 49 կետ:

Մանր սպառողական վարկեր (չապահովված վարկեր)

2011թ. երկրորդ կեսին Յունիբանկը սկսեց մարածախ բիզնեսի հաճախորդներին 50,000 դրամից մինչև 1,000,000 դրամի չափով մանր սպառողական վարկերի տրամադրումը: Ներկայումս Բանկի գործող մանր սպառողական վարկերի պորտֆելը 30.09.2016թ-ի դրությամբ կազմում է 28 մլրդ դրամ: Չնայած այս շուկայի չափի վերաբերյալ պաշտոնական տվյալները բացակայում են, սակայն Բանկը վստահ է, որ ինքն է հանդիսանում այդ ոլորտի առաջատարը: Այս պրոդուկտի ոլորտում Յունիբանկի հիմնական մրցակիցներն են Ինտերբանկը, ՎՏԲ-Հայաստան բանկը, ԱԿԲԱ Կրեդիտ Ագրիկոլ բանկը:

Մանր սպառողական վարկերի տրամադրման ընթացակարգը գործընթացը Յունիբանկում ամբողջությամբ ավտոմատացված է: Բանկի ռիսկերի կառավարման գործընթացը ներառում է վարկային պատմության ստուգումներ ԱՔՌԱ-ում, իսկ սքորինգի մոդելը մշակվել է Protobase Laboratories ընկերության հետ միասին: Սքորինգի մոդելի պարամետրերը մշտապես վերանայվում ու թարմացվում են, ինչպես որ համաձայնեցվել է Բանկի Խորհրդի հետ:

Բանկի հաճախորդների համար մանր սպառողական վարկերի առավելություններն են.

- վարկային միջոցների արագ տրամադրում. դրանք չապահովված վարկեր են, և հաճախորդները կարող են դրանք օգտագործել իրենց հայեցողությամբ.
- փոխառուի նկատմամբ նվազագույն պահանջներ՝ անձնագիր և սոցիալական քարտ.
- Մանրածախ վարկավորման շուկայում մրցունակ պայմաններ.
- Բանկը չի գանձում մեկանգամյա մինջնորդավճարներ կամ վաղաժամկետ մարման տույժեր, թույլատրվում է վարկի վաղաժամկետ մարում:

Գործընկերներ

Յունիբանկի բիզնեսի ձևավորման հաջողությանը նպաստել է բազմաթիվ գործընկերների հետ հարաբերությունների հաստատումն ու զարգացումը, որոնք տեղաբաշխում են Բանկի վարկային պրոդուկտները: Գործընկերներն են Հայաստանի գլխավոր բջջային օպերատորները և մի շարք մանրածախ առևտրի ընկերություններ: Դրանք են բջջային օպերատորներ Vivacell MTSը, Beeline-ը, ինչպես նաև Մոբայլ Սենթր, Վեգա, Վեստա, Արայ Խանութները, VLV (էլեկտրոնիկա), Կլայկ (կահույք) մանրածախ առևտրի խանութներ և այլն:

Ապահովված սպառողական վարկեր

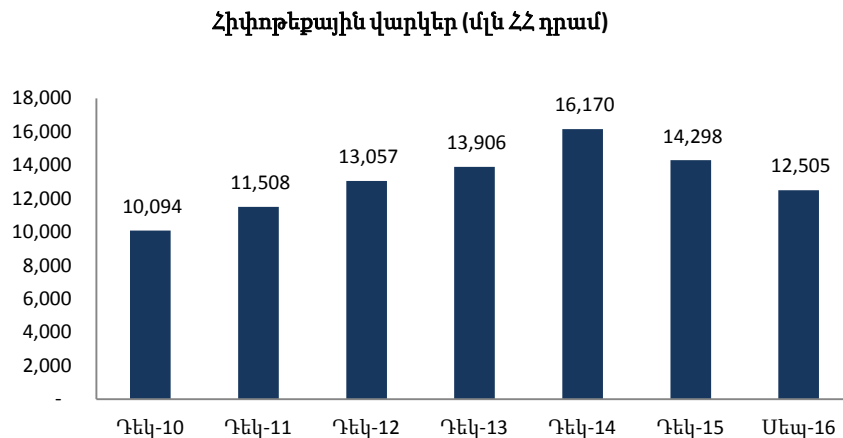
Ապահովված սպառողական վարկերի տրամադրումը սկսվել է 2007թ: Ֆիզիկական անձանց վարկեր են տրամադրվում անշարժ գույքի գրավի դիմաց:

Հիփոթեքային վարկավորում

Յունիբանկը հիփոթեքային վարկերի տրամադրումն սկսեց 2005 թվականից: 2005 թվականին Յունիբանկը դարձավ հիփոթեքային շուկայի առաջատարներից մեկը¹, և ներկայումս հանդիսանում է Հայաստանի հիփոթեքային վարկավորում իրականացնող լավագույն բանկերից մեկը²:

30.09.16թ. դրությամբ Յունիբանկը ուներ բնակելի անշարժ գույքի ձեռք բերման և վերանորոգման համար հիփոթեքային վարկ ստացած շուրջ 181 հաճախորդ և ոչ բնակելի անշարժ գույքի ձեռք բերման համար հիփոթեքային վարկ ստացած 1055 հաճախորդ՝ ընդհանուր առմամբ 12.505 մլն ՀՀ դրամի չափով տրամադրված վարկեր:

Ստորև ներկայացված է Յունիբանկի Հիփոթեքային վարկերի աճը 2010-2016 թվականների ընթացքում.

Շուկայում Բանկի մրցակիցներն են. Կոնվերս բանկը, ՎՏԲ-Հայաստան բանկը, Էյչ-Էս-Բի-Սի Հայաստան Բանկը, Հայբիզնեսբանկը:

Հիփոթեքային վարկերի ֆինանսավորում

Իր հիփոթեքային վարկային պորտֆելի ֆինանսավորման համար Յունիբանկը համագործակցում է «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՓԲԸ վարկային

¹ Արմինֆո ռեյտինգային մարքետինգային գործակալության կողմից իրականացված ՀՀ բանկերի ռենքինգ, 2006թ

² Համաձայն «Առկա» լրատվական գործակալության կողմից 31.12.2015թ. իրապարակված տեղեկատվության:

կազմակերպության և «Բնակարան երիտասարդներին» ՓԲԸ վարկային կազմակերպության հետ:

Վարկային քարտեր

Յունիբանկը իր վարկային քարտատեր հաճախորդներին ներգրավում է գովազդների և իր գործընկերների միջոցով: Պոտենցիալ հաճախորդները www.unibank.am կայքէջում լրացնում են պարզ հայտի ձև և նախնական որոշման մասին տեղեկացվում են տեքստային հաղորդագրության միջոցով, ինչին հետևում է ավտոմատացված անդերրայթինգի գործընթացը:

Վարկային քարտերը տրամադրվում են ինչպես «Մագնիս» զեղչերի և արտոնությունների ծրագրի մասնակիցներին, այնպես էլ ընկերությունների տնօրեններին, ձեռնարկատերերին, վերադաս պետական պաշտոնյաներին, վարկառուներին, ավանդատուներին և այլն:

Յունիբանկում անդերրայթինգի գործընթացը ամբողջությամբ ավտոմատացված է: Բանկի ռիսկերի կառավարման գործընթացը ներառում է վարկային պատմության ստուգումներ ԱԲՌԱ-ում, իսկ սքրինինգի մոդելը մշակվել է Protobase Laboratories ընկերության հետ միասին:

Յունիբանկը իր վարկային քարտեր ունեցող հաճախորդներին հնարավորություն է տալիս իրենց քարտերի վրա պահել դրական մնացորդներ, որոնց դիմաց նրանք կարող են ստանալ տոկոսներ՝ մինչև 3%՝ ՀՀ դրամով մնացորդների դիմաց, մինչև 3%՝ ԱՄՆ դոլարով մնացորդների դիմաց և մինչև 3%՝ եվրոյով մնացորդների դիմաց:

Բոլոր վարկային քարտերը կապված են «Մագնիս» զեղչերի և արտոնությունների ծրագրին, որը հաճախորդներին տրամադրում է զեղչեր և արտոնություններ, ինչպես նկարագրված է «Մագնիս»-ին վերաբերող բաժնում:

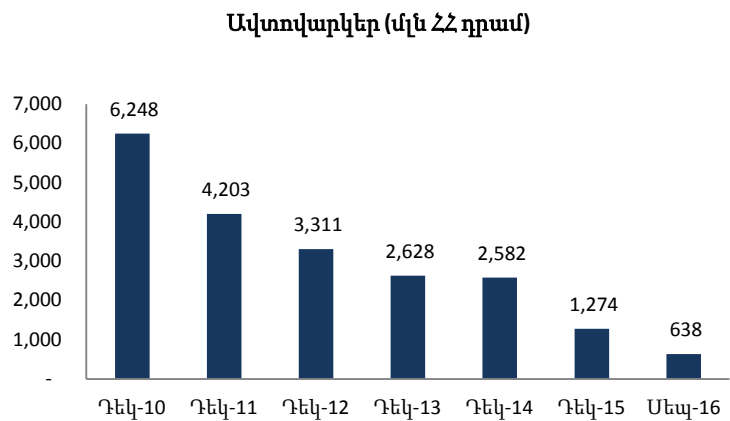
Ավտովարկավորում

Յունիբանկի ավտովարկերի պորտֆելը կազմում է 638 մլն դրամ: Անցած երեք տարիների ընթացքում Բանկի պորտֆելը կրճատվել է, ինչը պայմանավորված է եղել առաջնային և երկրորդային շուկաներում ավտոմեքենա ձեռք բերելու համար ավտովարկերի տրամադրման սահմանափակ քաղաքականությամբ:

Յունիբանկը ավտովարկավորման գործունեությունը սկսեց 2005թ., որը արագ տեմպերով զարգացավ մինչև 2008թ. սկսած գլոբալ ֆինանսական ճգնաժամը: Այդ ժամանակվանից ի վեր Բանկը խստացրել է վարկավորման գործընթացը և կրճատել է ավտովարկավորման համար տրամադրվող գումարը: Ի լրումն ավտովարկավորման գործընթացի խստացմանը, ավտոմեքենաների շուկան նույնպես անկում է ապրել:

Յունիբանկի ավտովարկերը տրամադրվում են ֆիքսված տոկոսադրույքով, ֆիքսված ժամկետով և ապահովվում են ձեռք բերված ավտոմեքենայով, ավտոմեքենայի գնման պահին դրա նկատմամբ սեփականության իրավունքը անցնում է փոխառուին: Վճարումները կատարվում են ամենամսյա հիմունքով, յուրաքանչյուր ամսվա վերջին: Բանկը վարկեր է տրամադրում անձնական օգտագործման համար հին և օգտագործված մեքենաների ձեռքբերման նպատակով:

Յունիբանկի ավտովարկերի պորտֆելը 2010- 2016թթ. ժամանակաշրջանում.

Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր

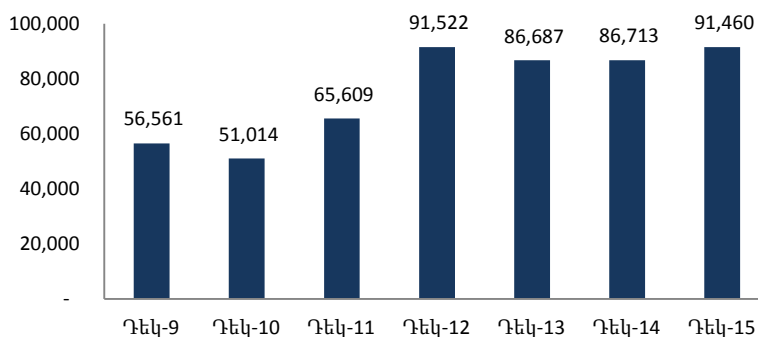
Սկսած օգոստոս ամսից 2015 թվականի Բանկը սկսեց ոսկու գրավադրմամբ վարկերի տրամադրումը, որը իրականացվում է միայն Յունիբանկի «Թամանյան», «Դավիթ Բեկ», «Աճառյան» (ք. Երևան), «Արմավիր», «Արթիկ», «Գյումրի», «Էջմիածին», «Վանաձոր», «Սևան», «Արտաշատ» մասնաճյուղերում:

Հաճախորդների ավանդներ

Յունիբանկը ավանդներ է ներգրավում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից իր լայն մասնաճյուղային ցանցի միջոցով, ինչպես նաև համացանցում և ավանդական տեղեկատվական միջոցներում առաջխաղացումների և գովազդների միջոցով:

Յունիբանկի ավանդային պորտֆելը 2009- 2015թթ. ժամանակաշրջանում.

Ժամկետային ավանդներ (մլն ՀՀ դրամ)

ԱՅԼ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Unistream դրամական փոխանցումների համակարգը

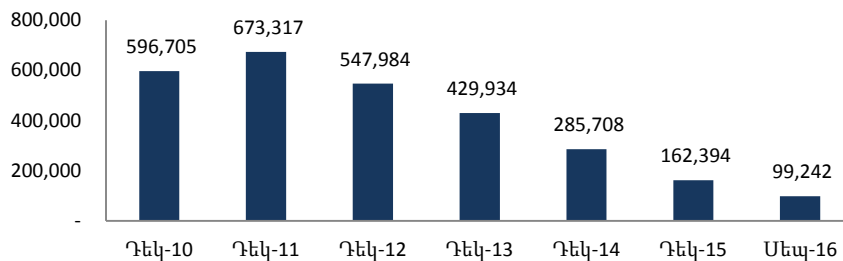
Unistream-ը դրամական փոխանցումների համակարգ է, որը փոխանցումներ է իրականացնում ամբողջ աշխարհով՝ առանց հաճախորդի կողմից բանկային հաշիվ բացելու անհրաժեշտության: Յունիբանկը Unistream համակարգի գործակալ է, հետևաբար կարող է կանխիկ դրամի փոխանցման ու ստացման ծառայություններն առաջարկել իր մասնաճյուղերում: Յունիբանկն իր հաճախորդներին առաջարկում է նաև ստանալ Unistream դրամական փոխանցումը քարտով՝ առանց մասնաճյուղ այցելելու, հեռախոսազանգի միջոցով: Յունիբանկը դրամական փոխանցումներ է կատարում ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և ՌԴ ռուբլով: Փոխանցված գումարը վճարվում է ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և ՌԴ ռուբլով: Այլ երկրներում փոխանցված գումարը վճարվում է տվյալ երկրի օրենսդրությամբ նախատեսված արժույթով:

Մինչև 2016 թ սեպտեմբեր Յունիբանկի հաճախորդները Unistream համակարգով իրականացրել են 47 մլրդ դրամի (99,243 հազ. ԱՄՆ դոլար) չափով փոխանցումներ՝ Յունիբանկին ապահովելով 108 մլն դրամի եկամուտ:

Իր շուկայական դիրքի ամրապնդման նպատակով Unistream-ը 2012 թվականից սկսեց իր ծառայություններն առաջարկել նաև հայաստանյան այլ բանկերի միջոցով:

Յունիբանկի հաճախորդների կողմից Unistream-ով կատարված փոխանցումները 2010-2016թթ. ժամանակաշրջանում.

Յունիստրիմ դրամական փոխանցումներ (հազ ԱՄՆ դոլար)

Ինտել Էքսպրես

2014թ. նոյեմբերի 4-ին Յունիբանկը համագործակցություն սկսեց միջազգային դրամական փոխանցումների ծառայությունների մատուցման ոլորտում Unistream-ի մրցակից Ինտել Էքսպրեսի հետ: Ինտել Էքսպրեսը առաջարկում է Unistream-ի ծառայություններին համանման ծառայություններ, սակայն Յունիբանկի հաճախորդներին տրամադրում է այլընտրանքային ծառայություն:

Unibank Privé

Յունիբանկը ընդլայնում է իր հաճախորդների հնարավորությունները և մասնավոր բանկինգի ոլորտում առաջարկում է անհատական սպասարկում՝ Unibank Privé: Նշված համակազմի շրջանակներում հաճախորդների սպասարկումը իրականացվում է բարձրագույն մակարդակով՝ Երևանի կենտրոնում գտնվող ժամանակակից, հարմարավետ գրասենյակում:

Համապատասխան եկամտի մակարդակ և կարգավիճակ ունեցող հաճախորդներին Բանկն առաջարկում է լիարժեք ֆինանսական լուծումներ, որոնք ներառում են կապիտալի կառավարման համակարգված մոտեցում, արդյունավետ ֆինանսական պլանավորում և ներդրումային ռազմավարության մշակում: Սպասարկման բոլոր փուլերում հաճախորդի հետ աշխատում է անհատական ֆինանսական մենեջերը, որը, լինելով փորձառու մասնագետ, պատրաստ է աջակցություն ցուցաբերել ցանկացած իրավիճակում: Unibank Privé-ի հաճախորդը կարող է ցանկացած ժամանակ դիմել և հանդիպում նշանակել անհատական մենեջերի հետ: Բոլոր գործարքների անվտանգությունն ու գաղտնիությունը երաշխավորված են:

Բանկային ծառայությունների համալիր փաթեթից բացի, Unibank Privé-ի հաճախորդները ստանում են նաև մի շարք լրացուցիչ հնարավորություններ և ծառայություններ: Priority Pass քարտը տալիս է մուտքի իրավունք 120 երկրների օդանավակայանների 900 VIP-գոտիներ, հաճախորդին հնարավորություն ընձեռելով հարմարավետ սպասելու իր թռիչքին: Շահավետ ռոումինգի համար Բանկը նաև անվճար տրամադրվում է ճամփորդական SIM-քարտ՝ ճանապարհորդության ընթացքում արագ և որակյալ հաղորդակցության ապահովման համար:

Անհատական պահատեղեր

Յունիբանկը հաճախորդներին առաջարկում է անհատական պահատեղեր՝ թանկարժեք իրերի ու փաստաթղթերի ապահով պահպանության համար:

«Ինտերնետ բանկ – Հաճախորդ» համակարգ

Յունիբանկը իր հաճախորդներին առաջարկում է անվտանգ, ժամանակակից և հարմարավետ առցանց բանկային ծառայություններ: Համակարգը հաճախորդին տրամադրում է լիարժեք բանկային սպասարկում իրական ժամանակի ռեժիմում՝ առաջարկելով ինտերնետային ցանցի միջոցով անվտանգ մուտք աշխարհի ցանկացած կետից: Համակարգը հնարավորություն է տալիս կատարելու հետևյալ գործողությունները.

- աշխատանք վճարային փաստաթղթերի հետ,
- վճարային փաստաթղթերի առցանց առաքում բանկ,
- հաշվի քաղվածքների ստացում ցանկացած ժամանակահատվածի համար,
- կոմունալ ծառայությունների դիմաց վճարում:

Տեղեկատվության անվտանգության ապահովման համար Յունիբանկը կիրառում է VeriSign Secure Site Pro՝ EV հավաստագրով:

Կոմունալ վճարումների սպասարկում

Կոմունալ ծառայությունների դիմաց վճարումներն ընդունվում են Բանկի բոլոր մասնաճյուղերում: Յունիբանկի կոմունալ վճարումների համակարգի առավելությունը դրա հարմարավետությունն է և սպասարկման արագությունը: Հաճախորդներին տրամադրվում են բոլոր անհրաժեշտ տեղեկությունները պարունակող UNIPAY կոմունալ վճարումների քարտեր, որով մշակվում է հաճախորդին վերաբերող տեղեկությունները և որը հնարավորություն է տալիս կատարել կոմունալ վճարումներ: Հաճախորդը կարող է անցկացված գործառնության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ստանալ հեռախոսով, SMS հաղորդագրությամբ կամ էլ. փոստով:

Արժեթղթերի դիլինգ

2012թ. Thomson Reuters միջազգային կորպորացիայի կողմից Յունիբանկին շնորհվեց Հայաստանում “Լավագույն դիլինգ բանկ 2012” կոչումը: Այդ բարձր կոչմանը Բանկը արժանացել է միջբանկային և դրամական շուկաներում իրականացրած գործունեության արդյունքների հիման վրա: Thomson Reuters -ի փորձագետները հաշվի են առել Բանկի զարգացման ռազմավարությունը, նրա դիրքը շուկայում, մատուցված ծառայությունների որակը և Բանկի աշխատակիցների մասնագիտական կարողությունները:

Բանկի մրցակցային դիրքի նկարագրությունը

2016թ.-ի երրորդ եռամսյակում «Յունիբանկը» գրանցել է դրական ֆինանսական արդյունք գործունեության բոլոր հիմնական ուղղություններով և շարունակել է շահույթի աճը: Բանկի ակտիվները հաշվետու ժամանակահատվածում կազմել են մոտ 175 մլրդ ՀՀ դրամ, պարտավորությունները՝ 143 մլրդ ՀՀ դրամ: Բանկի ընդհանուր կապիտալը գերազանցել է 31 մլրդ դրամը՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով մոտ 41%-ով: Տարվա սկզբից բանկն ապահովել է 622 մլն ՀՀ դրամի շահույթ:

Յունիբանկն ամուր դիրքեր ունի շուկայում, այդ թվում՝ նաև մանրածախ բիզնեսի գծով, որը ժամանակակից բանկային գործի համար հիմնական, դինամիկ զարգացող ուղղությունն է: Բանկն օգտագործում է ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները՝ որպես մրցակցային առավելությունների և հաճախորդների սպասարկման որակի բարձրացման կարևոր գործոն: Ներկա դրությամբ բանկի մանրածախ վարկերի քանակը գերազանցում է 311 հազարը:

Ստորև ներկայացվում է որոշ հիմնական ցուցանիշների գծով Բանկի մասնաբաժինը շուկայում¹.

Ցուցանիշը	Մասնաբաժինը 30.09.2016թ
Ակտիվներ	4.8 %
Պարտավորություններ	4.8 %
Վարկային ներդրումներ	5.2%
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	6.2 %
Ընդհանուր կապիտալ	5.2%

5. Բանկի կառուցվածքը

Կառավարման մարմինների կառուցվածքը

¹ Արկա ինֆորմացիոն գործակալության կողմից իրականացված վերլուծություն, 2016թ

6. Բանկի հիմնական միջոցներ

Յունիբանկին սեփականության իրավունքով պատկանում է անշարժ գույք, որը գտնվում է ՀՀ, ք.Երևան, Կիևյան 10, 8/63, որի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է Բանկի հիմնական միջոցների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքի մոտ 10.71%-ը:

7. Բանկի կապիտալ ռեսուրսները

Տեղեկատվություն բանկի սեփական կապիտալի մասին և ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների մասին

Իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերի ծածկման համար Բանկը պահպանում է ակտիվորեն կառավարվող կապիտալի բազա: Բանկի կապիտալի համարժեքության վերահսկման համար կիրառվում են, ի թիվս այլ միջոցների, Բանկային վերահսկողության Բազելյան կոմիտեի կողմից ընդունված և բանկերի վերահսկողության համար ՀՀ ԿԲ կողմից որդեգրված կանոններն ու գործակիցները («BIS կանոններ/գործակիցներ»):

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակն այն է, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանի կապիտալի համար սահմանված արտաքին պահանջներին, և որ Բանկը պահպանի բարձր վարկային վարկանիշ ու կապիտալի կայուն նորմատիվներ՝ իր գործունեությունն ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթն առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում տնտեսական պայմանների փոփոխության և իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերի լույսի ներքո: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափը, կապիտալի միջոցները վերադարձնել բաժնետերերին կամ թողարկել բաժնային արժեթղթեր: Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների նվազագույն հարաբերակցությունը ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է 12%:

Նորմատիվային կապիտալը կազմված է Tier 1 («Առաջին մակարդակի») կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, ներառյալ ընթացիկ տարվա շահույթը, և գլխավոր պահուստը: Նորմատիվային կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին և ՀՀ Հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխան: Նորմատիվային կապիտալի մյուս բաղադրիչը Tier 2 («Երկրորդ մակարդակի») կապիտալն է, որը ներառում է վերագնահատման պահուստները և երկարաժամկետ ստորադաս փոխառությունները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկի կշիռների ստորակարգության՝ դասակարգվելով ըստ վարկային, շուկայական ու գործառնական ռիսկերի բնույթի և գնահատման:

հազար ՀՀ դրամ	2013	2014	2015	30.09.2016
Tier 1 («Առաջին մակարդակի») կապիտալ	16,399,848	16,208,646	14,507,633	24,471,650
Tier 2 («Երկրորդ մակարդակի») կապիտալ	5,004,527	5,792,800	3,490,367	36,837
Ընդամենը նորմատիվային կապիտալ	21,404,375	22,001,446	17,998,001	24,508,487
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	157,361,223	164,886,631	148,384,171	154,437,672
Կապիտալի համարժեքության գործակից	13.60%	13.34%	12.13%	15.87%

Բանկի պարտավորությունները.

Բանկի պասիվները 30.09.2016թ. դրությամբ կազմել են 175,087 մլն. դրամ, որի 18%-ը կամ 31,994 մլն դրամը կազմում է սեփական կապիտալը, իսկ 82%-ը ընդամենը պարտավորությունները:

Սեփական կապիտալի 74%-ը կամ 23.577 մլն դրամը կազմել է բաժնետիրական կապիտալը, 2%-ը կամ 574 մլն դրամը՝ պահուստը և 25%-ը կամ 7.842 մլն դրամը՝ չբաշխված շահույթը:

Ընդամենը պարտավորությունների խոշորագույն հոդվածները հաճախորդների նկատմամբ և բանկերի ու այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորություններն են, որոնք կազմել են ընդամենը պարտավորությունների համապատասխանաբար 71%-ը կամ 123,866 մլն դրամ և 4%-ը կամ 6.297 մլն դրամ:

Բանկը իր եռամսյակային միջանկյալ և տարեկան հաշվետվությունները հրապարակում է բանկի ինտերնետային կայքի՝ www.unibank.am, «Հաշվետվություններ» բաժնում, որտեղից կարելի է սեփական կապիտալի և ընդամենը պարտավորությունների մասին առավել ընդգրկուն տեղեկատվություն ստանալ:

Դրամական հոսքերի առաջացման աղբյուրները և գումարները

Բանկի դրամական հոսքերը գոյանում են նրա հիմնական գործունեությունից, այն է վարկերի տրամադրում, ավանդների ներգրավում, արժեթղթերի առք ու վաճառք, արտարժույթի առք ու վաճառք, վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցում, փոխանցումներ և այլն:

Բանկի 2014թ. դրամական հոսքերի հիմնական գումարներն արտացոլված են ստորև.

հազ. դրամ

Անվանում	2014թ.(աուդիտ անցկացված)	2015թ.(աուդիտ անցկացված)	30.09.2016թ. (աուդիտ չանցած)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	5,573,328	1,610,228	3,934,916
Գործառնական գործունեությունից առաջացած դրամական միջոցներ նախքան շահութահարկով հարկումը	-246,231	10,647,696	2,606,528
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	-342,287	10,647,727	2,606,528
Ներդրումային գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	-1,796,628	-4,382,068	-2,501,210
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	13,056,406	-13,992,043	-204,980
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	10,917,491	-7,726,384	-204,696

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	21,118,118	34,036,384	-26,012,823
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	34,036,384	-26,012,823	25,808,127

Բանկը իր եռամսյակային միջանկյալ և տարեկան հաշվետվությունները հրապարակում է բանկի ինտերնետային կայքի՝ www.unibank.am, «Հաշվետվություններ» բաժնում, որտեղից կարելի է դրամական հոսքերի մասին առավել ընդգրկուն տեղեկատվություն ստանալ:

Փոխառություն ներգրավելու պահանջ

Բանկի կողմից իրականացվող բանկային գործունեության նպատակներից ելնելով՝ փոխառու միջոցների ներգրավումը հանդիսանում է առաջնային և կարևորագույն խնդիր՝ այդ միջոցների հաշվին վարկավորում իրականացնելու նպատակով:

Կապիտալ միջոցների օգտագործման սահմանափակումներ

Կապիտալ ռեսուրսների օգտագործման սահմանափակումներ, որոնք կարող են ուղղակի կամ անուղղակի էապես ազդել բանկի գործունեության վրա, առկա չեն:

8. Հետազոտական աշխատանքները և զարգացման ուղղությունները

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար Բանկի կողմից հետազոտական և զարգացման աշխատանքներին ուղղված քաղաքականություն առկա չէ:

9. Արտոնագրերը և լիցենզիաները

Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացնում է բանկային գործունեություն Բանկային գործունեության թիվ 81 լիցենզիայի հիման վրա՝ տրված 10 հոկտեմբերի, 2001թ: Բանկային գործունեության թիվ 81 լիցենզիան տրված է անժամկետ:

10. Զարգացման վերջին միտումները

Բանկի ակտիվների 30.09.2016թ-ի փաստացի ցուցանիշները պլանավորվածի նկատմամբ կատարվել են 107 %-ով և կազմել են 170,884 մլն ՀՀ դրամ, որից վարկային պորտֆելի աճի

պլանը կատարվել է 97 %-ով, պարտավորությունները՝ 142,451 մլն դրամ, պլանը կատարվել է 109 %-ով, կապիտալը՝ 28,433 մլն դրամ, պլանը կատարվել է 100 %-ով:

30.09.2016թ. ժամկետային ավանդային պորտֆելը կազմել է 119,342 մլն դրամ, պլանը կատարվել է 90%-ով: Ֆիզիկական անձանց ավանդային պորտֆելը կազմել է՝ 86.5 մլրդ դրամ, իրավաբանական անձանց՝ 32.8 մլրդ:

30.09.2016թ տոկոսային եկամուտները կազմել են 13,884 մլն դրամ, պլանը կատարվել է 94%-ով:

Ոչ տոկոսային եկամուտները 30.09.2016թ կազմել են 3.940 մլն դրամ, պլանը կատարվել է 111 %-ով, ինչը հիմնականում պայմանավորված է կոմիսիոն եկամուտների աճով՝ 1.302 մլն դրամով կամ 86 %-ով, Յունիստրիմ դրամական փոխանցումներից ստացված եկամուտների գծով պլանը կատարվել է 100%-ով: Դրամական փոխանցումների սպասարկման ոլորտում շարունակվում է նկատվել ծավալների նվազում, ինչը պայմանավորված է ներհոսող ֆիզիկական անձանց միջազգային ոչ առևտրային փոխանցումների նվազումով: Այս ոլորտում սպասարկման միջին ամսական ներհոսքի ծավալները 2015-ի հետ համամատած նվազել են 3.303 մլն դրամով՝ նախորդ տարվա 65.010 մլն դրամից հասնելով 61.707 մլն դրամի: Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտները 30.09.2016թ կազմել են 437 մլն դրամ (նվազումը կազմել է 101 մլն << դրամ), որը պայմանավորված է դրամական փոխանցումների ծավալների, ինչպես նաև բանկերի միջև մրցակցության աճի հետևանքով մարժայի նվազմամբ:

Բանկի պասիվները 30.09.2016թ. դրությամբ կազմել են 170,884 մլն. դրամ, որի 17%-ը կամ 28,433 մլն դրամը կազմում է սեփական կապիտալը, իսկ 83%-ը ընդամենը պարտավորությունները:

Սեփական կապիտալի 83%-ը կամ 23,577 մլն դրամը կազմել է բաժնետիրական կապիտալը, 1.5%-ը կամ 426 մլն դրամը՝ պահուստը և 11.7%-ը կամ 3.320 մլն դրամը՝ չբաշխված շահույթը:

Ընդամենը պարտավորությունների խոշորագույն հոդվածները հաճախորդների նկատմամբ և բանկերի ու այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորություններն են, որոնք կազմել են ընդամենը պարտավորությունների համապատասխանաբար 87%-ը կամ 123,866 մլն դրամ և 4%-ը կամ 6.297 մլն դրամ:

Բանկը իր եռամսյակային միջանկյալ և տարեկան հաշվետվությունները հրապարակում է բանկի ինտերնետային կայքի՝ www.unibank.am, «Հաշվետվություններ» բաժնում, որտեղից կարելի է սեփական կապիտալի և ընդամենը պարտավորությունների մասին առավել ընդգրկուն տեղեկատվություն ստանալ:

Բանկին հաջողվել է պահպանել և զգալիորեն ավելացնել հաճախորդների ընդհանուր քանակը: Բանկում 30.09.2016թ. դրությամբ սպասարկվել են 318.143 հաճախորդ, որոնցից 3,656 իրավաբանական անձինք են, 314,487 ֆիզիկական անձիք են, իսկ 31.12.2015թ. դրությամբ՝ հաճախորդային բազան ներառել է 282,363 հաճախորդ, որոնց մեջ թվով 3,671 իրավաբանական անձինք են, 278,692 ֆիզիկական անձիք են:

Հավատարիմ մնալով իր վարկային քաղաքականությանը՝ Բանկը շարունակել է դիվերսիֆիկացնել իր վարկային պորտֆելը՝ մեծացնելով մանրածախ վարկերի և ՓՄՁ վարկերի տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում: Խոշոր ձեռնարկություններին վարկավորելիս Բանկը վարել է պահպանողական քաղաքականություն, հիմնականում ակտիվները կարճաժամկետ տեղաբաշխվել են համեմատաբար ցածր ռիսկային ճյուղերում: Այս նպատակով Բանկը պարբերաբար կատարել է տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն, ինչպես նաև ՓՄՁ-ի գծով պլանային ցուցանիշները կատարելու նպատակով իրականացվել են ՓՄՁ վարկավորման գծով սքորինգային մոդելի մշակում, ՓՄՁ վարկային հայտերի հաստատման ավտոմատացում, ՓՄՁ վարկավորման գծով աշխատակիցների որակավորման բարձրացում:

Վինտաժային վերլուծությունները, ստրես տեստավորումները, ներքին և արտաքին աուդիտի կողմից կատարվող ստուգումները թույլ են տալիս ժամանակին բացահայտելու և կառավարելու Բանկին բնորոշ ֆինանսական և գործառնական ռիսկերը:

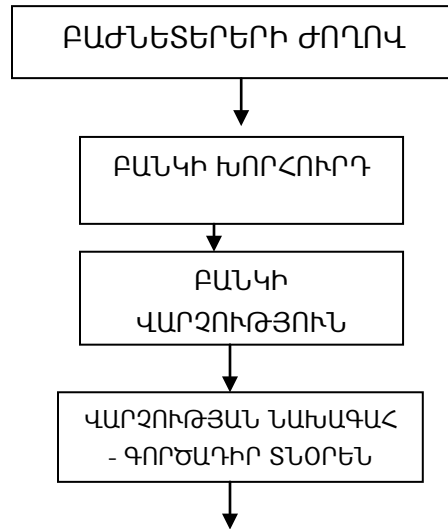
2016-2020թթ. պլանային ժամանակաշրջանում Յունիբանկը նախատեսում է իր ուշադրությունը կենտրոնացնել հետևյալ ոլորտների վրա.

- մանրածախ բիզնեսի վարկավորման աճ.
- փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման աճ.
- վարկային պորտֆելի վերահսկողության ուժեղացում մշտական մոնիթորինգների (ինչպես նաև գրավի առարկաների վիճակի պարբերական ստուգումների և հաճախորդներին այցելությունների) միջոցով.
- ավանդների աճ.
- պլաստիկ քարտերով գործառնությունների տեսականու ընդլայնում.
- փոխանցումների աճ.
- արտարժույթային գործառնությունների իրականացում մասնաճյուղերում փոխանակման գործարքների ակտիվացման միջոցով.
- ֆիզիկական անձանց մատուցվող ծառայությունների տեսականու ավելացում և որակի բարելավում.
- ծառայությունների որակի բարձրացում.

- Ոչ տոկոսային եկամուտների ավելացում.
- ներգրավում միջազգային վարկավորման ծրագրերում:

11. Կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

Բանկի կառավարման մարմինների կառուցվածքը

Յունիբանկը կարևորում է արդյունավետ և թափանցիկ կորպորատիվ կառավարման համակարգի առկայությունը՝ ուղղված լավագույն պրակտիկաների կիրառմանը: Բանկի կորպորատիվ կառավարման քաղաքականությունը նախատեսված է Խորհրդի անկախության, նրա կողմից կառավարման գործունեության արդյունավետ վերահսկման և բաժնետերերի հետ լավ հարաբերությունների ապահովման համար:

Յունիբանկի գլխավոր նպատակը կորպորատիվ կառավարման, բանկային տեխնոլոգիաների կիրառման և սպասարկման միջազգային բարձր ստանդարտների հետ համապատասխանության ապահովումն է: Կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների պատշաճ կիրառման նպատակով Բանկը մշակել և ներդրել է ավելի քան 140 ընթացակարգեր, ինչպես նաև դրանց կիրառումն ապահովող նորմեր և դիրեկտիվներ: Բանկերում Կորպորատիվ կառավարումը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ, մասնավորապես «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով և «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով, ինչպես նաև Բանկի կանոնադրությամբ և ներքին իրավական ակտերով, որոնք կողմնորոշված են դեպի թափանցիկ հաշվետվողականության ապահովումը կառավարման բոլոր մակարդակներում:

Խորհրդի կողմից ընդունվել են Կորպորատիվ կառավարման ուղենիշներ: Ուղենիշների դրույթների հետ համապատասխանությունը սերտորեն վերահսկվում է Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման, ինչպես նաև Խորհրդին և Վարչությանը կից գործող հանձնաժողովների կողմից՝ նրանց համապատասխան իրավասությունների շրջանակներում:

Առողջ թիմային ոգին նույնպես մեր Բանկի կորպորատիվ կառավարման հաջողության կարևոր գրավականն է: Յունիբանկը ձգտում է Բանկում ձևավորել ու զարգացնել կորպորատիվ մշակույթ և թիմային ոգի՝ աշխատակազմի կանոնավոր վերապատրաստման, կորպորատիվ միջոցառումների կազմակերպման և Բանկի ընհանուր նպատակների ու առաքելության պարզաբանումների միջոցով:

Խորհրդի և Վարչության աշխատանքներին օժանդակում են Հանձնաժողովները, որոնք առաջարկություններ են ներկայացնում իրենց իրավասության մեջ մտնող հարցերի վերաբերյալ, մասնավորապես՝ կապված ներքին հսկողության, ռիսկերի, ֆինանսական հաշվետվությունների, վարձատրության և այլ հարցերի հետ: Դա թույլ է տալիս, որ ղեկավարությունը իր ժամանակի ավելի մեծ մասնաբաժինը նվիրի ռազմավարական, հեռանկարային օրակարգային խնդիրներին: Խորհրդին կից հանձնաժողովների կազմի մեջ մտնում են Խորհրդի անդամները, իսկ Վարչությանը կից հանձնաժողովների կազմի մեջ՝ Վարչության անդամները և Բանկի այլ համապատասխան ղեկավարները: Խորհրդին կից հանձնաժողովները խորհրդակցական մարմիններ են:

Խորհրդին կից գործող հանձնաժողովներն են՝ Աուդիտի և ռիսկերի հանձնաժողովը, Ներդրումային հանձնաժողովը և Պարզևատրումների հանձնաժողովը:

Վարչությանը կից գործող հանձնաժողովներն են՝ Սակագնային հանձնաժողովը, Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովը, Մասնաճյուղային ցանցի կառավարման հանձնաժողովը, Բիզնեսի գնահատման հանձնաժողովը, Անվտանգության հանձնաժողովը, Գույքագրման, գնումների և օտարումների հանձնաժողովը, Անձնակազմի կառավարման հանձնաժողովը, Վարկային կոմիտե:

Սույն Ազդագրում ներկայացված անձանց անձնական տվյալները ներկայացված են այդ անձանց համաձայնությամբ:

Բանկի կառավարման մարմինների անդամներ

Խորհուրդ

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Գագիկ Զաքարյան

Բնակության վայրը	ՌԴ, ք. Մոսկվա, Նարոդնոգո Օպոլչենիյա փող., տուն թիվ 38, կորպուս 1, բն. 40
Զբաղեցրած պաշտոնը	«Յունիբանկ» ԲԲԸ Խորհրդի նախագահ
Իրավասություններն ու պարտականությունները	
Խորհրդի նախագահի իրավունքները Խորհրդի նախագահն իրավունք ունի. - ժամանակին ստանալ Բանկի կառավարման մարմիններից և ղեկավար անձանցից իր գործառույթների իրականացման համար անհրաժեշտ ցանկացած տեղեկատվություն. - օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ իր իրավունքների և պարտականությունների իրականացման համար. - մասնակցել Խորհրդի բոլոր նիստերին և արտահայտել իր դիրքորոշումը քննարկվող հարցերի շուրջ՝ Կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված կարգով. - օգտվել ՀՀ օրենսդրությամբ, Կանոնադրությամբ, Խորհրդի կանոնակարգով և Բանկի ներքին իրավական ակտերով նախատեսված Բանկի Խորհրդի նախագահի այլ իրավունքներից. - Բանկի հաշվին մասնակցել վերապատրաստման և այլ ուսուցողական դասընթացների. - մասնակցել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատմանը. - իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի Կանոնադրությամբ Խորհրդի նախագահին վերապահված այլ լիազորությունները:	
Խորհրդի նախագահի պարտականությունները Խորհրդի նախագահը պարտավոր է. - Իր իրավունքներն իրականացնելիս և պարտականությունները կատարելիս՝ գործել Բանկի և նրա բաժնետերերի շահերից ելնելով, իր իրավունքներն իրականացնել և պարտականությունները կատարել խելամիտ և Բանկի հանդեպ բարեխիղճ.	

- կազմակերպել Խորհրդի աշխատանքները.
- գումարել Խորհրդի նիստերն ու նախագահել դրանք.
- կազմակերպել Խորհրդի նիստերի արձանագրության վարումը.
- իր պարտականությունները կատարել բարեխիղճ և խելամիտ՝ հաշվի առնելով ՀՀ օրենսդրության, Կանոնադրության և Բանկի ներքին փաստաթղթերի պահանջները.
- մասնակցել Խորհրդի նիստերին, իսկ Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում Խորհրդին ներկայացնել իր գրավոր կարծիքները նիստերին քննարկվելիք հարցերի շուրջ կամ քվեաթերթիկ հեռակա քվեարկության համար.
- մասնակցել Խորհրդին կից այն հանձնաժողովների աշխատանքներին, որում նա ընդգրկված է.
- կատարել Ժողովի հանձնարարականները՝ տրված վերջինիս իրավասությունների շրջանակներում.
- իր իրավասությունների մեջ մտնող հարցերով կատարել տեղեկատվության կամ Բանկի ընթացիկ իրավիճակի վերլուծություն, ձևակերպել դրանք հաստատված փաստաթղթերի ձևին համապատասխան.
- պատշաճ կերպով պատրաստվել Բանկի Խորհրդի նիստերին, մասնավորապես՝ ժամանակին ծանոթանալ նիստի օրակարգի նյութերին, հավաքագրել և վերլուծել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, կազմել եզրակացություններ, հետևություններ և առաջարկություններ.
- օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ բացառապես իր՝ որպես Խորհրդի նախագահի առջև դրված խնդիրներն իրականացնելու համար.
- Խորհրդի նախագահի լիազորությունների դադարեցման դեպքում 3 օրվա ընթացքում հանձնման-ընդունման ակտով Խորհրդի Աշխատակազմի ղեկավարին կամ Բանկի կողմից մատնանշված այլ անձի հանձնել բոլոր փաստաթղթերը, Բանկի գույքը, ծառայողական տարածքները և դրանց բանալիները, եթե դրանք իրեն տրամադրվել են.
- Ժողովի պահանջով տրամադրել ցանկացած տեղեկատվություն, բացի կոնֆիդենցիալ և անձնական բնույթի տեղեկատվությունից.
- հետևել շահերի բախման կանոններին և պահանջներին.
- անմիջապես հայտնել Ժողովին Բանկի հետ կապված գործարքներում, պայմանագրերում, նախագծերում ցանկացած առևտրային կամ այլ

շահագրգռվածության (ուղղակի կամ անուղղակի) առկայության վերաբերյալ՝ Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կարգով.

- ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից չստանալ նվերներ, ծառայություններ կամ որևէ արտոնություններ, որոնք հանդիսանում են կամ կարող են դիտարկվել որպես Խորհրդի նախագահի պարտականություններ կատարող անձի կողմից ընդունվող որոշման կամ իրականացվող գործողության համար տրվող պարգև.
- չիրապարակել կոնֆիդենցիալ, ներքին և այլ կարգի տեղեկատվություն, որոնք Խորհրդի նախագահին հայտնի են դարձել իր, որպես Խորհրդի նախագահի, պարտականությունները կատարելիս, այն անձանց, որոնց նման կարգի տեղեկատվությունները հասանելի չեն ինչպես նաև չօգտագործել դրանք իր կամ 3-րդ անձանց շահերից ելնելով, ինչպես Խորհրդի նախագահի իր պարտականություններն իրականացնելիս, այնպես էլ իր լիազորությունների ավարտից հետո.
- Բանկի տարածքում աշխատելիս հետևել Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կանոններին և ընթացակարգերին, կապված անվտանգության ռեժիմի և Բանկի կոնֆիդենցիալ տեղեկատվության հետ տարվող աշխատանքներին.
- գործել իրեն տրամադրված իրավասությունների շրջանակներում, ելնելով Բանկի շահերից.
- իր ծառայողական պարտականություններն իրականացնելիս ցուցաբերել բարձր պատասխանատվություն.
- խուսափել որևէ գործողությունից կամ անգործությունից, որը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ իր կողմից ստանձնած պարտականությունների կատարման վրա.
- Բանկին տեղյակ պահել իր այլ գործնական կամ մասնագիտական գործունեության մասին, որում նա կարող է ընդգրկվել իր՝ որպես Խորհրդի նախագահ պաշտոնավարման ընթացքում կամ նախքան դա.
- իր աշխատանքի ընթացքում բարեխղճորեն և ըստ նշանակության օգտագործել Բանկին պատկանող գույքը, հակառակ դեպքում նա պարտավոր է հատուցել իր կողմից Բանկին իր մեղքով հասցված նյութական վնասը օրենքով սահմանված կարգով:

Մասնագիտությունը	- 1988թ-ին ավարտել է Մոսկվայի Ավիացիոն Ինստիտուտը - 2003-2004թթ. ՌԴ Արտաքին առևտրի

	ակադեմիայում ստացել է “Արժեթղթերի շուկայում պրոֆեսիոնալ գործունեություն” մասնագիտությունը
Բանկից դուրս կառավարման անդամի ծավալած գործունեությունը	2006թ-ից առ այսօր “Յունիստրիմ” ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի նախագահ, ՌԴ Դաշնային ժողովի Դաշնության խորհրդին կից Միջտարածաշրջանային բանկային խորհրդի անդամ, Ռուսաստանի բանկերի միության խորհրդի անդամ, «Национальный Банковский Журнал» ամսագրի դիտող խորհրդի անդամ, ՌԴ Դրամական փոխանցումների միջազգային միության (IAMTN) նախագահ
Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում ել հնչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	2001- առ այսօր – “Յունիբանկ” ԲԲԸ խորհրդի նախագահ 1995թ-ից մինչև օգոստոս 2015թ -- “Յունիաստրոմ Բանկ” ԱԲ նախագահ, ՌԴ 2006թ-ից առ այսօր - “Յունիստրիմ” ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի նախագահ, ՌԴ Դաշնային ժողովի Դաշնության խորհրդին կից Միջտարածաշրջանային բանկային խորհրդի անդամ, Ռուսաստանի բանկերի միության խորհրդի անդամ, ««Национальный Банковский Журнал» ամսագրի դիտող խորհրդի անդամ, ՌԴ Դրամական փոխանցումների միջազգային միության (IAMTN) նախագահ «Ռեես» ԱՓԲԸ խորհրդի նախագահ

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Գեորգի Պիսկով
Բնակության վայրը	ՌԴ, 119146 ք. Մոսկվա, Ֆրունզենսկայա Նաբերեժնայա, տուն 36, բն. 425
Զբաղեցրած պաշտոնը	«Յունիբանկ» ԲԲԸ Խորհրդի անդամ

Խորհրդի անդամի իրավունքները

Խորհրդի անդամն իրավունք ունի.

- ժամանակին ստանալ Բանկի կառավարման մարմիններից և ղեկավար անձանցից իր գործառույթների իրականացման համար անհրաժեշտ ցանկացած տեղեկատվություն.
- օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ իր լիազորությունների իրականացման համար.
- մասնակցել Խորհրդի բոլոր նիստերին և արտահայտել իր դիրքորոշումը քննարկվող հարցերի շուրջ՝ Կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված կարգով.
- օգտվել ՀՀ օրենսդրությամբ, Կանոնադրությամբ, Խորհրդի կանոնակարգով և Բանկի ներքին իրավական ակտերով նախատեսված Բանկի Խորհրդի անդամի այլ իրավունքներից.
- Բանկի հաշվին մասնակցել վերապատրաստման և այլ ուսուցողական դասընթացների.
- մասնակցել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատմանը.
- իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի Կանոնադրությամբ Խորհրդի անդամին վերապահված այլ իրավասություններ:

Խորհրդի անդամի պարտականությունները

Խորհրդի անդամը պարտավոր է.

- Իր իրավունքներն իրականացնելիս և պարտականությունները կատարելիս՝ գործել Բանկի և նրա բաժնետերերի շահերից ելնելով, իր իրավունքներն իրականացնել և պարտականությունները կատարել խելամիտ և Բանկի հանդեպ բարեխիղճ.

- իր պարտականությունները կատարել բարեխիղճ և խելամիտ՝ հաշվի առնելով ՀՀ օրենսդրության, Կանոնադրության և Բանկի ներքին փաստաթղթերի պահանջները.
- մասնակցել Խորհրդի նիստերին, իսկ Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում Խորհրդին ներկայացնել իր գրավոր կարծիքները նիստերին քննարկվելիք հարցերի շուրջ կամ քվեաթերթիկ հեռակա քվեարկության համար.
- մասնակցել Խորհրդին կից այն հանձնաժողովների աշխատանքներին, որում նա ընդգրկված է.
- կատարել Խորհրդի և նրա նախագահի հանձնարարականները տրված վերջիններիս իրավասությունների շրջանակներում.
- իր իրավասությունների մեջ մտնող հարցերով կատարել տեղեկատվության կամ Բանկի ընթացիկ իրավիճակի վերլուծություն, ձևակերպել դրանք Խորհրդի Նախագահի կողմից հաստատված փաստաթղթերի ձևին համապատասխան.
- պատշաճ կերպով պատրաստվել Բանկի Խորհրդի նիստերին, մասնավորապես՝ ժամանակին ծանոթանալ նիստի օրակարգի նյութերին, հավաքագրել և վերլուծել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, կազմել եզրակացություններ, հետևություններ և առաջարկություններ.
- օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ բացառապես իր՝ որպես Խորհրդի անդամի առջև դրված խնդիրներն իրականացնելու համար.
- Խորհրդի անդամի լիազորությունների ժամկետի ավարտի կամ վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում 3 օրվա ընթացքում հանձնման-ընդունման ակտով Խորհրդի Աշխատակազմի ղեկավարին կամ Բանկի կողմից մատնանշված այլ անձի հանձնել բոլոր փաստաթղթերը, Բանկի գույքը, ծառայողական տարածքները և դրանց բանալիները, եթե դրանք իրեն տրամադրվել են.
- Խորհրդի նախագահի պահանջով տրամադրել ցանկացած տեղեկատվություն, բացի կոնֆիդենցիալ և անձնական բնույթի տեղեկատվությունից.
- հետևել շահերի բախման կանոններին և պահանջներին.
- անմիջապես հայտնել Խորհրդի նախագահին Բանկի հետ կապված գործարքներում, պայմանագրերում, նախագծերում ցանկացած առևտրային կամ այլ շահագրգռվածության (ուղղակի կամ անուղղակի) առկայության վերաբերյալ՝ Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կարգով.
- ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից չստանալ նվերներ, ծառայություններ

կամ որևէ արտոնություններ, որոնք հանդիսանում են կամ կարող են դիտարկվել որպես Խորհրդի անդամի պարտականություններ կատարող անձի, կողմից ընդունվող որոշման կամ իրականացվող գործողության համար տրվող պարգև.

- չիրապարակել կոնֆիդենցիալ, ներքին և այլ կարգի տեղեկատվություն, որոնք Խորհրդի անդամին հայտնի են դարձել իր, որպես Խորհրդի անդամի, պարտականությունները կատարելիս, այն անձանց, որոնց նման կարգի տեղեկատվությունները հասանելի չեն ինչպես նաև չօգտագործել դրանք իր կամ 3-րդ անձանց շահերից ելնելով, ինչպես Խորհրդի անդամի իր պարտականություններն իրականացնելիս, այնպես էլ իր լիազորությունների դադարեցումից հետո.
- Բանկի տարածքում աշխատելիս հետևել Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կանոններին և ընթացակարգերին, կապված անվտանգության ռեժիմի և Բանկի կոնֆիդենցիալ տեղեկատվության հետ տարվող աշխատանքներին.
- գործել իրեն տրամադրված իրավասությունների շրջանակներում, ելնելով Բանկի շահերից.
- իր ծառայողական պարտականություններն իրականացնելիս ցուցաբերել բարձր պատասխանատվություն.
- խուսափել որևէ գործողությունից կամ անգործությունից, որը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ իր կողմից ստանձնած պարտականությունների կատարման վրա.
- Բանկին տեղյակ պահել իր այլ գործնական կամ մասնագիտական գործունեության մասին, որում նա կարող է ընդգրկվել իր՝ որպես Խորհրդի անդամ գործողության ընթացքում կամ նախքան դա.
- իր աշխատանքի ընթացքում բարեխղճորեն և ըստ նշանակության օգտագործել Բանկին պատկանող գույքը, հակառակ դեպքում նա պարտավոր է հատուցել իր կողմից Բանկին իր մեղքով հասցված նյութական վնասը՝ օրենքով սահմանված կարգով:

Մասնագիտությունը	1987 թ.-ին ավարտել է Մոսկվայի Ավիացիոն Ինստիտուտը 2000թ. -ին ավարտել է Ներդրումային կառավարման եւ հետազոտությունների ինստիտուտը, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա 2005թ.-ին պաշտպանել է թեզ Գ.Վ. Պլեխանովի

	անվան Ռուսաստանի տնտեսագիտական ակադեմիայում
Բանկից դուրս կառավարման անդամի ծավալած գործունեությունը	2006թ-ից առ այսօր - “Յունիստրիմ” ԲԲԸ Տնօրենների Խորհրդի անդամ, ՌԴ 2003թ-ից առ այսօր - Ռուսաստանյան բանկերի միության ներկայացուցիչը Լոնդոնում 2014թ-ից առ այսօր - Պրոտորեյզ Լաբորատորիզ ՍՊԸ Խորհրդի նախագահ 2015 թ-ից առ այսօր - Ֆինանսական պլանավորման ինստիտուտի հիմնադիր և նախագահ, ՌԴ
Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում եւ ինչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	2002թ-ից առ այսօր - “Յունիբանկ” ԲԲԸ Խորհրդի անդամ 1994թ-ից մինչև օգոստոս 2015թ - “Յունիաստրոմ Բանկ” ԱԲ Տնօրենների Խորհրդի նախագահ, ՌԴ 2006թ-ից առ այսօր - “Յունիստրիմ” ԲԲԸ Տնօրենների Խորհրդի անդամ, ՌԴ 2003թ-ից առ այսօր - Ռուսաստանյան բանկերի միության ներկայացուցիչը Լոնդոնում 2014թ-ից առ այսօր - Պրոտորեյզ Լաբորատորիզ ՍՊԸ Խորհրդի նախագահ 2015 թ-ից առ այսօր - Ֆինանսական պլանավորման ինստիտուտի հիմնադիր և նախագահ

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Արարատ Ղուկասյան
Բնակության վայրը	Ք. Երևան, Նորք Մարաշ, 6-րդ փողոց, 1-ին նրբանցք, 5-րդ տուն
Զբաղեցրած պաշտոնը	«Յունիբանկ» ԲԲԸ Խորհրդի անդամ

Խորհրդի անդամի իրավունքները

Խորհրդի անդամն իրավունք ունի.

- ժամանակին ստանալ Բանկի կառավարման մարմիններից և ղեկավար անձանցից իր գործառույթների իրականացման համար անհրաժեշտ ցանկացած տեղեկատվություն.
- օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ իր լիազորությունների իրականացման համար.
- մասնակցել Խորհրդի բոլոր նիստերին և արտահայտել իր դիրքորոշումը քննարկվող հարցերի շուրջ՝ Կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված կարգով.
- օգտվել ՀՀ օրենսդրությամբ, Կանոնադրությամբ, Խորհրդի կանոնակարգով և Բանկի ներքին իրավական ակտերով նախատեսված Բանկի Խորհրդի անդամի այլ իրավունքներից.
- Բանկի հաշվին մասնակցել վերապատրաստման և այլ ուսուցողական դասընթացների.
- մասնակցել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատմանը.

իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի Կանոնադրությամբ Խորհրդի անդամին վերապահված այլ իրավասություններ:

Խորհրդի անդամի պարտականությունները

Խորհրդի անդամը պարտավոր է.

- Իր իրավունքներն իրականացնելիս և պարտականությունները կատարելիս՝ գործել Բանկի և նրա բաժնետերերի շահերից ելնելով, իր իրավունքներն իրականացնել և պարտականությունները կատարել խելամիտ և Բանկի հանդեպ բարեխիղճ.
- իր պարտականությունները կատարել բարեխիղճ և խելամիտ՝ հաշվի առնելով ՀՀ

օրենսդրության, Կանոնադրության և Բանկի ներքին փաստաթղթերի պահանջները.

- մասնակցել Խորհրդի նիստերին, իսկ Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում Խորհրդին ներկայացնել իր գրավոր կարծիքները նիստերին քննարկվելիք հարցերի շուրջ կամ քվեաթերթիկ հեռակա քվեարկության համար.
- մասնակցել Խորհրդին կից այն հանձնաժողովների աշխատանքներին, որում նա ընդգրկված է.
- կատարել Խորհրդի և նրա նախագահի հանձնարարականները տրված վերջիններիս իրավասությունների շրջանակներում.
- իր իրավասությունների մեջ մտնող հարցերով կատարել տեղեկատվության կամ Բանկի ընթացիկ իրավիճակի վերլուծություն, ձևակերպել դրանք Խորհրդի Նախագահի կողմից հաստատված փաստաթղթերի ձևին համապատասխան.
- պատշաճ կերպով պատրաստվել Բանկի Խորհրդի նիստերին, մասնավորապես՝ ժամանակին ծանոթանալ նիստի օրակարգի նյութերին, հավաքագրել և վերլուծել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, կազմել եզրակացություններ, հետևություններ և առաջարկություններ.
- օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ բացառապես իր՝ որպես Խորհրդի անդամի առջև դրված խնդիրներն իրականացնելու համար.
- Խորհրդի անդամի լիազորությունների ժամկետի ավարտի կամ վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում 3 օրվա ընթացքում հանձնման-ընդունման ակտով Խորհրդի Աշխատակազմի ղեկավարին կամ Բանկի կողմից մատնանշված այլ անձի հանձնել բոլոր փաստաթղթերը, Բանկի գույքը, ծառայողական տարածքները և դրանց բանալիները, եթե դրանք իրեն տրամադրվել են.
- Խորհրդի նախագահի պահանջով տրամադրել ցանկացած տեղեկատվություն, բացի կոնֆիդենցիալ և անձնական բնույթի տեղեկատվությունից.
- հետևել շահերի բախման կանոններին և պահանջներին.
- անմիջապես հայտնել Խորհրդի նախագահին Բանկի հետ կապված գործարքներում, պայմանագրերում, նախագծերում ցանկացած առևտրային կամ այլ շահագրգռվածության (ուղղակի կամ անուղղակի) առկայության վերաբերյալ՝ Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կարգով.
- Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից չստանալ նվերներ, ծառայություններ կամ որևէ արտոնություններ, որոնք հանդիսանում են կամ կարող են դիտարկվել

որպես Խորհրդի անդամի պարտականություններ կատարող անձի, կողմից ընդունվող որոշման կամ իրականացվող գործողության համար տրվող պարգև.

- չիրապարակել կոնֆիդենցիալ, ներքին և այլ կարգի տեղեկատվություն, որոնք Խորհրդի անդամին հայտնի են դարձել իր, որպես Խորհրդի անդամի, պարտականությունները կատարելիս, այն անձանց, որոնց նման կարգի տեղեկատվությունները հասանելի չեն ինչպես նաև չօգտագործել դրանք իր կամ 3-րդ անձանց շահերից ելնելով, ինչպես Խորհրդի անդամի իր պարտականություններն իրականացնելիս, այնպես էլ իր լիազորությունների դադարեցումից հետո.
- Բանկի տարածքում աշխատելիս հետևել Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կանոններին և ընթացակարգերին, կապված անվտանգության ռեժիմի և Բանկի կոնֆիդենցիալ տեղեկատվության հետ տարվող աշխատանքներին.
- գործել իրեն տրամադրված իրավասությունների շրջանակներում, ելնելով Բանկի շահերից.
- իր ծառայողական պարտականություններն իրականացնելիս ցուցաբերել բարձր պատասխանատվություն.
- խուսափել որևէ գործողությունից կամ անգործությունից, որը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ իր կողմից ստանձնած պարտականությունների կատարման վրա.
- Բանկին տեղյակ պահել իր այլ գործնական կամ մասնագիտական գործունեության մասին, որում նա կարող է ընդգրկվել իր՝ որպես Խորհրդի անդամ գործողության ընթացքում կամ նախքան դա.

Իր աշխատանքի ընթացքում բարեխղճորեն և ըստ նշանակության օգտագործել Բանկին պատկանող գույքը, հակառակ դեպքում նա պարտավոր է հատուցել իր կողմից Բանկին իր մեղքով հասցված նյութական վնասը՝ օրենքով սահմանված կարգով:

Մասնագիտությունը	1982 -1989 թթ. - Երևանի Պետական Համալսարանի ֆիզիկայի ֆակուլտետ 1990-1993թթ. - ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիա՝ ասպիրանտուրա, 1993-1995թթ. - Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարան՝ Արդյունաբերական Ճարտարագիտության մագիստրոս
Բանկից դուրս կառավարման	Ա. Ալիխանյանի անվամբ Ազգային Լաբորատորիայի

անդամի գործունեությունը	ծավալած	հոգաբարձուների Խորհրդի Անդամ 29.07.2015թ-ից առ այսօր Յունիվերսիթի ՓԲԸ Խորհրդի անդամ
Ազդագիրը ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում ել ինչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	գրանցման	1998թ.-ից մինչև 2001թ. - Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ - Մասնաճյուղերի կառավարիչ և Գանձապետ 2001թ. -ից մինչև 2006 թ.- Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ - Գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ 2006թ.-ից մինչև 2007թ. - Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Մալթայում - Նախագծերի կառավարիչ 2007թ. -ից մինչև 2008թ. - Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Ուկրաինայում - Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Փի-Էլ-Սի ներկայացուցչության փոխտնօրեն 2008թ.-ի փետրվարից 2009 թ.-ի օգոստոս - "Կոնվերս Բանկ" ՓԲԸ - Գլխավոր գործադիր տնօրեն 2009թ.-ի նոյեմբերից - Հայաստանի Բանկերի Միություն Նախագահ 2010թ.-ի սեպտեմբերի - 2015 թ.-ի Հուլիս Բիբլոս Բանկ Արմենիա - Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Էդուարդ Զամանյան
Բնակության վայրը	ՌԴ, ք. Մոսկվա, Սնայպեռսկայա փող. 12
Զբաղեցրած պաշտոնը	«Յունիբանկ» ԲԲԸ Խորհրդի անդամ
Խորհրդի անդամի իրավունքները Խորհրդի անդամն իրավունք ունի. - ժամանակին ստանալ Բանկի կառավարման մարմիններից և ղեկավար անձանցից իր գործառույթների իրականացման համար անհրաժեշտ ցանկացած	

տեղեկատվություն.

- օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ իր լիազորությունների իրականացման համար.
- մասնակցել Խորհրդի բոլոր նիստերին և արտահայտել իր դիրքորոշումը քննարկվող հարցերի շուրջ՝ Կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված կարգով.
- օգտվել ՀՀ օրենսդրությամբ, Կանոնադրությամբ, Խորհրդի կանոնակարգով և Բանկի ներքին իրավական ակտերով նախատեսված Բանկի Խորհրդի անդամի այլ իրավունքներից.
- Բանկի հաշվին մասնակցել վերապատրաստման և այլ ուսուցողական դասընթացների.
- մասնակցել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատմանը.
- իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի Կանոնադրությամբ Խորհրդի անդամին վերապահված այլ իրավասություններ:

Խորհրդի անդամի պարտականությունները

Խորհրդի անդամը պարտավոր է.

- Իր իրավունքներն իրականացնելիս և պարտականությունները կատարելիս՝ գործել Բանկի և նրա բաժնետերերի շահերից ելնելով, իր իրավունքներն իրականացնել և պարտականությունները կատարել խելամիտ և Բանկի հանդեպ բարեխիղճ.
- իր պարտականությունները կատարել բարեխիղճ և խելամիտ՝ հաշվի առնելով ՀՀ օրենսդրության, Կանոնադրության և Բանկի ներքին փաստաթղթերի պահանջները.
- մասնակցել Խորհրդի նիստերին, իսկ Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված դեպքերում Խորհրդին ներկայացնել իր գրավոր կարծիքները նիստերին քննարկվելիք հարցերի շուրջ կամ քվեաթերթիկ հեռակա քվեարկության համար.
- մասնակցել Խորհրդին կից այն հանձնաժողովների աշխատանքներին, որում նա ընդգրկված է.
- կատարել Խորհրդի և նրա նախագահի հանձնարարականները տրված վերջիններիս իրավասությունների շրջանակներում.
- իր իրավասությունների մեջ մտնող հարցերով կատարել տեղեկատվության կամ Բանկի ընթացիկ իրավիճակի վերլուծություն, ձևակերպել դրանք Խորհրդի

Նախագահի կողմից հաստատված փաստաթղթերի ձևին համապատասխան.

- պատշաճ կերպով պատրաստվել Բանկի Խորհրդի նիստերին, մասնավորապես՝ ժամանակին ծանոթանալ նիստի օրակարգի նյութերին, հավաքագրել և վերլուծել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, կազմել եզրակացություններ, հետևություններ և առաջարկություններ.
- օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ բացառապես իր՝ որպես Խորհրդի անդամի առջև դրված խնդիրներն իրականացնելու համար.
- Խորհրդի անդամի լիազորությունների ժամկետի ավարտի կամ վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում 3 օրվա ընթացքում հանձնման-ընդունման ակտով Խորհրդի Աշխատակազմի ղեկավարին կամ Բանկի կողմից մատնանշված այլ անձի հանձնել բոլոր փաստաթղթերը, Բանկի գույքը, ծառայողական տարածքները և դրանց բանալիները, եթե դրանք իրեն տրամադրվել են.
- Խորհրդի նախագահի պահանջով տրամադրել ցանկացած տեղեկատվություն, բացի կոնֆիդենցիալ և անձնական բնույթի տեղեկատվությունից.
- հետևել շահերի բախման կանոններին և պահանջներին.
- անմիջապես հայտնել Խորհրդի նախագահին Բանկի հետ կապված գործարքներում, պայմանագրերում, նախագծերում ցանկացած առևտրային կամ այլ շահագրգռվածության (ուղղակի կամ անուղղակի) առկայության վերաբերյալ՝ Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կարգով.
- Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից չստանալ նվերներ, ծառայություններ կամ որևէ արտոնություններ, որոնք հանդիսանում են կամ կարող են դիտարկվել որպես Խորհրդի անդամի պարտականություններ կատարող անձի, կողմից ընդունվող որոշման կամ իրականացվող գործողության համար տրվող պարգև.
- չհրապարակել կոնֆիդենցիալ, ներքին և այլ կարգի տեղեկատվություն, որոնք Խորհրդի անդամին հայտնի են դարձել իր, որպես Խորհրդի անդամի, պարտականությունները կատարելիս, այն անձանց, որոնց նման կարգի տեղեկատվությունները հասանելի չեն ինչպես նաև չօգտագործել դրանք իր կամ 3-րդ անձանց շահերից ելնելով, ինչպես Խորհրդի անդամի իր պարտականություններն իրականացնելիս, այնպես էլ իր լիազորությունների դադարեցումից հետո.
- Բանկի տարածքում աշխատելիս հետևել Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կանոններին և ընթացակարգերին, կապված անվտանգության ռեժիմի և Բանկի կոնֆիդենցիալ տեղեկատվության հետ տարվող աշխատանքներին.

- գործել իրեն տրամադրված իրավասությունների շրջանակներում, ելնելով Բանկի շահերից.
- իր ծառայողական պարտականություններն իրականացնելիս ցուցաբերել բարձր պատասխանատվություն.
- խուսափել որևէ գործողությունից կամ անգործությունից, որը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ իր կողմից ստանձնած պարտականությունների կատարման վրա.
- Բանկին տեղյակ պահել իր այլ գործնական կամ մասնագիտական գործունեության մասին, որում նա կարող է ընդգրկվել իր՝ որպես Խորհրդի անդամ գործողության ընթացքում կամ նախքան դա.
- իր աշխատանքի ընթացքում բարեխղճորեն և ըստ նշանակության օգտագործել Բանկին պատկանող գույքը, հակառակ դեպքում նա պարտավոր է հատուցել իր կողմից Բանկին իր մեղքով հասցված նյութական վնասը՝ օրենքով սահմանված կարգով:

Մասնագիտությունը	1985թ.-ին ավարտել է Օրջոնիկիձեի անվան Կառավարման ինստիտո
Բանկից դուրս կառավարման անդամի ծավալած գործունեությունը	2014թ-ից առ այսօր - “Յունիստրիմ” ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի անդամ
Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում ել ինչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	2007թ-ից առ այսօր - “Յունիբանկ” ԲԲԸ Խորհրդի անդամ 2014թ-ից առ այսօր - “Յունիստրիմ” ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի անդամ

Կառավարման մարմնի անդամի	Հրահատ Արզումանյան

անուն ազգանունը	
Բնակության վայրը	ՌԴ, ք. Մոսկվա, Մեծ Օրդինկա փող., 251, բն. 3
Զբաղեցրած պաշտոնը	«Յունիբանկ» ԲԲԸ Խորհրդի անդամ

Խորհրդի անդամի իրավունքները

Խորհրդի անդամն իրավունք ունի.

- ժամանակին ստանալ Բանկի կառավարման մարմիններից և ղեկավար անձանցից իր գործառույթների իրականացման համար անհրաժեշտ ցանկացած տեղեկատվություն.
- օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ իր լիազորությունների իրականացման համար.
- մասնակցել Խորհրդի բոլոր նիստերին և արտահայտել իր դիրքորոշումը քննարկվող հարցերի շուրջ՝ Կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված կարգով.
- օգտվել ՀՀ օրենսդրությամբ, Կանոնադրությամբ, Խորհրդի կանոնակարգով և Բանկի ներքին իրավական ակտերով նախատեսված Բանկի Խորհրդի անդամի այլ իրավունքներից.
- Բանկի հաշվին մասնակցել վերապատրաստման և այլ ուսուցողական դասընթացների.
- մասնակցել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատմանը.
- իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի Կանոնադրությամբ Խորհրդի անդամին վերապահված այլ իրավասություններ:

Խորհրդի անդամի պարտականությունները

Խորհրդի անդամը պարտավոր է.

- Իր իրավունքներն իրականացնելիս և պարտականությունները կատարելիս՝ գործել Բանկի և նրա բաժնետերերի շահերից ելնելով, իր իրավունքներն իրականացնել և պարտականությունները կատարել խելամիտ և Բանկի հանդեպ բարեխիղճ.
- իր պարտականությունները կատարել բարեխիղճ և խելամիտ՝ հաշվի առնելով ՀՀ օրենսդրության, Կանոնադրության և Բանկի ներքին փաստաթղթերի պահանջները.
- մասնակցել Խորհրդի նիստերին, իսկ Խորհրդի կանոնակարգով նախատեսված

դեպքերում Խորհրդին ներկայացնել իր գրավոր կարծիքները նիստերին քննարկվելիք հարցերի շուրջ կամ քվեաթերթիկ հեռակա քվեարկության համար.

- մասնակցել Խորհրդին կից այն հանձնաժողովների աշխատանքներին, որում նա ընդգրկված է.
- կատարել Խորհրդի և նրա նախագահի հանձնարարականները տրված վերջիններիս իրավասությունների շրջանակներում.
- իր իրավասությունների մեջ մտնող հարցերով կատարել տեղեկատվության կամ Բանկի ընթացիկ իրավիճակի վերլուծություն, ձևակերպել դրանք Խորհրդի Նախագահի կողմից հաստատված փաստաթղթերի ձևին համապատասխան.
- պատշաճ կերպով պատրաստվել Բանկի Խորհրդի նիստերին, մասնավորապես՝ ժամանակին ծանոթանալ նիստի օրակարգի նյութերին, հավաքագրել և վերլուծել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, կազմել եզրակացություններ, հետևություններ և առաջարկություններ.
- օգտագործել ծառայողական տարածքները, կապի միջոցները, Բանկի կողմից տրամադրված այլ գույքը՝ բացառապես իր՝ որպես Խորհրդի անդամի առջև դրված խնդիրներն իրականացնելու համար.
- Խորհրդի անդամի լիազորությունների ժամկետի ավարտի կամ վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում 3 օրվա ընթացքում հանձնման-ընդունման ակտով Խորհրդի Աշխատակազմի ղեկավարին կամ Բանկի կողմից մատնանշված այլ անձի հանձնել բոլոր փաստաթղթերը, Բանկի գույքը, ծառայողական տարածքները և դրանց բանալիները, եթե դրանք իրեն տրամադրվել են.
- Խորհրդի նախագահի պահանջով տրամադրել ցանկացած տեղեկատվություն, բացի կոնֆիդենցիալ և անձնական բնույթի տեղեկատվությունից.
- հետևել շահերի բախման կանոններին և պահանջներին.
- անմիջապես հայտնել Խորհրդի նախագահին Բանկի հետ կապված գործարքներում, պայմանագրերում, նախագծերում ցանկացած առևտրային կամ այլ շահագրգռվածության (ուղղակի կամ անուղղակի) առկայության վերաբերյալ՝ Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կարգով.
- Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից չստանալ նվերներ, ծառայություններ կամ որևէ արտոնություններ, որոնք հանդիսանում են կամ կարող են դիտարկվել որպես Խորհրդի անդամի պարտականություններ կատարող անձի, կողմից ընդունվող որոշման կամ իրականացվող գործողության համար տրվող պարգև.

- չիրապարակել կոնֆիդենցիալ, ներքին և այլ կարգի տեղեկատվություն, որոնք Խորհրդի անդամին հայտնի են դարձել իր, որպես Խորհրդի անդամի, պարտականությունները կատարելիս, այն անձանց, որոնց նման կարգի տեղեկատվությունները հասանելի չեն ինչպես նաև չօգտագործել դրանք իր կամ 3-րդ անձանց շահերից ելնելով, ինչպես Խորհրդի անդամի իր պարտականություններն իրականացնելիս, այնպես էլ իր լիազորությունների դադարեցումից հետո.
- Բանկի տարածքում աշխատելիս հետևել Բանկի ներքին փաստաթղթերով նախատեսված կանոններին և ընթացակարգերին, կապված անվտանգության ռեժիմի և Բանկի կոնֆիդենցիալ տեղեկատվության հետ տարվող աշխատանքներին.
- գործել իրեն տրամադրված իրավասությունների շրջանակներում, ելնելով Բանկի շահերից.
- իր ծառայողական պարտականություններն իրականացնելիս ցուցաբերել բարձր պատասխանատվություն.
- խուսափել որևէ գործողությունից կամ անգործությունից, որը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ իր կողմից ստանձնած պարտականությունների կատարման վրա.
- Բանկին տեղյակ պահել իր այլ գործնական կամ մասնագիտական գործունեության մասին, որում նա կարող է ընդգրկվել իր՝ որպես Խորհրդի անդամ գործողության ընթացքում կամ նախքան դա.
- իր աշխատանքի ընթացքում բարեխղճորեն և ըստ նշանակության օգտագործել Բանկին պատկանող գույքը, հակառակ դեպքում նա պարտավոր է հատուցել իր կողմից Բանկին իր մեղքով հասցված նյութական վնասը՝ օրենքով սահմանված կարգով:

Մասնագիտությունը	1987 թ.-ին ավարտել է Մոսկվայի Ավիացիոն Ինստիտուտը 2000թ.-ին ավարտել է Ներդրումային կառավարման եւ հետազոտությունների ինստիտուտը, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա 2005թ.-ին պաշտպանել է թեզ Գ.Վ. Պլեխանովի անվան Ռուսաստանի տնտեսագիտական ակադեմիայում
Բանկից դուրս կառավարման	2014թ. -ից առ այսօր – “Տրանսստրոյբանկ”-ի

անդամի գործունեությունը	ծավալած	Տնօրենների Խորհրդի նախագահ
Ազդագիրը ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում եւ ինչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	գրանցման	2014թ-ից առ այսօր – “Յունիբանկ” ԲԲԸ Խորհրդի անդամ 2014թ. -ից առ այսօր- “Տրանսստրոյբանկ”-ի Տնօրենների Խորհրդի նախագահ

Վարչություն

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Վարդան Աթայան
Բնակության վայրը	ք. Երևան, Կոմիտաս 62, բն. 6
Զբաղեցրած պաշտոնը	«Յունիբանկ» ԲԲԸ Վարչության նախագահ – Գործադիր տնօրեն

Իրավասություններն ու պարտականությունները

Վարչության նախագահի բացառիկ իրավասությանն են ենթակա Բանկը ՀՀ-ում և օտարերկրյա պետություններում ներկայացնելը, ինչպես նաև Բանկի անունից գործարքներ կնքելը.

Վարչության նախագահը Բանկի անունից լիազորված և իրավասու է՝

- Իր իրավասության շրջանակներում տնօրինել Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, կնքել բանկային գործունեություն և ֆինանսական գործառնություններ կատարելու համար անհրաժեշտ գործարքներ, կամ լիազորել դրանց կնքումը այլ անձի, (գույքի օտարման և ձեռք բերման՝ Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25%-ից մինչև 50% արժեքով գործարքները կնքելով միայն Խորհրդի կամ 50%-ից ավելի ժողովի նախնական համաձայնության առկայության դեպքում.

- տալ լիազորագրեր, այդ թվում՝ Բանկի մասնաճյուղերի կառավարիչներին.
- նախագահել Վարչության նիստերը և ղեկավարել Վարչության աշխատանքները.
- ստորագրել և իրավասու մարմիններին ներկայացնել Բանկի ֆինանսական, վիճակագրական, հարկային հաշվետվությունները, հայցադիմումները և անհրաժեշտ այլ փաստաթղթեր.
- աշխատանքի ընդունել և աշխատանքից ազատել Բանկի աշխատակիցներին, ինչպես նաև նրանց նկատմամբ կիրառել խրախուսման և կարգապահական տույժի միջոցներ.
- սահմանել իր տեղակալների աշխատանքային ոլորտները.
- իր իրավասության սահմաններում և Վարչության որոշումների հիման վրա արձակել հրամաններ, կարգադրություններ, կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկել դրանց կատարումը.
- Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառել խրախուսման և կարգապահական տույժի միջոցներ.
- իր իրավասության սահմաններում հաստատել ֆինանսական գործառնությունների կատարման հրահանգներ և ներբանկային հսկողությունը կանոնակարգող այլ փաստաթղթեր.
- իր իրավասության սահմաններում և Վարչության որոշումների հիման վրա որոշում ընդունել Բանկի պարտապանների պարտքի վրա տույժերի հաշվարկի դադարեցման, հաշվարկված տույժերի ու տուգանքների զեղչման, կամ ներման մասին և ներկայացնել Խորհրդի հաստատմանը.
- հսկել Բանկի ծախսերի հիմնավորվածությունը.
- իրականացնել սույն կանոնադրությամբ կամ օրենքով Բանկի Ժողովի կամ Խորհրդի իրավասությունը չհամարվող այլ լիազորություններ:

Մասնագիտությունը	1990թ.-ին ավարտել է Երեւանի Ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտը
Բանկից դուրս կառավարման անդամի ծավալած գործունեությունը	22.09.2008 - առ այսօր - “ՌԵՍՈ” ԱՓԲԸ խորհրդի անդամ 03.03.2008- առ այսօր “Յունիլիզինգ” ՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի Նախագահ (“Unileasing ” ՓԲԸ բաժնետեր՝ 1%)

	31.07.2006 - առ այսօր – Հայաստանի Բանկերի Միության Խորհրդի անդամ 21.12.2007 - առ այսօր - ACRA վարկային գործակալության Խորհրդի անդամ
Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում ելինչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	24.09.2001- առ այսօր – “Յունիբանկ” ԲԲԸ վարչության նախագահ 22.09.2008 - առ այսօր - “ՌԵՍՈ” ԱՓԲԸ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ 03.03.2008- առ այսօր “Յունիլիզինգ” ՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի Նախագահ (“Յունիլիզինգ” ՎԿ ՓԲԸ բաժնետեր՝ 1%) 31.07.2006 - առ այսօր – Հայաստանի Բանկերի Միության Խորհրդի անդամ 21.12.2007 - առ այսօր - ACRA վարկային գործակալության Խորհրդի անդամ

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Զաքար Բոյաջյան
Բնակության վայրը	ք. Երևան Նոր Նորք 2րդ զանգված, Մոլլոլական 50/3 բն.53
Զբաղեցրած պաշտոնը	Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ- ռիսկերի կառավարման տնօրեն, Վարչության անդամ

Իրավասություններն ու պարտականությունները

- Վարկային հայտերի հաստատում/մերժում սահմանված սահմանաչափերին համապատասխան Բանկի զարգացման ծրագրերի և այլ փաստաթղթերի նախապատրաստական աշխատանքներին մասնակցություն.
- Բանկի շահերի ներկայացում, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հետ փոխհարաբերություններում իր լիազորությունների սահմաններում, Բանկի անունից հանդես գալ՝ ինչպես ՀՀ տարածքում, այնպես էլ ՀՀ սահմաններից դուրս.

- Բանկի վարկային կոմիտեի աշխատանքների կազմակերպում և կորրեկցիաների կատարում.
- ՓՄՁ վարկերի մոնիթորինգի նկատմամբ հսկողություն.
- Բանկի ռիսկերի ժամանակին բացահայտման և դրանց կառավարման ուղղությամբ աշխատանքների կազմակերպում և կորրեկցիաների կատարում.
- Տնօրինության աշխատանքների կազմակերպում և կորրեկցիաների կատարում.
- Տնօրինության աշխատանքների բաշխում աշխատակիցների միջև.
- Տնօրինության խնդիրների և գործառույթների կատարման նկատմամբ հսկողություն.
- Տնօրինության աշխատակիցներին անհրաժեշտ ներքին ծառայողական փաստաթղթերի ծանոթացում.
- Բանկի այլ ստորաբաժանումների փոխհամաձայնեցված աշխատանքի ապահովում.
- Տնօրինության գործունեության տարեկան պլանների մշակում և դրանց ներկայացումը հաստատման.
- Տնօրինության խնդիրներին առնչվող կամ Բանկի կանոնադրությունից բխող փաստաթղթերի նշագրում.
- Տնօրինության աշխատանքների և հանձնարարականների կատարման արդյունքներով պատրաստված փաստաթղթերի ստորագրում և ներկայացում Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը.
- Տնօրինության աշխատակիցների որակավորման բարձրացման ապահովում.
- Տնօրինության աշխատակիցների ամենամյա և ամենամյա լրացուցիչ արձակուրդների ժամկետների պլանավորում.
- Տնօրինության տարեկան ծախսերի նախահաշվի կազմում.
- Տնօրինությանը հասցեագրված և տնօրինությունից դուրս եկող փաստաթղթերի գործավարության և համապատասխան կարգով արխիվացման ապահովում.
- Տնօրինության բարենպաստ աշխատանքային մթնոլորտի ապահովում.
- Պատասխանատվություն է կրում տնօրինության արդյունավետ գործունեության, գործառույթների պատշաճ կատարման համար.
- Պատասխանատվություն է կրում տնօրինության աշխատանքային և կատարողական կարգապահության պատշաճ մակարդակի, աշխատանքային մթնոլորտի ապահովման համար.
- Պատասխանատվություն է կրում տնօրինությանը վերաբերվող հրամանների,

կարգադրությունների և հանձնարարականների կատարման համար.	
Մասնագիտությունը	1993թ.-ին ավարտել է Երեւանի ՏՆտեսագիտական Ինստիտուտը եւ Ամերիկյան Համալսարանը Հայաստանում
Բանկից դուրս կառավարման անդամի ծավալած գործունեությունը	01.07.2014թ-ից Գազել Ֆայնանս, Եվրասիա հիմնադրամ, Ներդրումների գծով տնօրեն
Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում եւ ինչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	2013թ.-ի հուլիսի 1-ից առ այսօր՝ - "Յունիբանկ" ԲԲԸ, Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ- ռիսկերի կառավարման տնօրեն, Վարչության անդամ 04.13թ.-07.13՝ - "Յունիբանկ" ՓԲԸ, Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ-վարկային ռիսկերի և հավաքագրումների գծով տնօրեն, Վարչության անդամ 09.11թ.-04.13թ՝. "Յունիբանկ" ՓԲԸ, Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ-վարկավորման գծով տնօրեն, Վարչության անդամ 2010-2011թթ.՝ "Յունիբանկ" ՓԲԸ, Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ, Վարչության անդամ

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Մեսրոպ Հակոբյան
Բնակության վայրը	ք.Երևան, Թամանյան 1ա, բն 13
Զբաղեցրած պաշտոնը	Բանկի Վարչության նախագահի տեղեկալ-Օպերացիոն սպասարկման և տեղեկատվական համակարգերի տնօրեն
Իրավասություններն ու պարտականությունները	

- Բանկի բանկային քարտերի օգտագործողների ծավալների ավելացումը.
- բանկային քարտերով մատուցվող ծառայությունների տեսակների ավելացումը և դրանցով իրականացվող գործառնությունների ծավալների ընդլայնումը.
- ԲԳՏ տերմինալներով իրականացվող գործառնությունների սպասարկումը և մատուցվող ծառայությունների ընդլայնումը.
- տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում Բանկի բնականոն գործունեության ապահովումը.
- Բանկի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի հեռանկարային զարգացման ուղիների, տարեկան աշխատանքային պլանների, բյուջեի մշակումանը մասնակցությունը.
- օգտագործվող օպերացիոն և կիրառական ծրագրային փաթեթների անխափան աշխատանքի, ադմինիստրավորման և զարգացման ապահովումը.
- նոր ծրագրային փաթեթների ձեռք բերման գործընթացին մասնակցությունը.
- Բանկի հիմնական և ռեզերվային սերվերային սենյակների տեխնիկական պայմանների ապահովման գործընթացի կազմակերպում և ղեկավարում.
- համակարգչային սարքավորումների, ցանցային և էլեկտրոնային կապի միջոցների ձեռք բերման, նախապատրաստման և տեղադրման գործընթացը.
- Բանկում նոր տեխնոլոգիաների մշակում և ներդնում, նոր ծառայությունների մատուցման համար նորմալ տեխնոլոգիական հիմքի ստեղծում և ներդնումը.
- Հաճախորդների հաշվարկագործառնական, դրամարկղային սպասարկումը, բանկային ծառայությունների մատուցման կազմակերպումը.
- Բանկի մասնաճյուղային ցանցի ենթակառուցվածքների, վարչական և օպերացիոն համակարգերի կառավարումն ու զարգացումն է, տարածքային ստորաբաժանումների շահութաբերության և բանկային շուկայում նրանց մրցունակության բարձրացման ապահովումը.
- Տարածքային և Տնօրինությանը ենթակա կառուցվածքային ստորաբաժանումների գործունեության կոորդինացումը և ընդհանուր հսկողությունը.
- Տարածաշրջաններում ուսումնասիրությունների կատարումը և մասնաճյուղային ցանցի ընդլայնմանն ուղղված առաջարկությունների ներկայացումը.
- Մասնաճյուղերում որակյալ և բարձրակարգ կադրերով ապահովման նպաստումը.
- Մասնաճյուղերում հաճախորդների սպասարկման պատշաճ մակարդակի և որակի

նկատմամբ հսկողության սահմանումը:	
Մասնագիտությունը	1998թ.-ին ավարտել է Երեւանի Ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարանը
Բանկից դուրս կառավարման անդամի ծավալած գործունեությունը	03.03.2008- առ այսօր “Յունիլիզինգ” ՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ (“Unileasing ” ՓԲԸ բաժնետեր՝ 1%)
Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում եւ ինչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	02.08.2010- առ այսօր – “Յունիբանկ” ԲԲԸ վարչության նախագահի տեղակալ 03.03.2008- առ այսօր “Յունիլիզինգ” ՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Գոհար Գրիգորյան
Բնակության վայրը	ք.Երևան Կոմիտաս 35 բն. 26
Զբաղեցրած պաշտոնը	Ֆինանսական տնօրեն - Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ
Իրավասություններն ու պարտականությունները - Բանկի ռազմավարական ծրագրի մշակման աշխատանքների հսկողություն և հաստատում, - Բանկի բիզնես պլանի կազմման աշխատանքների հսկողություն, - Ըստ գործիքների և մասնաճյուղերի Բանկի աճի պլանավորման հսկողություն,	

- Բանկի ծախսերի աճի կամ նվազման պատճառների վերլուծության նկատմամբ հսկողություն, ծախսերի կրճատման ուղղությամբ միջոցառումների ներկայացում Բանկի Վարչությանը
- Ծախսերի կատարման նպատակահարմարության նկատմամբ հսկողություն,
- Նոր բացվող, ինչպես նաև գործող մասնաճյուղերի հետ կապված շինարարական ծախսերի կազմման աշխատանքների կազմակերպում և հսկողություն,
- Բանկի բիզնես պլանի ցուցանիշների կատարողականի վերաբերյալ ամսեկան հաշվետվությունների հսկողություն և ներկայացում Բանկի Խորհրդին,
- Նոր բացվող մասնաճյուղերի համար տնտեսական ծրագրերի կազմման նկատմամբ հսկողություն,
- Ներկայացվող հաշվետվությունների կազմման աշխատանքների կորդինացում,
- Բանկի գլխավոր հաշվապահն առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ Բանկի Խորհրդին և Վարչությանն է ներկայացնում ֆինանսական հաշվետվություն՝ Խորհրդի հաստատած ձևով և բովանդակությամբ.
- Բանկի գլխավոր հաշվապահը պատասխանատվություն է կրում Բանկի հաշվապահական հաշվառման վարման, դրա վիճակի և հավաստիության, տարեկան հաշվետվության, ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվություններն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պետական կառավարման մարմիններին ժամանակին ներկայացնելու, ինչպես նաև Բանկի մասնակիցներին, պարտատերերին և մամուլի ու զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներին Բանկի մասին տրամադրվող ֆինանսական տեղեկությունների հավաստիության համար՝ օրենքին, այլ իրավական ակտերին և Բանկի կանոնադրությանը համապատասխան: Խորհրդին ներկայացված հաշվետվությունների և տեղեկատվության մեջ անարժանահավատ տվյալների հայտնաբերման դեպքերում՝ գլխավոր հաշվապահը ներկայացնում է դրանց առաջացման նախադրյալները, վկայակոչում է Բանկի աշխատակիցներին, որոնք անմիջականորեն մասնակցել են տվյալ հաշվետվությունների կամ տեղեկատվության կազմման աշխատանքներին, և առաջարկում է լուծման միջոցներ դրանք ապագայում չկրկնելու կամ առկա թերությունները վերացնելու ուղղությամբ.
- «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով, այլ օրենքներով և իր կողմից կնքված «Լրիվ նյութական պատասխանատվության» պայմանագրին համապատասխան պատասխանատվություն է կրում իր դիտավորյալ գործողությունների կամ անգործության հետևանքով Բանկին պատճառված

վնասների համար.

- պատրաստում և ներկայացնում է ֆինանսական եւ տնտեսական գործունեության վերաբերյալ պահանջվող հաշվետվությունները.
- ֆինանսական ռեսուրսների օգտագործման նկատմամբ վերահսկողության ապահովումը՝ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին, օրենսդրությանը, Բանկի ներքին իրավական ակտերին համապատասխան.
- Հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխան Բանկի ֆինանսա-տնտեսական գործունեության ապահովումը.
- Բանկի տնտեսական գործառնությունների եւ ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ ամբողջական եւ ճշգրիտ տեղեկատվության ձեւավորման հսկողությունը.
- Բանկի հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող ներքին իրավական ակտերի մշակումը.
- Տնտեսական նորմատիվների պահպանման նկատմամբ հսկողությունը.
- Ֆինանսական, հաշվարկային, վարկային գործառնությունների հաշվառման ապահովումը և վերահսկողությունը.
- ամսեկան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմումը և դրանց ներկայացումը Բանկի Խորհրդին.
- Տնօրինության աշխատանքների կազմակերպումը և կորդինացումը.
- Տնօրինության աշխատանքների բաշխումը Տնօրինության աշխատակիցների միջև.
- Տնօրինության խնդիրների և գործառույթների կատարման նկատմամբ հսկողությունը.
- Տնօրինության աշխատակիցներին անհրաժեշտ ներքին ծառայողական փաստաթղթերի հետ ծանոթացնելը.
- Բանկի այլ ստորաբաժանումների հետ փոխհամաձայնեցված աշխատանքի ապահովումը.
- Տնօրինության գործունեության տարեկան պլանների մշակումը և դրանց ներկայացումը հաստատման.
- Տնօրինության խնդիրներին առընչվող կամ Բանկի կանոնադրությունից բխող փաստաթղթերի նշագրում.
- Տնօրինության աշխատանքների և հանձնարարականների կատարման արդյունքներով պատրաստված փաստաթղթերի ստորագրում և ներկայացում Բանկի

խորհրդին և վարչությանը.

- Տնօրինության աշխատակիցների որակավորման բարձրացման ապահովումը.
- Տնօրինության աշխատակիցների ամենամյա և ամենամյա լրացուցիչ արձակուրդների ժամկետների պլանավորումը.
- Տնօրինության տարեկան ծախսերի նախահաշվի կազմումը.
- Տնօրինությանը հասցեագրված և Տնօրինությունից դուրս եկող փաստաթղթերի գործավարության և համապատասխան կարգով արխիվացման ապահովումը.
- Տնօրինության բարենպաստ աշխատանքային մթնոլորտի ապահովումը.
- Տնօրինության աշխատակիցներին տալիս է հանձնարարություններ՝ նրանց աշխատանքային պայմանագրերով նախատեսված պարտականությունների շրջանակներում.
- Հսկում է Տնօրինության աշխատակիցների կողմից պաշտոնեական պարտականությունների կատարումը, աշխատանքային և կատարողական կարգապահությունը.
- իր իրավասությունների շրջանակում գործում է Բանկի անունից, Բանկի վարչության նախագահի հանձնարարականով կամ լիազորագրով ներկայացնել Բանկն այլ կազմակերպություններում.
- Տնօրինության բնականոն աշխատանքների կազմակերպման նպատակով Բանկի կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարներից ստանում է անհրաժեշտ նյութեր և տեղեկություններ.
- Ներկայացնում է առաջարկություններ Բանկի և Տնօրինության գործունեության կառավարման բարելավման վերաբերյալ.
- Բանկի ղեկավարությանը ներկայացնում է առաջարկություններ Տնօրինության աշխատակիցներին պարգևատրելու, նրանց կարգապահական տույժի ենթարկելու վերաբերյալ:
-

Մասնագիտությունը	1996թ.-ին ավարտել է Հայաստանի Ճարտարագիտական Պետական Համալսարանը եւ ասպիրանտուրան Տեխնիկական գիտությունների թեկնածու
Բանկից դուրս կառավարման	03.03.2008թ. առ այսօր՝ “Յունիլիզինգ” ՓԲԸ

անդամի գործունեությունը	ծավալած	Խորհրդի անդամ
Ազդագիրը ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում ել հնչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:		16.10.2015թ.-ից առ այսօր՝ «Յունիբանկ» ԲԲԸ, Ֆինանսական տնօրեն - Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ 04.11.2013թ.-ից առ 16.10.2015թ.՝ «Յունիբանկ» ԲԲԸ, Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ 05.2007թ.-11.2013թ.՝ «Յունիբանկ» ՓԲԸ, հաշվապահական հաշվառման գծով տնօրեն-գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ 2006-2007թթ.՝ «Յունիբանկ» ՓԲԸ, Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ, Վարչության անդամ 2004-2006թթ.՝ «Յունիբանկ» ՓԲԸ, Հաշվապահական հաշվառման եւ ամփոփ հաշվետվությունների դեպարտամենտի տնօրեն-գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ 2001-2004թթ.՝ «Յունիբանկ» ՓԲԸ, գլխավոր հաշվապահ

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Օվսաննա Առաքելյան
Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Աբովյան, Սևանի փող. 2/4 շ., բն. 15
Զբաղեցրած պաշտոնը	Վարչության նախագահի տեղակալ - Իրավական սպասարկման և Ժամկետանց պարտավորությունների հետքերման գծով տնօրեն,
Իրավասություններն ու պարտականությունները – Տնօրինության աշխատանքների կազմակերպումը և կոորդինացումը, բաշխումը Տնօրինության աշխատակիցների միջև.	

- Տնօրինության խնդիրների և գործառույթների կատարման նկատմամբ հսկողությունը.
- Բանկի այլ ստորաբաժանումների հետ փոխհամաձայնեցված աշխատանքի ապահովումը.
- Տնօրինության գործունեության տարեկան պլանների մշակումը և դրանց ներկայացումը հաստատման.
- Տնօրինության աշխատանքների և հանձնարարականների կատարման արդյունքներով պատրաստված փաստաթղթերի ստորագրում և ներկայացում Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը.
- Տնօրինության տարեկան ծախսերի նախահաշվի կազմումը.
- Տնօրինությանը հասցեագրված և Տնօրինությունից դուրս եկող փաստաթղթերի գործավարության և համապատասխան կարգով արխիվացման ապահովումը.
- Բանկի զարգացման ծրագրերի և այլ փաստաթղթերի նախապատրաստական աշխատանքներին մասնակցությունը.
- Բանկի շահերի ներկայացումը. իր լիազորությունների սահմաններում հանդես գալը Բանկի անունից՝ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հետ փոխհարաբերություններում, ինչպես ՀՀ տարածքում, այնպես էլ ՀՀ սահմաններից դուրս.
- Բանկի անունից երրորդ անձանց առջև պարտականություններ և իրավունքներ ստեղծող բոլոր փաստաթղթերի, ներքին հրամանների, ինչպես նաև Բանկի անունից կնքվող պայմանագրերի նշագրումը.
- Բանկի Խորհրդի, Վարչության նախագահի և Վարչության հաստատմանը ներկայացվող փաստաթղթերի նախագծերի նշագրումը.
- Մասնակցությունը Բանկի կառավարման համակարգի կառուցվածքի կատարելագործման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացմանը, Բանկի և նրա մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների կանոնադրությունների նախագծերի մշակմանը.
- Բանկում պարտքեր ունեցող վարկառուներից պարտքերի գանձմանն ուղղված արտադատարանական և դատաիրավական աշխատանքների, ԴԱՀԿ ծառայության միջոցով գույքի բռնագանձման գործընթացը հարկադիր կատարման գործընթացի ղեկավարումը, առաջարկությունների ներկայացնումը՝ աշխատանքների արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ.

- դատական և կատարողական վարույթի իրականացման ընթացքում Բանկի կատարած ծախսերի վերահսկումը և դրանց վերադարձի ապահովումը.
- Բանկի հաճախորդների՝ դատարան ներկայացված անվճարունակության գործերի ողջ գործընթացը վերահսկումը և սննկացման արդյունքներով Բանկին հասանելիք միջոցների հետ ստացման իրավական ապահովման իրականացումը.
- Բանկի նկատմամբ եղած պարտքերի բռնագանձման գործընթացում ծագած հարցերի վերաբերյալ իրավական խորհրդատվությունը.
- Բանկի ներքին իրավական ակտերի փոխհամաձայնեցվածության և միասնականության, դրանց մշակման գործընթացում ՀՀ օրենսդրության և Բանկի կողմից սահմանված կարգերի պահանջների կատարման ապահովումը.
- Ելից և մտից փաստաթղթերի հաշվառման և վարման նկատմամբ հսկողությունը.
- բանկային օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի գործնական կիրառման նպատակով Բանկի աշխատակիցների համար պարբերաբար սեմինարների անցկացումը, նրանց մասնագիտական որակավորման ստուգման քննությունների անցկացման աշխատանքների մեթոդական օժանդակությունը և համակարգումը:

Մասնագիտությունը	1995թ.-ին ավարտել է Երևանի պետական համալսարանը՝ իրավագիտություն մասնագիտությամբ 2014 ավարտել է Երևանի Գլաձորի համալսարանը՝ ֆինանսների մագիստրոս
Բանկից դուրս կառավարման անդամի ծավալած գործունեությունը	«Ռեսո» ԱՓԲԸ Խորհրդի անդամ, «Յունիվիզիոն» ՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ, «Ուիլիամս Ինկորպորացիա» ՍՊԸ տնօրեն, «Պոլիգրաֆիա» ՓԲԸ տնօրեն, «Զիվան Գասպարյան» մշակութային բարեգործական հիմնադրամի տնօրեն
Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում ել ինչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ	2014թ.-ի հուլիսից առ այսօր՝ «Յունիբանկ» ԲԲԸ Վարչության նախագահի տեղակալ - Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետբերման գծով տնօրեն, 2011-2014թթ.՝ «Յունիբանկ» ՓԲԸ, Իրավաբանական դեպարտամենտի տնօրեն, Վարչության անդամ

կառավարման մարմնի անդամը:	2011-2014թթ.' ՀՀ բանկերի միությանը կից Ֆինանսական արբիտրաժի արբիտր 2008թ.-ից առ այսօր՝ «Ռեստ» ԱՓԲԸ, Խորհրդի անդամ 2008թ.-ից առ այսօր՝ «Յունիլիզինգ» ՎԿ ՓԲԸ, Խորհրդի անդամ 2008թ.-ից առ այսօր՝ «Ուիլիամս Ինկորպորացիա» ՍՊԸ, տնօրեն 2008փ.-ից առ այսօր՝ «Պոլիգրաֆիա» ՓԲԸ Տնօրեն 2005թ.-ից առ այսօր՝ «Զիվան Գասպարյան» մշակութային բարեգործական հիմնադրամի տնօրեն 2007-2011թթ.' «Յունիբանկ» ՓԲԸ, Իրավաբանական դեպարտամենտի տնօրեն

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Գուրգեն Ղուկասյան
Բնակության վայրը	ք. Երևան, Մարգարյան 2-րդ նրբանցք, 13 շենք, բն.6
Զբաղեցրած պաշտոնը	Բանկի Վարչության նախագահի տեղակալ-Մանրաձախ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն

Իրավասություններն ու պարտականությունները - Բանկի մանրաձախ բիզնեսի զարգացում և պլանային ցուցանիշների ապահովումը. - Հաճախորդների ներգրավման գործընթացի կազմակերպումը. - Մանրաձախ բանկային գործիքների և ծառայությունների մշակումը, արդիականացումը և ներդրումը. - Բանկային գործիքների և ծառայությունների վաճառքների մասով մասնաճյուղերի գործունեության կազմակերպումը, ղեկավարումը և վերահսկումը.	

- Մասնաճյուղերի գործունեության ցուցանիշների հիման վրա մասնաճյուղերի հետագա գործունեության կամ գործունեության դադարեցման հետ կապված առաջարկությունների ներկայացումը Վարչության նախագահին.
- Մասնաճյուղերի անձնակազմի փոփոխությունների վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացումը.
- Մասնաճյուղերի կողմից հաճախորդների ներգրավման և վաճառքների կորորդինացումը, դրանց կատարման նկատմամբ հսկողության իրականացումը.
- Ձեռչերի և արտոնությունների ծրագրի մշակումը.
- Փաթեթային ծառայությունների մշակումը.
- Բանկում հաճախորդների սպասարկման որակի բարելավման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացումը.
- Տնօրինության աշխատանքների կազմակերպումը և կորորդինացումը.
- Տնօրինության աշխատանքների բաշխումը Տնօրինության աշխատակիցների միջև.
- Տնօրինության խնդիրների և գործառույթների կատարման նկատմամբ հսկողությունը.
- Բանկի այլ ստորաբաժանումների հետ փոխհամաձայնեցված աշխատանքի ապահովումը.
- Տնօրինության գործունեության տարեկան պլանների մշակումը և դրանց ներկայացումը հաստատման.
- Տնօրինության աշխատակիցների որակավորման բարձրացման ապահովումը.
- իր իրավասությունների շրջանակում գործել Բանկի անունից, Բանկի վարչության նախագահի հանձնարարականով կամ լիազորագրով ներկայացնել Բանկն այլ կազմակերպություններում.
- Տնօրինության բնականոն աշխատանքների կազմակերպման նպատակով Բանկի կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարներից ստանալ անհրաժեշտ նյութեր և տեղեկություններ.
- Բանկի ղեկավարությանը ներկայացնել առաջարկություններ Տնօրինության աշխատակիցներին պարգևատրելու, նրանց կարգապահական տույժի ենթարկելու վերաբերյալ:

Մասնագիտությունը	2004թ.-ին ավարտել է Հայաստանի Պետական Ճարտարագիտական Համալսարանի

	մագիստրատուրան
Բանկից դուրս կառավարման անդամի ծավալած գործունեությունը	23.09.2015թ.-ից առ այսօր Յունիվիզիոն ֆրոնտի անդամ
Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում ել հնչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	04.07.2014թ.-ից առ այսօր՝ “Յունիբանկ” ԲԲԸ, Վարչության նախագահի տեղակալ-Մանրածախ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն, Վարչության անդամ 07.10.2013–04.07.2014՝ “Յունիբանկ” ֆրոնտ, Մանրածախ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն 06.06.2012-07.10.2013՝ “Յունիբանկ” ֆրոնտ, Հիփոթեքային և ավտովարկերի վաճառքի դեպարտամենտի տնօրեն 01.09.2011-06.06.2012՝ “Յունիբանկ” ֆրոնտ, Սպառողական վարկավորման կենտրոնի ղեկավար 02.08.2010-01.09.2011՝ “Յունիբանկ” ֆրոնտ, Սպառողական գործիքների անդերրայթինգի վարչության պետ

Կառավարման մարմնի անդամի անուն ազգանունը	Դավիթ Պետրոսյան
Բնակության վայրը	ք. Երևան, Գյուլբենկյան 30/3
Զբաղեցրած պաշտոնը	Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն
Իրավասություններն ու պարտականությունները – Ներկայացնել տնօրինությունը հանդիպումների և խորհրդակցությունների ժամանակ. – Ղեկավարել տնօրինության ընթացիկ աշխատանքները.	

- Կատարել տնօրինության աշխատակիցների միջև աշխատանքների բաշխում և աշխատանքային ծրագրերի մշակում.
- Կորրօինացնել տնօրինության աշխատանքները, ապահովել դրանց արդյունավետ կազմակերպումը.
- Վերահսկել հանձնարարված աշխատանքների ճիշտ և ժամանակին կատարումը.
- Տնօրինության ընթացիկ աշխատանքների քննարկման և արդյունավետ կազմակերպման նպատակով հրավիրել խորհրդակցություններ, կազմակերպել քննարկումներ.
- Բանկի կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման և պլանային ցուցանիշների ապահովում.
- Կորպորատիվ հաճախորդների ներգրավման գործընթացի կազմակերպում.
- Տնօրինության աշխատակիցներին տալ հանձնարարություններ՝ նրանց աշխատանքային պայմանագրով նախատեսված պարտականությունների շրջանակում.
- Հսկել Տնօրինության աշխատակիցների կողմից պաշտոնական պարտականությունների կատարումը, աշխատանքային և կատարողական կարգապահությունը.
- Բանկի մասնաճյուղերի աշխատակիցներին տալ հանձնարարականներ՝ կապված ՓՄՁ վաճառքների և հաճախորդների սպասարկման հետ և կատարել իրականացված աշխատանքների գնահատում.
- Իր իրավասությունների շրջանակում գործել Բանկի անունից, Բանկի Վարչության նախագահի հանձնարարականով կամ լիազորագրով ներկայացնել Բանկն այլ կազմակերպություններում.
- Տնօրինության բնականոն աշխատանքների կազմակերպման նպատակով Բանկի կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարներից ստանալ անհրաժեշտ նյութեր և տեղեկություններ.
- Ներկայացնել առաջարկություններ Բանկի և Տնօրինության գործունեության կառավարման բարելավման վերաբերյալ.
- Բանկի ղեկավարությանը ներկայացնել առաջարկություններ Տնօրինության աշխատակիցներին պարզևատրելու, ինչպես նաև նրանց կարգապահական տույժի ենթարկելու վերաբերյալ:

Մասնագիտությունը	2003թ. ավարտել է Մ. Վ. Լոմոնոսովի անվան Մոսկվայի Պետական Համալսարանի տնտեսագիտական ֆակուլտետը: 2005թ. ավարտել է Մ. Վ. Լոմոնոսովի անվան Մոսկվայի Պետական Համալսարանի Բիզնեսի Բարձրագույն Դպրոցը: 2010թ. ավարտել է Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի Տնտեսագիտության ինստիտուտի ասպիրանտուրան: Տնտեսագիտական գիտությունների թեկնածու Շարունակում է ուսումը Հայաստանում Ամերիկյան Համալսարանում, MBA:
Բանկից դուրս կառավարման անդամի ծավալած գործունեությունը	Առկա չէ
Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում ո՞ր ընկերություններում կամ կազմակերպություններում եւ ինչպիսի՞ ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել թողարկողի տվյալ կառավարման մարմնի անդամը:	11.2014թ.-ից մինչ օրս՝ "Յունիբանկ" ԲԲԸ, Վարչության նախագահի տեղակալ -Կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն, Վարչության անդամ 2012-2014թթ.՝ "Յունիբանկ" ՓԲԸ, կորպորատիվ վաճառքների դեպարտամենտի տնօրեն, կորպորատիվ բիզնեսի և վաճառքների մեթոդոլոգիայի դեպարտամենտի տնօրեն 2011-2012թթ.՝ "Տրանսստրոյբանկ" ՓԲԸ, կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի տնօրեն 2009-2011թթ.՝ "Յունիաստրում բանկ" ՍՊԸ (ՌԴ), բանկի նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ 2007-2009թթ.՝ "Յունիաստրում բանկ" ՍՊԸ (ՌԴ), Մոսկվա քաղաքի կենտրոնական գրասենյակի կորպորատիվ հաճախորդների հետ աշխատանքի դեպարտամենտի տեղակալ, տնօրեն 2005-2007թթ.՝ "Յունիաստրում բանկ" ՍՊԸ (ՌԴ), VIP

	հաճախորդների վարկավորման վարչության պետի տեղակալ, պետ 2004-2005թթ.՝ “Յունիաստրում բանկ” ՍՊԸ (ՌԴ), բանկի գործունեության արդյունքների մոնիթորինգի բաժնի մասնագետ, պետ 2003-2004թթ.՝ “Յունիաստրում բանկ” ՍՊԸ (ՌԴ), պլաստիկ քարտերի էմիսիայի բաժնի ավագ տնտեսագետ

Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում խարդախության համար Խորհրդի և Վարչության անդամների մոտ դատվածություն առկա չէ:

Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում որեւէ առնչություն չեն ունեցել որեւէ սնանկության, լուծարման կամ սնանկ ճանաչված անձի ակտիվների կառավարման գործընթացների հետ:

Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին նախորդող 5 տարվա ընթացքում պատասխանատվության չեն ենթարկվել պետական որեւէ մարմնի կամ կարգավորող (վերահսկող) մարմնի կողմից եւ վերջիններս դատարանի կողմից չեն զրկվել թողարկողի կառավարման մարմնի անդամի պաշտոն զբաղեցնելու իրավունքից:

Առկա չէ և հնարավոր չէ շահերի բախում Խորհրդի և Վարչության անդամների՝ որպես թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ թողարկողի նկատմամբ իրենց պարտականությունների եւ իրենց անձնական շահերի միջեւ:

Առկա չէ պայմանավորվածություն խոշոր բաժնետերերի, հաճախորդների, մատակարարների կամ այլ անձանց հետ, համաձայն որի որեւէ անձ ընտրվել կամ նշանակվել է թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ:

Բանկի կառավարման անդամները չունեն պայմանագրեր Բանկի կամ նրա դուստր ընկերությունների հետ այն մասին, որ իրենց պաշտոնավարման ժամկետի ավարտից հետո պետք է ստանան պարգևավճար կամ լրավճար:

Բանկի կառավարման մարմինների անդամների միջև առկա չէ ազգակցական կապ:

12. Վարձատրություններ և պարզևավճարներ

Բանկի կառավարման մարմինների անդամների կողմից 2015 թվականի ընթացքում Բանկից որպես վարձատրություն և պարզևավճար ստացել են հետևյալ գումարները.

Պաշտոնը	Անուն, ազգանուն	2015թ. ընթացքում ստացած աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ զուտ վճարումներ (<< դրամ)
Խորհրդի նախագահ	Գագիկ Զաքարյան	67 127 040
Խորհրդի անդամ	Գեորգի Պիսկով	67 127 040
Խորհրդի անդամ	Հրահատ Արզումանյան	
Խորհրդի անդամ	Էդուարդ Զամանյան	1 621 440
Խորհրդի անդամ	Արարատ Ղուկասյան	15 160 600
Վարչության նախագահ	Վարդան Աթայան	71 962 425
Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ - Ռիսկերի կառավարման տնօրեն	Զաքար Բոյաջյան	27 976 684
Վարչության նախագահի տեղակալ, Օպերացիոն սպասարկման և տեղեկատվական համակարգերի տնօրեն	Մեսրոպ Հակոբյան	31 427 575
Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրեն - Գլխավոր հաշվապահ	Գոհար Գրիգորյան	37 106 948
Վարչության նախագահի տեղակալ, Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետքերման գծով տնօրեն	Օվսաննա Առաքելյան	35 524 528
Վարչության նախագահի տեղակալ, Կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն	Դավիթ Պետրոսյան	14 278 609
Վարչության նախագահի տեղակալ, Մանրածախ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն	Գուրգեն Ղուկասյան	14 478 419

13. Աշխատակիցներ

Ստորև ներկայացված է Բանկի աշխատակիցների թիվը նշված ժամանակաշրջանների ընթացքում.

	2013	2014	2015	30.09.2016

Տնօրեններ և Ղեկավարություն (այդ թվում՝ ներքին աուդիտորներ, վարչությունների, բաժինների, ստորաբաժանումների ղեկավարներ, մասնաճյուղի կառավարիչներ)	145	134	133	136
Բանկի աշխատակազմ, այդ թվում պրոմո կետերի աշխատակիցներ	852	762	755	722
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	997	896	888	858

2016թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ աշխատակազմի ընդհանուր թիվը կազմել է 858, ներառյալ 5 Խորհրդի և 7 Վարչության անդամներ: Բոլոր աշխատակիցները աշխատում են լրիվ աշխատանքային օրով: Յունիբանկը չունի ժամանակավոր աշխատողներ:

Բանկի Խորհրդի նախագահ Գագիկ Զաքարյանը և Բանկի Խորհրդի անդամ Գեորգի Պիսկովը յուրաքանչյուրն անուղղակի հսկում է արտոնյալ բաժնետոմսերի 50%-ը, ինչպես նաև սովորական բաժնետոմսերի 42.1%-ը:

Տեղեկատվություն բանկի կառավարման մարմնի յուրաքանչյուր անդամին պատկանող՝ բանկի բաժնային արժեթղթերի և այդ արժեթղթերի նկատմամբ օպցիոնների առկայության մասին՝ նրանցից յուրաքանչյուրին պատկանող արժեթղթերի դասը, քանակը, տոկոսը ընդհանուրի մեջ և այլն:

Ա.Ա.Հ	Պաշտոն	Մասնակցության չափը Բանկի կանոնադրական կապիտալում
Գագիկ Զաքարյան	Խորհրդի նախագահ	-
Գեորգի Պիսկով	Խորհրդի անդամ	-
Հրահատ Արզումանյան	Խորհրդի անդամ	-

Էդուարդ Զամանյան	Խորհրդի անդամ	-
Արարատ Ղուկասյան	Խորհրդի անդամ	0.0090 %
Վարդան Աթայան	Վարչության նախագահ - Գործադիր տնօրեն	0.0035%
Զաքար Բոյաջյան	Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ - ռիսկերի կառավարման տնօրեն	-
Գոհար Գրիգորյան	Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրեն - Գլխավոր հաշվապահ	0.0030%
Դավիթ Պետրոսյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն	0.0030%
Մեսրոպ Հակոբյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Օպերացիոն սպասարկման և տեղեկատվական համակարգերի գծով տնօրեն	0.0030%
Գուրգեն Ղուկասյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Մանրածախ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն	0.0045%
Օվսաննա Առաքելյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետքերման տնօրեն	-

Խրախուսական միջոցառումներ

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկի հաջողության կարևոր գործոն է աշխատակիցների մոտիվացիան բարձրացնելու Բանկի կարողությունը, և որ մոտիվացիոն սխեմաները ապագայում կշարունակեն ամրապնդել Բանկի բիզնես ռազմավարությունը:

Որպես այս ծրագրի մի մաս, Բանկի աշխատակիցների տարբեր խմբերի համար ներդրվել են մի շարք պարզևավճարային (բոնուսային) սխեմաներ:

Պարզևավճարային սխեմաների շրջանակներում ցանկացած պարզևավճար տրամադրվում է Անձնակազմի գնահատման հանձնաժողովի հայեցողությամբ:

Պարզևավճարային սխեմա վերադասի համար

Մասնակիցներ՝ Խորհրդի նախագահ, Խորհրդի անդամներ;

Հիմնական գումարը հաշվարկվում է Բանկի գործունեության ֆինանսական արդյունքների հիման վրա՝ համաձայն Բանկի կիսամյակային/տարեկան թիրախային ցուցանիշների, շահույթի թիրախային ցուցանիշի, ինչպես նաև անհատական ՀԿՑ-երի (Հիմնական կատարողական ցուցանիշներ): Պարզևավճարների չափը կախված է Բանկի կողմից ստեղծված շահույթի գումարից:

Պարզևավճարային սխեմա մասնաճյուղերի և աջակցող ստորաբաժանումների համար

Մասնակիցներ՝ Մասնաճյուղի և աջակցող ստորաբաժանումների աշխատակիցներ:

Պարզևավճարի համար հիմք է հանդիսանում ամսական թիրախային ցուցանիշների կատարումը:

Պարզևավճարները հաշվարկվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում՝ յուրաքանչյուր մասնաճյուղի թիրախային ցուցանիշների և յուրաքանչյուր աշխատակցի ՀԿՑ-երի փաստացի կատարման վերաբերյալ տրամադրված տվյալների հիման վրա:

Պարզևավճարների գումարները կարող են փոփոխվել Հանձնաժողովի որոշման հիման վրա՝ կախված կարգապահական տույժերի առկայությունից, այլ պրոդուկտների գծով թիրախների անբավարար կատարումից, ժամկետանց վարկերից և այլն:

Պարզևավճարային սխեմա Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետքերման տնօրինության համար

Պարզևավճարի համար հիմք է հանդիսանում վերաֆինանսավորման և հավաքագրման եռամսյակային թիրախների կատարումը: Կախված կատարված թիրախային ցուցանիշներից, ձևավորվում է պազևավճարների ընդհանուր ֆոնդ, որը տեղաբաշխվում է աշխատակիցների միջև՝ թիրախային ցուցանիշների կատարման գործում նրանց անհատական մասնակցության և ազդեցության հիման վրա:

Պարզևավճարային սխեմա Պրոմո գործակալների համար

Պարզևավճարները հաշվարկվում են հաշվետու ամսվա արդյունքների հիման վրա, կախված՝

- գործառնությունների ընդհանուր արժեքից.
- վաճառքների ընդհանուր քանակից:

Պարզևավճարային սխեմա գլխամասի աշխատակիցների համար

Պարզևավճարը հաշվարկվում է Բանկի տարեկան շահույթի հիման վրա: Պարզևավճարի գումարը հավասար է ամսական աշխատավարձին (13-րդ աշխատավարձի հասկացությունը):

Յունիբանկն ունի նաև իր ուսումնական կենտրոնը: Վերապատրաստման քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում բարձրացնել Բանկի աշխատակիցների արդյունավետությունը և պատրաստել միջազգային որակավորում ունեցող մասնագետներ: Ուսումնական կենտրոնը պատասխանատու է ուսումնական դասընթացների արդյունավետության, կիրառելիության, ինչպես նաև դրանց շարունակական մոնիթորինգի իրականացման համար: Բանկի ուսումնական ծրագրերը բաժանվում են հետևյալ խմբերի.

- Ներքին ուսումնական դասընթացներ, որոնք անցկացվում են Բանկի աշխատակիցների ուժերով.
- Բանկի կողմից կազմակերպվող ներածական վերապատրաստման դասընթաց նոր աշխատակիցների համար.
- Էլեկտրոնային ուսուցում - Բանկը ներդրել է նաև Էլեկտրոնային ուսուցման մեթոդը, որը Բանկի աշխատակիցներին հնարավորություն է տալիս ավելի սահուն կերպով ընդգրկվել Բանկի աշխատանքներում.
- Աշխատակիցների տեսական գիտելիքների Էլեկտրոնային եղանակով կենտրոնացված թեստավորում.

- Արտաքին դասընթացներ - մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից անցկացվող արտաքին ուսումնական դասընթացներ (ներառյալ դոնոր կազմակերպությունների, օրինակ՝ միջազգային հաստատությունների կամ կազմակերպությունների կողմից կազմակերպվող դասընթացները):

14. Խոշոր բաժնետերերը և հսկող անձինք

Բանկի խոշոր բաժնետերն է Կիպրոսում գրանցված Ռիպատոնսո Հոլդինգս Լիմիթեդ ընկերությունը (84.19%) (հասցեն՝ Կիպրոս, Նիկոսիա, Պատմու 5Բ, Ագլաթզիա, ՓԱ 2103): Ռիպատոնսո Հոլդինգս Լիմիթեդ ընկերությանը պատկանող Բանկի սովորական անվանական բաժնետոմսերը տալիս են ձայնի միևնույն իրավունք:

Բանկի գտնվում է հետևյալ անձանց անուղղակի հսկողություն տակ.

- Գեորգի Պիսկով Իգորի (Անձնագրային տվյալներ: 45 01 597016 տրված 28.12.2001թ. 772-110 կողմից, ՌԴ, ք. Մոսկվա, Բնակության հասցեն: ՌԴ, 119146 ք. Մոսկվա, Ֆրունզենսկայա Նաբերեժնայա, տուն 36, բն. 425):
- Զաքարյան Գագիկ Տիգրանի (Անձնագրային տվյալներ: 51N3886787 տրված 11.01.2008թ., Բնակության հասցեն: ՌԴ, ք. Մոսկվա, Նարոդնոգո Օպոլչենիյա փող., տուն թիվ 38, կորպուս 1, բն. 40):

Նշված անձանցից յուրաքանչյուրը անուղղակի հսկում է արտոնյալ բաժնետոմսերի 50%-ը և սովորական բաժնետոմսերի 42,1%:

15. Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքները

Վերջին մեկ տարվա ընթացքում Բանկը փոխկապակցված անձանց հետ չի կնքել այնպիսի գործարքներ, որոնց արժեքը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 1%:

Վերջին մեկ տարվա ընթացքում Բանկը փոխկապակցված անձանց հետ չի կնքել ոչ բնականոն գործունեության շրջանակում այնպիսի գործարքներ, որոնց արժեքը գերազանցում է 10 միլիոն ՀՀ դրամը:

16. Տեղեկատվություն թողարկողի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտի և ծախսերի մասին

Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

2013, 2014 և 2015 թվականների Բանկի՝ աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, ինչպես նաև 2016 թվականի 1-ին, 2-րդ 3-րդ եռամսյակների հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների պատճենները կցվում են սույն Ազդագրին որպես Հավելված Ա:

Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Սույն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Բանկի ներգրավվածությամբ տեղի չեն ունեցել որևէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական վարույթներ (ներառյալ այն վարույթները, որոնք սկսվել կամ սպասվում են և որոնց մասին Բանկը տեղյակ է), որոնք Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա կարող են ունենալ կամ ունեցել են էական ազդեցություն:

Հարկային արտոնությունները

Բանկը չի օգտվում որևէ հարկային արտոնությունից:

17. Էական պայմանագրերը

Սույն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 2 տարվա ընթացքում Բանկի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս չեն կնքվել որևէ պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Բանկի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

Յունիբանկը չունի 5 տոկոսը գերազանցող ուղղակի կամ անուղղակի բաժնեմաս այլ իրավաբանական անձանց կանոնադրական հիմնադրամում:

18. Այլ տեղեկատվություն

Կանոնադրական կապիտալ

(հազար ՀՀ դրամ)	30.09.2016	2015	2014	2013	2012
Կանոնադրական կապիտալ, այդ թվում	17,655,773,200	15,555,368	13,100,700	13,100,700	11,400,700

Կանոնադրություն

Բանկի նպատակը և գործունեության շրջանակները

Համաձայն Բանկի կանոնադրության 1.4 կետի, Բանկն իրավունք ունի իրականացնել բանկային գործունեություն և ֆինանսական գործառնություններ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տրված լիցենզիային համապատասխան:

Բանկի կառավարման մարմինների իրավունքների և պարտականությունների համառոտ նկարագիրը (Կանոնադրության Բաժին 10)

Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը

Յունիբանկի խոշոր բաժնետերն է Կիպրոսում գրանցված Ռիպատոնսո Հոլդինգս Լիմիթեդ ընկերությունը (84.19%) (հասցեն՝ Կիպրոս, Նիկոսիա, Պատմու 5Բ, Ագլաթզիա, ՓԱ 2103):

Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը 30.09.2016թ դրությամբ կազմում է 17,655,773,200 (տասնյոթ միլիարդ վեց հարյուր հիսունհինգ միլիոն յոթ հարյուր յոթանասուներեք հազար երկու հարյուր) ՀՀ դրամ, որը ներառում է տեղաբաշխված 144,547,732 /մեկ հարյուր քառասունչորս միլիոն հինգ հարյուր քառասունյոթ հազար յոթ հարյուր երեսուներկու/ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 /մեկ հարյուր/ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 32,010,000 /երեսուներկու միլիոն տասը հազար/ հատ արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 /մեկ հարյուր/ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2015թ. մարտի 12-ի Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ տեղի ունեցավ Բանկի բաժնետոմսերի բաժանում, որի արդյունքում մեկ սովորական բաժնետոմսերի և մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի անվանական արժեքը դարձավ 100 (մեկ հարյուր) ՀՀ դրամ:

Բանկի բարձրագույն կառավարման մարմինը Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն է: Ընդհանուր ժողովին կարող են մասնակցել Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը, Խորհրդի անդամները, Վարչության նախագահ-Գործադիր տնօրենը, Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարը, արտաքին աուդիտորը և Կենտրոնական բանկի ներկայացուցիչը:

Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի իրավասության շրջանակներն ընդգրկում են ռազմավարական նշանակություն ունեցող այնպիսի հարցեր, ինչպիսիք են Բանկի կանոնադրության և դրա փոփոխությունների հաստատումը, Բանկի վերակազմակերպումը, Տնօրենների խորհրդի ընտրությունը, տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, այդ թվում՝ եկամուտների մասին հաշվետվության հաստատումը, շահաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և դրանց չափի հաստատումը, բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացման ճանապարհով կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով հայտարարված կանոնադրական կապիտալի չափի ավելացումը:

Բաժնետերերի հերթական (տարեկան) և արտահերթ ժողովների գումարման կարգը

Բաժնետերերի տարեկան Ընդհանուր ժողովը գումարվում է յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո վեց ամսվա ընթացքում: Տարեկան ընդհանուր ժողովից բացի գումարվող ընդհանուր ժողովները համարվում են արտահերթ:

Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի («Ժողով») որոշումները կարող են ընդունվել հեռակա կարգով քվեարկության (հարցման) միջոցով անցկացված ժողովի ժամանակ: Տարեկան ժողովը չի կարող անցակցվել հեռակա կարգով քվեարկության (հարցման) միջոցով:

Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեն հետևյալ անձինք.

- սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը՝ իրենց պատկանող սովորական բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով.
- կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում՝ արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը՝ իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով.
- Խորհրդի և Վարչության անդամները՝ խորհրդակցական ձայնի իրավունքով.
- Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման անդամները՝ որպես դիտորդ.
- Արտաքին աուդիտն իրականացնող անձը՝ որպես դիտորդ (եթե նրա եզրակացությունն առկա է գումարվող ժողովի նյութերում).
- Կենտրոնական բանկի ներկայացուցիչը՝ որպես դիտորդ.
- Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ որպես դիտորդ.
- Բանկի այլ աշխատակիցներ՝ իրենց կողմից ժողովի օրակարգում ընդգրկված հարցերը զեկուցելու համար.
- Ժողովի օրակարգում ընդգրկված որոշակի հարցերի վերաբերյալ մասնագիտական գիտելիքների տիրապետող անձինք:

Խորհուրդը որոշում է կայացնում ժողովի անցկացման ամսաթվի և օրակարգի, ծանուցման ընթացակարգի, ժողովի օրակարգում ընդգրկված հարցերի վերաբերյալ բաժնետերերին տրամադրվող նյութերի և տեղեկությունների ցուցակի վերաբերյալ:

Արտահերթ ժողովները գումարվում են Խորհրդի որոշմամբ՝ սեփական նախաձեռնությամբ: Արտահերթ ժողովները կարող են գումարվել նաև Վարչության, Վարչության նախագահ-Գործադիր տնօրենի, արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի կամ պահանջը ներկայացնելու դրությամբ Բանկի ձայնի իրավունք սովող սովորական բաժնետոմսերի առնվազն 10 տոկոսին տիրապետող բաժնետիրոջ պահանջով:

Ժողովի անցկացման մասին բաժնետերերին ծանուցվում է օրենքով սահմանված ժամկետներում՝ պատվիրված նամակ ուղարկելու կամ առձեռն հանձնելու կամ

էլեկտրոնային փոստի հասցեով ծանուցում ուղարկելու միջոցով: Ժողովի մասին կարող է ծանուցվել նաև ինտերնետում հրապարակային հայտարարություն տեղադրելու միջոցով:

Յուրաքանչյուր տեսակի բաժնետոմսերի սեփականատերերի իրավունքները և պարտականությունները

«Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի և Բանկի Կանոնադրության համաձայն, սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերն իրավունք ունի.

- անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Ժողովին՝ վերջինիս իրավասությանը պատկանող բոլոր հարցերի նկատմամբ ձայնի իրավունքով.
- անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Բանկի կառավարմանը.
- ստանալ շահութաբաժիններ Բանկի գործունեությունից առաջացած շահույթից.
- առաջնահերթության կարգով ձեռք բերել Բանկի կողմից թողարկվող և տեղաբաշխվող բաժնետոմսերը, եթե Օրենքով այլ կերպ չի սահմանված.
- Կանոնադրությամբ սահմանված կարգով ծանոթանալ Բանկի հաշվեկշռին, ֆինանսական և հարկային հաշվետվություններին.
- Ժողովի ժամանակ ներկայացնել առաջարկություններ.
- Բանկի լուծարման դեպքում ստանալ Բանկի գույքի (միջոցների) իրեն հասանելիք մասը.
- օտարել կամ այլ ձևով երրորդ անձանց փոխանցել իր սեփականությունը հանդիսացող բաժնետոմսերը.
- իրականացնել Կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ իրավունքներ:

«Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի և Բանկի Կանոնադրության համաձայն, արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերն իրավունք ունի.

- անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Ժողովին՝ վերջինիս իրավասությանը պատկանող բոլոր հարցերի նկատմամբ ձայնի իրավունքով՝ ենթարկվելով օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված սահմանափակումներին.
- ստանալ տարեկան շահաբաժին Ժողովի կողմից որոշված կարգով և չափով.
- անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Ընդհանուր Ժողովին.
- ստանալ «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածով նախատեսված ցանկացած տեղեկատվություն.

- Բանկի լուծարման դեպքում մնացորդային գույքից ստանալ իրեն հասանելիք գումարը.
- օտարել կամ այլ ձևով երրորդ անձանց փոխանցել իր սեփականությունը հանդիսացող բաժնետոմսերը.
- իրականացնել Կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ իրավունքներ:

Բանկի բոլոր բաժնետերերը պարտավոր են.

- բաժնետոմսերի թողարկման որոշմամբ սահմանված ժամկետներում լրիվ վճարել իր բաժնետոմսերի արժեքը.
- ձեռնպահ մնալ Բանկի գործունեության վերաբերյալ գաղտնիք հանդիսացող տեղեկությունների հրապարակումից կամ այլ կերպ այլ անձանց դրանք հայտնի դարձնելուց.
- ենթարկվել օրենքի, այլ իրավական ակտերի և Բանկի կանոնադրության պահանջներին:

Բաժնետերերի իրավունքներն ու պարտականությունները կարող են փոփոխվել միայն Բանկի Ժողովի կողմից Կանոնադրության մեջ համապատասխան փոփոխություններ կատարելուց և դրանք ՀՀ ԿԲ-ում գրանցելուց հետո:

Համաձայն «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի Հոդված 154-ի, յուրաքանչյուր անձ, որն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն, անձամբ կամ փոխկապակցված անձանց միջոցով ընկերությունում ձեռք է բերում այնպիսի մասնակցություն, որի արդյունքում ընկերության կանոնադրական կապիտալում նրա՝ ձայնի իրավունք տվող մասնակցությունը կազմում է 5, 10, 20, 50 կամ 75 և ավելի տոկոս, պարտավոր է այդ մասին անմիջապես, սակայն 4 աշխատանքային օրվանից ոչ ուշ, տեղեկացնել թողարկողին և Կենտրոնական բանկին՝ Կենտրոնական բանկի սահմանած ձևով և կարգով:

Խորհուրդը

Բանկի Խորհուրդն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը օրենքով Խորհրդին վերապահված իրավասության շրջանակներում: 2014թ. հոկտեմբերից Խորհրդի կազմում փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել: Խորհրդի անդամները փոխկապակցված անձինք չեն հանդիսանում:

ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի համար անկախ տնօրեններ ունենալու պահանջ չի սահմանվում:

Խորհրդի անդամներն ընտրվում են Բանկի տարեկան ընդհանուր ժողովի ժամանակ՝ ներկա գտնվող մասնակիցների կողմից: Ընդհանուր ժողովի կողմից որոշվում է Խորհրդի անդամի պաշտոնավարության ժամկետը, որը չի կարող մեկ տարուց պակաս լինել:

Խորհրդի իրավասությանն են պատկանում հետևյալ հարցերը.

- Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշում, այդ թվում՝ Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հաստատում.
- Բանկի տարեկան և արտահերթ ժողովների գումարում, ժողովի օրակարգի հաստատում, ժողովի գումարման և անցկացման հետ կապված կազմակերպչական աշխատանքների իրականացման ապահովում.
- Բանկի գործադիր մարմնի անդամների նշանակում, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցում և վարձատրության պայմանների հաստատում.
- Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանում.
- Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ձևավորում, նրա տարեկան աշխատանքային ծրագրի հաստատում, ներքին աուդիտորների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցում և վարձատրության պայմանների հաստատում.
- Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի և կատարողականի հաստատում.
- Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքի և հաստիքացուցակի հաստատում.
- Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի չափի ավելացում, եթե Կանոնադրությամբ կամ Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ Խորհրդին նման լիազորություն է վերապահվել.
- շահաբաժինների վճարման մասին առաջարկությունների ներկայացում Ընդհանուր ժողովին, շահաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման դեպքում՝ շահաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող Բանկի մասնակիցների ցուցակի պատրաստում. ցուցակի մեջ ընդգրկվում են այն մասնակիցները, որոնք մասնակիցների ցուցակի պատրաստման ամսաթվի դրությամբ նշված են Բանկի գրանցամատյանում և ունեն Բանկի տարեկան Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք.
- Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատում և ներկայացում Ընդհանուր ժողովին.
- Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ներկայացում Ընդհանուր ժողովի հաստատմանը.
- Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրության չափի որոշում.
- Բանկում անցկացված աուդիտի կամ այլ ստուգումների արդյունքում բացահայտված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների ձեռնարկում.

- Օրենքի համաձայն Բանկի կողմից ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը որոշող կանոնակարգերի ընդունում.
- Բանկի և նրա անկախ կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատում, նրանց միջև գործառույթների բաշխում.
- Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշումների ընդունում.
- Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործում.
- Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և գրասենյակների ստեղծում.
- Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության, այսինքն՝ հաշվապահական հաշվառման և ֆինանսական հաշվետվության վարման սկզբունքների, հիմքերի, միջոցների, կանոնների, ձևերի և ընթացակարգերի սահմանում.
- օրենքով սահմանված այլ հարցերով որոշումների ընդունում:

Վերը նշված հարցերը ենթակա են Բանկի Խորհրդի բացառիկ իրավասությանը և չեն կարող լուծման համար փոխանցվել Բանկի այլ կառավարման մարմինների կամ այլ կողմի, բացի օրենքով սահմանված դեպքերից:

Առնվազն տարին մեկ անգամ Խորհուրդը նիստի ժամանակ քննարկում է աուդիտորական հաշվետվությունը (Նամակ ղեկավարությանը), ինչպես նաև քննարկում և, անհրաժեշտության դեպքում, վերանայում է Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունները, ռազմավարությունը, կանոնակարգերը և այլ նորմատիվային փաստաթղթերը:

Առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ Խորհուրդը քննարկում է Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման, գործադիր տնօրենի (տնօրինության) և գլխավոր հաշվապահի հաշվետվությունները՝ Բանկի կողմից սահմանված ձևով և ընթացակարգով:

Խորհրդի նիստերը

Բանկի Խորհրդի նիստերը գումարվում են առնվազն երկու ամիսը մեկ անգամ: Նիստի գումարման և անցկացման կարգը որոշվում է Բանկի կանոնադրությամբ: Խորհուրդը կարող է որոշումներ ընդունել այնպիսի նիստում, որի ժամանակ նիստի բոլոր մասնակիցները կարող են միմյանց հետ հաղորդակցվել հեռախոսով, վիզուալ կամ այլ հաղորդակցության միջոցներով՝ իրական ժամանակի ռեժիմում:

Խորհրդի նիստի քվորումը որոշվում է Բանկի կանոնադրությամբ, և չի կարող պակաս լինել Խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի կեսից: Խորհրդի որոշումներն ընդունվում են նիստին ներկա գտնվող Խորհրդի անդամների ձայների մեծամասնությամբ, քանի դեռ ձայների ավելի մեծ քանակություն չի նախատեսվում Ընդհանուր ժողովի կողմից հաստատված Խորհրդի կանոնակարգով: Խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայն: Ձայնի և քվեարկության իրավունքի լիազորումը այլ անձի (այդ թվում՝ Խորհրդի այլ անդամի) արգելված է և իրավական ուժ չունի: Ձայների հավասարության դեպքում Խորհրդի նախագահի ձայնը որոշիչ է, եթե Կանոնադրությամբ այլ բան չի նախատեսված:

Խորհրդին կից գործող հանձնաժողովներ

Աուդիտի և ռիսկերի հանձնաժողով՝ հետևյալ կազմով:

Նախագահ	Խորհրդի նախագահ
անդամ	Խորհրդի անդամ
անդամ	Խորհրդի անդամ
դիտորդ	Ներքին աուդիտի տնօրեն
քարտուղար	Աշխատակազմի ղեկավար

Հանձնաժողովի խնդիրն է աջակցել Բանկի Խորհրդին կատարելու իրեն վերապահված կորպորատիվ կառավարման և վերահսկման գործառույթը, որը կապված է արտաքին և ներքին աուդիտի, ներքին վերահսկողության կառուցվածքի և ռիսկերի կառավարման համակարգերի, օրենսդրության և ներքին իրավական ակտերի պահանջների պահպանման հետ: Նիստերն անցկացվում են առնվազն տարին երկու անգամ, որոնց ժամանակ քննարկվում են ներքին և արտաքին աուդիտի արդյունքներով բացահայտված խախտումների վերացմանն ուղղված միջոցառումներ, ուսումնասիրվում են վերաձևակերպված վարկերը և այլն:

Ներդրումային հանձնաժողով

Հանձնաժողովը գործում է Խորհրդին կից՝ հետևյալ կազմով.

Նախագահ	Խորհրդի անդամ
անդամ	Խորհրդի նախագահ

անդամ	Խորհրդի անդամ
քարտուղար	Բանկի աշխատակազմի ղեկավար

Ներդրումային հանձնաժողովն իրականացնում է Բանկի պահուստների, ներդրումների կառավարման վերաբերյալ որոշումների ընդունման և դրանց կատարման վերահսկողության գործառույթներ, ինչպես նաև ներդրումային գործունեության ընթացիկ կորրեկցիաներն առնչվող խնդիրների և ֆինանսական վերլուծությունների քննարկում:

Պարզևատրումների հանձնաժողով

Հանձնաժողովը գործում է Խորհրդին կից՝ հետևյալ կազմով.

Նախագահ	Խորհրդի անդամ
անդամ	Խորհրդի նախագահ
անդամ	Խորհրդի անդամ
դիտորդ	Ներքին աուդիտի տնօրեն
քարտուղար	Աշխատակազմի ղեկավար

Հանձնաժողովի գործառույթներն են.

- Բանկի կադրային քաղաքականության կատարելագործում.
- Կադրային քաղաքականության վերաբերյալ Խորհրդին առաջարկությունների ներկայացում.
- Բանկի ղեկավար անձնակազմի մոտիվացիոն և պարզևատրման համակարգի մշակում

Վարչությանը կից գործող հանձնաժողովներ

Վարչությանը կից գործող հանձնաժողովներն են՝ Սակագների, Ակտիվների և Պարտավորությունների հանձնաժողովը, Մասնաճյուղային ցանցի կառավարման հանձնաժողովը, Բիզնեսի գնահատման հանձնաժողովը, Անվտանգության հանձնաժողովը, Գույքագրման, գնումների և օտարումների հանձնաժողովը, Անձնակազմի գնահատման հանձնաժողովը:

Ակտիվների և Պասիվների կառավարման և Սակագնային հանձնաժողովի գործունեությունը/գործառույթները

Հանձնաժողովի գործունեության նպատակն է՝

- ակտիվների և պասիվների կառավարումը, դրանց վերլուծությունը և կառուցվածքի արդյունավետության մոնիտորինգը,
- Բանկի իրացվելիության պահանջների բավարարման աղբյուրներն ու օգտագործման ուղիները,
- Բանկի պարտավորությունների և ակտիվների ցանկալի կամ նպատակային կառուցվածքը և ժամկետայնության սահմանները,
- իրացվելի միջոցների առաջնային աղբյուրների սպառման դեպքում այլընտրանքային աղբյուրների ընտրության չափանիշները, դրանց հայթայթման ուղիները,
- ակտիվների և պասիվների կառավարման հետ կապված ներքին լիմիտների և նորմատիվների պահպանման նկատմամբ հսկողությունը,
- տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակը.
- մատուցվող ծառայությունների սակագների տեսակների, սակագների և դրույքաչափերի սահմանման և վերանայման սկզբունքների սահմանումը, դրանք գործողության մեջ դնելու վերաբերյալ Վարչությանը և Խորհրդին առաջարկությունների ներկայացումը: Սակագների վերաբերյալ առաջարկություններ կատարելիս Հանձնաժողովը պետք է հաշվի առնի ծառայությունների ինքնարժեքը, սակագները պետք է ծածկեն ծառայությունների մատուցման հետ կապված ծախսերը և ապահովեն որոշակի եկամուտ: Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված սակագներից շեղումները անհատական հաճախորդների համար ենթակա են քննարկման Հանձնաժողովում, և յուրաքանչյուր հաճախորդի համար, համաձայն Հանձնաժողովի որոշման, կնքվում են համապատասխան համաձայնագրեր:

Բիզնեսի գնահատման հանձնաժողովի գործունեությունը/գործառույթները

Հանձնաժողովի գործունեության նպատակն է՝

- Բանկի պլանային ցուցանիշների և բյուջեի կատարողականների քննարկում,
- Բիզնեսի զարգացման և բիզնես գործընթացի բարելավման նպատակով առաջարկությունների և հանձնարարությունների մշակում,

- Բանկի մասնաճյուղերի արդյունավետ աշխատանքին աջակցում՝ ուղղված դրական ֆինանսական արդյունքների ստացմանը՝ զուգորդելով զարգացման դինամիկայի և հաճախորդների սպասարկման որակի բարձրացմամբ:
- Բանկի մասնաճյուղերի ֆինանսատնտեսական գործունեության պարբերական վերլուծության իրականացում:
- Մասնաճյուղային ցանցի ֆինանսատնտեսական պլանավորման գործընթացի աջակցում, պլանային ցուցանիշների կատարման հսկում, ֆինանսական արդյունքների պարբերական ամփոփում:
- Հանձնաժողովի հանձնարարականների կատարողականների հսկողության իրականացում:

SS և տեղեկատվական անվտանգության հանձնաժողովի գործունեությունը/գործառույթները

Հանձնաժողովի գործունեության նպատակն է՝

- SUԿՀ արդյունավետության բարձրացումը,
- SUԿՀ-ին առնչվող ցանկացած փոփոխության քննարկումը,
- Բանկի անվտանգության ապահովման ոլորտում իրականացվող գործունեության կորրեկցումը, անվտանգության ոլորտին վերաբերվող իրավական ակտերի ընդունման գործընթացն առավել արդյունավետ դարձնելը,
- անվտանգության, ներքին ռեժիմի պահպանության այլ հարցեր,
- Բանկի SS և տեղեկատվական անվտանգության ապահովման գործընթացի կազմակերպումը,
- SS և տեղեկատվական անվտանգության քաղաքականության վերլուծություն և հաստատում, ընդհանուր պարտականությունների բաշխում,
- SS և տեղեկատվական ռեսուրսների հիմնական ռիսկերի քննարկում,
- SS և տեղեկատվական անվտանգության ապահովմանն ուղղված հիմնական մոտեցումների հաստատում:
- SS և տեղեկատվական անվտանգության ոլորտներին առնչվող հարցերի քննարկում և որոշումների ընդունում,

- SS և տեղեկատվական անվտանգության ոլորտների խնդիրների միջոցառումների ծրագրերի հաստատում, SS նախագծերի կատարման ժամանակացույցերի սահմանված ժամկետներում կատարում:

Գույքագրման, գնումների և օտարումների հանձնաժողովի գործունեությունը/գործառույթները

Հանձնաժողովի քննարկմանը կարող են ներկայացվել հետևյալ հարցերի վերաբերյալ առաջարկություններ.

- Հաստատված ծախսերի նախահաշվի փոփոխություններ՝ ամսեկան, եռամսյակային, կիսամյակային պլանավորման փոփոխություններ,
- Նախատեսված ծախսային հոդվածների փոփոխություններ,
- Նախատեսված ծախսային հոդվածներում գումարների փոփոխություններ,
- Ծրագրերի փոփոխություն՝ այդ թվում չնախատեսված ծրագրերի ներառում,
- սույն կարգով չնախատեսված այլ հարցեր:

Անձնակազմի գնահատման հանձնաժողովի գործունեությունը/գործառույթները

- Բանկի տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների և աշխատակիցների կողմից կատարվող աշխատանքների ընթացիկ գնահատում՝ համաձայն կատարված և խորհրդի կողմից հաստատված պլանային ցուցանիշների, ինչպես նաև Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված խրախուսման համակարգերի,
- Բանկի աշխատակիցների գիտելիքների և ստորաբաժանումների հետ համագործակցության արդյունավետության գնահատում,
- աշխատանքային վեճերի և կոնֆլիկտների ուսումնասիրություն և լուծում,
- պաշտոնական հետաքննությունների արդյունքների, բողոքների, բացատրությունների, Հանձնաժողովի իրավասության շրջանակներում այլ հարցերի և դեպքերի ուսումնասիրում,
- Բանկի աշխատակիցներին պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցերի քննարկում և որոշումների ընդունում,
- Բանկի աշխատակիցներին խրախուսելու վերաբերյալ հարցերի քննարկում և որոշումների ընդունում,
- Աշխատողի կողմից զբաղեցրած պաշտոնին համապատասխանության գնահատում,
- Անձնակազմի գնահատման գործող կարգի խախտումներ արձանագրելու դեպքում՝ Բանկի Վարչությանը տեղեկացում,

- հանձնաժողովի հանձնարարականների կատարողականների նկատմամբ հսկողության իրականացում:

Վարկային կոմիտեի գործունեությունը/գործառույթները

- Բանկի վարկային քաղաքականության իրականացում և զարգացում.
- Բանկային ռիսկերի կառավարում.
- Իր իրավասության շրջանակներում Բանկի վարկավորման ընթացակարգերի արդյունավետ ու արագ կազմակերպում և կիրառում:

Պահուստների կառավարման հանձնաժողով

Հաճախորդի հիմնական խնդիրներն են՝

- ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգին հավանություն տալու մասին» որոշման համաձայն հսկվող դասակարգված վարկերի պայմանների վերանայումը և ստանդարտ դասի բերելը,
- ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգին հավանություն տալու մասին» որոշման համաձայն ոչ ստանդարտ և կասկածելի դասակարգված վարկերի առողջացման նպատակով դրանց պայմանների վերանայումը և ստանդարտ դասի բերելը:

Շահութաբաժնային քաղաքականություն

Բանկը կարող է հայտարարել և վճարել եռամսյակային, կիսամսյակային (այսուհետ՝ միջանկյալ) և տարեկան շահութաբաժիններ:

Բանկը կարող է իր սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերին որոշակի ժամանակաշրջանում շահութաբաժիններ վճարել Բանկի եկամտի մինչև 40%-ի չափով: Բանկի Խորհուրդը կամ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը կարող են տարբեր գումարներ հաշվարկել համապատասխանաբեր միջանկյալ և տարեկան շահութաբաժինների համար:

Միջանկյալ շահութաբաժնի գումարը չի կարող գերազանցել նախորդ ֆինանսական տարվա վճարված և/կամ հաշվառված շահութաբաժինների 50%, ինչպես նաև վճարման պահի դրությամբ Բանկի զուտ շահույթի 40%:

Տարեկան շահութաբաժնի չափը չի կարող պակաս լինել արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների գումարից:

Եթե տարեկան շահութաբաժնի չափը հավասար է արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժնի գումարին, ապա տարեկան շահութաբաժիններ չեն վճարվում:

Եթե Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ տարեկան շահութաբաժինների չափը սահմանվում է արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների չափից ավելի, ապա տարեկան շահութաբաժինները վճարվում են սահմանված տարեկան շահութաբաժնի և տվյալ տարում արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների գումարի տարբերությամբ:

Շահութաբաժինները վճարվում են Բանկի զուտ շահույթից կատարվող մասնահումների հաշվին:

Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ շահութաբաժինները կարող են վճարվել միայն տարեկան հիմունքով: Շահութաբաժինները վճարվում են << դրամով:

Բաժնետերերի բաժնետոմսերի դիմաց շահութաբաժինների վճարումները Բանկի կողմից չեն երաշխավորվում: Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը իրավունք ունի որոշում կայացնել բաժնետոմսերի դիմաց շահութաբաժիններ չվճարելու մասին:

Տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշումն ընդունվում է Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում՝ Բանկի խորհրդի առաջարկությամբ: Ընդհանուր ժողովը սահմանում է տարեկան շահութաբաժինների չափը, ինչպես նաև դրանց վճարման կարգն ու պայմանները, որը չի կարող լինել որոշման ընդունման պահից 30 օրվանից ավելի շուտ:

Բանկի արտոնյալ բաժնետոմսերը

Բանկի կողմից արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի տեղաբաշխման կարգը, պայմանները, վճարվող շահութաբաժինը և լուծարային արժեքը հետևյալն են.

- արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի դիմաց վճարվող տարեկան շահութաբաժնի չափը հաշվարկել տարեկան 5% տոկոսադրույքով՝ այդ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի նկատմամբ.
- արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի վճարման ժամկետ սահմանել տեղաբաշխման պահից 1 ամսվա ընթացքում.

- արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի դիմաց վճարումը նախատեսել դրամական միջոցներով, անվանական արժեքով.
- արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի լուծարային արժեքը սահմանել անվանական արժեքին համարժեք.
- Արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինները ենթակա են վճարման միայն բանկի զուտ շահույթից և /կամ/ դրա հաշվին ձևավորված հիմնադրամներից.
- Բանկի արտոնյալ բաժնետոմսերը ենթակա են փոխարկման սովորական բաժնետոմսերի՝ մեկ արտոնյալ բաժնետոմսը մեկ սովորական բաժնետոմս հարաբերակցությամբ: Փոխարկումն իրականացվում է արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի պահանջով՝ ոչ ուշ, քան այդ պահանջը Բանկին ներկայացնելուց հետո երկու ամսվա ընթացքում: Փոխարկման պահանջ ներկայացնելու ժամկետը չի սահմանափակվում: Փոխարկումն իրականացվում է Բանկի կողմից լրացուցիչ սովորական բաժնետոմսերի տեղաբաշխման ճանապարհով, որի արդյունքում արտոնյալ բաժնետոմսերը փոխարինվում են նույն քանակությամբ լրացուցիչ սովորական բաժնետոմսերով.
- Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինը՝ ամբողջությամբ կամ մասամբ, ենթակա չէ վճարման, եթե դա կհանգեցնի Բանկի տնտեսական նորմատիվներից որևէ մեկի խախտմանը կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը, ընդ որում՝

ա. Շահութաբաժնի լրիվ կամ մասնակի վճարումը ենթակա չէ կուտակման և վճարման հետագայում,

բ. Բանկի և արտոնյալ բաժնետիրոջ միջև որևէ իրավաբանական փաստաթղթով չի կարող նախատեսվել որևէ սահմանափակում Բանկի համար շահութաբաժնի ամբողջական կամ մասնակի չվճարման դեպքում, ինչպես նաև որևէ իրավաբանական փաստաթղթով չի կարող նախատեսվել այդպիսի սահմանափակումներ նախատեսելու իրավունքի տրամադրում արտոնյալ բաժնետիրոջը, բացառությամբ եթե սահմանափակումը վերաբերում է սովորական բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինների վճարմանը: Ընդ որում, սովորական բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինների վճարման՝ սույն պարբերությամբ նշված սահմանափակումը կարող է վերաբերել միայն այն ժամանակահատվածին, որի ընթացքում ամբողջությամբ կամ մասամբ չի վճարվել արտոնյալ բաժնետոմսին հասանելիք շահութաբաժինը:

Բանկի կանոնադրությունը կարելի է ձեռք բերել.

- Էլեկտոնային տարբերակով՝ հետևյալ կայքում՝ www.unibank.am,
- Թղթային տարբերակով (պատճենը)՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակում և մասնաճյուղերում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1.

2013, 2014 և 2015 թվականների «Յունիբանկ» ԲԲԸ-ի աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները և անկախ աուդիտորական եզրակացությունները, 2016 թվականի եռամսյակային միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ արտոնորդի եզրակացություն

**ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ Փակ Բաժնետիրական
Ընկերություն**

31 դեկտեմբերի 2013թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության՝ (այսուհետ՝ «Բանկ») կից ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Տնօրինության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի տնօրինությունը պատասխանատու է Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը

կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են՝ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գագիկ Գյուլբուդադյան
Տնօրեն-բաժնետեր

Արմեն Վանյան
Աուդիտոր

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
09 ապրիլ, 2014թ.
ք. Երևան

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	16,828,969	14,091,613
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(11,220,783)	(9,187,773)
Ձուտ տոկոսային եկամուտներ		5,608,186	4,903,840
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	1,354,979	1,466,204
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(271,931)	(279,599)
Ձուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		1,083,048	1,186,605
Ձուտ առևտրային եկամուտ	8	1,272,318	1,504,930
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ վնաս		(1,783)	-
Այլ եկամուտներ	9	1,067,729	600,643
Ակտիվների հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս	10	(1,017,935)	(510,696)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(3,751,192)	(3,061,794)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	18	(469,237)	(367,932)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	19	(47,633)	(42,710)
Այլ ծախսեր	12	(2,848,982)	(2,171,369)
Շահույթ մինչև հարկում		894,519	2,041,517
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(410,929)	(438,448)
Տարվա շահույթ		483,590	1,603,069

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք

Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն

վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում

Հիմնական միջոցների վերագնահատում	(52,148)	460,307
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	10,430	(106,533)
	(41,718)	353,774

Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ/(վնաս)	689,965	(42,590)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆին. արդյունքին փոխանցված զուտ վնաս	1,863	155
Վերահաշվարկվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	(138,366)	8,487
	553,462	(33,948)

Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկերից հետո

	511,744	319,826

Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք

	995,334	1,922,895

7-ից 59 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	21,118,118	27,844,755
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	1,256,997	729,738
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	16	116,795,259	98,013,073
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումներ	17	5,418,344	4,994,648
Հիմնական միջոցներ	18	4,296,555	4,434,047
Ոչ նյութական ակտիվներ	19	945,216	464,849
Կանխավճար շահութահարկի գծով		414,628	-
Այլ ակտիվներ	20	3,244,617	1,885,181
Ընդամենը՝ ակտիվներ		153,489,734	138,366,291
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	21	1,311,989	3,346,860
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	22	105,118,523	112,494,545
Փոխառություններ	23	24,768,761	2,809,439
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		-	286,268
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	875,632	336,767
Այլ պարտավորություններ	24	664,526	696,983
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		132,739,431	119,970,862
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	25	13,100,700	11,400,700
Գլխավոր պահուստ		370,137	257,939
Այլ պահուստներ		307,034	(204,710)
Զբաղիված շահույթ		6,972,432	6,941,500
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		20,750,303	18,395,429
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		153,489,734	138,366,291

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 3-ից 59 էջերում, ստորագրվել են Բանկի վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2014թ. ապրիլի 09-ին:

7-ից 59 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Վարդան ԱԹԱՅԱՆ
 Վարչության նախագահ

Գոհար ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
 Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրում- ների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնա- հատման պահուստներ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2012թ. հունվար 1-ի դրությամբ	11,400,700	207,783	(596,891)	72,355	5,584,657	16,668,604
Հատկացում պահուստին	-	50,156	-	-	(50,156)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(196,070)	(196,070)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	50,156	-	-	(246,226)	(196,070)
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,603,069	1,603,069
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	460,307	-	460,307
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(42,590)	-	-	(42,590)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆին. արդյունքին փոխանցված զուտ վնաս	-	-	155	-	-	155
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	8,487	(106,533)	-	(98,046)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(33,948)	353,774	1,603,069	1,922,895
Հաշվեկշիռը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,400,700	257,939	(630,839)	426,129	6,941,500	18,395,429
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,700,000	-	-	-	-	1,700,000
Հատկացում պահուստին	-	112,198	-	-	(112,198)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(340,460)	(340,460)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	1,700,000	112,198	-	-	(452,658)	1,359,540
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	483,590	483,590
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	(52,148)	-	(52,148)
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	689,965	-	-	689,965
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆին. արդյունքին փոխանցված զուտ վնաս	-	-	1,863	-	-	1,863
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(138,366)	10,430	-	(127,936)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	553,462	(41,718)	483,590	995,334
Հաշվեկշիռը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,100,700	370,137	(77,377)	384,411	6,972,432	20,750,303

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	894,519	2,041,517
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Ակտիվների հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս	1,017,935	510,696
Բռնագանձված գույքի արժեզրկումից և իրացումից կորուստներ	273,475	-
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	120,003	-
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	516,870	410,642
Հիմնական միջոցների օտարումից կորուստներ	-	1,211
Ստացվելիք տոկոսներ	(2,151,568)	(676,076)
Վճարվելիք տոկոսներ	1,779,853	9,480
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	31,619	56,343
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	2,482,706	2,353,813
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Ածանցյալ գործիքներ	-	60,048
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(509,986)	335,486
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(18,718,819)	(11,416,268)
Այլ ակտիվներ	(242,680)	412,979
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(838,782)	196,745
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(6,612,165)	30,415,390
Այլ պարտավորություններ	136,903	177,810
Ձուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(24,302,823)	22,536,003
Վճարված շահութահարկ	(700,896)	(133,082)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(25,003,719)	22,402,921
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի մարում	265,710	13,384
Հիմնական միջոցների առք	(521,157)	(1,586,181)
Հիմնական միջոցների վաճառք	17,260	-
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(528,000)	(107,384)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(766,187)	(1,680,181)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	1,700,000	-
Շահաբաժինների վճարում	(488,909)	(196,070)
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	(1,123,901)	(3,770,251)
Այլ երկարաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	18,748,868	(8,250,082)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	18,836,058	(12,216,403)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	(6,933,848)	8,506,337
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	27,844,755	18,649,530
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	207,211	688,888
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (Շանոթ. 14)	21,118,118	27,844,755
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	14,677,979	13,415,537
Վճարված տոկոսներ	(9,471,304)	(9,178,293)

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2001թ. հոկտեմբերի 9-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 2001թ. հոկտեմբերի 10-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N81 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թիվ 24 մասնաճյուղերը գտնվում է Երևանում, 20 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր շրջաններում, 2 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում և մեկ ներկայացուցչություն ՌԴ Մոսկվա քաղաքում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Չարենց 12 շենք թիվ 53, թիվ 1-5:

«Մուդիս Ինվեսթորս Սերվիս» միջազգային ռեյտինգային կազմակերպությունը Բանկին շնորհել է ֆինանսական կայունության E+ վարկանիշը, կայուն կանխատեսմամբ և ավանդների ներգրավման Ba3/NP վարկանիշ, բացասական կանխատեսմամբ, որը հաստատվել է 2013թ-ի փետրվարին:

2 Գործարար միջավայր

ՀՀայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Դեռևս առկա են անորոշություններ ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի առումով, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հնարավոր ազդեցությամբ:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով՝ բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2013թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

ՖՀՄՍ 13, Իրական արժեքի չափում

ՖՀՄՍ 13-ը հստակեցնում է իրական արժեքի սահմանումները և ապահովում է համապատասխան ուղեցույց և մանրամասն բացահայտումներ իրական արժեքի չափումների վերաբերյալ: Ստանդարտը չի առանձնացնում, թե որ միավորները պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով: ՖՀՄՍ 13-ի շրջանակներն ընդարձակ են, և այն կիրառելի է ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ ոչ ֆինանսական այն հոդվածների համար, որոնց համար այլ ՖՀՄՍ-ները պահանջում կամ թույլ են տալիս իրական արժեքի չափումներ և իրական արժեքի չափումների վերաբերյալ բացահայտումների կատարում, բացառությամբ որոշ հանգամանքների:

Ստանդարտի կիրառման առաջին տարում պարտադիր չէ բացահայտումներից ներկայացվող պահանջները կիրառել համեմատական տեղեկատվության նկատմամբ:

Բանկը ՖՀՄՍ 13-ը առաջին անգամ կիրառել է ընթացիկ տարում: Տես՝ ծանոթագրություն 28:

ՀՀՄՍ 1, Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում (Փոփոխություն)

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունները պահանջում են կազմակերպությանը այլ համապարփակ եկամուտներում ներկայացված տարրերը խմբավորել այնպիսի խմբերի, որոնք մնացած ՖՀՄՍ-ների համաձայն. ա) հետագայում չեն վերադասակարգվելու շահույթի կամ վնասի և բ) հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթի կամ վնասի, երբ առաջանան որոշակի պայմաններ: Բանկն ընդունել է այս փոփոխությունը, որը փոխել է այլ համապարփակ եկամուտների տարրերի ընթացիկ ներկայացումը, սակայն չի ազդել դրանց չափման և ճանաչման վրա:

ՖՀՄՍ 7, (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Փոփոխությունը հավելում է ՖՀՄՍ 7-ի որակական և քանակական բացահայտումներ կապված ճանաչված ֆինանսական գործիքների գուտ և համախառն գումարների հետ, որոնք՝

ա) հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ,

բ) ենթակա են կատարման հիմնական հաշվանցման պայմանավորվածության կամ մմանատիպ համաձայնագրերի ներքո, եթե նույնիսկ հաշվանցված չեն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

ՖՀՄՍ-ն կիրառվել է առաջին անգամ ընթացիկ տարում: Տես՝ ծանոթագրություն 29:

Տարեկան քարտեզներ 2009-2011թթ.

ՀՀՄՍ 16, Հիմնական միջոցներ

Փոփոխությունն ուղղված է սպասարկող սարքավորումների դասակարգմանը: Այն պարզաբանում է, որ խոշոր պահեստամասերը, ռեզերվային սարքավորումները և սպասարկող սարքավորումները պետք է դասակարգվեն, որպես հիմնական միջոց, երբ դրանք համապատասխանում են հիմնական միջոց սահմանմանը ՀՀՄՍ 16-ի համաձայն, իսկ հակառակ դեպքում ճանաչվում են որպես պաշար:

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Փոխփոփոխությունները պետք է կիրառվեն հետընթաց 2014թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ *ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ* ստանդարտում կատարված փոփոխությունների:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՀՀՄՍ 32, Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում (Փոփոխություն)

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են կիրառման ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը՝ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:
- Քանի որ գործնականում ՀՀՄՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՍԽ-ն պարզաբանեց զուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի զուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՍԽ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջապես: Փոխարինող ստանդարտը (ՖՀՄՍ 9) թողարկվում է փուլերով: Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման գլուխները: Արժեզրկման մեթոդոլոգիայի և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գլուխները դեռ մշակման փուլում են:

Քանի որ ՖՀՄՍ 9 նախագծի «արժեզրկման փուլը» դեռ չի ավարտվել, ՖՀՄՍԽ-ն գտնում է, որ 2015թ. հունվարի 1 պարտադիր ամսաթիվը բավարար ժամանակ չի տալիս ընկերություններին, որպեսզի կիրառեն նոր ստանդարտները: Հետևաբար ՖՀՄՍԽ-ն որոշել է, որ պետք է նոր ժամկետ որոշվի, երբ ամբողջ ՖՀՄՍ 9 նախագիծը ավելի մոտ կլինի ավարտին: 2013թ. նոյեմբերի 9-ին կատարված ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունները, հանում են պարտադիր ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը: Այնուամենայնիվ, կազմակերպությունները դեռ կարող են ընտրել ՖՀՄՍ 9-ի անմիջապես կիրառումը:

ՀՀՄՍ 36, Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով փոխհատուցվող գումարների բացահայտումներ (Փոփոխություն)

ՀՀՄՍ 36-ի փոփոխությունը վերաբերվում է արժեզրկված ակտիվների փոխհատուցվող գումարի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտմանը, եթե այդ գումարը հիմնված է իրական արժեքի վրա, հանած օտարման ծախսերը: Թույլատրելի է վաղ կիրառումը, եթե տվյալ կազմակերպությունն արդեն ընդունել է ՖՀՄՍ 13-ը:

Տարեկան բարեփոխումներ 2010-2012թթ.

2010-2012թթ. տարեկան բարեփոխումները մի շարք ՖՀՄՍ-ներում կատարել են որոշ աննշան փոփոխություններ: Բարեփոխումները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հուլիսի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՄ 13, Իրական արժեքի չափում

Կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

- փոփոխվում են եզրակացությունների համար հիմքերը՝ պարզաբանելու համար, որ ընկերությունը պարտադրված չէ հաստատված տոկոսադրույք չունեցող կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը գեղջել հաշիվ-ապրանքագրում նշված գումարից ցածր արժեքի, եթե գեղջման ազդեցությունն էական չէ:

ՀՀՄՄ 16, Հիմնական միջոցներ

Վերագնահատման մեթոդ-կուտակված մաշվածության համամասնորեն վերաներկայացում

- քննարկվում է հիմնական միջոցի միավորի համար վերագնահատման մեթոդի կիրառմամբ չափվող կուտակված մաշվածության հաշվարկման եղանակների փաստացի բազմազանությունը,
- պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է այնպիսի եղանակով, որը համադրելի է հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը,
- պարզաբանվում է, որ կուտակված մաշվածությունը հաշվարկվում է որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված արժեզրկումից կորուստները հաշվի առնելուց հետո հաշվարկված հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն:

ՀՀՄՄ 24, Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

Առանցքային կառավարչական անձնակազմ

- փոխում է «կապակցված կողմ»-ի նշանակությունը, որպեսզի ներառի «կառավարչական կազմակերպությունները», որոնք մատուցում են առանցքային կառավարչական անձնակազմի ծառայություններ՝ հաշվետվություն տրամադրող կազմակերպությանը,
- պահանջում է բացահայտել գումարները, հաշվետվություն տրամադրող կազմակերպության կողմից ճանաչված որպես սպասարկման վճար առանձին կառավարչական կազմակերպությանը, առանցքային կառավարչական անձնակազմի ծառայություններ մատուցելու համար,
- ապահովում է օգնություն, այնպես որ հաշվետվություն տրամադրող կազմակերպությունը պարտավոր չէ բացահայտել առանցքային կառավարչական անձնակազմի փոխհատուցման բաղադրիչները, երբ փոխհատուցումը կատարվում է կառավարչական կազմակերպության կողմից:

ՀՀՄՄ 38, Ոչ նյութական ակտիվներ

Կուտակված ամորտիզացիայի վերագնահատման համամասնական մեթոդի վերաձևակերպումը

- կատարում է ոչ նյութական ակտիվների հաշվառմանը համարժեք փոփոխություններ, ինչպես վերոնշյալ ՀՀՄՄ 16 «Հիմնական միջոցներ»-ի համար:

Տարեկան բարեփոխումներ 2011-2013թթ.

2011-2013թթ. տարեկան բարեփոխումները մի շարք ՖՀՄՄ-ներում կատարել են որոշ աննշան փոփոխություններ: Բարեփոխումները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հուլիսի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍ 13, Իրական արժեքի չափում

Պարբերություն 52-ի գործողության ոլորտը (պորտֆելի բացառությունը)

- պարզաբանում է, որ ՖՀՄՍ 13.52-ի պորտֆելի բացառությունը վերաբերում է բոլոր հաշվառված պայմանագրերին ՀՀՄՍ 39-ի «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը» կամ ՖՀՄՍ 9-ի «Ֆինանսական գործիքներ» շրջանակներում, անկախ նրանից թե այդ պայմանագրերը վերաբերում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը համապատասխան ՀՀՄՍ 32-ի «Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում»,
- սա նշանակում է, որ ապրանքային պայմանագրերը կարող են կնքվել զուտ դրամով և հաշվառվել որպես ֆինանսական գործիք, կարող են համապատասխանել այս բացառությանը:

Թողարկվել են նաև որոշ այլ նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, սակայն չի ակնկալվում, որ դրանք Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն կունենան:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ մմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման,

Ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտը կամ ծախսը:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	405.64	403.58
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	559.54	532.24

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտային գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական

ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների մախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական

անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և

- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ գեղջված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, գուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի

ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխատուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետզման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը սյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են մաս ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Չուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչային տեխնիկա	3	33,33
Կապի և հաղորդակցման միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	7	20
Բանկոմատներ	10	10
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշված օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 3-20 տարվա ընթացքում և գնահատվում են

արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15 Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները դասակարգվում են վաճառքի համար պահվող, երբ հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման ոչ թե դրանց հետագա շահագործման, այլ վաճառքի միջոցով: Դրանց վաճառքը ենթադրվում է իրականացնել վաճառքի համար պահվող դասակարգումից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները ճանաչվում են հաշվեկշռային արժեքի կամ իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի ծախսերը, նվազագույնով: Եթե վերջինս ավելի փոքր է, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ճանաչվում է արժեզրկումից կորուստ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքի՝ հանած վաճառքից ծախսերը, հետագա ցանկացած աճ ճանաչվում է միայն տվյալ ակտիվի նախկինում արժեզրկված գումարների չափով:

4.16 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, ստորադաս և այլ փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.18 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Չարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 26 ծանոթագրությունը:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներից	15,423,407	12,326,144
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	630,156	571,049
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	44,584	200,455
Ֆակտորինգ	-	58
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	-	1,884
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեզրկված տոկոսներ	730,822	992,023
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	16,828,969	14,091,613

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Հաճախորդների հաշիվներ	8,106,806	6,615,559
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	736,307	1,381,551
Կառավարության վարկեր	368,632	963,440
Ռեպո գործառնություններ	103,293	17,148
Փոխառություններ	1,905,745	210,075
Ընդամենը տոկոսային և մնանատիպ ծախսեր	11,220,783	9,187,773

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	905,847	976,190
Վճարային քարտերով գործառնություններ	237,505	282,434
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	39,615	14,436
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	87,674	123,147
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	84,338	69,997
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	1,354,979	1,466,204

Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	80,922	76,342
Վճարային քարտերով գործառնություններ	169,737	187,176
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	15,633	12,461
Բորսայական ծառայություններ	4,118	2,980
Այլ ծախսեր	1,521	640
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	271,931	279,599

8 Չուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	1,272,318	1,504,930
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,272,318	1,504,930

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	1,050,565	529,176
Հիմնական միջոցների վաճառքից եկամուտ	-	4,638
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտներ	-	11,479
Այլ եկամուտ	17,164	55,350
Ընդամենը այլ եկամուտներ	1,067,729	600,643

10 Ակտիվների հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին (ծանոթագրություն 16)	685,665	511,340
Այլ ակտիվներ (ծանոթագրություն 20)	332,270	(644)
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	1,017,935	510,696

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	3,751,192	2,789,664
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	-	272,130
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	3,751,192	3,061,794

2013թ. հունվարի 1-ից ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքները և ուժի մեջ է մտել ՀՀ «Եկամտային հարկի մասին» օրենքը, որ միավորում է եկամտահարկը, աշխատողի սոցիալական ապահովության վճարը և գործատուի կողմից վճարվող սոցիալական ապահովության վճարը: 2013թ-ից սկսած վերոնշյալ հիմնադրամին վճարումներ չեն կատարվել:

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	275,774	158,219
Գովազդի ծախսեր	150,419	106,906
Գործուղման ծախսեր	10,996	8,186
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	131,548	123,695
Վարձակալության գծով ծախսեր	824,776	903,237
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	321,635	192,087
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	45,517	28,839
Անվտանգության գծով ծախսեր	118,986	112,191
Ներկայացուցչական ծախսեր	68,805	36,523
Գրասենյակային ծախսեր	53,561	61,479
Վճարված տուգանքներ	746	581
Թարմկարժեք մետաղներով գործառնություններից ծախսեր	23,716	-
Ավանդների ապահովագրություն	161,271	131,825
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժութային փոխարկումներից զուտ վնաս	31,619	56,343
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	34,026	61,556
Ինկասացիոն ծառայություններ	24,640	61,546
Հիմնական միջոցների արժեզրկումից կորուստներ	120,003	-
Բռնագանձված գրավների արժեզրկումից և իրացումից կորուստներ	273,475	-
Այլ ծախսեր	177,469	128,156
Ընդամենը այլ ծախսեր	2,848,982	2,171,369

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2013	2012
Ընթացիկ հարկ	-	487,694
Հետաձգված հարկ	410,929	(49,246)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	410,929	438,448

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2012թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)		Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	
	2013		2012	
Շահույթ մինչև հարկումը	894,519		2,041,517	
Շահութահարկ 20% դրույթաչափով	178,904	20	408,303	20
Չհարկվող եկամուտ	-	-	(1,860)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	225,701	25	20,736	1
բացասական փոխարժեքային տարբերություն	6,324	1	11,269	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	410,929	46	438,448	21

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	43,808	12,498	-	56,306
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթեր	158,554	292	(138,366)	20,480
Փոխանցվող հարկային վնաս	-	145,221	-	145,221
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	202,362	158,011	(138,366)	222,007
Պայմանական պարտավորություններ	(21,357)	(3,556)	-	(24,913)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(7,980)	(470)	-	(8,450)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(404,018)	(568,465)	-	(972,483)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	(105,774)	3,551	10,430	(91,793)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(539,129)	(568,940)	10,430	(1,097,639)
Ձուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(336,767)	(410,929)	(127,936)	(875,632)

Հազար ՀՀ դրամ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	29,263	14,545	-	43,808
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթեր	109,724	40,343	8,487	158,554
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	138,987	54,888	8,487	202,362
Պայմանական պարտավորություններ	(30,609)	9,252	-	(21,357)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(6,772)	(1,208)	-	(7,980)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(389,573)	(14,445)	-	(404,018)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	759	(106,533)	(105,774)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(426,954)	(5,642)	(106,533)	(539,129)
Ձուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(287,967)	49,246	(98,046)	(336,767)

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,814,349	8,464,976
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,025,569	15,909,471
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	3,278,200	3,470,308
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,118,118	27,844,755

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային որոշ միջոցների 4%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 12 %-ի չափով: Այդ միջոցները 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 3,957,471 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11,636,819 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,666,069 հազար դրամ գումարով (81%) հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկերում, (2012թ. երկու բանկերում՝ 2,725,424 հազար դրամ (79%)):

2013թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկային պարտավորությունների մարում գրավի սեփականության իրավունքի փոխանցման միջոցով 1,978,943 հազար դրամ գումարով (2012թ.՝ 480,449 հազար դրամ):

15 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկերում ավանդներ	330,490	-
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններում	616,507	519,738
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	310,000	210,000
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,256,997	729,738

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	117,879,239	99,860,433
Օվերդրաֆտներ	1,396,638	420,149
	119,275,877	100,280,582
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(2,480,618)	(2,267,509)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	116,795,259	98,013,073

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսները կազմում է 5,318,397 հազար դրամ (2012թ.՝ 3,146,696 հազար դրամ):

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 21.6%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 15.71%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 15.37%, Ռուբլով վարկերի համար 18.72%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 23.05%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 15.9%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 16.22%, (2012թ.՝ իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 14.1%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 13.4 %, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 11.8%, Ռուբլով վարկերի համար՝ ոչինչ, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 17.1%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 12.8%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 14.6%):

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 25,178,363 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 21.11%-ը) ընդհանուր գումարով, տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2012թ՝ 30,865,660 հազար դրամ կամ 30.8%՝ տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 2,577,490 հազար դրամ (2012թ՝ 929,442 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Արդյունաբերություն	12,458,143	15,649,730
Գյուղատնտեսություն	770,002	522,407
Շինարարություն	4,950,361	3,762,890
Տրանսպորտ	3,683,759	5,277,579
Առևտուր	27,231,673	23,660,868
Սպասարկում	10,433,890	6,446,846
Սպառողական	37,330,268	21,741,945
Հիփոթեքային	13,906,498	13,118,483
Այլ	8,511,283	10,099,834
	119,275,877	100,280,582
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(2,480,618)	(2,267,509)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	116,795,259	98,013,073

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ										2013
	Արդյունա- բերություն	Գյուղատնտե- սություն	Շինարա- րություն	Տրանս- պորտ	Առևտուր	Սպասար- կում	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1 դրությամբ	1,093,836	5,224	42,274	303,723	293,768	77,178	219,502	131,014	100,990	2,267,509
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(570,459)	62,013	103,373	(279,691)	580,700	260,130	301,526	(50,419)	278,492	685,665
Դուրսգրում	(163,543)	(25,658)	(58,784)	(89,727)	(467,774)	(33,517)	(933,566)	(253,729)	(233,814)	(2,260,112)
Վերադարձ	73,218	483	12,144	119,365	498,107	33,924	696,248	278,823	75,244	1,787,556
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>433,052</u>	<u>42,062</u>	<u>99,007</u>	<u>53,670</u>	<u>904,801</u>	<u>337,715</u>	<u>283,710</u>	<u>105,689</u>	<u>220,912</u>	<u>2,480,618</u>
Անհատական արժեզրկում	313,330			35,803	651,023	245,012			143,661	1,388,829
Խմբային արժեզրկում	119,722	42,062	99,007	17,867	253,778	92,703	283,710	105,689	77,251	1,091,789
	<u>433,052</u>	<u>42,062</u>	<u>99,007</u>	<u>53,670</u>	<u>904,801</u>	<u>337,715</u>	<u>283,710</u>	<u>105,689</u>	<u>220,912</u>	<u>2,480,618</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>485,924</u>			<u>114,283</u>	<u>1,853,911</u>	<u>2,352,819</u>			<u>786,041</u>	<u>5,592,978</u>

Հազար ՀՀ դրամ										2012
	Արդյունա- բերություն	Գյուղատնտե- սություն	Շինարա- րություն	Տրանս- պորտ	Առևտուր	Սպասար- կում	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2012թ. հունվարի 1 դրությամբ	651,034	12,568	167,774	213,354	494,545	231,031	270,953	350,111	63,892	2,455,262
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	70,469	(29,985)	44,596	266,821	(250,269)	(360,610)	669,727	63,493	37,098	511,340
Դուրսգրում	(321,056)	-	(320,698)	(210,211)	(1,136,815)	(54,000)	(1,066,640)	(646,191)	-	(3,755,611)
Վերադարձ	693,389	22,641	150,602	33,759	1,186,307	260,757	345,462	363,601	-	3,056,518
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>1,093,836</u>	<u>5,224</u>	<u>42,274</u>	<u>303,723</u>	<u>293,768</u>	<u>77,178</u>	<u>219,502</u>	<u>131,014</u>	<u>100,990</u>	<u>2,267,509</u>
Անհատական արժեզրկում	776,155	-	-	258,363	59,239	-	-	-	-	1,093,757
Խմբային արժեզրկում	317,681	5,224	42,274	45,360	234,529	77,178	219,502	131,014	100,990	1,173,752
	<u>1,093,836</u>	<u>5,224</u>	<u>42,274</u>	<u>303,723</u>	<u>293,768</u>	<u>77,178</u>	<u>219,502</u>	<u>131,014</u>	<u>100,990</u>	<u>2,267,509</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>5,060,353</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3,399,342</u>	<u>198,592</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>8,658,287</u>

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պետական ձեռնարկություններ	2,399,504	2,868,408
Մասնավոր ձեռնարկություններ	52,417,734	51,395,590
Ֆիզիկական անձիք	51,906,440	37,536,383
Անհատ ձեռնարկատերեր	12,552,199	8,480,201
	119,275,877	100,280,582
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(2,480,618)	(2,267,509)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	116,795,259	98,013,073

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիփոթեքային	13,906,498	13,056,783
Սպառողական	32,722,646	16,340,701
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	2,627,749	3,310,830
Առևտրային	1,980,041	4,118,054
Այլ	669,506	710,015
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	51,906,440	37,536,383

Ինչպես նշված է 28 ծանոթագրությունում, 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելի ժամկետային վերլուծությունը բացահայտված է 30 ծանոթագրությունում: Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժութային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 27 ծանոթագրությունում:

17 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Զգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	12,690	12,690
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	5,405,654	4,981,958
Ընդամենը ներդրումներ	5,418,344	4,994,648

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ.

Զգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2013		2012	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	8.62-10.84%	2014-2028	8.71-15.04%	2013-2028

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը գրավադրված չեն (2012թ.՝ նույնպես):

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով նվազեցված արժեզրկման կորուստներով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

18 Հիմնական միջոցներ

	Հող և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգ չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում և այլ հիմնական միջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԿԱՄ ՎԵՐԱԳՆԱԴՐԱՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ							
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,084,932	374,899	635,201	174,342	1,609,711	349,190	4,228,275
Ավելացում	926,316	5,674	211,025	104,473	338,694	-	1,586,182
Օտարում	-	(3,003)	(14,967)	-	(1,490)	-	(19,460)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	460,307	-	-	-	-	-	460,307
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(90,814)	-	-	-	-	-	(90,814)
Վերախմբավորում	349,190	-	-	-	-	(349,190)	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,729,931	377,570	831,259	278,815	1,946,915	-	6,164,490
Ավելացում	134,286	1,561	123,645	81,047	180,618	-	521,157
Օտարում	-	(4,734)	(11,577)	-	(31,547)	-	(47,858)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	(52,148)	-	-	-	-	-	(52,148)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(211,901)	-	-	-	-	-	(211,901)
Վերախմբավորում	-	-	157	-	(157)	-	-
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,600,168	374,397	943,484	359,862	2,095,829	-	6,373,740
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՍԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ							
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	165,312	63,357	391,982	52,327	798,596	-	1,471,574
Հատկացումներ	53,014	15,618	101,642	25,936	171,722	-	367,932
Օտարում	-	(3,003)	(13,756)	-	(1,490)	-	(18,249)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(90,814)	-	-	-	-	-	(90,814)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	127,512	75,972	479,868	78,263	968,828	-	1,730,443
Հատկացումներ	92,820	11,076	136,889	37,235	191,217	-	469,237
Օտարում	-	(4,734)	(11,532)	-	(14,331)	-	(30,597)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(211,901)	-	-	-	-	-	(211,901)
Կորուստներ արժեզրկումից	120,003	-	-	-	-	-	120,003
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	128,434	82,314	605,225	115,498	1,145,714	-	2,077,185

	Հող և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգ չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում և այլ հիմնական միջոցներ	Անավարտ շիրարարություն	Ընդամենը
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՅԻՆ ԱՐԺԵՔ							
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,471,734	292,083	338,259	244,364	950,115	-	4,296,555
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,602,419	301,598	351,391	200,552	978,087	-	4,434,047
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	919,620	311,542	243,219	122,015	811,115	349,190	2,756,701

Ակտիվների վերագնահատում

Շենքերի վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից 2013թ. դեկտեմբերին՝ կիրառելով համեմատական վաճառքների մեթոդը, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատումից հաշվեկշռային արժեքի գուտ նվազում 52,148 հազար դրամ գումարով և արժեզրկում 120,003 հազար դրամ գումարով (2012թ. վերագնահատումից աճ՝ 460,307 հազար դրամ գումարով): Շենքերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր՝ 2,144,483 հազար դրամ (2012թ՝ 2,085,262 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 818,262 հազար դրամ (2012թ.՝ 621,826 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 472,046 հազար դրամ, այդ թվում 150,470 հազ. դրամ՝ շենքեր (2012թ՝ 498,000 հազար դրամ, այդ թվում 25,038 հազ. դրամ՝ շենքեր):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2013թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում ներդրումներ կատարելու նպատակով, (2012թ.՝ 13,177 հազ. դրամ):

19 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	277,458	186,170	76,854	540,482
Ավելացում	6,775	77,030	23,579	107,384
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	284,233	263,200	100,433	647,866
Ավելացում	449,972	78,028	-	528,000
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	734,205	341,228	100,433	1,175,866
ԱՍՈՐՏԻՉԱՑԻԱ				
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	28,843	63,080	48,384	140,307
Մասհանումներ	13,738	26,839	2,133	42,710
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	42,581	89,919	50,517	183,017
Մասհանումներ	20,636	22,818	4,179	47,633
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63,217	112,737	54,696	230,650
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՅԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	670,988	228,491	45,737	945,216
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	241,652	173,281	49,916	464,849
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	248,615	123,090	28,470	400,175

Պայմանագրային պարտավորություններ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումների գծով:

2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների:

2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտոնագրերում ներառված է 488,041 հազ. դրամ հաշվեկշռային արժեքով վճարային քարտերով գործառնությունների քլիրինգային գործընթացի իրականացման համար համապատասխան ծրագրերի արտոնագիրը (2012թ.-ին՝ 206,282 հազ. դրամ):

20 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	430,940	146,234
Ստացվելիք գումարներ	50,004	67,977
Այլ ակտիվներ	221,934	124,169
	702,878	338,380
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(6,529)	(3,090)
	696,349	335,290
Բռնագանձված ակտիվներ	2,377,987	1,116,588
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	240,000
Նյութեր	105,309	105,661
Թանկարժեք մետաղներ	64,972	87,642
Ընդամենը այլ ակտիվներ	3,244,617	1,885,181

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող բռնագանձված գրավները իրենցից ներկայացնում են անշարժ գույք: Ակտիվները չափվում են

հաշվեկշռային արժեքի և իրական խորհրդի $\bar{X}^3 \bar{I} \bar{i}^3 \times^3$ նրի ծախսումներից նվազագույնով:

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,962
Տարվա հակադարձում	(644)
Դուրս գրում	(260)
Վերադարձ	32
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,090
Տարվա ծախս	332,270
Դուրս գրում	(333,459)
Վերադարձ	4,628
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,529

21 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	9,694	915,115
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	58,072	72,966
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	699,001	355,982
Ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	541,340	2,002,797
Այլ	3,882	-
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,311,989	3,346,860

2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 8.5% (2012թ.՝ 9.3%):

Ֆինանսական կազմակերպություններից բոլոր ավանդներն ու վարկերը ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2012: ոչինչ):

22 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ կառավարություն		
Վարկեր	3,648,327	6,831,750
	3,648,327	6,831,750
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	7,758,995	7,516,419
Ժամկետային ավանդներ	6,826,377	24,683,586
	14,585,372	32,200,005
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	7,024,351	6,623,908
Ժամկետային ավանդներ	79,860,473	66,838,882
	86,884,824	73,462,790
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	105,118,523	112,494,545

ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են վարկեր ստացված Գյուղատնտեսության Զարգացման Միջազգային Հիմնադրամի «Գյուղական Տարածքների Տնտեսական զարգացման ծրագրի իրականացմանն աջակցելու նպատակով» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորման ծրագրի» շրջանակներում իրականացվող ֆինանսավորման նպատակով: Վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կառավարությունից ստացված ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.19%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար՝ 4.05% (2012թ.՝ ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.1%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար՝ 4%):

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների գծով 8,503,505 հազար դրամ գումարով (2012թ. 5,427,407 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող տաս հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 14,749,046 հազար դրամ (2012թ. 31,241,338 հազար դրամ) կամ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարի 15% (2012թ. 30%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2012: ոչինչ):

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.03%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 9.87%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6.69%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13,6%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 8.04%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6,3%, (2012թ.՝ իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 11.5%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 11.3%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 5.5%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.5%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 8.8%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6.9%):

23 Փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստորադաս փոխառություն ոչ ֆին. կազմակերպություններից	4,057,734	-
Ստորադաս փոխառություն ԿԲ-ից	2,810,448	2,809,439
Այլ փոխառություն	17,900,579	-
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,768,761	2,809,439

Ստորադաս փոխառությունը տրված է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից 2010 թ-ի ապրիլի 6-ին, որի մարման ժամկետը սահմանված է 2015 թ-ի ապրիլի 6-ը:

Ընթացիկ տարում Բանկը ներգրավել է ստորադաս երկարաժամկետ փոխառություն և կարճաժամկետ վերականգնվող փոխառություն Բանկի հետ կապակցված Կազմակերպությունից (տես ծանոթագրություն 27):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2012: ոչինչ):

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներգրավված փոխառությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.97%:

24 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	85,102	77,892
Վճարվելիք գումարներ շահաբաժինների գծով	47,621	196,070
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	213,475	141,156
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	346,198	415,118
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	290,236	266,026
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	28,092	15,839
	318,328	281,865
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	664,526	696,983

25 Սեփական կապիտալ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 13,100,700 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 10,000 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը՝ 989,970 դրամ անվանական արժեքով և 10 արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը՝ 320,100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2013		2012	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
Ռիպատոնոս Հոլդինգս Լիմիթեդ	13,100,700	100	8,599,700	75.4
Զաքարյան Գագիկ Տիգրանի	-	-	1,400,500	12.3
Պիսկով Գեորգի Իգորի	-	-	1,400,500	12.3
	13,100,700	100	11,400,700	100

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում: Արտոնյալ բաժնետոմսերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք միայն Բանկի վերակազմակերպման կամ լուծարման և կանոնադրության մեջ արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի իրավունքները սահմանափակող որոշումների իրականացման հարցերում և ունեն երաշխավորված տարեկան շահաբաժին:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված շահաբաժինների գումարը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 340,456 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 196,070 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի

կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

26 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հատակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները ներկայացնում են պահանջներ այնպիսի գործարքների կամ հաշվառման մեթոդների նկատմամբ, որոնց նկատմամբ նախկինում դիտողություններ չեն եղել: Դրա հետևանքով կարող են առաջանալ լրացուցիչ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումները կարող են ընդգրկել հաշվետու տարվան անմիջապես նախորդող 3 տարի ժամանակաշրջան, սակայն որոշ պայմաններում ստուգումները կարող են ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ:

Դեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի դեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31 դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	6,285,302	6,795,872
Ակրեդիտիվներ	-	38,516
Տրամադրված երաշխիքներ	1,820,658	1,097,360
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	8,105,960	7,931,748

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Յազար 33 դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	741,277	852,647
1-5 տարի	553,584	1,199,043
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,294,861	2,051,690

Կապիտալ բնույթի պարտավորություններ

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 18, 19 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, դեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի բաժնետեր հանդիսացող ընկերությունը վերահսկվում է ՌԴ գործարարներ Գ. Չաքարյանի և Գ. Պիսկովի կողմից՝ հավասարաչափ բաժնեմասերով:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար Հրդան	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ</i>				
Վարկի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	302,250	135,380	30,746	116,176
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	5,747	880,083	281,577	209,778
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(8,857)	(493,849)	(10,073)	(190,574)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	299,140	521,614	302,250	135,380
Արժեզրկումից պահուստ	(2,991)	(5,216)	(3,023)	(1,354)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	296,149	516,398	299,227	134,026
<i>Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
հունվարի 1-ի դրությամբ	1,573,161	-	775,040	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	228,382,874	-	324,223,952	-
Տարվա ընթացքում մարված	(229,720,379)	-	(323,425,831)	-
դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	235,656	-	1,573,161	-
<i>Պարտավորություններ</i>				
<i>Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
հունվարի 1-ի դրությամբ	380,142	-	633,116	-
Տարվա ընթացքում ստացված	8,656,586	-	531,210	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(8,722,116)	-	(784,184)	-
դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	314,612	-	380,142	-
<i>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</i>				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	81,292	2,293,861	3,025,745	1,503,871
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	281,328,674	10,071,663	104,802	27,277,989
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(280,918,950)	(11,645,684)	(3,049,255)	(26,487,999)
Ավանդներ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	491,016	719,840	81,292	2,293,861
<i>Փոխառություններ</i>				
Փոխառություններ 1 հունվարի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ստացված փոխառություններ	65,718,166	-	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված փոխառություններ	(43,766,938)	-	-	-
Փոխառություններ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	21,951,228	-	-	-
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6,440	48,406	39,107	23,210
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	1,786,481	130,217	21,672	135,120
Վարկային կորուստների ծախս/(հակադարձում)	(32)	3,862	2,717	192
Գործառնական վարձակալության գծով վճարված գումարներ	376,800	-	297,600	-
Ապահովագրության գծով վճարներ	38,997	-	30,845	-

Բանկի հետ կապված անձանց տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից 15 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 12-21%:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	786,483	580,438
Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին	-	18,632
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	786,483	599,070

28 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, շենքերը, այնպես էլ ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, մասնավորապես հիմնական միջոցների և բռնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի ղեկավարության կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Բանկի ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում է հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Բանկի ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված)։

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող)։

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ)։

28.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	21,118,118	-	21,118,118	21,118,118
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,256,997	-	1,256,997	1,256,997
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	116,795,259	-	116,795,259	116,795,259
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ֆինանսական կազմակերպությունների պարտավորություններ	-	1,311,989	-	1,311,989	1,311,989
Հաճախորդների պարտավորություններ	-	105,118,523	-	105,118,523	105,118,523
Փոխառություններ	-	24,768,761	-	24,768,761	24,768,761
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	346,198	-	346,198	346,198

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	27,844,755	-	27,844,755	27,844,755
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	729,738	-	729,738	729,738
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	98,013,073	-	98,013,073	98,013,073
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ֆինանսական կազմակերպությունների պարտավորություններ	-	3,346,860	-	3,346,860	3,346,860
Հաճախորդների պարտավորություններ	-	112,494,545	-	112,494,545	112,494,545
Փոխառություններ	-	2,809,439	-	2,809,439	2,809,439
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	415,118	-	415,118	415,118

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը

սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 9% մինչև 24% տարեկան:

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Այլ փոխառություններ

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով:

28.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Զցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	5,405,654	-	5,405,654
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԸ	-	5,405,654	-	5,405,654

Հազար ՀՀ դրամ

	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Զցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	4,981,958	-	4,981,958
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	-	4,981,958	-	4,981,958

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Զգնանշվող բաժնեմասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող բաժնեմասային արժեթղթերում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 17-ը:

28.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի հիերարխիա

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
<i>Շենքեր</i>	-	-	2,477,022	2,477,022
ԸՆԴԱՄԵՆՆՂ ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	-	-	2,477,022	2,477,022
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	2,477,022	2,477,022

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբից մինչև վերջ կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,726,788	2,726,788
Ֆինանսական արդյունքում ճանաչված օգուտ կամ վնաս	(120,003)	(120,003)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(211,901)	(211,901)
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ կամ վնաս	(52,148)	(52,148)
Առք	134,286	134,286
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,477,022	2,477,022
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	2,477,022	2,477,022

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են տնօրենների խորհրդի և վերստուգիչ հանձնաժողովի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է կիրառելով համեմատական մոտեցումը, որն արտացոլում է նմանատիպ գույքի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հոդին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

29 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ Բանկը չունի ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ներկայացված են զուտ արժեքով կամ կհաշվանցվեն համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի:

30 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 31.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	
							Ընդամենը	
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,118,118	-	-	21,118,118	-	-	-	21,118,118
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	616,507	-	330,490	946,997	-	310,000	310,000	1,256,997
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներից	13,214,987	18,443,103	25,287,194	56,945,284	45,991,905	13,858,070	59,849,975	116,795,259
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	43,618	205,673	249,291	4,152,278	1,016,775	5,169,053	5,418,344
	34,949,612	18,486,721	25,823,357	79,259,690	50,144,183	15,184,845	65,329,028	144,588,718
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	150,269	342,696	155,740	648,705	224,517	438,767	663,284	1,311,989
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,673,957	27,652,152	49,677,975	104,004,084	1,038,262	76,177	1,114,439	105,118,523
Փոխառություններ	9,209	17,900,579	1,334	17,911,122	6,857,639	-	6,857,639	24,768,761
Այլ պարտավորություններ	346,198	-	-	346,198	-	-	-	346,198
	27,179,633	45,895,427	49,835,049	122,910,109	8,120,418	514,944	8,635,362	131,545,471
Զուտ դիրք	7,769,979	(27,408,706)	(24,011,692)	(43,650,419)	42,023,765	14,669,901	56,693,666	13,043,247
Կուտակված ճեղքվածք	7,769,979	(19,638,727)	(43,650,419)		(1,626,654)	13,043,247		

Հազար ՀՀ դրամ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,844,755	-	-	27,844,755	-	-	-	27,844,755
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-	729,738	729,738	729,738
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	3,547,726	6,480,872	19,491,775	29,520,373	51,543,658	16,949,042	68,492,700	98,013,073
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	197,726	253,719	103,629	555,074	279,028	4,160,546	4,439,574	4,994,648
	<u>31,590,207</u>	<u>6,734,591</u>	<u>19,595,404</u>	<u>57,920,202</u>	<u>51,822,686</u>	<u>21,839,326</u>	<u>73,662,012</u>	<u>131,582,214</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,845,578	352,763	799,393	2,997,734	93,699	255,427	349,126	3,346,860
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23,722,581	23,603,181	57,719,760	105,045,522	6,795,251	653,772	7,449,023	112,494,545
Փոխառություններ	-	-	-	-	2,809,439	-	2,809,439	2,809,439
Այլ պարտավորություններ	415,118	-	-	415,118	-	-	-	415,118
	<u>25,983,277</u>	<u>23,955,944</u>	<u>58,519,153</u>	<u>108,458,374</u>	<u>9,698,389</u>	<u>909,199</u>	<u>10,607,588</u>	<u>119,065,962</u>
Զուտ դիրք	<u>5,606,930</u>	<u>(17,221,353)</u>	<u>(38,923,749)</u>	<u>(50,538,172)</u>	<u>42,124,297</u>	<u>20,930,127</u>	<u>63,054,424</u>	<u>12,516,252</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>5,606,930</u>	<u>(11,614,423)</u>	<u>(50,538,172)</u>		<u>(8,413,875)</u>	<u>12,516,252</u>		

31 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների և տնտեսության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Բանկի Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացների ներդրման և վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարման տնօրինություն

Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի գործընթացների իրականացման և կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքագրումը:

Բանկի Ֆինանսական տնօրինություն

Բանկի ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, բաժնետոմսերի արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

31.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

31.1.1 Աշխարհագրական սեզմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեզմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,853,436	3,024,651	240,031	21,118,118
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	370,846	555,661	330,490	1,256,997
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	115,041,153	-	1,754,106	116,795,259
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	5,418,344	-	-	5,418,344
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	138,683,779	3,580,312	2,324,627	144,588,718
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	125,800,639	2,333,483	3,448,092	131,582,214

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Տրանսպորտ	Առևտուր	Սպասարկում	Սպառողական	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,118,118	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21,118,118
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,256,997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,256,997
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	11,739,290	770,145	5,004,116	3,683,173	25,947,360	9,384,733	37,645,679	13,991,638	8,629,125	116,795,259
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	5,418,344	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,418,344
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,793,459	11,739,290	770,145	5,004,116	3,683,173	25,947,360	9,384,733	37,645,679	13,991,638	8,629,125	144,588,718
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,569,141	14,555,894	517,183	3,720,616	4,973,856	23,367,100	6,369,668	21,522,443	12,987,469	9,998,844	131,582,214

31.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների պարտքային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են եռամսյակային կտրվածքով Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով պարտքային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Ֆիզիկական անձանց շարժական գույք,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցները, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, պարտքային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեգրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	80,680,096	76,850,372
Շարժական գույք	4,234,573	3,218,131
Շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքներ	1,023,981	607,004
Երաշխավորություններ	7,904,284	3,720,546
Դրամական միջոցներ	5,516,603	4,097,246
Կառավարության կողմից տրամադրված երաշխիքներ	-	242,978
Կենցաղային տեխնիկա	7,650,503	4,152,349
Առանց ապահովվածության	12,265,837	7,391,956
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	119,275,877	100,280,582

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեգրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ քանակից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված

են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

31.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Արդյունաբերություն	3.6%	3%
Գյուղատնտեսություն	5.5%	-
Շինարարություն	1.7%	1.1%
Տրանսպորտ	0.5%	2.5%
Առևտուր	-	-
Սպասարկում	1.2%	1.3%
Սպառողական	1%	1.4%
Հիփոթեքային	0.7%	0.7%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	71,569	10,492	1,934	4,989,310	5,073,305
Գյուղատնտեսություն	6,166	1,100	14,240	12,888	34,394
Շինարարություն	40,261	6,480	-	131,231	177,972
Տրանսպորտ և կապ	122,698	16,905	-	2,413,081	2,552,684
Առևտուր	515,069	77,062	179,032	449,344	1,220,507
Սպասարկում	68,688	2,929,230	27,018	1,100	3,026,036
Սպառողական	312,856	239,606	60,873	395,606	1,008,941
Հիփոթեքային	176,437	335,009	72,434	132,282	716,162
Այլ	117,683	6,766	8,670	32,107	165,226
Ընդամենը	1,431,427	3,622,650	364,201	8,556,949	13,975,227

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	72,512	102,077	36,263	498,607	709,459
Շինարարություն	123,094	4,679	-	-	127,773
Տրանսպորտ և կապ	16,692	-	-	330,724	347,416
Առևտուր	122,842	27,027	193,350	118,195	461,414
Սպասարկում	122,795	10,300	10,562	2,129,202	2,272,859
Սպառողական	141,275	37,630	51,685	122,386	352,976
Հիփոթեքային	151,944	117,915	6,194	51,041	327,094
Այլ	567,066	2,512	-	-	569,578
Ընդամենը	1,318,220	302,140	298,054	3,250,155	5,168,569

31.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

31.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատում մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատում տոկոսադրույքով ակտիվները 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի իրացման ժամկետների: Կապտիալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի
դրությամբ

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապտիալի զգայունություն				Ընդամենը
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	
ՀՀ դրամ	+ 1			(354)	(134,083)	(67,934)	(202,371)
ՀՀ դրամ	(1)			359	139,732	75,559	215,650

Հազար ՀՀ դրամ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի
դրությամբ

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապտիալի զգայունություն				Ընդամենը
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	
ՀՀ դրամ	+ 1	-	(361)	(557)	(895)	(168,675)	(170,488)
ՀՀ դրամ	(1)	-	364	564	918	179,658	181,504

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	3	(17,371)	3	(7,374)
Եվրո	1	(477)	(0.1)	17

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,927,543	8,530,309	660,266	21,118,118
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	310,000	946,997	-	1,256,997
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	42,035,894	74,496,831	262,534	116,795,259
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	5,418,344	-	-	5,418,344
	59,691,781	83,974,137	922,800	144,588,718
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,125,582	183,018	3,389	1,311,989
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	39,364,231	64,903,818	850,474	105,118,523
Փոխառություններ	2,810,448	21,958,313	-	24,768,761
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	346,198	-	-	346,198
	43,646,459	87,045,149	853,863	131,545,471
Ձուտ դիրք 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,045,322	(3,071,012)	68,937	13,043,247
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ին	3,877,347	4,228,613	-	8,105,960
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	50,873,989	79,271,011	1,437,214	131,582,214
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	40,055,798	78,017,769	992,395	119,065,962
Ձուտ դիրք 2012 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,818,191	1,253,242	444,819	12,516,252
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2012 թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,965,292	4,931,954	34,502	7,931,748

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

31.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ և նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Մա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 4%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես

Ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.	Աուդիտ չարված	
	2013, %	2012, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	20.12	26.17
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	249.77	221.99

Ստորև ներկայացվում է 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չգեղջված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես Ծանոթագրություն 29-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 – 3 ամիս	3 – 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	151,485	356,619	184,494	363,234	659,648	1,715,480
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	27,145,744	48,362,755	54,847,306	5,327,536	1,561,460	137,244,801
Փոխառություններ	17,842	17,934,537	645,044	8,731,571	-	27,328,994
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	346,198	-	-	-	-	346,198
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	27,661,269	66,653,911	55,676,844	14,422,341	2,221,108	166,635,473
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	591,744	404,343	3,673,917	1,879,857	1,556,099	8,105,960

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,869,175	359,523	810,213	57,314	559,401	3,655,626
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25,529,130	24,206,799	60,871,766	9,717,461	845,006	121,170,162
Փոխառություններ	17,506	35,012	210,075	3,063,594	-	3,326,187
Այլ պարտավորություններ	415,118	-	-	-	-	415,118
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	<u>27,830,929</u>	<u>24,601,334</u>	<u>61,892,054</u>	<u>12,838,369</u>	<u>1,404,407</u>	<u>128,567,093</u>
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	<u>1,150,551</u>	<u>519,958</u>	<u>2,023,946</u>	<u>4,237,293</u>	-	<u>7,931,748</u>

Բանկի մոտ առկա է էական բացասական կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք մինչև մեկ տարվա կտրվածքով: Տես ծանոթագրություն 30-ը: Դա այն բանի հետևանք է, որ 2013թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հիմնական ֆինանսավորման աղբյուր են հանդիսանում մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ չնայած մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները էական կշիռ են կազմում, վերջին տարիներին ձևավորված փորձը ցույց է տալիս, որ նշված ավանդները հանդիսանում են կայուն և երկարատև ֆինանսավորման աղբյուր:

32 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները և ստորադաս փոխառությունը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2013	2012
Հիմնական կապիտալ	16,399,848	14,823,910
Լրացուցիչ կապիտալ	5,004,527	795,926
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	21,404,375	15,619,836
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	157,361,223	129,761,473
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	13.60%	12.04%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

www.grantthornton.am

Grant Thornton

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

**ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ Փակ Բաժնետիրական
Ընկերություն**

31 դեկտեմբերի 2014թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասրբ Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության՝ (այսուհետ՝ «Բանկ») կից ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Առդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ առդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ առդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Առդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և դեկլարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան առդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են՝ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գագիկ Գյուլբուդադյան
Տնօրեն-բաժնետեր

Զարուհի Ղարիբյան
Առդիտի ղեկավար

Գրանք Թորնթոն ՓԲԸ
10 ապրիլ, 2015թ.
ք. Երևան

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	19,316,864	16,828,969
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(12,025,942)	(11,220,783)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		7,290,922	5,608,186
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	1,455,759	1,354,979
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(287,433)	(271,931)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		1,168,326	1,083,048
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	746,151	1,272,318
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ վնաս		(855)	(1,783)
Այլ եկամուտներ	9	1,645,630	1,067,729
Արժեզրկման ծախս	10	(4,106,633)	(1,017,935)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(3,272,711)	(3,751,192)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	18	(377,221)	(469,237)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	19	(73,084)	(47,633)
Այլ ծախսեր	12	(2,393,969)	(2,848,982)
Շահույթ մինչև հարկում		626,556	894,519
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(94,081)	(410,929)
Տարվա շահույթ		532,475	483,590
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում</i>			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		-	(52,148)
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		-	10,430
		-	(41,718)
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ/(վնաս)		(578,132)	689,965
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ վնաս		871	1,863
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		115,452	(138,366)
		(461,809)	553,462
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկերից հետո		(461,809)	511,744
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		70,666	995,334

7-ից 59 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	34,036,384	21,118,118
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	882,221	1,256,997
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	16	118,960,394	116,795,259
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	17	31,923	5,418,344
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	25	4,984,447	-
Հիմնական միջոցներ	18	5,142,456	4,296,555
Ոչ նյութական ակտիվներ	19	1,254,782	945,216
Կանխավճար շահութահարկի գծով		382,262	414,628
Այլ ակտիվներ	20	4,583,677	3,244,617
Ընդամենը՝ ակտիվներ		170,258,546	153,489,734
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	21	32,567,529	1,311,989
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	22	102,069,829	105,118,523
Փոխառություններ	23	13,341,038	24,768,761
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	725,839	875,632
Այլ պարտավորություններ	24	1,117,462	664,526
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		149,821,697	132,739,431
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	26	13,100,700	13,100,700
Գլխավոր պահուստ		370,137	370,137
Այլ պահուստներ		(154,775)	307,034
Չբաշխված շահույթ		7,120,787	6,972,432
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		20,436,849	20,750,303
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		170,258,546	153,489,734

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 3-ից 59 էջերում, ստորագրվել են Բանկի վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2015թ. ապրիլի 10-ին:

7-ից 59 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների քաղկացուցիչ մասը:

Վարդան ԱԹԱՅԱՆ
 Վարչության նախագահ

Գոհար ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
 Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրում- ների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնա- հատման պահուստներ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,400,700	257,939	(630,839)	426,129	6,941,500	18,395,429
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,700,000	-	-	-	-	1,700,000
Հատկացում պահուստին	-	112,198	-	-	(112,198)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(340,460)	(340,460)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	1,700,000	112,198	-	-	(452,658)	1,359,540
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	483,590	483,590
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	(52,148)	-	(52,148)
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	689,965	-	-	689,965
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆին. արդյունքին փոխանցված զուտ վնաս	-	-	1,863	-	-	1,863
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(138,366)	10,430	-	(127,936)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	553,462	(41,718)	483,590	995,334
Հաշվեկշիռը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,100,700	370,137	(77,377)	384,411	6,972,432	20,750,303
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(384,120)	(384,120)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	-	-	(384,120)	(384,120)
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	532,475	532,475
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(578,132)	-	-	(578,132)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆին. արդյունքին փոխանցված զուտ վնաս	-	-	871	-	-	871
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	115,452	-	-	115,452
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(461,809)	-	532,475	70,666
Հաշվեկշիռը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,100,700	370,137	(539,186)	384,411	7,120,787	20,436,849

7-ից 59 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	626,556	894,519
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Արժեզրկման ծախս	4,106,633	1,017,935
Բռնագանձված գույքի արժեզրկումից և իրացումից կորուստներ	30,643	273,475
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	-	120,003
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	450,305	516,870
Հիմնական միջոցների օտարումից կորուստներ	15,763	-
Ստացվելիք տոկոսներ	1,252,651	(2,151,568)
Վճարվելիք տոկոսներ	(118,376)	1,779,853
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս/(օգուտ)	(790,847)	31,619
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	5,573,328	2,482,706
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	490,042	(509,986)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,741,696	(18,718,819)
Այլ ակտիվներ	(713,108)	(242,680)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	912,909	(838,782)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(10,366,793)	(6,612,165)
Այլ պարտավորություններ	115,695	136,903
Ձուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(246,231)	(24,302,823)
Վճարված շահութահարկ	(96,056)	(700,896)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(342,287)	(25,003,719)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի մարում/(ձեռքբերում)	(175,093)	265,710
Հիմնական միջոցների առք	(1,284,858)	(521,157)
Հիմնական միջոցների վաճառք	45,973	17,260
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(382,650)	(528,000)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(1,796,628)	(766,187)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	-	1,700,000
Շահաբաժինների վճարում	(47,621)	(488,909)
Ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի ստացում/(մարում)	27,344,275	(1,123,901)
Այլ երկարաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	(14,240,248)	18,748,868
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	13,056,406	18,836,058
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	10,917,491	(6,933,848)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	21,118,118	27,844,755
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	2,000,775	207,211
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (Շանոթ. 14)	34,036,384	21,118,118
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	20,569,515	14,677,979
Վճարված տոկոսներ	(12,144,318)	(9,471,304)

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2001թ. հոկտեմբերի 9-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 2001թ. հոկտեմբերի 10-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N81 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 24 մասնաճյուղերը գտնվում է Երևանում, 20 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր շրջաններում, 2 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում և մեկ ներկայացուցչություն ՌԳ Մոսկվա քաղաքում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Չարենց 12 շենք թիվ 53, թիվ 1-5:

«Մուդիա Ինվեսթորս Սերվիս» միջազգային ռեյտինգային կազմակերպությունը Բանկին շնորհել է ֆինանսական կայունության E+ վարկանիշը, կայուն կանխատեսմամբ և ավանդների ներգրավման Ba3/NP վարկանիշը, բացասական կանխատեսմամբ, որը փոխարինվել է B1/NP վարկանիշով 2014թ. սեպտեմբերին:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2014թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

ՀՀՄՍ 32 (Փոփոխություն), Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են կիրառման ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը՝ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:
- Քանի որ գործնականում ՀՀՍՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՍՍԽ-ն պարզաբանեց գուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՍՍ 32-ի գուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Փոփոխությունները կիրառվում են հետընթաց՝ համաձայն իրենց անցումային դրույթների: Քանի որ Բանկը ներկայումս իր ֆինանսական ակտիվներից և ֆինանսական պարտավորություններից որևէ մեկը չի ներկայացրել գուտ հիմունքով կիրառելով ՀՀՍՍ 32-ի դրույթները, այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունեցել ներկայացված բոլոր ժամանակների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՍՍ 39 (Փոփոխություն), Ածանցյալների փոխարինումը և հեջավորման հաշվապահական հաշվառման շարունակությունը

ՀՀՍՍ 39-ի փոփոխությունները թույլ կտան շարունակել հեջավորման հաշվապահական հաշվառումը այնպիսի իրավիճակում, որտեղ ածանցյալը, որը նախատեսված էր որպես հեջավորման գործիք, ըստ օրենքի կամ կանոնակարգի փոխարինվել էր, որպեսզի իրականացներ քլիրինգ կենտրոնական գործընկերոջ հետ, եթե մնան պայմաններ լինեին:

ՀՀՍՍ 36 (Փոփոխություն), Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով փոխհատուցվող գումարների բացահայտումներ

Այս փոփոխությունները պարզաբանում են, որ Բանկը պետք է բացահայտի ակտիվի փոխհատուցվող գումարը (կամ՝ դրամական միջոցների գեներացման ակտիվի կամ ակտիվների խմբի) ամեն անգամ, երբ արժեզրկման ծախսը ճանաչվում է կամ հակադարձվում ժամանակահատվածի ընթացքում: Բացի այդ, նրանք ներկայացնում են որոշ նոր բացահայտումներ, որոնք պետք է կատարվեն, երբ արժեզրկված ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հիմնված է իրական արժեքի վրա՝ հանած օտարման ծախսերը, այդ թվում՝

- իրական արժեքի չափման վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություն, ներառյալ իրական արժեքի հիերարխիայի կիրառելի մակարդակը, և յուրաքանչյուր գնահատման մեթոդների նկարագրությունը և կատարված հիմնական ենթադրությունները,
- կիրառված զեղչման դրույթները, երբ օտարման ծախսերը հանած իրական արժեքը չափվում է կիրառելով ներկա արժեքի մեթոդը:

Փոփոխությունները կիրառվում են հետընթաց՝ համաձայն իրենց անցումային դրույթների:

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՄ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (2014)*, ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը՝ փոխարինելու ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՄ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեգրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՄ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:

Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՄ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *ՖՀՄՄ 14 Հետաձգված վճարումներ կարգավորվող սակագներով իրականացվող գործունեության գծով*
- *ՖՀՄՄ 11 (փոփոխություն) Համատեղ գործողություններում շահերի ձեռքբերման հաշվառում*
- *(ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 38 փոփոխություն) Անորտիզացիայի և մաշվածության ընդունելի մեթոդների պարզաբանում*
- *(ՀՀՄՄ 19 փոփոխություն) Հատուցումների սահմանված նախագիծ. Աշխատակիցների վճարներ*
- *ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ 2010-2012թթ.*
- *ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ 2011-2013թթ.*

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ մնանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված

գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Անորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հողվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2014թ. դեկտեմբերի 31	2013թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	474.97	405.64
ՀՀ դրամ/1 եվրո	577.47	559.54
ՀՀ դրամ/1 ՌՈՒԲ	8.15	12.44

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան

անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտային գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից գուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից

զնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված զնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների մախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների զնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ:

Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Համաձայն հեջի արդյունավետության, ածանցյալների իրական արժեքի փոփոխությունները, որոնք նախատեսված են որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ, ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում և ներառվում են սեփական կապիտալի դրամական միջոցների հոսքերի հեջի պահուստում: Հեջավորման փոխհարաբերության ցանկացած անարդյունավետություն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Այն ժամանակ երբ հեջավորված հոդվածը ազդում է շահույթի կամ վնասի վրա, ցանկացած օգուտ կամ վնաս, որը նախկինում ճանաչվել է այլ համապարփակ եկամուտում, սեփական կապիտալից դասակարգվում է շահույթում կամ վնասում և ներկայացվում է, որպես վերադասակարգման ճշգրտում, այլ համապարփակ եկամուտում: Այնուամենայնիվ, եթե ոչ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում է որպես հեջավորված գործարքի արդյունք, նախկինում այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտը կամ վնասները ներառվում են հեջավորված հոդվածի նախնական չափման մեջ:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն

զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, գուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝

փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեքից մնացած ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեքից մնացած ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեքից մնացած ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեքից մնացած անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեքից մնացած է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարմանների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքից մնացած գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեքից մնացած կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեքից մնացած կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն

ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետզման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզման

պայանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Չուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	2014		2013	
	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	50	2	30	3.3
Համակարգիչային տեխնիկա	3	33,33	3	33,33
Կապի և հաղորդակցման միջոցներ	5	20	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	7	20	7	20
Բանկոմատներ	10	10	10	10
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար

Ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշված օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 3-20 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.16 Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը գրանցում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 29):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը

կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխառվածությունների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխառվածությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխառվածությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 27 ծանոթագրությունը:

Բանկի ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	17,645,652	15,423,407
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	744,265	630,156
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	126,281	44,584
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեզրկած տոկոսներ	800,666	730,822
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	19,316,864	16,828,969
Հաճախորդների հաշիվներ	8,504,548	8,106,806
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	1,142,623	736,307
Կառավարության վարկեր	144,622	368,632
Ռեպո գործառնություններ	60,419	103,293
Փոխառություններ	2,155,651	1,905,745
Այլ տոկոսային ծախսեր	18,079	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	12,025,942	11,220,783

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Դրամարկղային գործառնություններ	991,500	905,847
Վճարային քարտերով գործառնություններ	217,349	237,505
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	16,455	39,615
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	133,279	87,674
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	97,176	84,338
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	1,455,759	1,354,979
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	54,257	80,922
Վճարային քարտերով գործառնություններ	171,516	169,737
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	13,014	15,633
Բորսայական ծառայություններ	10,333	4,118
Այլ ծախսեր	38,313	1,521
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	287,433	271,931

8 Ջուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ/(վնաս)	1,152,637	1,272,318
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտ	(406,486)	-
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	746,151	1,272,318

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	826,476	1,050,565
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ	790,847	-
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ օգուտ	10,069	-
Այլ եկամուտ	18,238	17,164
Ընդամենը այլ եկամուտներ	1,645,630	1,067,729

10 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներից (ծանոթագրություն 16)	4,103,318	685,665
Այլ ակտիվներ (ծանոթագրություն 20)	3,315	332,270
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	4,106,633	1,017,935

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	3,269,189	3,749,148
Անձնակազմի ուսուցման և այլ ծախսեր	3,522	2,044
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	3,272,711	3,751,192

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	266,970	275,774
Գովազդի ծախսեր	186,863	150,419
Գործուղման ծախսեր	15,344	10,996
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	126,442	131,548
Վարձակալության գծով ծախսեր	768,363	824,776
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	300,399	321,635
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	60,467	45,517
Անվտանգության գծով ծախսեր	113,827	118,986
Ներկայացուցչական ծախսեր	37,773	68,805
Գրասենյակային ծախսեր	80,476	53,561
Վճարված տուգանքներ	1,740	746
Թարմկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ վնաս	-	23,716
Ավանդների ապահովագրություն	175,151	161,271
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	-	31,619
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	35,200	34,026
Ինկասացիոն ծառայություններ	71,807	24,640
Հիմնական միջոցների արժեզրկումից կորուստներ	15,763	120,003
Բռնագանձված գրավների արժեզրկումից և իրացումից կորուստներ	30,643	273,475
Այլ ծախսեր	106,741	177,469
Ընդամենը այլ ծախսեր	2,393,969	2,848,982

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2013
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	128,422	-
Հետաձգված հարկ	(34,341)	410,929
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	94,081	410,929

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2013թ.՝ 20%)։ ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև։ Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով։

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)		Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	
	2014	2013	2014	2013
Շահույթ մինչև հարկումը	626,556	894,519		
Շահութահարկ 20% դրույքաչափով	125,311	178,904	20	20
Չհարկվող եկամուտ	(22,530)	-	(4)	-
Այլ հարկվող եկամուտ	21,073	99,488	3	11
Չնվազեցվող ծախսեր	49,113	126,213	8	14
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտ	81,297	-	13	-
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություն	(160,183)	6,324	(26)	1
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	94,081	410,929	14	46

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	56,306	7,082	-	63,388
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	20,480	-	115,452	135,932
Փոխանցվող հարկային վնաս	145,221	(145,221)	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	222,007	(138,139)	115,452	199,320
Պայմանական պարտավորություններ	(24,913)	4,248	-	(20,665)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(8,450)	90	-	(8,360)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(972,483)	165,739	-	(806,744)
Հիմնական միջոցներ	(91,793)	2,403	-	(89,390)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,097,639)	172,480	-	(925,159)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(875,632)	34,341	115,452	(725,839)

Հազար ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	43,808	12,498	-	56,306
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթեր	158,554	292	(138,366)	20,480
Փոխանցվող հարկային վճար	-	145,221	-	145,221
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	202,362	158,011	(138,366)	222,007
Պայմանական պարտավորություններ	(21,357)	(3,556)	-	(24,913)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(7,980)	(470)	-	(8,450)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(404,018)	(568,465)	-	(972,483)
Հիմնական միջոցներ	(105,774)	3,551	10,430	(91,793)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(539,129)	(568,940)	10,430	(1,097,639)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(336,767)	(410,929)	(127,936)	(875,632)

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	6,775,432	8,814,349
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	23,802,559	9,025,569
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	3,458,393	3,278,200
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	34,036,384	21,118,118

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 20%-ի չափով: Այդ միջոցները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 15,084,982 հազար դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,957,471 հազար դրամ 4% և 12% համապատասխանաբար): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,435,946 հազար դրամ գումարով (70%) հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկերում, (2013թ. երկու բանկերում՝ 2,666,069 հազար դրամ (81%)):

2014թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկային պարտավորությունների մարում գրավի սեփականության իրավունքի փոխանցման միջոցով 658,906 հազար դրամ գումարով (2013թ.՝ 1,978,943 հազար դրամ):

15 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկերում ավանդներ	-	330,490
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններում	722,221	616,507
Դեպոզիտներ միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	160,000	310,000
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	882,221	1,256,997

Դեպոզիտներ գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	120,321,417	117,879,239
Օվերդրաֆտներ	3,155,094	1,396,638
	123,476,511	119,275,877
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(4,516,117)	(2,480,618)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	118,960,394	116,795,259

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 4,044,558 հազար դրամ (2013թ.՝ 5,318,397 հազար դրամ):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 14.41%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 12.76%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 11.85%, Ռուբլով վարկերի համար 13.91%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 21.43%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 13.84%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 11.67%, (2013թ.՝ իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 21.6%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 15.71%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 15.37%, Ռուբլով վարկերի համար՝ 18.72% , ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 23.05%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 15.9%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 16.22%):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 21,823,052 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 18%-ը) ընդհանուր գումարով, տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2013թ՝ 25,178,363 հազար դրամ կամ 21.11%՝ տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 1,306,000 հազար դրամ (2013թ՝ 2,577,490 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Արդյունաբերություն	12,282,590	12,458,143
Գյուղատնտեսություն	778,610	770,002
Շինարարություն	4,773,010	4,950,361
Տրանսպորտ	4,210,254	3,683,759
Առևտուր	25,346,631	27,231,673
Սպասարկում	8,196,147	10,433,890
Սպառողական	44,456,163	37,330,268
Հիփոթեքային	16,169,952	13,906,498
Այլ	7,263,154	8,511,283
	123,476,511	119,275,877
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(4,516,117)	(2,480,618)
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	118,960,394	116,795,259

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ										2014
	Արդյունա-բերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Տրանսպորտ	Առևտուր	Սպասարկում	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1 դրությամբ	433,052	42,062	99,007	53,670	904,801	337,715	283,710	105,689	220,912	2,480,618
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	490,291	(37,926)	(13,580)	338,081	1,714,008	605,690	1,357,734	(242,256)	(108,724)	4,103,318
Դուրսգրում	(169,232)	(3,761)	(83,381)	(73,634)	(1,846,069)	(88,663)	(1,380,380)	(85,547)	(54,882)	(3,785,549)
Վերադարձ	258,747	7,411	45,684	92,548	307,046	147,115	421,326	422,527	15,326	1,717,730
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,012,858	7,786	47,730	410,665	1,079,786	1,001,857	682,390	200,413	72,632	4,516,117
Անհատական արժեզրկում	904,297	-	-	398,866	856,743	982,763	244,401	39,493	-	3,426,563
Խմբային արժեզրկում	108,561	7,786	47,730	11,799	223,043	19,094	437,989	160,920	72,632	1,089,554
	1,012,858	7,786	47,730	410,665	1,079,786	1,001,857	682,390	200,413	72,632	4,516,117
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զնախատված արժեզրկման պահուստներով գտելը)	1,426,499	-	-	3,030,347	3,042,363	6,286,720	657,261	77,966	-	14,521,156

Հազար ՀՀ դրամ									2013	
	Արդյունա- բերություն	Գյուղատնտե- սություն	Շինարար- ություն	Տրանս- պորտ	Առևտուր	Սպասար- կում	Սպառող- ական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1 դրությամբ	1,093,836	5,224	42,274	303,723	293,768	77,178	219,502	131,014	100,990	2,267,509
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(570,459)	62,013	103,373	(279,691)	580,700	260,130	301,526	(50,419)	278,492	685,665
Դուրսգրում	(163,543)	(25,658)	(58,784)	(89,727)	(467,774)	(33,517)	(933,566)	(253,729)	(233,814)	(2,260,112)
Վերադարձ	73,218	483	12,144	119,365	498,107	33,924	696,248	278,823	75,244	1,787,556
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>433,052</u>	<u>42,062</u>	<u>99,007</u>	<u>53,670</u>	<u>904,801</u>	<u>337,715</u>	<u>283,710</u>	<u>105,689</u>	<u>220,912</u>	<u>2,480,618</u>
Անհատական արժեզրկում	313,330			35,803	651,023	245,012			143,661	1,388,829
Խմբային արժեզրկում	119,722	42,062	99,007	17,867	253,778	92,703	283,710	105,689	77,251	1,091,789
	<u>433,052</u>	<u>42,062</u>	<u>99,007</u>	<u>53,670</u>	<u>904,801</u>	<u>337,715</u>	<u>283,710</u>	<u>105,689</u>	<u>220,912</u>	<u>2,480,618</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>485,924</u>			<u>114,283</u>	<u>1,853,911</u>	<u>2,352,819</u>			<u>786,041</u>	<u>5,592,978</u>

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պետական ձեռնարկություններ	685,906	2,399,504
Մասնավոր ձեռնարկություններ	49,998,452	52,417,734
Ֆիզիկական անձիք	61,496,082	51,906,440
Անհատ ձեռնարկատերեր	11,296,071	12,552,199
	123,476,511	119,275,877
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(4,516,117)	(2,480,618)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	118,960,394	116,795,259

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիփոթեքային	16,169,952	13,906,498
Սպառողական	40,827,021	32,722,646
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	2,581,885	2,627,749
Առևտրային	1,047,257	1,980,041
Այլ	869,967	669,506
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	61,496,082	51,906,440

Ինչպես նշված է 29 ծանոթագրությունում, 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների զնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելի ժամկետային վերլուծությունը բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում: Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժույթային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 32 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 28 ծանոթագրությունում:

17 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	12,690	12,690
Պետական պարտատոմսեր	19,233	5,405,654
Ընդամենը ներդրումներ	31,923	5,418,344

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ.

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014		2013	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
Պետական պարտատոմսեր	8.4-14.23%	2015-2028	8.62-10.84%	2014-2028

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 4,984,447 հազար դրամով իրական արժեքով (2013թ.՝ ոչինչ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 6 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 25):

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով նվազեցված արժեզրկման կորուստներով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

18 Հիմնական միջոցներ

	Յոդ և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգ չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքա-վորում և այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ԿԱՍ ՎԵՐԱԳՆԱԴԱՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ						
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,729,931	377,570	831,259	278,815	1,946,915	6,164,490
Ավելացում	134,286	1,561	123,645	81,047	180,618	521,157
Օտարում		(4,734)	(11,577)	-	(31,547)	(47,858)
Հիմնական միջոցների վերազնահատում	(52,148)	-	-	-	-	(52,148)
Հիմնական միջոցների վերազնահատման ճշտում	(211,901)	-	-	-	-	(211,901)
Վերախմբավորում	-	-	157	-	(157)	-
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,600,168	374,397	943,484	359,862	2,095,829	6,373,740
Ավելացում	800,232	13,429	142,929	1,927	326,341	1,284,858
Օտարում	-	(2,609)	(65,547)	(64,608)	(35,213)	(167,977)
Վերախմբավորում	-	-	76	-	(76)	-
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,400,400	385,217	1,020,942	297,181	2,386,881	7,490,621
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՍԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ						
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	127,512	75,972	479,868	78,263	968,828	1,730,443
Հատկացումներ	92,820	11,076	136,889	37,235	191,217	469,237
Օտարում	-	(4,734)	(11,532)	-	(14,331)	(30,597)
Հիմնական միջոցների վերազնահատման ճշտում	(211,901)	-	-	-	-	(211,901)
Արժեզրկումից կորուստներ	120,003	-	-	-	-	120,003
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	128,434	82,314	605,225	115,498	1,145,714	2,077,185
Հատկացումներ	56,879	7,652	70,273	40,552	201,865	377,221
Օտարում	-	(2,609)	(38,609)	(37,345)	(27,678)	(106,241)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	185,313	87,357	636,889	118,705	1,319,901	2,348,165
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՄՅԻՆ ԱՐԺԵՔ						
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,215,087	297,860	384,053	178,476	1,066,980	5,142,456
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,471,734	292,083	338,259	244,364	950,115	4,296,555
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,602,419	301,598	351,391	200,552	978,087	4,434,047

Ակտիվների վերազնահատում

Շենքերի վերազնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից 2013թ. դեկտեմբերին՝ կիրառելով համեմատական վաճառքների մեթոդը, որի արդյունքում առաջացել է վերազնահատումից հաշվեկշռային արժեքի գուտ նվազում 52,148 հազար դրամ գումարով և արժեզրկում 120,003 հազար դրամ գումարով: Շենքերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր՝ 2,897,446 հազար դրամ (2013թ՝ 2,144,483 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 889,394 հազար դրամ (2013թ.՝ 818,262 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 349,895 հազար դրամ, այդ թվում 17,830 հազ. դրամ՝ շենքեր (2013թ՝ 472,046 հազար դրամ, այդ թվում 150,470 հազ. դրամ՝ շենքեր):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում ներդրումներ կատարելու նպատակով, (2013թ.՝ ոչինչ):

19 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	284,233	263,200	100,433	647,866
Ավելացում	449,972	78,028	-	528,000
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	734,205	341,228	100,433	1,175,866
Ավելացում	188,606	194,044	-	382,650
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	922,811	535,272	100,433	1,558,516
ԱՍՈՐՏԻՉԱՑԻԱ				
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	42,581	89,919	50,517	183,017
Մասհանումներ	20,636	22,818	4,179	47,633
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63,217	112,737	54,696	230,650
Մասհանումներ	49,869	20,827	2,388	73,084
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	113,086	133,564	57,084	303,734
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՅԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	809,725	401,708	43,349	1,254,782
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	670,988	228,491	45,737	945,216
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	241,652	173,281	49,916	464,849

Պայմանագրային պարտավորություններ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումների գծով:

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների:

2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտոնագրերում ներառված է 478,253 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վճարային քարտերով գործառնությունների քլիրինգային գործընթացի իրականացման համար համապատասխան ծրագրերի արտոնագիրը (2013թ՝ 488,041 հազար դրամ):

20 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	670,145	430,940
Ստացվելիք գումարներ	34,714	50,004
Այլ ակտիվներ	287,514	221,934
	992,373	702,878
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(9,844)	(6,529)
	982,529	696,349
Բռնագանձված ակտիվներ	3,409,764	2,377,987
Այլ կանխավճարված հարկեր	27,143	-
Նյութեր	107,306	105,309
Թանկարժեք մետաղներ	56,935	64,972
Ընդամենը այլ ակտիվներ	4,583,677	3,244,617

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող բռնագանձված գրավները իրենցից ներկայացնում են անշարժ գույք: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,090
Տարվա ծախս	332,270
Դուրս գրում	(333,459)
Վերադարձ	4,628
	6,529
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,315
Տարվա ծախս	3,315
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,844

21 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	982,086	9,694
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	51,871	58,072
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	25,314,479	699,001
Ռեպո համաձայնագրերով վարկեր	4,855,326	-
Ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	1,359,504	541,340
Այլ	4,263	3,882
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	32,567,529	1,311,989

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.89% (2013թ.՝ 8.5%) և 6,49% ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար (2013թ.՝ ոչինչ):

Ֆինանսական կազմակերպություններից ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ: Վարկերն ունեն հաստատուն և փոփոխական տոկոսադրույքներ:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2013թ.՝ ոչինչ):

22 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԴՅ կառավարություն		
Վարկեր	877,594	3,648,327
	877,594	3,648,327
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	9,283,847	7,758,995
Ժամկետային ավանդներ	5,780,854	6,826,377
	15,064,701	14,585,372
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	5,195,852	7,024,351
Ժամկետային ավանդներ	80,931,682	79,860,473
	86,127,534	86,884,824
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	102,069,829	105,118,523

ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են վարկեր ստացված Գյուղատնտեսության Զարգացման Միջազգային Հիմնադրամի «Գյուղական Տարածքների Տնտեսական զարգացման ծրագրի իրականացմանն աջակցելու նպատակով» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորման ծրագրի» շրջանակներում իրականացվող ֆինանսավորման նպատակով: Վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կառավարությունից ստացված ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.75%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար՝ 4.06% (2013թ.՝ ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.19%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար՝ 4.05%):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների գծով 6,494,537 հազար դրամ գումարով (2013թ. 8,503,505 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող տաս հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 14,614,719 հազար դրամ (2013թ. 14,749,046 հազար դրամ) կամ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարի 14% (2013թ. 15%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2013: ոչինչ):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 12.88%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 9.05%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 3.56%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.64%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 7.49%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 5.01%, (2013թ.՝ իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.03%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 9.87%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6.69%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով

պարտավորությունների համար 13.6%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 8.04%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6.3%):

23 Փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստորադաս փոխառություն ոչ ֆին. կազմակերպություններից	7,126,893	4,057,734
Ստորադաս փոխառություն ԿԲ-ից	1,874,145	2,810,448
Այլ փոխառություն	4,340,000	17,900,579
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	13,341,038	24,768,761

Ստորադաս փոխառությունը տրված է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից 2010 թ-ի ապրիլի 6-ին, որի մարման ժամկետը սահմանված է 2015 թ-ի ապրիլի 6-ը: Տոկոսադրույքը կազմում է 7.5%:

Ընթացիկ տարում Բանկը ներգրավել է ստորադաս երկարաժամկետ փոխառություն և կարճաժամկետ վերականգնվող փոխառություն Բանկի հետ կապակցված Կազմակերպությունից (տես ծանոթագրություն 28):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2013: ոչինչ):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներգրաված փոխառությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 10.25% (2013: 9.97%):

24 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	121,323	85,102
Վճարվելիք գումարներ շահաբաժինների գծով	384,120	47,621
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	222,472	213,475
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	727,915	346,198
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	300,630	290,236
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	43,143	28,092
Ստացված կանխավճարներ	45,774	-
	389,547	318,328
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,117,462	664,526

25 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2014	2013	2014	2013
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ (ծանոթ. 17, 21)	4,984,447	-	4,855,326	-
	4,984,447	-	4,855,326	-

26 Սեփական կապիտալ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 13,100,700 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 10,000 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը՝ 989,970 դրամ անվանական արժեքով և 10 արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը՝ 320,100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014		2013	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
Ռիպատոնսո Հոլդինգս Լիմիթեդ	13,100,700	100	13,100,700	100
	13,100,700	100	13,100,700	100

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում: Արտոնյալ բաժնետոմսերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք միայն Բանկի վերակազմակերպման կամ լուծարման և կանոնադրության մեջ արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի իրավունքները սահմանափակող որոշումների իրականացման հարցերում և ունեն երաշխավորված տարեկան շահաբաժին:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված շահաբաժինների գումարը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 384,120 հազար դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 340,456 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

27 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի

որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31 դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	4,935,703	6,285,302
Տրամադրված երաշխիքներ	1,772,728	1,820,658
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	6,708,431	8,105,960

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք սպազա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	692,809	741,277
1-5 տարի	2,072,266	553,584
5 տարուց ավելի	409,314	-
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	3,174,389	1,294,861

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք սպազա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարները աճել են գլխամասի տարածքի վարձակալության ժամկետի երկարաձգման հետևանքով:

Կապիտալ բնույթի պարտավորություններ

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 18, 19 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Բանի դեռ Բանկը չի

նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի բաժնետեր հանդիսացող ընկերությունը վերահսկվում է ՌԳ գործարարներ Գ. Չաքարյանի և Գ. Պիսկովի կողմից՝ հավասարաչափ բաժնեմասերով:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
<i>Համախորհրդների տրված վարկեր և փոխառություններ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	299,140	521,614	302,250	135,380
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	20,423	252,733	5,747	880,083
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(72,601)	(195,638)	(8,857)	(493,849)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	246,962	578,709	299,140	521,614
Արժեզրկումից պահուստ	(2,470)	(5,787)	(2,991)	(5,216)
Դեկտեմբերի 31 դրությամբ	244,492	572,922	296,149	516,398
<i>Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	235,656	-	1,573,161	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	135,671,503	-	228,382,874	-
Տարվա ընթացքում մարված	(135,366,921)	-	(229,720,379)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	540,238	-	235,656	-
Պարտավորություններ				
<i>Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	314,612	-	380,142	-
Տարվա ընթացքում ստացված	7,222,032	-	8,656,586	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(6,646,109)	-	(8,722,116)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	890,535	-	314,612	-

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	491,016	719,840	81,292	2,293,861
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	88,628,735	6,778,086	281,328,674	10,071,663
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(88,757,737)	(6,873,700)	(280,918,950)	(11,645,684)
Ղեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	362,014	624,226	491,016	719,840
Փոխառություններ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	21,951,228	-	-	-
Տարվա ընթացքում ստացված փոխառություններ	47,351,479	-	65,718,166	-
Տարվա ընթացքում վճարված փոխառություններ	(57,835,814)	-	(43,766,938)	-
Ղեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,466,893	-	21,951,228	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	110,380	63,554	6,440	48,406
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	2,018,181	45,187	1,786,481	130,217
Վարկային կորուստների ծախս/(հակադարձում)	(522)	571	(32)	3,862
Գործառնական վարձակալության գծով վճարված գումարներ	312,000	-	376,800	-
Ապահովագրության գծով վճարներ	84,685	-	38,997	-

Բանկի հետ կապված անձանց տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից 15 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 12-21%:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	611,649	786,483
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	611,649	786,483

29 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, շենքերը, այնպես էլ ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, մասնավորապես հիմնական միջոցների և բռնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի ղեկավարության կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Բանկի ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում է հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Բանկի ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված)։

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող)։

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ)։

29.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	34,036,384	-	34,036,384	34,036,384
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	882,221	-	882,221	882,221
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	118,960,394	-	118,960,394	118,960,394
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	32,567,529	-	32,567,529	32,567,529
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	102,069,829	-	102,069,829	102,069,829
Փոխառություններ	-	13,341,038	-	13,341,038	13,341,038
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	727,915	-	727,915	727,915

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	21,118,118	-	21,118,118	21,118,118
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,256,997	-	1,256,997	1,256,997
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	116,795,259	-	116,795,259	116,795,259
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,311,989	-	1,311,989	1,311,989
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	105,118,523	-	105,118,523	105,118,523
Փոխառություններ	-	24,768,761	-	24,768,761	24,768,761
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	346,198	-	346,198	346,198

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 9% մինչև 24% տարեկան:

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Փոխառություններ

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով:

29.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Չցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	5,003,680	-	5,003,680
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԸ	-	5,003,680	-	5,003,680

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Չցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	5,405,654	-	5,405,654
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	-	5,405,654	-	5,405,654

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող բաժնեմասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող բաժնեմասային արժեթղթերում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 17-ը:

29.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի հիերարխիա

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
<i>Շենքեր</i>	-	-	3,277,254	3,277,254
<i>Բռնագանձված գույք</i>			3,409,764	3,409,764
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	-	-	6,687,018	6,687,018
ՁՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	6,687,018	6,687,018

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
<i>Շենքեր</i>	-	-	2,477,022	2,477,022
<i>Բռնագանձված գույք</i>			2,377,987	2,377,987
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	-	-	4,855,009	4,855,009
ՁՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	4,855,009	4,855,009

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբից մինչև վերջ կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Հիմնական միջոցներ	Բռնագանձված ակտիվներ	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,477,022	2,377,987	4,855,009
Առք	800,232	1,131,061	1,931,293
Վաճառք	-	(99,284)	(99,284)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,277,254	3,409,764	6,687,018
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	3,277,254	3,409,764	6,687,018

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Հիմնական միջոցներ	Բռնագանձված ակտիվներ	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,726,788	1,116,588	3,843,376
Ֆինանսական արդյունքում ճանաչված արժեզրկումից վնաս	(120,003)	(242,742)	(362,745)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	(211,901)	-	(211,901)
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված վնաս	(52,148)	-	(52,148)
Առք	134,286	1,978,943	2,113,229
Վաճառք	-	(474,802)	(474,802)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,477,022	2,377,987	4,855,009
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	2,477,022	2,377,987	4,855,009

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են տնօրենների խորհրդի և վերստուգիչ հանձնաժողովի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է կիրառելով համեմատական մոտեցումը, որն արտացոլում է նմանատիպ գույքի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հոդվածի հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

30 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չհաշվանցված գումարներ

	Համախառն պարտավորություններ	Համախառն ակտիվներ, հաշվանցում	Ներկայացված գուտարժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ	Գրավադրված դրամական գրավ	Զուտ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր (Ծանոթ. 25)	(4,855,326)	-	(4,855,326)	4,984,447	-	129,121
	(4,855,326)	-	(4,855,326)	4,984,447	-	129,121

31 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 32.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	34,036,384	-	-	34,036,384	-	-	-	34,036,384
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	722,221	-	-	722,221	-	160,000	160,000	882,221
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	10,757,731	5,665,360	28,658,077	45,081,168	62,568,199	11,311,027	73,879,226	118,960,394
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	19,233	-	19,233	-	12,690	12,690	31,923
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	207,839	-	207,839	3,972,281	804,327	4,776,608	4,984,447
	45,516,336	5,892,432	28,658,077	80,066,845	66,540,480	12,288,044	78,828,524	158,895,369
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,784,971	5,494,405	11,535,685	26,815,061	4,891,199	861,269	5,752,468	32,567,529
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	28,850,543	25,072,995	43,093,975	97,017,513	2,648,285	2,404,031	5,052,316	102,069,829
Փոխառություններ	9,159	4,037,704	2,169,625	6,216,488	4,749,700	2,374,850	7,124,550	13,341,038
Այլ պարտավորություններ	505,443	-	222,472	727,915	-	-	-	727,915
	39,150,116	34,605,104	57,021,757	130,776,977	12,289,184	5,640,150	17,929,334	148,706,311
Զուտ դիրք	6,366,220	(28,712,672)	(28,363,680)	(50,710,132)	54,251,296	6,647,894	60,899,190	10,189,058
Կուտակված ճեղքվածք	6,366,220	(22,346,452)	(50,710,132)		3,541,164	10,189,058		

Հազար ՀՀ դրամ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	
							Ընդամենը	
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,118,118	-	-	21,118,118	-	-	-	21,118,118
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	616,507	-	330,490	946,997	-	310,000	310,000	1,256,997
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	13,214,987	18,443,103	25,287,194	56,945,284	45,991,905	13,858,070	59,849,975	116,795,259
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	43,618	205,673	249,291	4,152,278	1,016,775	5,169,053	5,418,344
	<u>34,949,612</u>	<u>18,486,721</u>	<u>25,823,357</u>	<u>79,259,690</u>	<u>50,144,183</u>	<u>15,184,845</u>	<u>65,329,028</u>	<u>144,588,718</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	150,269	342,696	155,740	648,705	224,517	438,767	663,284	1,311,989
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,673,957	27,652,152	49,677,975	104,004,084	1,038,262	76,177	1,114,439	105,118,523
Փոխառություններ	9,209	17,900,579	1,334	17,911,122	6,857,639	-	6,857,639	24,768,761
Այլ պարտավորություններ	346,198	-	-	346,198	-	-	-	346,198
	<u>27,179,633</u>	<u>45,895,427</u>	<u>49,835,049</u>	<u>122,910,109</u>	<u>8,120,418</u>	<u>514,944</u>	<u>8,635,362</u>	<u>131,545,471</u>
Զուտ Դիրք	<u>7,769,979</u>	<u>(27,408,706)</u>	<u>(24,011,692)</u>	<u>(43,650,419)</u>	<u>42,023,765</u>	<u>14,669,901</u>	<u>56,693,666</u>	<u>13,043,247</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>7,769,979</u>	<u>(19,638,727)</u>	<u>(43,650,419)</u>		<u>(1,626,654)</u>	<u>13,043,247</u>		

32 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների և տնտեսության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Բանկի Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացների ներդրման և վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարման տնօրինություն

Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի գործընթացների իրականացման և կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքագրումը:

Բանկի Ֆինանսական տնօրինություն

Բանկի ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, բաժնետոմսերի արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

32.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

32.1.1 Աշխարհագրական սեզմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեզմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,599,081	2,864,402	572,901	34,036,384
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	231,246	650,975	-	882,221
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	116,445,317	-	2,515,077	118,960,394
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	31,923	-	-	31,923
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	4,984,447	-	-	4,984,447
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	152,292,014	3,515,377	3,087,978	158,895,369
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	138,683,779	3,580,312	2,324,627	144,588,718

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Տրանսպորտ	Առևտուր	Սպասարկում	Սպառողական	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	34,036,384	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34,036,384
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	882,221	-	-	-	-	-	-	-	-	-	882,221
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	11,269,732	770,824	4,725,280	3,799,589	24,266,845	7,194,290	43,773,773	15,969,539	7,190,522	118,960,394
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	31,923	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31,923
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	4,984,447	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,984,447
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,934,975	11,269,732	770,824	4,725,280	3,799,589	24,266,845	7,194,290	43,773,773	15,969,539	7,190,522	158,895,369
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,793,459	11,739,290	770,145	5,004,116	3,683,173	25,947,360	9,384,733	37,645,679	13,991,638	8,629,125	144,588,718

32.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների պարտքային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են եռամսյակային կտրվածքով Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով պարտքային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զապողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զապելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զապման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Ֆիզիկական անձանց շարժական գույք,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցները, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեղթերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, պարտքային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	74,410,239	80,680,096
Շարժական գույք	2,876,351	4,234,573
Շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքներ	658,866	1,023,981
Երաշխավորություններ	11,126,497	7,904,284
Դրամական միջոցներ	3,022,890	5,516,603
Կենցաղային տեխնիկա	13,000,124	7,650,503
Առանց ապահովվածության	18,381,544	12,265,837
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	123,476,511	119,275,877

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

32.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկան խատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ

տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Հարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ.	2013թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Արդյունաբերություն	1%	1%
Գյուղատնտեսություն	1%	3%
Շինարարություն	1%	2%
Տրանսպորտ	1%	1%
Առևտուր	1%	-
Սպասարկում	1%	1%
Սպառողական	1%	1%
Հիփոթեքային	1%	1%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	-	-	-	66,178	66,178
Գյուղատնտեսություն	-	-	-	-	-
Շինարարություն	-	-	-	162,000	162,000
Տրանսպորտ և կապ	-	-	-	-	-
Առևտուր	714,087	-	-	-	714,087
Սպասարկում	-	-	-	82,891	82,891
Սպառողական	4,130	865	-	2,938	7,933
Հիփոթեքային	-	-	-	-	-
Այլ	-	-	-	-	-
Ընդամենը	718,217	865	-	314,007	1,033,089

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	71,569	10,492	1,934	4,989,310	5,073,305
Գյուղատնտեսություն	6,166	1,100	14,240	12,888	34,394
Շինարարություն	40,261	6,480	-	131,231	177,972
Տրանսպորտ և կապ	122,698	16,905	-	2,413,081	2,552,684
Առևտուր	515,069	77,062	179,032	449,344	1,220,507
Սպասարկում	68,688	2,929,230	27,018	1,100	3,026,036
Սպառողական	312,856	239,606	60,873	395,606	1,008,941
Հիփոթեքային	176,437	335,009	72,434	132,282	716,162
Այլ	117,683	6,766	8,670	32,107	165,226
Ընդամենը	1,431,427	3,622,650	364,201	8,556,949	13,975,227

32.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

32.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի իրացման ժամկետների: Կապտիալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
 Կապտիալի զգայունություն

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	40	-	104,476	52,059	156,575
ԱՄՆ դոլար	+1	(72,576)	-	-	-	-	(72,576)
ՀՀ դրամ	(1)	-	(40)	-	(101,128)	(47,325)	(148,493)
ԱՄՆ դոլար	(1)	72,576	-	-	-	-	72,576

Հազար ՀՀ դրամ

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
 Կապտիալի զգայունություն

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+ 1	-	-	(354)	(134,083)	(67,934)	(202,371)
ՀՀ դրամ	(1)	-	-	359	139,732	75,559	215,650

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի արտարժույթի տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	(203,705)	+3	(17,371)
Եվրո	+5	15,446	+1	(477)
ԱՄՆ դոլար	(5)	203,705	(3)	17,371
Եվրո	(5)	(15,446)	(1)	477

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,462,743	16,077,671	495,970	34,036,384
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	160,000	722,221	-	882,221
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխարկություններ	41,446,323	77,403,876	110,195	118,960,394
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումներ	31,923	-	-	31,923
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	4,984,447	-	-	4,984,447
	64,085,436	94,203,768	606,165	158,895,369
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,967,114	25,598,097	2,318	32,567,529
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	40,534,497	60,882,604	652,728	102,069,829
Փոխառություններ	1,874,145	11,466,893	-	13,341,038
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	706,561	21,354	-	727,915
	50,082,317	97,968,948	655,046	148,706,311
Զուտ դիրք 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,003,119	(3,765,180)	(48,881)	10,189,058
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,936,336	3,772,095	-	6,708,431
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	59,691,781	83,974,137	922,800	144,588,718
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	43,646,459	87,045,149	853,863	131,545,471
Զուտ դիրք 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,045,322	(3,071,012)	68,937	13,043,247
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ին	3,877,347	4,228,613	-	8,105,960

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

32.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ և նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական

բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.	Աուդիտ չարված	
	2014, %	2013, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	21.76	20.12
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	266.63	249.77

Ստորև ներկայացվում է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չգեղջված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 31-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 – 3 ամիս	3 – 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,229,808	6,912,034	12,706,264	6,633,164	1,020,169	37,501,439
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	32,954,178	27,752,288	50,849,689	2,694,502	2,804,031	117,054,688
Փոխառություններ	122,071	4,281,843	2,935,042	8,169,484	2,398,599	17,907,039
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	505,443	-	222,472	-	-	727,915
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	43,811,500	38,946,165	66,713,467	17,497,150	6,222,799	173,191,081
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	5,111,559	288,730	801,809	506,333	-	6,708,431

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	151,485	356,619	184,494	363,234	659,648	1,715,480
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	27,145,744	48,362,755	54,847,306	5,327,536	1,561,460	137,244,801
Փոխառություններ	17,842	17,934,537	645,044	8,731,571	-	27,328,994
Այլ պարտավորություններ	346,198	-	-	-	-	346,198
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	27,661,269	66,653,911	55,676,844	14,422,341	2,221,108	166,635,473
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	591,744	404,343	3,673,917	1,879,857	1,556,099	8,105,960

Բանկի մոտ առկա է էական բացասական կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք մինչև մեկ տարվա կտրվածքով: Տես ծանոթագրություն 31-ը: Դա այն բանի հետևանք է, որ 2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հիմնական ֆինանսավորման աղբյուր են հանդիսանում մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ չնայած մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները էական կշիռ են կազմում, վերջին տարիներին ձևավորված փորձը ցույց է տալիս, որ նշված ավանդները հանդիսանում են կայուն և երկարատև ֆինանսավորման աղբյուր:

33 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը,

գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները և ստորադաս փոխառությունը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2014	2013
Հիմնական կապիտալ	16,208,646	16,399,848
Լրացուցիչ կապիտալ	5,792,800	5,004,527
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	22,001,446	21,404,375
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	164,928,381	157,361,223
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	13.34%	13.60%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շուկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2014թ. որոշում է կայացրել Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել՝

- 1) մինչև 2017 թվականի հունվարի 1-ը՝ 5,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ,
- 2) նոր ստեղծվող բանկերի համար՝ մինչև 2017 թվականի հունվարի 1-ը 30,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ,
- 3) 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո՝ բանկի և նոր ստեղծվող բանկերի համար՝ 30,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

Grant Thornton

www.grantthornton.am

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ արտոճարի եզրակացություն

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

31 դեկտեմբերի 2015թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասր Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երեւան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՅ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ քաժնետերերին և խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՅ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ` (այսուհետ` «Բանկ») կից ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել` ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են՝ «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Հանգամանքների լուսարանում

Մենք Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրություն 34-ի վրա: Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքից ելնելով: Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2014թ. որոշում է կայացրել բանկերի ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ: Բանկի բաժնետերերի և ղեկավարության հավաստիացմամբ նշված պահանջի իրականացումը Բանկը կապահովվի կանոնադրական կապիտալի համալրման միջոցով: Մեր կարծիքը չի ձևավորվել այս հանգամանքի առնչությամբ:

Գագիկ Գյուլբուդաղյան
Տնօրեն-բաժնետեր

Զարուհի Ղարիբյան
Աուդիտի ղեկավար

Գրանք Թորնթոն ՓԲԸ
8 ապրիլ, 2016թ.
ք. Երևան

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և մնանատիպ եկամուտներ	6	19,714,397	19,316,864
Տոկոսային և մնանատիպ ծախսեր	6	(13,431,362)	(12,025,942)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		6,283,035	7,290,922
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	1,334,902	1,455,759
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(257,701)	(287,433)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		1,077,201	1,168,326
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	677,989	746,151
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ վնաս		-	(855)
Այլ եկամուտներ	9	1,383,757	1,645,630
Արժեզրկման ծախս	10	(2,398,395)	(4,106,633)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(3,070,810)	(3,272,711)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	19	(412,952)	(377,221)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	20	(80,796)	(73,084)
Այլ ծախսեր	12	(2,912,720)	(2,393,969)
Շահույթ մինչև հարկում		546,309	626,556
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(187,828)	(94,081)
Տարվա շահույթ		358,481	532,475
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում</i>			
<i>շահույթում կամ վնասում</i>			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		45,782	-
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		(9,157)	-
		36,625	-
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են</i>			
<i>շահույթում կամ վնասում</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս		(468,167)	(578,132)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ վնաս		-	871
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		93,633	115,452
		(374,534)	(461,809)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկերից հետո		(337,909)	(461,809)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		20,572	70,666
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ	14	0.00157	-

7-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	26,012,823	34,036,384
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16	1,245,854	882,221
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	110,181,548	118,960,394
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	18	4,411,861	31,923
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	26	4,136,760	4,984,447
Հիմնական միջոցներ	19	5,165,342	5,142,456
Ոչ նյութական ակտիվներ	20	1,314,048	1,254,782
Կանխավճար շահութահարկի գծով		284,081	382,262
Այլ ակտիվներ	21	5,387,543	4,583,677
Ընդամենը՝ ակտիվներ		158,139,860	170,258,546
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	22,255,512	32,567,529
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	104,170,724	102,069,829
Փոխառություններ	24	7,511,491	13,341,038
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	731,041	725,839
Այլ պարտավորություններ	25	762,000	1,117,462
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		135,430,768	149,821,697
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	27	14,167,947	13,100,700
Էմիսիոն եկամուտ		1,387,422	-
Գլխավոր պահուստ		421,851	370,137
Այլ պահուստներ		(492,684)	(154,775)
Զբաղիչված շահույթ		7,224,556	7,120,787
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		22,709,092	20,436,849
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		158,139,860	170,258,546

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 3-ից 62 էջերում, ստորագրվել են Բանկի վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2016թ. ապրիլի 8-ին:

Վարդան ԱԹԱՅԱՆ
 Վարչության նախագահ

Գոհար ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
 Գլխավոր հաշվապահ

7-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրում- ների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնա- հատման պահուստներ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13,100,700	-	370,137	(77,377)	384,411	6,972,432	20,750,303
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	-	(384,120)	(384,120)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	-	-	-	(384,120)	(384,120)
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	532,475	532,475
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	-	(52,148)	-	(52,148)
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	-	(578,132)	-	-	(578,132)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆին. արդյունքին փոխանցված զուտ վնաս	-	-	-	871	-	-	871
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	115,452	-	-	115,452
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(461,809)	-	532,475	70,666
Հաշվեկշիռը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,100,700	-	370,137	(539,186)	384,411	7,120,787	20,436,849
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,067,247	1,387,422	-	-	-	-	2,454,669
Հատկացում պահուստին	-	-	51,714	-	-	(51,714)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	-	(202,998)	(202,998)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	1,067,247	1,387,422	51,714	-	-	(254,712)	2,251,671
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	358,481	358,481
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	-	45,782	-	45,782
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	-	(468,167)	-	-	(468,167)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	93,633	(9,157)	-	84,476
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(374,534)	36,625	358,481	20,572
Հաշվեկշիռը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,167,947	1,387,422	421,851	(913,720)	421,036	7,224,556	22,709,092

7-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	546,309	626,556
<i>Եջգրտումներ</i>		
Արժեզրկման ծախս	2,398,395	4,106,633
Բռնագանձված գույքի արժեզրկումից և իրացումից կորուստներ	223,174	30,643
Հիմնական միջոցների արժեքի վերականգնում	(103,881)	-
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	493,748	450,305
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	17,021	15,763
Ստացվելիք տոկոսներ	(2,280,884)	1,252,651
Վճարվելիք տոկոսներ	495,761	(118,376)
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ	(179,415)	(790,847)
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	1,610,228	5,573,328
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(320,892)	490,042
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	9,379,240	3,741,696
Այլ ակտիվներ	(623,137)	(713,108)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(826,458)	912,909
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1,490,851	(10,366,793)
Այլ պարտավորություններ	(62,136)	115,695
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	10,647,696	(246,231)
Վճարված շահութահարկ	31	(96,056)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	10,647,727	(342,287)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(3,938,810)	(175,093)
Հիմնական միջոցների առք	(375,118)	(1,284,858)
Հիմնական միջոցների վաճառք	71,922	45,973
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(140,062)	(382,650)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(4,382,068)	(1,796,628)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	2,454,669	-
Շահաբաժինների վճարում	(500,321)	(47,621)
Ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի ստացում/(մարում)	(9,654,080)	27,344,275
Այլ երկարաժամկետ վարկերի և փոխառությունների մարում	(6,292,311)	(14,240,248)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(13,992,043)	13,056,406
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ամ/(նվազում)	(7,726,384)	10,917,491
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	34,036,384	21,118,118
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(297,177)	2,000,775
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (Օանոթ. 15)	26,012,823	34,036,384
Էրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	17,765,762	20,569,515
Վճարված տոկոսներ	(12,935,601)	(12,144,318)

7-ից 62 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 2001թ. հոկտեմբերի 9-ին՝ որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 2001թ. հոկտեմբերի 10-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N81 արտոնագրային համարով:

2015թ. հունիսի 23-ին համաձայն Բանկի Գրանցման թիվ 0373 վկայականի «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն վերակազմավորվեց «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ՝ թողարկելով 14,500,000 հատ բաժնետոմս:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թիվ 25 մասնաճյուղերը գտնվում է Երևանում, 18 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր շրջաններում, 2 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում և մեկ ներկայացուցչություն ՌԴ Մոսկվա քաղաքում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Չարենց 12 շենք թիվ 53, թիվ 1-5:

2015թ. դեկտեմբերին «Մուդիս Ինվեսթորս Սերվիս» միջազգային գործակալությունը հաստատել է Յունիբանկի բանկային ավանդների B2/NP, բազային վարկային գնահատականի b3, կոնտրազենտի ռիսկի գնահատականի B1(cr)/NP(cr) վարկանիշները: Բոլոր վարկանիշների գծով կանխատեսումը մնացել է անփոփոխ՝ կայուն:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

2015թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար առաջին անգամ ընդունված նոր ստանդարտները կամ մեկնաբանությունները կիրառելի չեն Բանկի

համար: Այդ ժամկետից կիրառվող ստանդարտներում տեղ գտած փոփոխություններից և ոչ մեկը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն չի ունեցել:

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՄԽ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»* (2014), ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը՝ փոխարինելու *ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»*: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՄ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՄ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:

Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՄ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *ՖՀՄՄ 14 հաշիվների կանոնավոր հետաձգում*
- *Համատեղ գործողություններում տոկոսների ձեռքբերման հաշվառում*
- *Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում (ՀՀՄՄ 38 և ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)*
- *Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում սեփական կապիտալի մեթոդը (ՀՀՄՄ 27 փոփոխություններ)*
- *Ակտիվների ներդրման վաճառք ներդրողի և դրա ասոցացված կազմակերպության կամ դրա համատեղ ձեռնարկության միջև (ՀՖՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 փոփոխություններ)*
- *2012-2014թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով*
- *Ներդրումային ընկերություններ. Համախմբման բացառությունների կիրառումը (ՖՀՄՄ 10, ՖՀՄՄ 12 և ՀՀՄՄ 28 փոփոխություններ)*
- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ):*

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է: Շահաբաժիններից եկամուտը ՀՀ հարկային օրենսդրությամբ հարկման ենթակա չէ:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2015թ. դեկտեմբերի 31	2014թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	483.75	474.97
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	528.69	577.47
ՀՀ դրամ/1 ՌՈՒԲ	6.62	8.15

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացմանը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ստացիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտային գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռք բերման օրից 90 օր է, որոնք հեշտությամբ փոխարկելի են հայտնի կանխիկ գումարների, և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի դեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առ ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Համաձայն հեջի արդյունավետության, ածանցյալների իրական արժեքի փոփոխությունները, որոնք նախատեսված են որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ, ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում և ներառվում են սեփական կապիտալի դրամական միջոցների հոսքերի հեջի պահուստում: Հեջավորման փոխհարաբերության ցանկացած անարդյունավետություն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Այն ժամանակ երբ հեջավորված հոդվածը ազդում է շահույթի կամ վնասի վրա, ցանկացած օգուտ կամ վնաս, որը նախկինում ճանաչվել է այլ համապարփակ եկամուտում, սեփական կապիտալից դասակարգվում է շահույթում կամ վնասում և ներկայացվում է, որպես վերադասակարգման ճշգրտում, այլ համապարփակ եկամուտում: Այնուամենայնիվ, եթե ոչ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում է որպես հեջավորված գործարքի արդյունք, նախկինում այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտը կամ վնասները ներառվում են հեջավորված հոդվածի նախնական չափման մեջ:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և

առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալին, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից

առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, գուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ

տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (քացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ

փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Գեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաճակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է

հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով

որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Չուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը`

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	60	1.67
Համակարգիչային տեխնիկա	5	20
Կապի և հաղորդակցման միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	7	14.3
Բանկոմատներ	10	10
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս` դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում` հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն

փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշված օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 25 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

4.16 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների սպաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և

այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով վճարումների տարեկան չափը սահմանվում է 5% այդ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի նկատմամբ: Վճարումն իրականացվում է Բանկի գուտ շահույթից և/կամ դրա հաշվին ձևավորված պահուստներից:

Բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինները վճարվում են հարկված շահույթից և ՀՀ հարկային օրենսդրության համաձայն՝ հարկման ենթակա չեն:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են գուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

4.20 Սեզմենտների ներկայացում

Գործառնական սեզմենտը հանդիսանում է Բանկի բիզնես գործառնությունների բաղկացուցիչ մասը, որոնցից այն կարող է վաստակել եկամուտ և կատարել ծախսեր, ներառյալ Բանկի այլ որևէ բաղկացուցիչ մասի հետ կապված գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը: Գործառնական սեզմենտները որոշելիս Բանկի ղեկավարությունը տարանջատում է Բանկի այն կոմպոնենտները, որոնք ներառված են ծառայությունների մատուցման մեջ (բիզնես սեզմենտ) և որի համար առկա է ֆինանսական տեղեկատվություն: Բոլոր գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից՝ սեզմենտին միջոցներ հատկացնելու որոշում կայացնելու համար և գնահատելու դրա կատարումը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների շրջանակներում Բանկի աշխարհագրական սեզմենտները ներկայացված են հիմնվելով գործընկերների գտնվելու վայրի վրա՝ հիմնվելով ավելի շուտ տնտեսական ռիսկի, քան իրավաբանական ռիսկի վրա:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր

է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 30):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված մյուս ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Դեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ մասնատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 29):

Վարկերի և այլ փոխատվությունների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 28 ծանոթագրությունը:

Բանկի ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապահանջել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	17,812,124	17,645,652
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	910,778	744,265
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	39,957	126,281
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեզրկված տոկոսներ	951,323	800,666
Ֆակտորինգ	215	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	19,714,397	19,316,864
Հաճախորդների հաշիվներ	9,738,417	8,504,548
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	1,431,835	1,142,623
Կառավարության վարկեր	47,348	144,622
Ռեպո գործառնություններ	599,890	60,419
Փոխառություններ	1,613,872	2,155,651
Այլ տոկոսային ծախսեր	-	18,079
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	13,431,362	12,025,942

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Դրամարկղային գործառնություններ	892,244	991,500
Վճարային քարտերով գործառնություններ	189,909	217,349
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	45,133	16,455
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	88,545	133,279
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	119,071	97,176
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	1,334,902	1,455,759

Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	81,943	54,257
Վճարային քարտերով գործառնություններ	143,726	171,516
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	4,466	13,014
Բորսայական ծառայություններ	9,493	10,333
Այլ ծախսեր	18,073	38,313
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	257,701	287,433

8 Չուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	724,110	1,152,637
Ածանցյալ գործիքներից զուտ վնաս	(46,121)	(406,486)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	677,989	746,151

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	1,054,899	826,476
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ	179,415	790,847
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ օգուտ	-	10,069
Հիմնական միոցների արժեքի վերականգնումից օգուտ	120,003	-
Այլ եկամուտ	29,440	18,238
Ընդամենը այլ եկամուտներ	1,383,757	1,645,630

10 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին (ծանոթագրություն 17)	2,392,158	4,103,318
Այլ ակտիվներ (ծանոթագրություն 21)	6,237	3,315
Ընդամենը ակտիվների արժեզրկման ծախս	2,398,395	4,106,633

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	3,069,378	3,269,189
Անձնակազմի ուսուցման և այլ ծախսեր	1,432	3,522
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	3,070,810	3,272,711

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	271,418	266,970
Գովազդի ծախսեր	299,572	186,863
Գործուղման ծախսեր	13,906	15,344
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	127,837	126,442
Վարձակալության գծով ծախսեր	771,161	768,363
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	352,712	300,399
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	192,044	60,467
Անվտանգության գծով ծախսեր	58,654	113,827
Ներկայացուցչական ծախսեր	51,140	37,773
Գրասենյակային ծախսեր	68,407	80,476
Վճարված տուգանքներ	1,550	1,740
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ վնաս	4,592	-
Ավանդների ապահովագրություն	179,348	175,151
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	41,001	35,200
Ինկասացիոն ծառայություններ	69,336	71,807
Հիմնական միջոցների արժեզրկումից կորուստներ	16,122	-
Հիմնական միջոցների օտարումից առաջացած կորուստներ	17,021	15,763
Բռնագանձված գրավների արժեզրկումից կորուստներ	183,065	-
Բռնագանձված գրավների իրացումից կորուստներ	40,109	30,643
Այլ ծախսեր	153,725	106,741
Ընդամենը այլ ծախսեր	2,912,720	2,393,969

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	98,150	128,422
Հետաձգված հարկ	89,678	(34,341)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	187,828	94,081

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2014թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)		Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	
	2015		2014	
Շահույթ մինչև հարկումը	546,309		626,556	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	109,262	20	125,311	20
Զհարկվող եկամուտ	(24,001)	(4)	(22,530)	(4)
Այլ հարկվող եկամուտ	1,777	-	21,073	3
Չնվազեցվող ծախսեր	126,531	23	49,113	8
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտ	9,224	1	81,297	13
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություն	(34,965)	(6)	(160,183)	(26)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	187,828	34	94,081	14

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված
Այլ պարտավորություններ	63,388	(11,305)	-	52,083
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթեր	135,932	-	93,633	229,565
Այլ ակտիվներ	-	36,613	-	36,613
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	199,320	25,308	93,633	318,261
Պայմանական պարտավորություններ	(20,665)	(1,977)	-	(22,642)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(8,360)	1,330	-	(7,030)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(806,744)	(115,542)	-	(922,286)
Հիմնական միջոցներ	(89,390)	1,203	(9,157)	(97,344)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(925,159)	(114,986)	(9,157)	(1,049,302)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(725,839)	(89,678)	84,476	(731,041)

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված
Այլ պարտավորություններ	56,306	7,082	-	63,388
Վաճառքի համար նատչելի արժեթղթեր	20,480	-	115,452	135,932
Փոխանցվող հարկային վնաս	145,221	(145,221)	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	222,007	(138,139)	115,452	199,320
Պայմանական պարտավորություններ	(24,913)	4,248	-	(20,665)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(8,450)	90	-	(8,360)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(972,483)	165,739	-	(806,744)
Հիմնական միջոցներ	(91,793)	2,403	-	(89,390)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,097,639)	172,480	-	(925,159)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(875,632)	34,341	115,452	(725,839)

14 Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ

Հազար ՀՀ դրամ	2015
Տարվա շահույթ	358,481
Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններ	(202,998)
Տարվա շահույթ՝ նվազեցված արտոնյալ բաժնետոմսերի շահաբաժիններով	155,483
Շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվ (հատ)	99,163,757
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը	0.00157

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	7,147,554	6,775,432
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,849,237	23,802,559
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	3,016,032	3,458,393
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,012,823	34,036,384

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 20%-ի չափով: Այդ միջոցները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 14,289,553 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 15,084,982 հազար դրամ 2% և 12% համապատասխանաբար): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,130,517 հազար դրամ գումարով (71%) հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկերում, (2014թ. երկու բանկերում՝ 2,435,946 հազար դրամ (70%)):

2015թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկային պարտավորությունների մարում գրավի սեփականության իրավունքի փոխանցման միջոցով 408,225 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 658,906 հազար դրամ):

16 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններում	735,854	722,221
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	510,000	160,000
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,245,854	882,221

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	94,018,528	120,321,417
Օվերդրաֆտներ	20,736,215	3,155,094
	114,754,743	123,476,511
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(4,573,195)	(4,516,117)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	110,181,548	118,960,394

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 6,576,740 հազար դրամ (2014թ.՝ 4,044,558 հազար դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց չհրամով տրամադրված վարկերի համար 16.09 %, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 15.3 %, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 14.16%, ֆիզիկական անձանց՝ չհրամով տրամադրված վարկերի համար 25.46%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 17.59%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 11.92%, Ռուբլով վարկերի համար 19.49 % (2014թ.՝ իրավաբանական անձանց չհրամով տրամադրված վարկերի համար 14.41%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 12.76%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 11.85%, Ռուբլով վարկերի համար՝ 13.91% , ֆիզիկական անձանց՝ չհրամով տրամադրված վարկերի համար 21.43%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 13.84%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 11.67%):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 23,339,952 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 20%-ը) ընդհանուր գումարով, տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2014թ՝ 21,823,052 հազար դրամ կամ 18%՝ տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 1,496,852 հազար դրամ (2014թ՝ 1,306,000 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Արդյունաբերություն	9,503,504	12,282,590
Գյուղատնտեսություն	684,061	778,610
Շինարարություն	4,542,902	4,773,010
Տրանսպորտ	4,235,454	4,210,254
Առևտուր	23,902,749	25,346,631
Սպասարկում	8,888,679	8,196,147
Սպառողական	41,191,322	44,456,163
Հիփոթեքային	14,162,071	16,169,952
Այլ	7,644,001	7,263,154
	114,754,743	123,476,511
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(4,573,195)	(4,516,117)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	110,181,548	118,960,394

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի
 հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ										2015
	Արդյունա- բերություն	Գյուղատնտե- սություն	Շինարա- րություն	Տրանս- պորտ	Առևտուր	Սպասար- կում	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1 դրությամբ	1,012,858	7,786	47,730	410,665	1,079,786	1,001,857	682,390	200,413	72,632	4,516,117
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(817,497)	46,254	(156,456)	179,745	111,710	(21,885)	2,673,973	362,396	13,918	2,392,158
Դուրսգրում	(114,666)	(37,863)	(26,917)	(89,635)	(526,328)	(6,566)	(3,255,347)	(408,053)	(6,288)	(4,471,663)
Վերադարձ	185,658	4,823	221,111	3,400	583,372	94,815	845,301	197,255	848	2,136,583
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	266,353	21,000	85,468	504,175	1,248,540	1,068,221	946,317	352,011	81,110	4,573,195
Անհատական արժեզրկում	181,249	14,399	46,364	494,971	1,035,908	1,049,140	337,451	242,513	4,873	3,406,868
Խմբային արժեզրկում	85,104	6,601	39,104	9,204	212,632	19,081	608,866	109,498	76,237	1,166,327
	266,353	21,000	85,468	504,175	1,248,540	1,068,221	946,317	352,011	81,110	4,573,195
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	993,073	23,999	632,471	3,315,050	2,639,554	6,980,571	600,288	3,212,230	20,303	18,417,539

Հազար ՀՀ դրամ										2014
	Արդյունա- բերություն	Գյուղատնտե- սություն	Շինարա- րություն	Տրանս- պորտ	Առևտուր	Սպասար- կում	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1 դրությամբ	433,052	42,062	99,007	53,670	904,801	337,715	283,710	105,689	220,912	2,480,618
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	490,291	(37,926)	(13,580)	338,081	1,714,008	605,690	1,357,734	(242,256)	(108,724)	4,103,318
Դուրսգրում	(169,232)	(3,761)	(83,381)	(73,634)	(1,846,069)	(88,663)	(1,380,380)	(85,547)	(54,882)	(3,785,549)
Վերադարձ	258,747	7,411	45,684	92,548	307,046	147,115	421,326	422,527	15,326	1,717,730
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,012,858	7,786	47,730	410,665	1,079,786	1,001,857	682,390	200,413	72,632	4,516,117
Անհատական արժեզրկում	904,297	-	-	398,866	856,743	982,763	244,401	39,493	-	3,426,563
Խմբային արժեզրկում	108,561	7,786	47,730	11,799	223,043	19,094	437,989	160,920	72,632	1,089,554
	1,012,858	7,786	47,730	410,665	1,079,786	1,001,857	682,390	200,413	72,632	4,516,117
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	1,426,499	-	-	3,030,347	3,042,363	6,286,720	657,261	77,966	-	14,521,156

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պետական ձեռնարկություններ	323,190	685,906
Մասնավոր ձեռնարկություններ	47,031,132	49,998,452
Ֆիզիկական անձիք	56,288,029	61,496,082
Անհատ ձեռնարկատերեր	11,112,392	11,296,071
	114,754,743	123,476,511
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(4,573,195)	(4,516,117)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	110,181,548	118,960,394

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիփոթեքային	14,162,071	16,169,952
Սպառողական	39,886,245	40,827,021
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	1,305,077	3,629,142
Այլ	934,636	869,967
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	56,288,029	61,496,082

Ինչպես նշված է 30 ծանոթագրությունում, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը նոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ այլ ռիսկերը բացահայտված են 33 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 29 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 32 ծանոթագրությունում:

18 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	12,690	12,690
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	4,177,724	19,233
Ոչ-պետական պարտատոմսեր	221,447	-
Ընդամենը ներդրումներ	4,411,861	31,923

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ.

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6.23-14.10%	2015-2028	8.4-14.23%	2015-2028

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 4,136,760 հազար դրամով իրական արժեքով (2014թ.՝ 4,984,447 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 6 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 26):

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով նվազեցված արժեգրկման կորուստներով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

19 Հիմնական միջոցներ

	Հող և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգ չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում և այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՍՎՋՐԱԿԱՆ ԿԱՄ ՎԵՐԱԳՆԱԴԱՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ						
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,600,168	374,397	943,484	359,862	2,095,829	6,373,740
Ավելացում	800,232	13,429	142,929	1,927	326,341	1,284,858
Օտարում	-	(2,609)	(65,547)	(64,608)	(35,213)	(167,977)
Վերախմբավորում	-	-	76	-	(76)	-
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,400,400	385,217	1,020,942	297,181	2,386,881	7,490,621
Ավելացում	50,010	25,598	71,625	2,198	225,687	375,118
Օտարում	-	(5,753)	(36,697)	(119,852)	(80,699)	(243,001)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	149,663	-	-	-	-	149,663
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(233,719)	-	-	-	-	(233,719)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,366,354	405,062	1,055,870	179,527	2,531,869	7,538,682
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ						
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	128,434	82,314	605,225	115,498	1,145,714	2,077,185
Հատկացումներ	56,879	7,652	70,273	40,552	201,865	377,221
Օտարում	-	(2,609)	(38,609)	(37,345)	(27,678)	(106,241)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	185,313	87,357	636,889	118,705	1,319,901	2,348,165
Հատկացումներ	57,955	10,715	95,413	32,006	216,863	412,952
Օտարում	-	(5,753)	(36,097)	(69,968)	(42,240)	(154,058)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(233,719)	-	-	-	-	(233,719)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,549	92,319	696,205	80,743	1,494,524	2,373,340
ՀԱՇՎԵԿՆՈՒՄՅՈՒՆ ԱՐԺԵՔ						
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,356,805	312,743	359,665	98,784	1,037,345	5,165,342
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,215,087	297,860	384,053	178,476	1,066,980	5,142,456
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,471,734	292,083	338,259	244,364	950,115	4,296,555

Ակտիվների վերագնահատում

Հողի և շենքերի վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից 2015թ դեկտեմբերին՝ կիրառելով համեմատական վաճառքների մեթոդը, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատումից հաշվեկշռային արժեքի զուտ աճ 149,663 հազար դրամ գումարով: Հողի և շենքերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Եթե հողը և շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր՝ 3,192,114 հազար դրամ (2014թ՝ 2,897,446 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 1,036,034 հազար դրամ (2014թ.՝ 889,394 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների զուտարը կազմում է 466,468 հազար դրամ, այդ թվում 17,830 հազ. դրամ՝ շենքեր (2014թ՝ 349,895 հազար դրամ, այդ թվում 150,470 հազ. դրամ՝ շենքեր):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում ներդրումներ կատարելու նպատակով, (2014թ.՝ նույնպես):

20 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	734,205	341,228	100,433	1,175,866
Ավելացում	188,606	194,044	-	382,650
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	922,811	535,272	100,433	1,558,516
Ավելացում	8,027	132,035	-	140,062
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	930,838	667,307	100,433	1,698,578
ԱՍՈՐՏԻՉԱՑԻԱ				
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	63,217	112,737	54,696	230,650
Մասհանումներ	49,869	20,827	2,388	73,084
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	113,086	133,564	57,084	303,734
Մասհանումներ	58,510	19,898	2,388	80,796
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	171,596	153,462	59,472	384,530
ՀԱՇՎԵԿՇՐԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	759,242	513,845	40,961	1,314,048
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	809,725	401,708	43,349	1,254,782
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	670,988	228,491	45,737	945,216

Պայմանագրային պարտավորություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումների գծով:

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների:

2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտոնագրերում ներառված է 580,189 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վճարային քարտերով գործառնությունների քլիրինգային գործընթացի իրականացման համար համապատասխան ծրագրերի արտոնագիրը (2014թ՝ 647,905 հազար դրամ):

21 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	1,264,949	670,145
Ստացվելիք գումարներ	39,996	34,714
Այլ ակտիվներ	343,092	287,514
	1,648,037	992,373
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(16,081)	(9,844)
	1,631,956	982,529
Բռնագանձված ակտիվներ	3,601,921	3,409,764
Այլ կանխավճարված հարկեր	1,565	27,143
Նյութեր	99,758	107,306
Թանկարժեք մետաղներ	52,343	56,935
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	3,755,587	3,601,148
Ընդամենը այլ ակտիվներ	5,387,543	4,583,677

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող բռնագանձված գրավները իրենցից ներկայացնում են անշարժ գույք: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

2015թ. ընթացքում Բանկը ճանաչել է բռնագանձված ակտիվների արժեզրկում 183,065 հազար դրամ գումարի չափով, որը պայմանավորված է անշարժ գույքի շուկայական արժեքների նվազումով:

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,529
Տարվա ծախս	3,315
	9,844
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,844
Տարվա ծախս	6,237
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,081

22 Պարտավորությունների ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	84,849	982,086
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	47,836	51,871
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	17,117,304	25,314,479
Ռեպո համաձայնագրերով վարկեր	4,002,028	4,855,326
Ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	1,003,495	1,359,504
Այլ	-	4,263
Ընդամենը պարտավորությունների ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22,255,512	32,567,529

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.79% (2014թ.՝ 9.89%) և 6.8% ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար (2014թ.՝ 6.49%):

Ֆինանսական կազմակերպություններից ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ: Վարկերն ունեն հաստատուն և փոփոխական տոկոսադրույքներ:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ. ՝ ոչինչ):

23 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ կառավարություն		
Վարկեր	551,740	877,594
Այլ	7,959	-
	559,699	877,594
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	6,536,569	9,283,847
Ժամկետային ավանդներ	6,997,688	5,780,854
	13,534,257	15,064,701
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	5,614,865	5,195,852
Ժամկետային ավանդներ	84,461,903	80,931,682
	90,076,768	86,127,534
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	104,170,724	102,069,829

ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են վարկեր ստացված Գյուղատնտեսության Ջարգացման Միջազգային Հիմնադրամի «Գյուղական Տարածքների Տնտեսական զարգացման ծրագրի իրականացմանն աջակցելու նպատակով» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորման ծրագրի» շրջանակներում իրականացվող ֆինանսավորման նպատակով: Վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կառավարությունից ստացված ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.15%, ԱՄՆ դոլարով

վարկերի համար՝ 4.06% (2014թ.՝ ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.75%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար՝ 4.06%):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների գծով 7,011,401 հազար դրամ գումարով (2014թ. 6,494,537 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող տաս հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 8,724,848 հազար դրամ (2014թ. 14,614,719 հազար դրամ) կամ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարի 9.5% (2014թ. 14%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014: ոչինչ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.59%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 8.85%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 7.56%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 17.33%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 7.66%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6.6%, (2014թ.՝ իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 12.88%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 9.05%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 3.56%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.64%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 7.49%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 5.01%):

24 Փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստորադաս փոխառություն ոչ ֆինանսական կազմակերպություններից	5,273,785	7,126,893
Ստորադաս փոխառություն ԿԲ-ից	-	1,874,145
Այլ փոխառություն	2,237,706	4,340,000
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	7,511,491	13,341,038

Ստորադաս փոխառությունը տրված է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից 2010 թ-ի ապրիլի 6-ին, որը մարվել է 2015 թ-ի ապրիլի 6-ին: Տոկոսադրույքը կազմում էր 7.5%:

Ընթացիկ տարում Բանկը ներգրավել է ստորադաս երկարաժամկետ փոխառություն և կարճաժամկետ վերականգնվող փոխառություն Բանկի հետ կապակցված Կազմակերպությունից (տես ծանոթագրություն 29):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014: ոչինչ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներգրաված փոխառությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 10.28% (2014: 10.25%):

25 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Վճարվելիք գումարներ	114,587
Վճարվելիք գումարներ շահաբաժինների գծով	86,797	384,120
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	155,135	222,472
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	356,519	727,915
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	304,350	300,630
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	41,596	43,143
Ստացված կանխավճարներ	59,535	45,774
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	405,481	389,547
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	762,000	1,117,462

26 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2015	2014	2015	2014
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ (ծանոթ. 18, 22)	4,136,760	4,984,447	4,002,028	4,855,326
	4,136,760	4,984,447	4,002,028	4,855,326

27 Սեփական կապիտալ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 14,167,947 հազար դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 109,669,471 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100 դրամ անվանական արժեքով և 32,010,000 արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100 դրամ անվանական արժեքով:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
Ռիպատոնոտ Հոլդինգս Լիմիթեդ	-	-	13,100,700	100
Գլոբերի Հոլդինգ ԷլԹիԴի	13,100,700	92	-	-
Առուլվա Էնթերփրայզիս Լիմիթեդ	509,395	4	-	-
Ամիքսոն Բիզնես ԷլԹիԴի	350,000	2	-	-
Այլ	207,852	2	-	-
	14,167,947	100	13,100,700	100

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

2015թ. Բանկը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 2,454,669 հազար դրամ հազար դրամ գումարով, որից էմիսիոն եկամուտը կազմել է 1,387,422 հազար դրամ: Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է բաժնետերերի կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը ՀՀ դրամով:

Բանկի լրացուցիչ Թողարկված բաժնետոմսերի ամբողջությամբ տեղաբաշխման ժամկետ է սահմանվել մինչև 2016թ. դեկտեմբերի 31-ը:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում: Արտոնյալ բաժնետոմսերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք միայն Բանկի վերակազմակերպման կամ լուծարման և կանոնադրության մեջ արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի իրավունքները սահմանափակող որոշումների իրականացման հարցերում և ունեն երաշխավորված տարեկան շահաբաժին:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված շահաբաժինների գումարը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 202,998 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ` 384,120 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների` ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

28 Պայմանական պարտավորություններ *Իրավական և հարկային պարտավորություններ*

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Դեկլարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31 դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	3,468,061	4,935,703
Տրամադրված երաշխիքներ	1,612,800	1,772,728
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	5,080,861	6,708,431

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	662,481	692,809
1-5 տարի	1,844,972	2,072,266
5 տարուց ավելի	73,395	409,314
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	2,580,848	3,174,389

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարները աճել են գլխամասի տարածքի վարձակալության ժամկետի երկարաձգման հետևանքով:

Կապիտալ բնույթի պարտավորություններ

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 19, 20 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

29 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող են համարվում Ռ-Դ գործարարներ Գ. Ջաքարյանը և Գ. Պիսկովը՝ հավասարաչափ բաժնեմասերով:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Վկտիվներ				
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	246,962	578,709	299,140	521,614
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	2,477	215,676	20,423	252,733
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(9,988)	(585,867)	(72,601)	(195,638)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	239,451	208,518	246,962	578,709
Արժեզրկումից պահուստ	(2,395)	(2,085)	(2,470)	(5,787)
Դեկտեմբերի 31 դրությամբ	237,056	206,433	244,492	572,922
<i>Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	540,238	-	235,656	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	83,418,690	-	135,671,503	-
Տարվա ընթացքում մարված	(83,392,197)	-	(135,366,921)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	566,731	-	540,238	-
Պարտավորություններ				
<i>Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	890,535	-	314,612	-
Տարվա ընթացքում ստացված	7,623,634	-	7,222,032	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(7,639,996)	-	(6,646,109)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	874,173	-	890,535	-
<i>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	362,014	624,226	491,016	719,840
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	31,543,725	2,052,752	88,628,735	6,778,086
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(31,234,208)	(2,484,822)	(88,757,737)	(6,873,700)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	671,531	192,156	362,014	624,226

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Փոխառություններ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	11,466,893	-	21,951,228	-
Տարվա ընթացքում ստացված փոխառություններ	33,042,171	-	47,351,479	-
Տարվա ընթացքում վճարված փոխառություններ	(36,997,573)	-	(57,835,814)	-
Ղեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,511,491	-	11,466,893	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական աղբյուրների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային և ճանապարհ եկամուտներ	37,373	21,109	110,380	63,554
Տոկոսային և ճանապարհ ծախսեր	(2,071,004)	(48,983)	(2,018,181)	(45,187)
Վարկային կորուստների ծախս/(հակադարձում)	(75)	(3,702)	(522)	571
Գործառնական վարձակալության գծով վճարված գումարներ	(312,000)	-	312,000	-
Ապահովագրության գծով վճարներ	(41,923)	-	84,685	-

Բանկի հետ կապված անձանց տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից 15 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 12-21%:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	631,517	611,649
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	631,517	611,649

30 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, հողը և շենքերը, այնպես էլ ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, մասնավորապես հիմնական միջոցների և բռնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի ղեկավարության կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Բանկի ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում է հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Բանկի ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին

համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

30.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	26,012,823	-	26,012,823	26,012,823
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,245,854	-	1,245,854	1,245,854
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	110,181,548	-	110,181,548	110,181,548
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	22,255,512	-	22,255,512	22,255,512
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	104,170,724	-	104,170,724	104,170,724
Փոխառություններ	-	7,511,491	-	7,511,491	7,511,491
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	356,519	-	356,519	356,519

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	34,036,384	-	34,036,384	34,036,384
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	882,221	-	882,221	882,221
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	118,960,394	-	118,960,394	118,960,394
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	32,567,529	-	32,567,529	32,567,529
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	102,069,829	-	102,069,829	102,069,829
Փոխառություններ	-	13,341,038	-	13,341,038	13,341,038
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	727,915	-	727,915	727,915

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 9% մինչև 24% տարեկան:

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Փոխառություններ

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով:

30.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Չցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	8,535,931	-	8,535,931
ԸՆԴԱՄԵՆՆՐ	-	8,535,931	-	8,535,931

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Չցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	5,003,680	-	5,003,680
ԸՆԴԱՄԵՆՆՐ	-	5,003,680	-	5,003,680

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող բաժնեմասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող բաժնեմասային արժեթղթերում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 18-ը:

30.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի հիերարխիա

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
<i>Հող և շենքեր</i>	-	-	3,366,354	3,366,354
ԸՆԴԱՄԵՆՆՐ ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	-	-	3,366,354	3,366,354
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	3,366,354	3,366,354

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
<i>Հող և շենքեր</i>	-	-	3,400,400	3,400,400
ԸՆԴԱՄԵՆՆՐ ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	-	-	3,400,400	3,400,400
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	3,400,400	3,400,400

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբից մինչև վերջ կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,400,400	3,400,400
Ֆինանսական արդյունքում ճանաչված արժեզրկումից զուտ օգուտ	103,881	103,881
Հիմնական միջոցների վերագնահատման ճշտում	(233,719)	(233,719)
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ	45,782	45,782
Առք	50,010	50,010
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,366,354	3,366,354
ՉՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	3,366,354	3,366,354

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,600,168	2,600,168
Առք	800,232	800,232
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,400,400	3,400,400
ՉՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	3,400,400	3,400,400

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են տնօրենների խորհրդի և վերստուգիչ հանձնաժողովի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է կիրառելով համեմատական մոտեցումը, որն արտացոլում է նմանատիպ գույքի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հոդին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

31 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Չհաշվանցված գումարներ					
	Համախառն պարտավորություններ	Համախառն ակտիվներ, հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ	Գրավադրված դրամական գրավ	Զուտ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր (Ծանոթ. 26)	(4,002,028)	-	(4,002,028)	4,136,760	-	134,732
	<u>(4,002,028)</u>	<u>-</u>	<u>(4,002,028)</u>	<u>4,136,760</u>	<u>-</u>	<u>134,732</u>

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Չհաշվանցված գումարներ					
	Համախառն պարտավորություններ	Համախառն ակտիվներ, հաշվանցում	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ	Գրավադրված դրամական գրավ	Զուտ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր (Ծանոթ. 26)	(4,855,326)	-	(4,855,326)	4,984,447	-	129,121
	<u>(4,855,326)</u>	<u>-</u>	<u>(4,855,326)</u>	<u>4,984,447</u>	<u>-</u>	<u>129,121</u>

32 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 33.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,012,823	-	-	26,012,823	-	-	-	26,012,823
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	735,854	-	-	735,854	-	510,000	510,000	1,245,854
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	17,333,604	17,623,158	21,570,598	56,527,360	44,080,251	9,573,937	53,654,188	110,181,548
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումներ	-	4,984	-	4,984	4,406,877	-	4,406,877	4,411,861
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	136,988	-	-	136,988	3,999,772	-	3,999,772	4,136,760
	<u>44,219,269</u>	<u>17,628,142</u>	<u>21,570,598</u>	<u>83,418,009</u>	<u>52,486,900</u>	<u>10,083,937</u>	<u>62,570,837</u>	<u>145,988,846</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	368,574	12,974,322	5,264,701	18,607,597	2,635,713	1,012,202	3,647,915	22,255,512
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,103,737	47,112,604	44,344,798	103,561,139	360,788	248,797	609,585	104,170,724
Փոխառություններ	1,334	-	-	1,334	2,352,488	5,157,669	7,510,157	7,511,491
Այլ պարտավորություններ	87,639	268,880	-	356,519	-	-	-	356,519
	<u>12,561,284</u>	<u>60,355,806</u>	<u>49,609,499</u>	<u>122,526,589</u>	<u>5,348,989</u>	<u>6,418,668</u>	<u>11,767,657</u>	<u>134,294,246</u>
Զուտ Դիրք	<u>31,657,985</u>	<u>(42,727,664)</u>	<u>(28,038,901)</u>	<u>(39,108,580)</u>	<u>47,137,911</u>	<u>3,665,269</u>	<u>50,803,180</u>	<u>11,694,600</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>31,657,985</u>	<u>(11,069,679)</u>	<u>(39,108,580)</u>		<u>8,029,331</u>	<u>11,694,600</u>		

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	34,036,384	-	-	34,036,384	-	-	-	34,036,384
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	722,221	-	-	722,221	-	160,000	160,000	882,221
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	10,757,731	5,665,360	28,658,077	45,081,168	62,568,199	11,311,027	73,879,226	118,960,394
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	19,233	-	19,233	-	12,690	12,690	31,923
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	207,839	-	207,839	3,972,281	804,327	4,776,608	4,984,447
	<u>45,516,336</u>	<u>5,892,432</u>	<u>28,658,077</u>	<u>80,066,845</u>	<u>66,540,480</u>	<u>12,288,044</u>	<u>78,828,524</u>	<u>158,895,369</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,784,971	5,494,405	11,535,685	26,815,061	4,891,199	861,269	5,752,468	32,567,529
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	28,850,543	25,072,995	43,093,975	97,017,513	2,648,285	2,404,031	5,052,316	102,069,829
Փոխառություններ	9,159	4,037,704	2,169,625	6,216,488	4,749,700	2,374,850	7,124,550	13,341,038
Այլ պարտավորություններ	505,443	-	222,472	727,915	-	-	-	727,915
	<u>39,150,116</u>	<u>34,605,104</u>	<u>57,021,757</u>	<u>130,776,977</u>	<u>12,289,184</u>	<u>5,640,150</u>	<u>17,929,334</u>	<u>148,706,311</u>
Զուտ Դիրք	<u>6,366,220</u>	<u>(28,712,672)</u>	<u>(28,363,680)</u>	<u>(50,710,132)</u>	<u>54,251,296</u>	<u>6,647,894</u>	<u>60,899,190</u>	<u>10,189,058</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>6,366,220</u>	<u>(22,346,452)</u>	<u>(50,710,132)</u>		<u>3,541,164</u>	<u>10,189,058</u>		

33 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների և տնտեսության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Բանկի Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացների ներդրման և վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարման տնօրինություն

Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի գործընթացների իրականացման և կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքագրումը:

Բանկի Ֆինանսական տնօրինություն

Բանկի ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան հավանական քվադրո դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, բաժնետոմսերի արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

33.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

33.1.1 Աշխարհագրական սեզմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեզմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,310,254	1,982,075	720,494	26,012,823
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	582,563	663,291	-	1,245,854
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	108,071,176	-	2,110,372	110,181,548
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	4,411,861	-	-	4,411,861
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	4,136,760	-	-	4,136,760
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	140,512,614	2,645,366	2,830,866	145,988,846
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	152,292,014	3,515,377	3,087,978	158,895,369

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Տրանսպորտ	Առևտուր	Սպասարկում	Սպառողական	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Ղրանական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,012,823	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26,012,823
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,245,854	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,245,854
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	9,237,151	663,061	4,457,434	3,731,279	22,654,209	7,820,458	40,245,005	13,810,060	7,562,891	110,181,548
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	4,411,861	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,411,861
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	4,136,760	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,136,760
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,807,298	9,237,151	663,061	4,457,434	3,731,279	22,654,209	7,820,458	40,245,005	13,810,060	7,562,891	145,988,846
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,934,975	11,269,732	770,824	4,725,280	3,799,589	24,266,845	7,194,290	43,773,773	15,969,539	7,190,522	158,895,369

33.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների պարտքային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են եռամսյակային կտրվածքով Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով պարտքային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Ֆիզիկական անձանց շարժական գույք,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցները, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, պարտքային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	71,796,633	74,410,239
Շարժական գույք	1,482,968	2,876,351
Շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքներ	277,432	658,866
Երաշխավորություններ	6,313,192	11,126,497
Դրամական միջոցներ	3,514,323	3,022,890
Կենցաղային տեխնիկա	14,083,535	13,000,124
Առանց ապահովվածության	17,286,660	18,381,544
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	114,754,743	123,476,511

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

33.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հատվածները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ

տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Հարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ.		2014թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ			
Արդյունաբերություն	1%		1%
Գյուղատնտեսություն	1%		1%
Շինարարություն	1%		1%
Տրանսպորտ	1%		1%
Առևտուր	1%		1%
Սպասարկում	1%		1%
Սպառողական	1.5%		1%
Հիփոթեքային	1%		1%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	65,076	4,071	-	633,708	702,855
Գյուղատնտեսություն	4,497	-	-	52,808	57,305
Շինարարություն	5,661	-	-	60,322	65,983
Տրանսպորտ և կապ	25,451	9,178	20,840	-	55,469
Առևտուր	159,746	140,002	140,264	1,393,896	1,833,908
Սպասարկում	58,628	6,906	21,791	264,183	351,508
Սպառողական	717,100	303,368	244,112	1,735,896	3,000,476
Հիփոթեքային	196,509	128,105	59,053	617,449	1,001,116
Այլ	3,532	-	-	14,368	17,900
Ընդամենը	1,236,200	591,630	486,060	4,772,630	7,086,520

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	-	-	-	66,178	66,178
Գյուղատնտեսություն	-	-	-	-	-
Շինարարություն	-	-	-	162,000	162,000
Տրանսպորտ և կապ	-	-	-	-	-
Առևտուր	714,087	-	-	-	714,087
Սպասարկում	-	-	-	82,891	82,891
Սպառողական	4,130	865	-	2,938	7,933
Հիփոթեքային	-	-	-	-	-
Այլ	-	-	-	-	-
Ընդամենը	<u>718,217</u>	<u>865</u>	<u>-</u>	<u>314,007</u>	<u>1,033,089</u>

33.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

33.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի իրացման ժամկետների: Կապտիալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների

վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Արտարժույթ	Կապտիալի զգայունություն						
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	-	-	152,505	-	152,505
ԱՄՆ դոլար	+1	(37,239)	-	-	73,113	-	35,874
ՀՀ դրամ	(1)	-	-	-	(146,126)	-	(146,126)
ԱՄՆ դոլար	(1)	37,239	-	-	(69,744)	-	(32,505)

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Արտարժույթ	Կապտիալի զգայունություն						
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	40	-	104,476	52,059	156,575
ԱՄՆ դոլար	+1	(72,576)	-	-	-	-	(72,576)
ՀՀ դրամ	(1)	-	(40)	-	(101,128)	(47,325)	(148,493)
ԱՄՆ դոլար	(1)	72,576	-	-	-	-	72,576

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	(164,207)	+5	(203,705)
Եվրո	+5	(603)	+5	15,446
ԱՄՆ դոլար	(5)	164,207	(5)	203,705
Եվրո	(5)	603	(5)	(15,446)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,566,706	8,656,970	789,147	26,012,823
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	510,000	735,854	-	1,245,854
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	44,265,383	65,910,489	5,676	110,181,548
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	2,533,921	1,877,940	-	4,411,861
Հետզմաման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	4,136,760	-	-	4,136,760
	68,012,770	77,181,253	794,823	145,988,846
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,185,436	13,068,273	1,803	22,255,512
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	43,534,814	59,805,004	830,906	104,170,724
Փոխառություններ	100	7,511,391	-	7,511,491
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	306,108	48,739	1,672	356,519
	53,026,458	80,433,407	834,381	134,294,246
Զուտ դիրք 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,986,312	(3,252,154)	(39,558)	11,694,600
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին	3,899,778	1,181,083	-	5,080,861
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	64,085,436	94,203,768	606,165	158,895,369
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	50,082,317	97,968,948	655,046	148,706,311
Զուտ դիրք 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,003,119	(3,765,180)	(48,881)	10,189,058
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,936,336	3,772,095	-	6,708,431

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

33.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ: Այս ռիսկի գաղման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	Սուդիտ չարված	
	2015, %	2014, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	21.53	21.76
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	272.06	266.63

Ստորև ներկայացվում է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չգեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 32-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 – 3 ամիս	3 – 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	371,538	13,187,599	5,661,357	3,689,998	1,518,303	24,428,795
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,203,220	47,887,058	47,685,844	541,182	273,677	108,590,981
Փոխառություններ	75,420	197,563	679,121	3,763,981	5,776,589	10,492,674
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	87,639	268,880	-	-	-	356,519
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	12,737,817	61,541,100	54,026,322	7,995,161	7,568,569	143,868,969
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	400,342	451,204	1,885,538	2,343,777	-	5,080,861

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 – 3 ամիս	3 – 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,229,808	6,912,034	12,706,264	6,633,164	1,020,169	37,501,439
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	32,954,178	27,752,288	50,849,689	2,694,502	2,804,031	117,054,688
Փոխառություններ	122,071	4,281,843	2,935,042	8,169,484	2,398,599	17,907,039
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	505,443	-	222,472	-	-	727,915
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	43,811,500	38,946,165	66,713,467	17,497,150	6,222,799	173,191,081
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	5,111,559	288,730	801,809	506,333	-	6,708,431

Բանկի մոտ առկա է էական բացասական կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք մինչև մեկ տարվա կտրվածքով: Տես ծանոթագրություն 32-ը: Դ-ա այն բանի հետևանք է, որ 2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հիմնական ֆինանսավորման աղբյուր են հանդիսանում մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ չնայած մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները էական կշիռ են կազմում, վերջին տարիներին ձևավորված փորձը ցույց է տալիս, որ նշված ավանդները հանդիսանում են կայուն և երկարատև ֆինանսավորման աղբյուր:

34 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազեյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները և ստորադաս փոխառությունը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2015	2014
Հիմնական կապիտալ	14,507,633	16,208,646
Լրացուցիչ կապիտալ	3,490,367	5,792,800
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	17,998,000	22,001,446
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	148,375,927	164,928,381
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	12.13%	13.34%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շուկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2015թ. որոշում է կայացրել 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

Բանկն իր հեռանկարային զարգացման ծրագրով նախատեսել է բաժնետոմսերի լրացուցիչ թողարկում 2016թ. ապրիլ, հուլիս և հոկտեմբեր ամսիներին համապատասխանաբար 5.2 մլրդ դրամ, 2.8 մլրդ դրամ և 4 մլրդ դրամ ծավալներով:

35 Վերլուծություն ըստ սեզոնների

Բանկի գործառնությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեզոնն ըստ ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզոններ» ստանդարտի պահանջների:

Արտաքին հաճախորդներից ստացվող եկամտի մեծ մասը վերաբերում է Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներին: Բանկը չունի առանձին հաճախորդ, որից ստանում է իր հասույթի 10%-ը կամ ավելին:

Բանկի ոչ ընթացիկ ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում:

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական արդյունքների մասին

« 31 » ՄԱՐՏ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53.

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Հաշվետու ժամանակա-շրջան 01.01.16_31.03.16	Նախորդ ժամանակաշրջան 01.01.15_31.03.15
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	4,772,118	4,888,803
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(3,329,570)	(3,328,698)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		1,442,548	1,560,105
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	859,491	387,133
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(70,601)	(60,387)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		788,890	326,746
Եկամուտ շահարաժիններից			
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	113,193	230,616
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	262,382	208,575
Գործառնական եկամուտներ		2,607,013	2,326,042
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(833,965)	(137,375)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(746,014)	(784,910)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(744,159)	(712,921)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս	10		
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը		282,875	690,836
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(71,008)	(126,740)
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո		211,867	564,096
Սեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	12		
Սեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նուսրացված շահույթ	12		
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ			
Այլ քվում			
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս			
Չվերահսկվող բաժնեմաս			

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.04.2016թ.

ԿՏ

(Handwritten signature)

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
« 31 » ՄԱՐՏ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53,
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան 01.01.16_31.03.16	Նախորդ ժամանակաշրջան 01.01.15_31.03.15
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		
Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահաշվարկից		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	142,700	(303,044)
Դրամական հոսքերի հեջավորում		
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ		
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ	(28,540)	60,609
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	114,160	(242,435)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք	326,027	321,661
Այդ թվում՝		
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		
Չվերահսկվող բաժնեմաս		

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.04.2016թ.

ԿՏ

(Handwritten signature)

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ֆինանսական վիճակի մասին

« 31 » ՄԱՐՏ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53.

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակա-շրջանի վերջի դրությամբ 31.03.2016	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված/չստուգված) 31.12.2015
1	Ակտիվներ			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	29,167,693	23,586,661
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ		60,100	52,343
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	4,524,455	3,751,886
1.4	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ			
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	15		
1.6	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	16	114,600,648	110,215,915
1.7	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17	8,619,737	8,548,621
1.8	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	18		
1.9	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կառուցվածքային կապիտալում	19		
1.10	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
1.11	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	6,868,087	6,479,390
1.12	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21, 3		
1.12	Այլ ակտիվներ	22	5,817,118	5,877,232
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		169,657,838	158,512,048
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	20,154,317	22,241,123
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	124,727,331	111,767,619
2.3	Բանկի կողմից բողոքված արժեթղթեր	25		
2.4	Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	26		
2.5	Վարվելիք գումարներ	27		
2.6	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	28, 3	751,914	838,832
2.7	Պահուստներ	34		
2.8	Այլ պարտավորություններ	29	853,317	820,644
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		146,486,879	135,668,218
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	30	14,167,948	14,167,947
3.2	Էմիսիոն եկամուտ	31	1,387,421	1,387,422
3.3	Պահուստներ՝		43,327	(70,833)
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		421,851	421,851
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ	32	(378,524)	(492,684)
3.4	Չբաշխված շահույթ (վնաս)	33	7,572,263	7,359,294
3.5	Կապիտալի այլ տարրեր	32		
	Մալի կազմակերպությանը պատկանող կապիտալ			
	Փոքրամասնության բաժնեմաս			
	Ընդամենը՝ կապիտալ		23,170,959	22,843,830
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		169,657,838	158,512,048

Ստորագրող: *[Signature]*
 ՀԱՅԿԲԱՆԿ ԲԲԸ
 ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.04.2016թ.

ԿՏ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին

« 31 » ՄԱՐՏ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Մեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա ցուցանիշներում	Կամուրջի համար մուտքի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	Դրամական հոսքերի հեջավորում	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Գրաշուկած շահույթ/վնաս	Միջանկյալ շահութաբաժիններ	Ընթացիկ	Չվերահսկվող բաժնեմաս	Ընթացիկ կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Հետ գնված կապիտալ	Զուտ գումարներ											
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)														
1. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի -2015-թ. (ստուգված/չստուգված)	13,100,700		13,100,700		370,136		(558,531)		384,410	7,861,818				21,230,920
1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը														-
2. Վերահաշվարկված մնացորդը														-
3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														-
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին														-
4. Համապարփակ եկամուտ														-
5. Շահութաբաժիններ										(384,120)				(384,120)
6. Մեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														-
6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ամանցյալ գործիքների աճ/նվազում														-
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝							(242,435)			564,096				321,661
7.1. Մասհամուններ գլխավոր պահուստին														-
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում														-
7.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում														-
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ կյուրական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														-
7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր							(242,435)			564,096				321,661
8. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում առ 31 մարտ 2015 թ. (ստուգված/չստուգված)	13,100,700	-	13,100,700	-	370,136	-	(800,966)	-	384,410	8,041,794	-	-	-	21,168,461

Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)														
9. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2016 թ. (ստուգված/չստուգված)	14,167,947	-	14,167,947	1,387,422	421,851	-	(913,720)	-	421,036	7,360,396	-	-	-	22,844,932
9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը														
10. Վերահաշվարկված մնացորդը														
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ քաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														-
11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին			-											-
12. Այլ համապարփակ եկամուտ														-
13. Ընդհանուր բաժնեմասեր														-
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														-
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների աճ/նվազում														-
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝							114,160			211,867				326,027
15.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին														-
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում														-
15.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում														-
15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														-
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր							114,160			211,867				326,027
16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում առ 31 մարտ 2016թ.	14,167,947	-	14,167,947	1,387,422	421,851	-	(799,560)	-	421,036	7,572,263	-	-	-	23,170,959

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.04.2016թ.

ԿՏ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ

« 31 » ՄԱՐՏ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություն	Նախորդ ժամանակաշրջանի 31.03.2015	Հաշվետու ժամանակաշրջանի 31.03.2016
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		x	x
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		1,745,402	1,699,485
Ստացված տոկոսներ		4,325,796	4,255,602
Վճարված տոկոսներ		(2,835,894)	(3,297,866)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ		416,291	848,542
Վճարված կոմիսիոն գումարներ		(60,387)	(70,601)
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)		187,991	291,528
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնականություններից օգուտ/(վնաս)		172,618	167,783
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		590,858	526,153
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ		(764,694)	(732,254)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր		(287,177)	(289,402)
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից		6,147,474	8,719,251
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		6,470,622	(4,947,163)
այդ թվում՝			
վարկերի և փոխատվությունների նվազում/ (ավելացում)		6,576,246	(5,321,966)
առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում (ավելացում)		(137,946)	(130,840)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում/ (ավելացում)			
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)		32,322	505,643
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		(323,148)	13,666,414
այդ թվում՝			
հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)		(339,261)	13,924,802
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)		16,113	(83,560)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը		7,892,876	10,418,736
Վճարված շահութահարկ			
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		7,892,876	10,418,736
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		x	x
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)			
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)			
Այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)			
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)		(8,115)	(9,039)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(180,558)	(258,941)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում		45,159	330,716
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		49,198	(2,429,265)
Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(94,316)	(2,366,529)
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		x	x
Վճարված շահաբաժիններ			
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(1,400,594)	
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(4,319,391)	(3,940,689)
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(700,242)	235,451
Բանկի կողմից բողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)			
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում			
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)			
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից			
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		(6,420,227)	(3,705,238)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		-574,750	18,828
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ան/(նվազում)		803,583	4,365,797
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	13_2	34,195,220	26,081,494
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	13_2	34,998,803	30,447,291

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.04.2016թ.

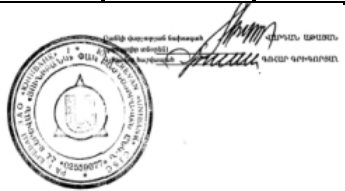

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Ֆինանսական արդյունքների մասին
« 30 » ՀՈՒՆԻՍ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53.
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակա-շրջան 01.04.16_30.06.16	Հաշվետու ժամանակա-շրջան 01.01.16_30.06.16	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակա-շրջան (ստուգված) 01.04.15_30.06.15	Նախորդ ժամանակաշրջան 01.01.15_30.06.15 (ստուգված)
Տոկոսային և մնամատիայ եկամուտներ	3	4,382,222	9,154,340	4,593,893	9,482,696
Տոկոսային և մնամատիայ ծախսեր	3	(3,171,237)	(6,500,807)	(3,512,768)	(6,841,466)
Զուտ տոկոսային և մնամատիայ եկամուտ		1,210,985	2,653,533	1,081,125	2,641,230
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	991,971	1,851,462	489,941	877,074
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(69,508)	(140,109)	(69,031)	(129,418)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		922,463	1,711,353	420,911	747,656
Եկամուտ շահաբաժիններից					
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	123,358	236,551	154,561	385,177
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	230,747	493,129	203,440	412,015
Գործառնական եկամուտներ		2,487,553	5,094,566	1,860,037	4,186,078
Զուտ մասհամուժներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(429,688)	(1,263,653)	(91,761)	(229,136)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(777,092)	(1,523,106)	(777,223)	(1,562,133)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(852,439)	(1,596,598)	(760,985)	(1,473,906)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս	10			824	824
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը		428,334	711,209	230,892	921,727
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(69,951)	(140,959)	(116,618)	(243,358)
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո		358,383	570,250	114,274	678,369
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	12				
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նորացված շահույթ	12				
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ					
Այլ բյուժ					
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս					
Չվերահսկվող բաժնեմաս					

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.07.2016թ.

ԿՏ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
« 30 » Հունիս 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53,
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան 01.01.16_30.06.16	Նախորդ ժամանակաշրջան 01.01.15_30.06.15
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		
Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահաշվարկից		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	384,242	(426,294)
Դրամական հոսքերի հեջավորում		
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ		
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ	(76,848)	85,259
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	307,393	(341,035)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք	877,643	337,334
Այդ թվում՝		
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		
Չվերահսկվող բաժնեմաս		

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.07.2016թ.

ԿՏ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ֆինանսական վիճակի մասին

« 30 » ՀՈՒՆԻՍ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53.

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ		Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակա-շրջանի վերջի դրությամբ 30.06.2016	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված) 31.12.2015
1	Ակտիվներ			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	27,487,505	23,506,791
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	13.1	63,695	52,343
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	2,324,800	3,751,886
1.4	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ			
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխադրություններ	15		
1.6	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխադրություններ	16	115,088,554	110,181,548
1.7	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17	9,164,403	4,411,861
1.8	Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17.1		4,136,760
1.8	Մյուս մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	18		
1.9	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կառուցվածքային կապիտալում	19		
1.10	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	7,017,039	6,479,390
1.11	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11		
1.12	Կանխավճար շահութահարկի գծով	21.1	96,678	284,081
1.13	Այլ ակտիվներ	21	5,619,572	5,335,200
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		166,862,246	158,139,860
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	10,795,027	22,255,512
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	112,223,445	104,170,724
2.3	Փոխառություն	23.1	11,013,025	7,511,491
2.4	Բանկի կողմից բողոքված արժեթղթեր	24	2,429,685	
2.5	Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	25		
2.6	Վճարվելիք գումարներ	26		
2.7	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	656,629	731,041
2.8	Պահուստներ	30		
2.9	Այլ պարտավորություններ	27	935,700	762,000
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		138,053,511	135,430,768
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	16,438,382	14,167,947
3.2	Էմիսիոն եկամուտ		4,338,987	1,387,422
3.3	Պահուստներ		241,192	(70,833)
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		426,483	421,851
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ		(185,291)	(492,684)
3.4	Չբաշխված շահույթ (վնաս)		7,790,174	7,224,556
3.5	Կապիտալի այլ տարրեր			
	Մայր կազմակերպությանը պատկանող կապիտալ			
	Փոքրամասնության բաժնեմաս			
	Ընդամենը՝ կապիտալ		28,808,735	22,709,092
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		166,862,246	158,139,860

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.07.2016թ.

ԿՏ

Ստորագրություն
 ՀԱՅԿԲԱՆԿ ԲԲԸ
 ՎՃԱՐՈՒՄԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒՄԸ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին

« 30 » ՅՈՒՆԻՍ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Մեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա ցուցանիշներում	Կամուրջի համար մասնիկի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	Դրամական հոսքերի հեջավորում	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Զրաշված շահույթ/վնաս	Միջանկյալ շահութաբաժիններ	Ընթացիկ	Չվերահսկվող բաժնեմաս	Ընդամենը/կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Հետ գնված կապիտալ	Զուտ գումարներ											
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)														
1. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի -2015-թ. (ստուգված/չստուգված)	13,100,700		13,100,700		370,137		(539,186)		384,411	7,120,787				20,436,849
1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը														-
2. Վերահաշվարկված մնացորդը														-
3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														-
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին														-
4. Համապարփակ եկամուտ														-
5. Շահութաբաժիններ														-
6. Մեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														-
6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ամանցյալ գործիքների աճ/նվազում														-
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														-
7.1. Մասնամասներ գլխավոր պահուստին					51,715		(341,035)			626,652				337,332
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում					51,715									51,715
7.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում														-
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ կյուրական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														-
7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր							(341,035)			626,652				285,617
8. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 Հունիս 2015 թ. (ստուգված/չստուգված)	13,100,700	-	13,100,700	-	421,852	-	(880,221)	-	384,411	7,747,439	-	-	-	20,774,181

Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)														
9. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2016 թ. (ստուգված/չստուգված)	14,167,947	-	14,167,947	1,387,422	421,851	-	(913,720)	-	421,036	7,224,556	-	-	-	22,709,092
9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը														
10. Վերահաշվարկված մնացորդը														
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ քաժմենտումների (քաժմենտների) գծով, այդ թվում՝	2,270,435		2,270,435	2,951,565										5,222,000
11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված քաժմենտումների (քաժմենտների, փայերի) հաշվին			-											-
12. Այլ համապարփակ եկամուտ														-
13. Ըստ օրենսդրության														-
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														-
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված աճանցյալ գործիքների աճ/նվազում														-
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝						4,632	307,393			565,618				877,643
15.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին						4,632				(4,632)				-
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում														-
15.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում														-
15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ կյոթական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														-
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր							307,393			570,250				877,643
16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 Հունիս 2016 թ.	16,438,382	-	16,438,382	4,338,987	426,483	-	(606,327)	-	421,036	7,790,174	-	-	-	28,808,735

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.07.2016թ.

ԿՏ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ

« 30 » ՀՈՒՆԻՍ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություն	Նախորդ ժամանակաշրջան 30.06.2015	Հաշվետու ժամանակաշրջան 30.06.2016
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		x	x
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		2,938,883	2,842,115
Ստացված տոկոսներ		8,278,560	7,906,339
Վճարված տոկոսներ		(5,580,202)	(6,380,154)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ		848,270	1,839,367
Վճարված կոմիսիոն գումարներ		(129,418)	(140,109)
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)		384,184	586,400
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնականություններից օգուտ/(վնաս)		346,420	309,132
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		990,712	956,084
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ		(1,548,993)	(1,494,825)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր		(650,650)	(740,119)
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից		9,984,537	(1,284,000)
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		7,854,705	(6,574,445)
այդ թվում՝			
վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)		8,214,155	(6,202,426)
առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում (ավելացում)		(363,601)	(308,389)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում/ (ավելացում)			
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)		4,151	(63,630)
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		2,129,832	5,290,445
այդ թվում՝			
հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)		3,095,542	5,226,855
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)		(965,710)	63,590
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը		12,923,420	1,558,115
Վճարված շահութահարկ			
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		12,923,420	1,558,115
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		x	x
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)			
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)			
Այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)			
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)		(88,762)	(12,094)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(328,180)	(680,276)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում		64,688	263,144
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		(51,672)	(231,510)
Ջուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(403,926)	(660,736)
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		x	x
Վճարված շահաբաժիններ		(384,120)	
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(1,867,430)	
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(4,858,620)	(7,230,849)
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(673,122)	1,141,839
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)			2,385,783
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում			5,222,000
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)			
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից			
Ջուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		(7,783,292)	1,518,773
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(286,632)	(96,345)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		4,449,570	2,319,807
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	13_2	34,036,384	26,012,823
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	13_2	38,485,954	28,332,630

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.07.2016թ.

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական արդյունքների մասին

« 30 » ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53.

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակա-շրջան 01.07.16_30.09.16	Հաշվետու ժամանակա-շրջան 01.01.16_30.09.16	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակա-շրջան (ստուգված) 01.07.15_30.09.15	Նախորդ ժամանակաշրջան 01.01.15_30.09.15 (ստուգված)
Տոկոսային և մնամատիայ եկամուտներ	3	4,729,590	13,883,930	4,679,907	14,162,603
Տոկոսային և մնամատիայ ծախսեր	3	(3,259,523)	(9,760,330)	(3,337,264)	(10,178,730)
Զուտ տոկոսային և մնամատիայ եկամուտ		1,470,067	4,123,600	1,342,643	3,983,873
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	951,875	2,803,337	624,038	1,501,112
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(91,255)	(231,364)	(73,934)	(203,352)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		860,620	2,571,973	550,104	1,297,760
Եկամուտ շահաբաժիններից					
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	50,875	287,426	166,721	551,898
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	430,115	923,244	291,264	703,279
Գործառնական եկամուտներ		2,811,677	7,906,243	2,350,732	6,536,810
Զուտ մասհամուժներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(1,132,807)	(2,396,460)	(725,997)	(955,133)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(750,896)	(2,274,002)	(719,785)	(2,281,918)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(851,639)	(2,448,237)	(784,505)	(2,258,411)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս	10				824
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը		76,335	787,544	120,445	1,042,172
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(23,954)	(164,913)	(37,509)	(280,867)
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո		52,381	622,631	82,936	761,305
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	12				
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նորացված շահույթ	12				
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ					
Այլ բվում					
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս					
Չվերահսկվող բաժնեմաս					

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը_14.10.2016թ.

ԿՏ

Ստորագրություն
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱՐԱՆԻ ՄԱՅՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱՐԱՆԻ ԲԱԺՆԵՄԱՍԻ ԳՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱՐԱՆԻ ԲԱԺՆԵՄԱՍԻ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
« 30 » ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53,
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան 01.01.16_30.09.16	Նախորդ ժամանակաշրջան 01.01.15_30.09.15
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		
Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահաշվարկից		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	800,741	(342,526)
Դրամական հոսքերի հեջավորում		
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ		
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ	(160,148)	(68,505)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	640,593	(411,031)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք	1,263,224	350,274
Այդ թվում՝		
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		
Չվերահսկվող բաժնեմաս		

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.10.2016թ.

ԿՏ

(Handwritten signature)
 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԿԻ ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ
 ԳԵՆԵՐԱԼ ԴԻՐԵԿՏՈՐ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ֆինանսական վիճակի մասին
« 30 » ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53.

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակա-շրջանի վերջի դրությամբ 30.09.2016	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված) 31.12.2015
1	Ակտիվներ			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	25,171,671	23,506,791
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	13.1	63,236	52,343
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	7,529,059	3,751,886
1.4	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ			
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխավորություններ	15		
1.6	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	16	115,333,581	110,181,548
1.7	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17	12,139,004	4,411,861
1.8	Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17.1		4,136,760
1.8	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	18		
1.9	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կառուցվածքային կապիտալում	19		
1.10	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	7,234,330	6,479,390
1.11	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11		
1.12	Կանխավճար շահութահարկի գծով	21.1		284,081
1.13	Այլ ակտիվներ	21	7,607,121	5,335,200
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		175,078,002	158,139,860
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	6,297,611	22,255,512
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	123,866,606	104,170,724
2.3	Փոխառություն	23.1	9,010,181	7,511,491
2.4	Բանկի կողմից բողոքված արժեթղթեր	24	2,417,067	
2.5	Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	25		
2.6	Վճարվելիք գումարներ	26		
2.7	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	673,709	731,041
2.8	Պահուստներ	30		
2.9	Այլ պարտավորություններ	27	818,514	762,000
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		143,083,688	135,430,768
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	17,655,903	14,167,947
3.2	Էմիսիոն եկամուտ		5,921,465	1,387,422
3.3	Պահուստներ		574,392	(70,833)
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		426,483	421,851
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ		147,909	(492,684)
3.4	Չբաշխված շահույր (վնաս)		7,842,554	7,224,556
3.5	Կապիտալի այլ տարրեր			
	Մալի կազմակերպությանը պատկանող կապիտալ			
	Փորձաքննության բաժնեմաս			
	Ընդամենը՝ կապիտալ		31,994,314	22,709,092
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		175,078,002	158,139,860

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.10.2016թ.

ԿՏ

Ստորագրություն
ԿԱՍՏԻՆ ԿՐԻՍՏՈՒՆ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին

« 30 » ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Մեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա ցուցանիշներում	Կամառի համար մտահիվ ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	Դրամական հոսքերի հեջավորում	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Գրաշուկած շահույթ/վնաս	Միջանկյալ շահութաբաժիններ	Ընթացիկ	Չվերահսկվող բաժնեմաս	Ընդամենը/կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Հետ գնված կապիտալ	Զուտ գումարներ											
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)														
1. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի -2015-թ. (ստուգված/չստուգված)	13,100,700		13,100,700		370,137		(539,186)		384,411	7,120,787				20,436,849
1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը														-
2. Վերահաշվարկված մնացորդը														-
3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														-
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին														-
4. Համապարփակ եկամուտ														-
5. Շահութաբաժիններ														-
6. Մեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														-
6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ամանցյալ գործիքների աճ/նվազում														-
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														-
7.1. Մասհամուններ գլխավոր պահուստին					51,715		(411,031)			709,589				350,273
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում					51,715					(51,715)				-
7.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում														-
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ կյուրական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														-
7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր							(411,031)			761,304				350,273
8. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբեր 2015 թ. (ստուգված/չստուգված)	13,100,700	-	13,100,700	-	421,852	-	(950,217)	-	384,411	7,830,376	-	-	-	20,787,122

Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)														
9. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2016 թ. (ստուգված/չստուգված)	14,167,947	-	14,167,947	1,387,422	421,851	-	(913,720)	-	421,036	7,224,556	-	-	-	22,709,092
9.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը														
10. Վերահաշվարկված մնացորդը														
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ քաժմենտումների (քաժմենտների) գծով, այդ թվում՝	3,487,956		3,487,956	4,534,043										8,021,999
11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														-
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված քաժմենտումների (քաժմենտների, փայերի) հաշվին			-											-
12. Այլ համապարփակ եկամուտ														
13. Ընդհանուր քաժմենտներ														-
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														-
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված աճանցյալ գործիքների աճ/նվազում														-
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝					4,632		640,593		617,998					1,263,223
15.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին					4,632				(4,632)					-
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում														-
15.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում														-
15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ կյոթական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														-
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր							640,593		622,630					1,263,223
16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբեր 2016թ.	17,655,903	-	17,655,903	5,921,465	426,483	-	(273,127)	-	421,036	7,842,554	-	-	-	31,994,314

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _14.10.2016թ.

ԿՏ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ

« 30 » ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2016թ.

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ԲԲԸ ՀՀ ք.Երևան, 0010, Չարենցի 12-53

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություն	Նախորդ ժամանակաշրջան 30.09.2015	Հաշվետու ժամանակաշրջան 30.09.2016
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		x	x
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		3,124,937	3,934,916
Ստացված տոկոսներ		11,834,855	12,074,857
Վճարված տոկոսներ		(8,813,243)	(9,713,548)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ		1,524,239	2,786,972
Վճարված կոմիսիոն գումարներ		(203,352)	(231,364)
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)		621,951	908,978
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնականություններից օգուտ/(վնաս)		537,961	447,932
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		1,198,875	1,117,607
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ		(2,303,283)	(2,259,282)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր		(1,273,066)	(1,197,236)
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից		4,716,583	(1,328,388)
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		6,227,667	(18,213,789)
այդ թվում՝			
վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)		10,198,260	(14,006,112)
առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում (ավելացում)		(3,795,498)	(3,585,040)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում/ (ավելացում)			
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)		(175,095)	(622,637)
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		(1,511,084)	16,885,401
այդ թվում՝			
հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)		(609,361)	16,837,613
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)		(901,723)	47,788
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը		7,841,520	2,606,528
Վճարված շահութահարկ			
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		7,841,520	2,606,528
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		x	x
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)			
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)			
Այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)			
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)		(95,278)	(34,005)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(400,956)	(626,347)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում		62,404	344,129
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		56,078	(2,184,987)
Ջուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(377,752)	(2,501,210)
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		x	x
Վճարված շահաբաժիններ		(384,120)	
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(1,867,430)	
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(10,393,906)	(11,098,687)
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(1,374,867)	498,933
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)			2,372,774
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում			8,022,000
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)			
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից			
Ջուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		(14,020,323)	(204,980)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(290,114)	(105,034)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		(6,846,669)	(204,696)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	13_2	34,036,384	26,012,823
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	13_2	27,189,715	25,808,127

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

ԳՐԱՆՑՎԱԾ Է

<<Յունիբանկ>> ՓԲԸ բաժնետերերի
հիմնադիր ժողովի 04.09.2001թ. որոշմամբ

ՀՀ կենտրոնական բանկում
09.10.2001թ

Գրանցման համար 81

Փոփոխված է <<Յունիբանկ>> ԲԲԸ բաժնետերերի
արտահերթ ընդհանուր ժողովում 30.08.2016թ.

Բանկի Խորհրդի նախագահ

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ

Գագիկ Զաքարյան

Արթուր Զավադյան

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ>> ԲԲԸ

(նոր խմբագրությամբ)

Փոփոխված է

Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 25.06.2002թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 18.08.2003թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 21.04.2003թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 20.08.2004թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 14.10.2004թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 26.01.2005թ. Բանկի բաժնետերերի ժողովում 14.02.2006թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 10.01.2007թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 01.08.2007թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 05.12.2008թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 05.12.2008թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 18.03.2010թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 29.04.2011թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 21.07.2011թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 01.06.2013թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 21.10.2013թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 12.03.2015թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 26.12.2015թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 26.04.2016թ. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր արտահերթ ժողովում 30.08.2016թ.

Փոփոխությունը գրանցված է

15.08.2002թ. թիվ 551Ա որոշմամբ
10.10.2003թ. թիվ 1/381Ա որոշմամբ
17.06.2003թ. թիվ ----- որոշմամբ
14.10.2004թ. թիվ 1/618Ա որոշմամբ
29.12.2004թ. թիվ 1/785Ա որոշմամբ
25.02.2005թ. թիվ 1/101Ա որոշմամբ
25.12.2006թ. թիվ 1/1401Ա որոշմամբ
26.02.2007թ. թիվ 1/224Ա որոշմամբ
28.12.2007թ. թիվ 1/1579Ա որոշմամբ
12.02.2009թ. թիվ 1/139Ա որոշմամբ
16.10.2009թ. թիվ 1/1311Ա որոշմամբ
24.03.2010թ. թիվ 1/240Ա որոշմամբ
02.06.2011թ. թիվ 1/574Ա որոշմամբ
31.08.2011թ. թիվ 1/976Ա որոշմամբ
20.08.2013թ. թիվ 1/721Ա որոշմամբ
27.11.2013թ. թիվ 1/142Ա որոշմամբ
23.06.2015թ. թիվ 146Ա որոշմամբ
30.12.2015թ. որոշմամբ
27.04.2016թ. որոշմամբ
----- որոշմամբ

1. Ընդհանուր դրույթներ

1.1. «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Բանկ) շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդող առևտրային կազմակերպություն է:

1.2. Բանկի հիմնադիր փաստաթուղթը սույն կանոնադրությունն է, որի պահանջները պարտադիր են Բանկի բաժնետերերի և կառավարման բոլոր մարմինների համար:

1.3. Բանկը համարվում է ստեղծված և ձեռք է բերում իրավաբանական անձի կարգավիճակ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում (այսուհետ՝ Կենտրոնական բանկ) գրանցվելու օրվանից:

1.4. Բանկն իրավունք ունի իրականացնել բանկային գործունեություն և օրենսդրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնություններ Կենտրոնական բանկի կողմից բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա ստանալու օրվանից:

1.5. Բանկը երաշխավորում է իր հաճախորդների բանկային գաղտնիք հանդիսացող տեղեկությունների պահպանումը օրենքով սահմանված կարգով:

1.6. Բանկը պատասխանատվություն չի կրում իրավասու մարմինների կողմից օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով հաճախորդի հաշիվների կամ գույքի արգելադրման, առգրավման, բռնագրավման կամ բռնագանձում տարածելու հետևանքով հաճախորդի կրած վնասների համար:

1.7. Բանկն իր պարտավորությունների համար պատասխանատվություն է կրում սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող գույքով (միջոցներով), եթե այլ բան նախատեսված չէ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

1.8. Բանկն ունի սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող գույք, օրենքով սահմանված կարգով գրանցված ֆիրմային անվանում և խորհրդանիշ, իր անվամբ և խորհրդանիշով կլոր կնիք՝ իր և Բանկի հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն անվանումներով, ելքի ու մուտքի, ինչպես նաև դրամարկղի կնիքներ՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, դրոշմներ, բլանկներ և համարային կնիքներ բանկի տարածքային ստորաբաժանումների համար:

1.9. Բանկն իրավունք ունի իր անունից ձեռք բերել և իրականացնել գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքներ, կրել պարտավորություններ, լինել հայցվոր կամ պատասխանող դատարաններում:

1.10. Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Կենտրոն համայնք, Չարենցի փողոց, 12 շենք, թիվ 53, թիվ 1-5:

Բանկի փոստային հասցեն է՝ 0025, ՀՀ, ք. Երևան, Կենտրոն համայնք, Չարենցի փողոց, 12 շենք, թիվ 53, թիվ 1-5:

1.11. Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն - «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ռուսերեն - **ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО "ЮНИБАНК"**

անգլերեն - **"UNIBANK" OPEN JOINT STOCK COMPANY**

1.12. Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն - «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ

ռուսերեն - **ОАО "ЮНИБАНК"**

անգլերեն - **"UNIBANK" OJSC**

1.13. Բանկի խորհրդանիշն է՝ կապույտ գույնի քառակուսի, որի ձախ վերևի անկյունը կլորացված է և ծիրանագույն, որի մեջ գտնվում է դեղին հավասարակողմ եռանկյունի՝ համատեղված դեղին շրջանով, որի մեջտեղում դեղին լատինատառ «U» տառն է: Ներքևում հայերենով գրված է <<Յունիբանկ>> բառը:

2. Բանկի տարածքային ստորաբաժանումները

2.1. Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում կարող է հիմնել իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ, որոնք Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հիմնելու դեպքում գրանցվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, իսկ արտասահմանում՝ տվյալ երկրի օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ պահպանելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջները:

2.2. Բանկի տարածքային ստորաբաժանումները գործում են Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված կանոնադրության հիման վրա:

2.3. Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ստեղծումը, գրանցումը և լուծարումը իրականացվում է օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

2.4. Մասնաճյուղը Բանկի անունից իրականացնում է բանկային գործունեություն և մասնաճյուղի կանոնադրությունում նախատեսված ֆինանսական գործառնություններ, ինչպես նաև ներկայացուցչական ֆունկցիա:

2.5. Ներկայացուցչությունը ներկայացնում է Բանկի շահերը և իրականացնում դրանց պաշտպանությունը՝ առանց բանկային գործունեություն կամ օրենսդրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնություններ իրականացնելու:

2.6. Մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գույքը հաշվառվում է ինչպես Բանկի հաշվեկշռում, այնպես էլ դրանց առանձին հաշվեկշռներում:

2.7. Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները նշանակվում են Բանկի կողմից և գործում են Բանկի կողմից երեք տարուց ոչ ավելի ժամկետով տրված լիազորագրի հիման վրա:

3. Բանկի կողմից իրականացվող ֆինանսական գործառնությունները և այլ գործարքները

3.1. Բանկը բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիայի հիման վրա ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների հետ կարող է իրականացնել օրենքով և իրավական այլ ակտերով բանկերին թույլատրված բոլոր ֆինանսական գործառնությունները, այդ թվում՝

- ա) ընդունել ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ,
  - բ) տրամադրել առևտրային և սպառողական վարկեր, այդ թվում՝ տալ հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում, ֆակտորինգ,
  - գ) տրամադրել բանկային երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ (վարկային նամակներ),
  - դ) բացել և վարել հաշիվներ, այդ թվում՝ այլ բանկերի փոխակցային հաշիվներ,
  - ե) մատուցել այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ և (կամ) այլ կերպ սպասարկել հաճախորդների հաշիվները,
  - զ) թողարկել, գնել (զեղչել), վաճառել և սպասարկել արժեթղթեր, նման այլ գործառնություններ կատարել,
  - է) իրականացնել ինվեստիցիոն (ներդրումային) և բաժանորդագրական գործունեություն,
  - ը) մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց արժեթղթերն ու ներդրումները (հավատարմագրային (լիազուրագրային) կառավարում),
  - թ) գնել, վաճառել և կառավարել ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամ,
  - ժ) գնել և վաճառել (փոխանակել) արտարժույթ, այդ թվում՝ կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ,
  - ժա) իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),
  - ժբ) ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր, փաստաթղթեր և այլ արժեքներ,
  - ժգ) մատուցել ֆինանսական և ինվեստիցիոն խորհրդատվություն,
  - ժդ) ստեղծել և սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքերի հետ ստացման գործունեություն,
  - ժե) իրացնել ապահովագրական վկայագրեր և/կամ պայմանագրեր, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնել ապահովագրական գործակալի գործառնություններ:
- 3.2. Բանկը կարող է կնքել քաղաքացիաիրավական ցանկացած գործարք, որն անհրաժեշտ կամ նպատակահարմար է բանկային գործունեություն իրականացնելու համար:
- 3.3. Բանկը չի կարող իրականացնել արտադրական, առևտրային և սպահովագրական գործունեություն, եթե բանկերի համար դրանք թույլատրված չեն օրենքով:
- 3.4. Բանկը ֆինանսական գործառնությունները կատարում է համաձայն «Արժուրային կարգավորման և արժուրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների:
- 3.5. Բանկն ինքն է որոշում ներգրավվող ավանդների, իր կողմից տրամադրվող վարկերի, սեփական արժեթղթերի տոկոսադրույքները և իր ծառայությունների միջնորդավճարների չափը:
- 3.6. Բանկի և հաճախորդի միջև հարաբերությունները կարգավորվում են օրենքով և կողմերի միջև կնքված պայմանագրով:

4. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը, այլ հիմնադրամներ

4.1. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը կազմում է 17,655,773,200 (տասնյոթ միլիարդ վեց հարյուր հիսունհինգ միլիոն յոթ հարյուր յոթանասուններեք հազար երկու հարյուր) ՀՀ դրամ, որը ներառում է տեղաբաշխված 144,547,732 /մեկ հարյուր քառասունչորս միլիոն հինգ հարյուր քառասունյոթ հազար յոթ հարյուր երեսուներկու/ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 /մեկ հարյուր/ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 32,010,000 /երեսուներկու միլիոն տասը հազար/ հատ արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 100 /մեկ հարյուր/ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի լրացուցիչ տեղաբաշխման ենթակա հայտարարված սովորական բաժնետոմսերի քանակը կազմում է 554,449,268 /հինգ հարյուր հիսունչորս միլիոն չորս հարյուր քառասունհինգ հազար երկու հարյուր վաթսուներեք/ հատ՝ յուրաքանչյուրը 100 /մեկ հարյուր/ ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Ընկերության կողմից արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի տեղաբաշխման կարգը, պայմանները, վճարվող շահութաբաժինը և լուծարային արժեքը հետևյալն են.

- արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի դիմաց վճարվող տարեկան շահութաբաժնի չափը հաշվարկել տարեկան 5% տոկոսադրույքով՝ այդ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի նկատմամբ,
- արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի վճարման ժամկետ սահմանել տեղաբաշխման պահից 1 ամսվա ընթացքում,
- արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի դիմաց վճարումը նախատեսել դրամական միջոցներով, անվանական արժեքով,

- արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի լուծարային արժեքը սահմանել անվանական արժեքին համարժեք,

- Արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինները ենթակա են վճարման միայն բանկի գուտ շահույթից և /կամ/ դրա հաշվին ձևավորված հիմնադրամներից,

- Բանկի արտոնյալ բաժնետոմսերը ենթակա են փոխարկման սովորական բաժնետոմսերի՝ մեկ արտոնյալ բաժնետոմսը մեկ սովորական բաժնետոմս հարաբերակցությամբ: Փոխարկումն իրականացվում է արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի պահանջով՝ ոչ ուշ, քան այդ պահանջը Բանկին ներկայացնելուց հետո երկու ամսվա ընթացքում: Փոխարկման պահանջ ներկայացնելու ժամկետը չի սահմանափակվում: Փոխարկումն իրականացվում է Բանկի կողմից լրացուցիչ սովորական բաժնետոմսերի տեղաբաշխման ճանապարհով, որի արդյունքում արտոնյալ բաժնետոմսերը փոխարինվում են նույն քանակությամբ լրացուցիչ սովորական բաժնետոմսերով,

- Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինը՝ ամբողջությամբ կամ մասամբ, ենթակա չէ վճարման, եթե դա կհանգեցնի Բանկի տնտեսական նորմատիվներից որևէ մեկի խախտմանը կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը, ընդ որում՝

ա. Շահութաբաժնի լրիվ կամ մասնակի վճարումը ենթակա չէ կուտակման և վճարման հետագայում,

բ. Բանկի և արտոնյալ բաժնետիրոջ միջև որևէ իրավաբանական փաստաթղթով չի կարող նախատեսվել որևէ սահմանափակում Բանկի համար շահութաբաժնի ամբողջական կամ մասնակի չվճարման դեպքում, ինչպես նաև որևէ իրավաբանական փաստաթղթով չի կարող նախատեսվել այդպիսի սահմանափակումներ նախատեսելու իրավունքի տրամադրում արտոնյալ բաժնետիրոջը, բացառությամբ եթե սահմանափակումը վերաբերում նե սովորական բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինների վճարմանը: Ընդ որում, սովորական բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինների վճարման՝ սույն պարբերությամբ նշված սահմանափակումը կարող է վերաբերել միայն այն ժամանակահատվածին, որի ընթացքում ամբողջությամբ կամ մասամբ չի վճարվել արտոնյալ բաժնետոմսին հասանելի շահութաբաժինը:

4.2. Բանկը կարող է ավելացնել իր կանոնադրական հիմնադրամի չափը Բանկի բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացմամբ կամ սույն կանոնադրությամբ հայտարարված լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխմամբ, եթե փաստացի տեղաբաշխված բաժնետոմսերը լրիվ վճարվել են:

4.3. Եթե նախկինում տեղաբաշխված բաժնետոմսերի արժեքի գումարը լրիվ վճարված չէ, ապա Բանկը կանոնադրական հիմնադրամը չի կարող մեծացնել ֆինանսական միջոցների ներգրավման հաշվին:

4.4. Բանկն իր գործունեության ֆինանսական արդյունքներն ամփոփելուց հետո կարող է տեղաբաշխված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման միջոցով ավելացնել կանոնադրական հիմնադրամը՝

ա) շահույթի մի մասը փոխանցելով կանոնադրական հիմնադրամ:

բ) Բանկի գուտ ակտիվների (սեփական կապիտալի) արժեքից կանոնադրական հիմնադրամի, պահուստային հիմնադրամի և արտոնյալ բաժնետոմսերի լուծարային ու անվանական արժեքների տարբերության ընդհանուր գումարը գերազանցող մասը լրիվ կամ մասնակի փոխանցելով կանոնադրական հիմնադրամ:

4.5. Բաժնետոմսերի անվանական արժեքը մեծացնելու միջոցով Բանկը չի կարող ավելացնել կանոնադրական հիմնադրամն ավելի, քան ժողովի հաստատած վերջին հաշվեկշռում կամ վերջին աուդիտի արդյունքներով սահմանված գուտ ակտիվների արժեքն է:

4.6. Բանկը կարող է թողարկել և տեղաբաշխել արտոնյալ բաժնետոմսեր, որոնց տեսակարար կշիռը կանոնադրական հիմնադրամում չի կարող ավելի լինել 25%-ից: Ժողովը ֆինանսական տարվա /հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը/ ավարտից հետո՝ ելնելով Բանկի ֆինանսական ցուցանիշներից, կարող է որոշում ընդունել արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի դիմաց շահութաբաժինները ոչ լրիվ չափով վճարելու մասին:

4.7. Բանկը, իր գործունեության ֆինանսական արդյունքներն ամփոփելուց հետո, կարող է շահույթի մի մասը ներդնել կանոնադրական հիմնադրամում՝ ավելացնելով տեղաբաշխված բաժնետոմսերի անվանական արժեքը: 4.8. Կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցումը կարող է կատարվել՝

ա) բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացմամբ:

բ) բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակի պակասեցմամբ, այդ թվում՝ օրենքով նախատեսված դեպքերում, դրանց մի մասի ձեռքբերմամբ և մարմամբ:

4.9. Կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցման նպատակով Բանկի կողմից բաժնետոմսեր կարող են ձեռք բերվել միայն բաժնետոմսերի սեփականատերերի համաձայնությամբ: Ընդ որում, այդ նպատակով Բանկի առաջարկված բաժնետոմսերի ձեռքբերումը Բանկի պարտականությունն է: Եթե ձեռքբերման առաջարկված բաժնետոմսերի քանակը գերազանցում է համապատասխան որոշմամբ սահմանված քանակը, ապա բաժնետերերից բաժնետոմսերը գնվում են նրանց առաջարկներին համամասնորեն:

4.10. Կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցման մասին որոշում ընդունելուց հետո 30-օրյա ժամկետում Բանկը գրավոր ծանուցում է այդ մասին իր պարտատերերին:

4.11. Բանկի գուտ ակտիվների արժեքն Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի չափից նվազելու հիմքով Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցումը կատարվում է բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքի համամասնորեն պակասեցման ձևով՝ առանց բաժնետերերին որևէ հատուցման:

4.12. Բանկի փաստացի համարված կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցումը գործունեության ընթացքում՝ դրա հաշվին շահութաբաժիններ բաշխելու կամ այլ ձևերով արգելվում է, բացառությամբ «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» օրենքով սահմանված դեպքերի:

4.13. Բանկում ստեղծվում է պահուստային հիմնադրամ փաստացի համարված կանոնադրական հիմնադրամի 15%-ի չափով, որն օգտագործվում է Բանկի կրած կորուստները (վնասները) ծածկելու, Բանկի թողարկած պարտատոմսերը մարելու համար, եթե Բանկի շահույթը այդ նպատակին չի բավարարում:

4.14. Պահուստային հիմնադրամը ձևավորվում է Բանկի շահույթից՝ տարեկան արդյունքները Ժողովի կողմից հաստատելուց հետո: Պահուստային հիմնադրամին կատարվող մասհանումների չափը սահմանվում է Ժողովի կողմից, ոչ պակաս տարեկան զուտ շահույթի 5 %:

4.15. Բանկն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով ստեղծում է հիմնական միջոցների, արժեթղթերի, քանկարժեք մետաղների և արտարժույթի վերագնահատման, անհուսալի վարկերի և դեբիտորական պարտքերի դուրս գրման ֆունդեր (պահուստաֆունդեր):

4.16. Հիմնադրամների ձևավորումն ու օգտագործումը, դրանց հատկացումների կարգը և չափերը որոշվում են Ժողովի կողմից:

5. Բանկի բաժնետոմսերը

5.1. Բանկի բաժնետոմսերը կարող են տեղաբաշխվել բաց և փակ բաժանորդագրության ձևով: Թողարկված բաժնետոմսերի տեղաբաշխման գինը դրանց անվանական արժեքն է կամ Խորհրդի կողմից որոշվող շուկայական արժեքը՝ բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի:

5.2. Բաժնետոմսերի ձեռք բերման դիմաց որպես վճարման միջոց կարող են օգտագործվել հայկական դրամը, թողարկման որոշմամբ նախատեսված և բանկերի գործունեությունը կարգավորող օրենսդրությամբ չարգելված այլ վճարամիջոցներ: Թողարկվող բաժնետոմսերը կարող են ձեռք բերվել նաև դրանք բաժնետոմսերի փոխարկվող պարտատոմսերով փոխարկելու միջոցով:

5.3. Թողարկվող բաժնետոմսերի ձեռք բերման դիմաց վճարում կարող է կատարվել վճարման միանվագ կամ տարաժամկետ (ոչ ավել մեկ տարուց) եղանակով, ըստ բաժնետոմսերի թողարկման որոշման: Ընդ որում, լրացուցիչ տեղաբաշխվող բաժնետոմսերի ձեռքբերման ժամանակ պետք է վճարվի դրանց անվանական արժեքի առնվազն 25 %-ը:

5.4. Բանկի մեկ սովորական բաժնետոմսը տվյալ բաժնետիրոջ սեփականատիրոջը տալիս է Ժողովում մեկ ձայնի իրավունք:

5.5. Բանկի մեկ արտոնյալ բաժնետոմսը դրա սեփականատիրոջը Ժողովում տալիս է մեկ ձայնի իրավունք, եթե քննարկվում են Բանկի վերակազմակերպման կամ լուծարման հարցերը, կամ Բանկի կանոնադրության մեջ այնպիսի փոփոխություն կատարելու մասին հարցերը, որի հետևանքով սահմանափակվում են արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի իրավունքները:

5.6. Արտոնյալ բաժնետոմսերը սովորական բաժնետոմսերով փոխարկելու ժամանակ Բանկը պետք է մարի արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ բոլոր պարտքերը կամ նրանց համաձայնությամբ պարտավորվի վճարել դրանք այլ ձևով:

5.7. Բանկի բաժնետոմսերը ոչ փաստաթղթային են: Բանկն իրավունք ունի իր կողմից թողարկված բաժնետոմսերը և այլ արժեթղթերը տեղաբաշխել բաց բաժանորդագրության միջոցով և իրականացնել դրանց ազատ վաճառք ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Բաց բաժանորդագրության ձևով Բանկի բաժնետոմսերի տեղաբաշխման դեպքում Բանկի Խորհուրդը հաստատում է բաժնետոմսերի թողարկման ազդագիրը, որը ենթակա է հաստատման ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից: Բանկն իրավունք ունի իր կողմից թողարկված բաժնետոմսերը և այլ արժեթղթերը տեղաբաշխել նաև փակ բաժանորդագրության միջոցով՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Բաժնետոմսերի տեղաբաշխման ձևը սահմանվում է Բանկի ընդհանուր ժողովի կողմից: Բանկի բաժնետոմսերը կարող են ցանկացած անձի կողմից գնվել, տնօրինվել և օտարվել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

5.8. Բանկի կողմից իր բաժնետոմսերը զեղչելը, գնելը կամ հատուցմամբ այլ կերպ ձեռք բերելը, դրանք գրավ ընդունելով վարկ տալը արգելվում է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

5.9. Չայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն Բանկից պահանջել բաժնետոմսերի հետգնման գնի որոշում և իրենց պատկանող բաժնետոմսերի կամ դրանց մի մասի հետգնումը, եթե՝

ա) որոշում է ընդունվել Բանկի վերակազմակերպման, նախապատվության իրավունքի կասեցման կամ խոշոր գործարք կնքելու մասին՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 61-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն, և նշված բաժնետերերը քվեարկել են Բանկի վերակազմակերպման, նախապատվության իրավունքի կասեցման կամ նշված խոշոր գործարք կնքելու դեմ, կամ այդ հարցերով քվեարկությանը չեն մասնակցել:

բ) կանոնադրության մեջ լրացումներ կամ փոփոխություններ են կատարվել, կամ հաստատվել է կանոնադրությունը նոր խմբագրությամբ, որի հետևանքով սահմանափակվել են նշված բաժնետերերի իրավունքները, և նրանք դեմ են քվեարկել կամ քվեարկությանը չեն մասնակցել:

5.10. Բանկից իրենց պատկանող բաժնետոմսերի հետգնման պահանջի իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմվում է Բանկի բաժնետերերի ռեեստրի տվյալների հիման վրա, այն ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ, որի օրակարգը պարունակում է հարցեր, որոնց ընդունումը կարող է հանգեցնել բաժնետերերի իրավունքների՝ սույն կանոնադրության 5.9. կետում նշված սահմանափակմանը:

5.11. Բանկի կողմից բաժնետոմսերի հետգնումը կատարվում է դրանց շուկայական արժեքով, որը որոշվում է առանց բաժնետոմսի գնահատման և հետգնման պահանջի իրավունք տվող Բանկի գործողությունների հետևանքով

առաջացող փոփոխությունները հաշվի առնելու:

5.12. Բանկը պարտավոր է տեղեկացնել բաժնետերերին՝ նրանց պատկանող բաժնետոմսերի հետզման պահանջի իրավունքի և իրականացման կարգի մասին:

5.13. Ժողովի մասին ծանուցումը, որի օրակարգում ընդգրկված են հարցեր, որոնց վերաբերյալ քվեարկությունը կարող է սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով հանգեցնել բաժնետոմսերի հետզման պահանջի իրավունքի առաջացմանը, պետք է պարունակի սույն կանոնադրության 5.12. կետում նշված տեղեկությունները: Ծանուցումը պետք է պարունակի նաև տեղեկություններ բաժնետոմսերի հետզման գնի մասին, եթե վերջինս սահմանված կարգով մինչ այդ որոշված է:

Նշված որոշումների ընդունման պահից՝ 7-օրյա ժամկետում, Բանկը պարտավոր է ծանուցել հետզման իրավունք ունեցող բաժնետերերին՝ նրանց մոտ Բանկից բաժնետոմսերի հետզման պահանջի իրավունքի առաջացման և հետզման կարգի մասին:

5.14. Բաժնետիրոջ՝ իրեն պատկանող բաժնետոմսերը հետզնելու մասին գրավոր պահանջը, որը պարունակում է տեղեկություններ հետզման ներկայացված բաժնետոմսերի քանակի և բաժնետիրոջ բնակության (գտնվելու) վայրի մասին, ներկայացվում է Բանկին՝ Ժողովի կողմից համապատասխան որոշումների ընդունման պահից ոչ ուշ, քան 45 օրվա ընթացքում:

5.15. Սույն կանոնադրության 5.14. կետում սահմանված ժամկետի ավարտից հետո Բանկը պարտավոր է 30 օրվա ընթացքում հետզնել բաժնետոմսերը՝ հետզման գրավոր պահանջ ներկայացրած բաժնետերերից:

5.16. Բաժնետոմսերի հետզնումն իրականացվում է սույն կանոնադրության 5.13. կետի առաջին մասում նշված ծանուցման մեջ սահմանված գնով, իսկ եթե սահմանված չէ նման գին, ապա այն սահմանվում է սույն կանոնադրության 5.9. կետում նշված որոշումների ընդունման պահի դրությամբ:

Բաժնետոմսերի հետզմանն ուղղվող միջոցների գումարը չի կարող գերազանցել Բանկի զուտ ակտիվների արժեքի տաս տոկոսը: Չուտ ակտիվների արժեքը սահմանվում է սույն կանոնադրության 5.9. կետում նշված որոշումների ընդունման պահի դրությամբ: Եթե բաժնետերերի պահանջով հետզման ենթակա բաժնետոմսերի գումարային արժեքը գերազանցում է այն գումարը, որը Բանկը կարող է տրամադրել բաժնետոմսերի հետզման համար, ապա բաժնետոմսերը հետ են գնվում բաժնետերերի ներկայացված պահանջներին համամասնորեն:

5.17. Եթե բաժնետերը համաձայն չէ հետզման գնի հետ, ապա նա իրավունք ունի բաժնետոմսերի վերագնահատման պահանջով դիմել դատարան՝ Բանկի կողմից բաժնետերերին վճարումը կատարելու սահմանված օրվանից 3 ամսվա ընթացքում:

5.18. Սույն կանոնադրության 5.9. կետով սահմանված հիմքերով հետզնված բաժնետոմսերն ուղղվում են Բանկի տնօրինությանը: Նշված բաժնետոմսերը չեն տալիս ձայնի իրավունք, հաշվի չեն առնվում ձայների հաշվարկման ժամանակ, և դրանցով շահութաբաժիններ չեն հաշվարկվում: Դրանք ենթակա են տեղաբաշխման մեկ տարվա ընթացքում: Հակառակ դեպքում Ժողովը պարտավոր է որոշում ընդունել նշված արժեթղթերի մարման միջոցով կանոնադրական հիմնադրամի չափի նվազեցման մասին:

5.19. Բանկի բաժնետերերն իրավունք ունեն օտարել իրենց պատկանող բաժնետոմսերն առանց Բանկի այլ բաժնետերերի համաձայնության:

6. Բանկի պարտատոմսերը և այլ արժեթղթերը

6.1. Բանկը կարող է թողարկել անվանական կամ ըստ ներկայացնողի պարտատոմսեր:

6.2. Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի թողարկումը կատարվում է Խորհրդի որոշմամբ, որում սահմանվում են պարտատոմսերի մարման ձևը, ժամկետները և պայմանները:

6.3. Բանկի կողմից թողարկված բոլոր պարտատոմսերի անվանական արժեքների գումարը չի կարող գերազանցել Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի մեծությանը:

6.4. Պարտատոմսեր կարող է թողարկվել միայն Բանկի հայտարարված կանոնադրական հիմնադրամի լրիվ վճարումից հետո:

6.5. Բանկն իրավունք ունի թողարկել մուրհակներ, չեկեր և օրենսդրությամբ նախատեսված այլ արժեթղթեր:

6.6. Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի երկրորդային տեղաբաշխման արդյունքում նոր սեփականատիրոջ սեփականության իրավունքը ծագում, իսկ նախկին սեփականատիրոջ իրավունքը դադարում է Բանկի անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրում համապատասխան փոփոխությունը գրանցելուց հետո:

6.7. Բանկի մասնակիցների ռեեստրը վարում է Կենտրոնական դեպոզիտարիան:

7. Բանկի բաժնետերերը

7.1. Բանկի բաժնետեր կարող են լինել Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք՝ ենթարկվելով օրենքով և սույն կանոնադրությամբ բաժնետերերի համար նախատեսված սահմանափակումներին:

7.2. Բանկը պատասխանատվություն չի կրում իր բաժնետերերի պարտավորությունների համար, եթե այդպիսիք չի ստանձնել որպես երրորդ անձ կամ երաշխավոր:

7.3. Իրեն տեղաբաշխված բաժնետոմսի դիմաց վճարումը ոչ լրիվ կատարած բաժնետերը Բանկի պարտավորությունների համար կրում է համապարտ պարտավորություն նաև իր կողմից չվճարված ներդրման սահմաններում:

7.4. Բանկին պարտադիր ցուցում տալու իրավունք կամ Բանկի գործունեությունը օրենքով չարգելված այլ կերպ կանխորոշելու հնարավորություն ունեցող բաժնետերը(երը) Բանկի անվճարունակության դեպքում Բանկի պարտավորությունների դիմաց կրում է(են) լրացուցիչ (սուբսիդիար) պատասխանատվություն, եթե նշված իրավունքը կամ հնարավորությունը ունեցող բաժնետերը(երը) դրանք իրագործելիս նախօրոք իմացել է, որ դրա հետևանքով Բանկը կհայտնվի օրենքով սահմանված անվճարունակության վիճակում, այդ թվում՝ կապառի հիմնական կապիտալի զգալի մասը:

7.5. Ժողովում ձայնի իրավունքից օգտվում են միայն լրիվ վճարված սովորական բաժնետոմսի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը:

7.6. Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերը Ժողովում ձայնի իրավունքից կարող է օգտվել միայն սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում:

7.7. Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 2%-ին և ավելին տիրապետող յուրաքանչյուր մասնակցի (մասնակիցների) պահանջով Բանկը նրան պետք է անվճար տրամադրի «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված տեղեկությունները, թեկուզև դրանք կազմեն բանկային, առևտրային կամ այլ գաղտնիք:

7.8. Բանկի բաժնետերը պարտավոր է՝

ա) բաժնետոմսերի թողարկման որոշմամբ սահմանված ժամկետներում լրիվ վճարել իր բաժնետոմսերի արժեքը,

բ) ձեռնպահ մնալ Բանկի հաճախորդների և Բանկի գործունեության վերաբերյալ գաղտնիք հանդիսացող տեղեկությունների հրապարակումից կամ այլ կերպ այլ անձանց դրանք հայտնի դարձնելուց,

գ) ենթարկվել օրենքի, այլ իրավական ակտերի և սույն կանոնադրության պահանջներին:

7.9. Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերն իրավունք ունի՝

ա) անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Ժողովին՝ վերջինիս իրավասությանը պատկանող բոլոր հարցերի նկատմամբ ձայնի իրավունքով, ըստ իր բաժնետոմսերի քանակի՝ ենթարկվելով օրենսդրությամբ և սույն կանոնադրությամբ սահմանված սահմանափակումներին,

բ) անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Բանկի կառավարմանը,

գ) ստանալ շահաբաժիններ Բանկի գործունեությունից առաջացած շահույթից՝ ենթարկվելով օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված սահմանափակումներին,

դ) ծանոթանալ Բանկի հաշվեկշռին, ֆինանսական և հարկային հաշվետվություններին,

ե) առաջնահերթության կարգով ձեռք բերել Բանկի կողմից փակ բաժանորդագրությամբ թողարկվող և տեղաբաշխվող բաժնետոմսերը,

զ) Բանկի լուծարման դեպքում ստանալ Բանկի գույքի (միջոցների) իրեն հասանելիք մասը,

է) սույն կանոնադրությամբ և օրենքով սահմանված կարգով օտարել կամ այլ ձևով այլ անձանց փոխանցել իր սեփականությունը հանդիսացող բաժնետոմսերը,

ը) իրականացնել օրենսդրությամբ իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:

7.10. Բանկի արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերն իրավունք ունի՝

ա) անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Ժողովին՝ վերջինիս իրավասությանը պատկանող բոլոր հարցերի նկատմամբ ձայնի իրավունքով, ըստ իր բաժնետոմսերի քանակի՝ ենթարկվելով օրենսդրությամբ և սույն կանոնադրությամբ սահմանված սահմանափակումներին,

բ) ստանալ տարեկան շահաբաժին Ժողովի կողմից որոշված չափով և կարգով,

գ) անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Բանկի կառավարմանը,

դ) ստանալ «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածով նախատեսված ցանկացած տեղեկատվություն, թեկուզև դրանք կազմեն բանկային, առևտրային կամ այլ գաղտնիք,

ե) Բանկի լուծարման դեպքում մնացորդային գույքից ստանալ իր բաժնետոմսի լուծարային արժեքը, որի որոշման կարգը և չափը սահմանում է Ժողովը,

զ) սույն կանոնադրությամբ և օրենքով սահմանված կարգով օտարել կամ այլ ձևով այլ անձանց փոխանցել իր սեփականությունը հանդիսացող բաժնետոմսերը,

է) իրականացնել օրենսդրությամբ իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:

8. Բանկի շահույթի բաշխումը

8.1. Տարեկան գործունեության արդյունքում Բանկի ստացած համախառն եկամտի և օրենքով թույլատրված նվազեցումների դրական տարբերությունը՝ հարկվող շահույթը, ենթակա է հարկման՝ Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության համաձայն:

8.2. Բանկի գուտ շահույթը որոշվում է որպես Բանկի ստացած համախառն եկամտի, կատարված բոլոր նվազեցումների և վճարված շահութահարկի դրական տարբերություն:

8.3. Չուտ շահույթի բաշխումն իրականացվում է սույն կանոնադրությամբ և Ժողովի կողմից սահմանված ֆոնդերի համալրման, ինչպես նաև սովորական և արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերին շահաբաժինների վճարման նպատակով:

8.4. Բանկն իրավունք ունի որոշում ընդունելու (հայտարարելու) իր մասնակիցներին եռամսյակային, կիսամյակային կամ տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին, եթե այլ բան նախատեսված չէ սույն օրենքով և կանոնադրությամբ: Շահաբաժինները վճարվում են ֆինանսական (հաշվետու) տարվա զուտ շահույթից ՀՀ դրամով՝ տարեկան շահաբաժինների վճարման ձևով:

8.5. Միջանկյալ (եռամսյակային և կիսամյակային) շահութաբաժինների վճարման, շահութաբաժնի չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունում է խորհուրդը: Տարեկան շահութաբաժինների վճարման, շահութաբաժնի չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունում է Բանկի մասնակիցների ընդհանուր ժողովը՝ խորհրդի առաջարկությամբ: Տարեկան շահաբաժինների վճարման, շահութաբաժնի չափի և ձևի մասին որոշումը ընդունում է Ժողովը՝ սահմանելով նաև վճարման ամսաթիվը:

8.6. Բանկի բաժնետերերին շահաբաժիններ բաշխելն արգելվում է, եթե լրիվ չի վճարվել Բանկի հայտարարված կանոնադրական հիմնադրամը, ինչպես նաև եթե տվյալ պահին Բանկի կրած կորուստները (վնասները) հավասար են կամ գերազանցում են Բանկում առկա չբաշխված զուտ շահույթի գումարը:

9. Բանկի կառավարման մարմինները

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝

- Բաժնետերերի ընդհանուր Ժողովը (այսուհետ՝ «Ժողով»),
- Խորհուրդը,
- կոլեգիալ գործադիր մարմին՝ Վարչությունը (այսուհետ՝ «Վարչություն»),
- միանձնյա գործադիր մարմին՝ Վարչության նախագահը (այսուհետ՝ «Վարչության նախագահ»):

Բացի վերը նշված կառավարման մարմինների՝ Բանկն ունի նաև գլխավոր հաշվապահ և ներքին աուդիտի ստորաբաժանում:

10. Կառավարման մարմիններ: Ժողով:

Ժողովի նիստերի գումարման և արդյունքների անցկացման կարգը

10.1. Ժողովը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է:

10.2. Ժողովները կարող են գումարվել հերթական կամ արտահերթ:

10.3. Ժողովը գումարվում է բաժնետերերի համատեղ նիստի կամ հեռակա քվեարկության (հարցման) կարգով: Հեռակա քվեարկության կարգով չեն կարող ընդունվել սույն կանոնադրության 10.1.1. կետի «գ» և «բ» ենթակետերով նախատեսված հարցերի վերաբերյալ որոշումները:

10.4. Ժողովի անցկացման տարին, ամիսը, ամսաթիվը և կարգը, ինչպես նաև ժողովի անցկացման մասին ծանուցման կարգը, բաժնետերերին տրամադրվող նյութերի ցանկը սահմանում է Խորհուրդը՝ օրենքի և սույն կանոնադրության պահանջներին համապատասխան:

10.5. Բանկը պարտավոր է ամեն տարի գումարել բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողով: Տարեկան Ժողովը գումարվում է ֆինանսական տարվա ավարտից հետո երկուսից վեց ամսվա ընթացքում: Տարեկան Ժողովը չի կարող անցկացվել հեռակա կարգով քվեարկության /հարցման/ միջոցով:

10.6. Տարեկան ընդհանուր ժողովից բացի գումարվող ընդհանուր ժողովները համարվում են արտահերթ: Արտահերթ ընդհանուր ժողովները գումարվում են անհետաձգելի հարցերի քննարկման համար:

10.7. Արտահերթ ժողովները գումարվում են Խորհրդի որոշմամբ՝ սեփական նախաձեռնությամբ: Արտահերթ ընդհանուր ժողովի գումարման վերաբերյալ Խորհրդի որոշմամբ սահմանվում է օրակարգը, գումարման ձևը՝ բաժնետերերի համատեղ ներկայությամբ կամ հեռակա քվեարկության կարգով:

10.8. Արտահերթ ժողովները կարող են գումարվել նաև Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի կամ պահանջը ներկայացնելու դրությամբ Բանկի սովորական բաժնետոմսերի առնվազն 10 տոկոսի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) պահանջով, եթե պահանջը ներկայացված է օրենքով սահմանված կարգով, և ներկայացված օրակարգի հարցերը սույն կանոնադրությամբ վերապահված են Ժողովի իրավասությանը:

10.9. Բանկի աուդիտն անցկացնող անձի կամ պահանջը ներկայացնելու դրությամբ Բանկի սովորական բաժնետոմսերի առնվազն 10 տոկոսի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) կողմից օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով պահանջ ներկայացնելու դեպքում Խորհուրդը պարտավոր է 10 օրվա ընթացքում որոշում ընդունել արտահերթ Ժողովի գումարման մասին և Ժողովը գումարել պահանջը ներկայացնելու պահից ոչ ուշ, քան 30 օրվա ընթացքում: Խորհրդի կողմից Ժողով չգումարելու դեպքում Ժողովը կարող է գումարվել պահանջը ներկայացրած անձանց կողմից՝ սույն կանոնադրությամբ Ժողով գումարելու համար սահմանված կարգով:

10.10. Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեն՝

ա) Բանկի հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը (անվանատերերը)՝ իրենց պատկանող բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով,

բ) Բանկի արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը (անվանատերերը)՝ իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով,

գ) Բանկի բաժնետեր չհանդիսացող Խորհրդի և Վարչության անդամները՝ խորհրդակցական ձայնի իրավունքով,

դ) Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման անդամները՝ որպես դիտորդ,

ե) Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձը՝ որպես դիտորդ (եթե նրա եզրակացությունն առկա է գումարվող ժողովի նյութերում),

զ) Կենտրոնական բանկի ներկայացուցիչները՝ որպես դիտորդ,

է) տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ որպես դիտորդ,

ը) Բանկի այլ աշխատակիցները՝ իրենց կողմից ժողովի օրակարգում ընդգրկված հարցերը զեկուցելու համար,

թ) Ժողովի օրակարգում ընդգրկված որոշակի հարցերի վերաբերյալ մասնագիտական գիտելիքներին տիրապետող անձինք:

10.11. Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմվում է բաժնետերերի ռեեստրի տվյալների հիման վրա Խորհրդի սահմանած ամսաթվի դրությամբ:

10.12. Բաժնետերերի ցուցակում բաժնետիրոջ կողմից տիրապետվող ձայների կազմում չեն հաշվարկվում այն բաժնետոմսերը, որոնց արժեքը լրիվ վճարված չէ, և նշանակալից մասնակցություն հանդիսացող այն բաժնետոմսերը, որոնց սեփականատերերի ձայնի իրավունքը սահմանափակված է իրենց և իրենց հետ փոխկապակցված անձանց հետ միասին նշանակալից մասնակցության ունենալու հետ կապված օրենսդրությամբ նախատեսված սահմանափակումներով:

10.13. Բանկը պարտավոր է ցանկացած բաժնետիրոջը, վերջինիս առաջին իսկ պահանջով, տրամադրել տեղեկանք՝ նրան բաժնետերերի ցուցակում ընդգրկված լինելու կամ չլինելու մասին:

10.14. Ժողովի գումարման մասին Խորհուրդը Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետիրոջը ծանուցում է առնվազն 15 օր շուտ նրան պատվիրված նամակ ուղարկելու, կամ առձեռն հանձնելու, կամ էլեկտրոնային փոստի հասցեով ծանուցելու միջոցով: Ժողովի գումարման մասին ծանուցումը Խորհրդի որոշմամբ կարող է իրականացվել ինտերնետով՝ հրապարակային ծանուցման միջոցով /Բանկի պաշտոնական կայքում/: Ծանուցումը պետք է բովանդակի օրենքով սահմանված տեղեկություններ: Ժողովի գումարման մասին վերը նշված կարգով ծանուցվում են նաև օրենքով սահմանված դեպքերում խորհրդակցական ձայնի իրավունքով Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող անձինք:

10.15. Հեռակա քվեարկության /հարցման/ կարգով Ժողով գումարելու դեպքում, ի լրումն օրենքով սահմանված տեղեկությունների, պատվիրված նամակով կամ էլեկտրոնային փոստի հասցեով բաժնետերերին առաքվում են նաև քվեաթերթիկները, Ժողովում քննարկվող հարցերին վերաբերող տեղեկությունները և նյութերը:

10.16. Բանկի ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի առնվազն 10 տոկոսի սեփականատեր բաժնետիրոջը տրամադրվում է նաև Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը:

10.17. Բաժնետերն իրավունք ունի համատեղ նիստի ձևով գումարվող Ժողովի քվեարկությանը մասնակցել իր կողմից լրացված քվեաթերթիկը Բանկին ուղարկելու միջոցով, եթե քվեաթերթիկը Բանկին հասել է Ժողովի գումարման օրվանից առնվազն երկու օր առաջ: Նշված ժամկետում Բանկին հասած քվեաթերթիկը գրանցվում է Ժողովի մասնակիցների գրանցման ցուցակում և հաշվի է առնվում քվեարկության ժամանակ:

10.18. Հեռակա քվեարկության /հարցման/ կարգով ժողովի գումարման դեպքում տրամադրված քվեաթերթիկների ստացման վերջին օր է համարվում Ժողովի գումարման ամսաթվին նախորդող երկրորդ աշխատանքային օրը:

10.19. Բանկի բաժնետերերը, որոնք ձայնի իրավունք ունեցող բաժնետոմսերի առնվազն 2 տոկոսի սեփականատեր են հանդիսանում Բանկի ֆինանսական տարվա ավարտից հետո՝ 30 օրվա ընթացքում իրավունք ունեն երկուսից ոչ ավելի առաջարկություններ ներկայացնել տարեկան ժողովի օրակարգի վերաբերյալ:

10.20. Տարեկան ժողովի օրակարգի վերաբերյալ առաջարկությունները ներկայացվում են գրավոր՝ նշելով օրենքով սահմանված տեղեկատվությունը:

10.21. Խորհուրդը պարտավոր է քննարկել ներկայացված առաջարկները և որոշում ընդունել դրանք տարեկան ժողովի օրակարգում ընդգրկելու կամ ընդգրկելը մերժելու մասին սույն կանոնադրության 10.19 կետով սահմանված ժամկետը լրանալուց հետո՝ 15 օրվա ընթացքում:

10.22. Խորհրդի հիմնավորված որոշումը՝ ներկայացված առաջարկը տարեկան ժողովի օրակարգում ընդգրկելը մերժելու մասին, ուղարկվում է առաջարկը ներկայացրած բաժնետիրոջը կամ բաժնետերերին՝ որոշումն ընդունելու պահից 3 օրվա ընթացքում:

10.23. Խորհրդի որոշումը՝ ներկայացված առաջարկը տարեկան ժողովի օրակարգում ընդգրկելը մերժելու մասին, կարող է բողոքարկվել դատական կարգով:

10.24. Ժողովի նախապատրաստման ընթացքում Խորհուրդը որոշում է՝

10.25. ա) ժողովի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, ժամն ու վայրը.

բ) ժողովի օրակարգը.

գ) ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը.

դ) ժողովի գումարման մասին բաժնետերերին ծանուցելու կարգը.

ե) բաժնետերերին ժողովի նախապատրաստման ընթացքում տրամադրվող տեղեկությունների և նյութերի ցուցակը.

զ) քվեաթերթիկների ձևը և բովանդակությունը, եթե քվեարկությունները կատարվելու են քվեաթերթիկներով:

10.26. Ժողովում սովորական բաժնետոմսի սեփականատեր բաժնետերերն ունեն Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում իրենց լրիվ վճարված սովորական բաժնետոմսերին համամասնական ձայնի իրավունք, եթե բացակայում են սույն կանոնադրությամբ սահմանված սահմանափակումները, կապված նշանակալից մասնակցության տիրապետման հետ: Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերը կարող են ձայնի իրավունք ունենալ սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում:

10.27. Ժողովի քվորումն ապահովված է համարվում, եթե Ժողովի մասնակիցների գրանցման ավարտի պահին գրանցվել են բաժնետերերի ցուցակում ընդգրկված և Բանկի ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 50%-ից ավելին համատեղ տիրապետող բաժնետերերը (ներկայացուցիչները), կամ նրանց կողմից լրացված քվեաթերթիկները:

10.28. Քվորումի բացակայության դեպքում Խորհուրդը նշանակում է նոր Ժողովի գումարման ամսաթիվը և այդ ամսաթվից առնվազն 10 օր շուտ պատվիրված նամակներով բաժնետերերին ծանուցում է նոր Ժողով գումարելու մասին: Նույն նամակով ուղարկելով նաև քվեաթերթիկը:

10.29. Եթե նոր Ժողովի գումարման ամսաթիվը Խորհուրդը տեղափոխում է առաջին Ժողովի գումարման օրվանից 20 օրից պակաս ժամկետով, ապա Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի նոր ցուցակներ չեն կազմվում: Հակառակ դեպքում նոր Ժողովի գումարման ամսաթիվն մախորդող 45-րդ օրը Խորհրդի կողմից սահմանվում է Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակների կազմման ամսաթիվ:

10.30. Նոր Ժողովի քվորումն ապահովված է համարվում, եթե Ժողովի մասնակիցների գրանցման ավարտի պահին գրանցվել են բաժնետերերի ցուցակում ընդգրկված և Բանկի ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 30%-ից ավելին համատեղ տիրապետող բաժնետերերը (ներկայացուցիչները), կամ նրանց կողմից լրացված քվեաթերթիկները:

10. 1. Կառավարման մարմիններ: Ժողով: Իրավասությունները: Որոշումների ընդունումը

10.1.1. Ժողովի իրավասություններն են՝

- ա) Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրա մեջ փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,
- բ) Բանկի հայտարարված կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցումը, օրենքով սահմանված կարգով:
- գ) Բանկի վերակազմակերպումը և լուծարումը,
- դ) Լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը, միջանկյալ և ամփոփ լուծարային հաշվեկշռի հաստատումը,
- ե) Խորհրդի անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցը Բանկի արտահերթ Ժողովում կարող է քննարկվել, եթե արտահերթ Ժողովը որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին,
- զ) հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը,
- է) բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացման ճանապարհով կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքների ամփոփումով Բանկի հայտարարված կանոնադրական հիմնադրամի չափի ավելացումը,
- ը) Բանկի աուդիտն անցկացնող անձի հաստատումը,
- թ) Բանկի տարեկան ֆինանսական և հարկային հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշռների, շահույթի և վնասի բաշխման հաստատումը, շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը, շահութաբաժինների չափի հաստատումը, Բանկի մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների աշխատանքի տարեկան արդյունքների հաստատումը (քննարկվում են միայն տարեկան Ժողովում),
- ժ) Ժողովի վարման կարգը և հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը,
- ժա) բաշխված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացումը (տարանջատումը) և մեծացումը (համախմբումը),
- ժբ) օրենքով սահմանված դեպքերում՝ Բանկի գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքման համաձայնությունը (Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50%-ից ավելին),
- ժգ) Բանկի կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերումը և հետզհետե օրենքով նախատեսված հատուկ դեպքերում,
- ժդ) Բանկի կողմից թողարկվող բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի փոխարկվող արժեթղթերի տեղաբաշխման ձևի /բաց կամ փակ բաժանորդագրություն/ որոշումը,
- ժե) օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

10.1.2. Սույն կանոնադրության 10.1.1 կետում նշված իրավասությունները հանդիսանում են Ժողովի բացառիկ իրավասությունները և չեն կարող փոխանցվել Բանկի Խորհրդին կամ Գործադիր մարմնի անդամներին:

10.1.3. Ժողովի քննարկմանը չեն կարող դրվել օրենքով կամ սույն կանոնադրության 10.1.1 կետով Ժողովի իրավասությանը չվերապահված հարցեր:

10.1.4. Որոշումներն ընդունվում են Ժողովին մասնակցող բաժնետերերի ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Ընդ որում, սույն կանոնադրության 10.1.1. կետի (ա), (գ), (ե) և (ժբ) ենթակետերով սահմանված հարցերի շուրջ որոշումներն ընդունվում են Ժողովին մասնակցող ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 3/4-ով:

10.1.5. Հեռակա կարգով քվեարկությունը կատարվում է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան:

10.1.6. Հեռակա կարգով քվեարկությամբ Ժողովի որոշումն օրինական ուժ ունի, եթե քվեարկությամբ մասնակցել է քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի կեսից ավելին:

10.1.7. Ժողովի որոշումները կարող են ընդունվել այնպիսի նիստով, որի ժամանակ Ժողովի մասնակիցները կարող են հաղորդակցվել միմյանց հետ հեռախոսային, հեռուստակապի կամ այլ կապի միջոցով՝ իրական ժամանակի ռեժիմում: Նման նիստը (հեռակա) հարցման կարգով անցկացված նիստ չի համարվում: Հեռախոսային, հեռուստակապի կամ այլ կապի միջոցով անցկացվող Ժողովի նիստերի ծանուցումն իրականացվում է սույն կանոնադրությամբ սահմանված Ժողովի գումարման ծանուցման կարգով:

10.1.8. Ժողովի կողմից ընդունված որոշումների մասին տեղեկությունները, ինչպես նաև քվեարկության արդյունքներն Բանկի բաժնետերերին հայտնվում են պատվիրված մասնկներ ուղարկելու, կամ առձեռն հանձնելու, կամ էլեկտրոնային փոստի հասցեով ուղարկելու, կամ Բանկի ինտերնետային պաշտոնական կայքում տեղադրելու միջոցով՝ այդ որոշումներն ընդունելու պահից՝ 45 օրվա ընթացքում:

10.1.9. Ժողովի արձանագրությունը կազմվում է Ժողովի ավարտից 5 օրվա ընթացքում, որը ստորագրվում է Ժողովի նախագահի և քարտուղարի կողմից:

10.1.10. Ժողովի արձանագրության մեջ նշվում են՝

ա) ժողովի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը և վայրը.

բ) Բանկի՝ տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի ձայների գումարային քանակը.

գ) ժողովին մասնակցած բաժնետերերին պատկանող ձայների քանակը.

դ) ժողովի նախագահը և քարտուղարը, ժողովի օրակարգը.

ե) ժողովում կայացած ելույթների հիմնական դրույթները, օրակարգում ընդգրկված հարցերի

վերաբերյալ քվեարկության արդյունքները, ժողովի ընդունած որոշումները:

10.1.11. Ժողովի նախագահը պատասխանատվություն է կրում Ժողովի արձանագրությունում առկա տեղեկությունների հավաստիության համար:

11. Կառավարման մարմիններ: Խորհուրդ

11.1. Խորհուրդն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ Ժողովի բացառիկ իրավասությունը հանդիսացող հարցերի:

11.2. Խորհրդի անդամ կարող է լինել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի կամ օտարերկրյա պետության քաղաքացի հանդիսացող այն գործունակ անձը, որը բավարարում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և Կենտրոնական բանկի իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին:

11.3. Յուրաքանչյուր բաժնետեր Խորհրդում կարող է զբաղեցնել մեկ տեղ: Բանկի բաժնետեր չհանդիսացող անձինք ևս կարող են ընտրվել Խորհրդի կազմում:

11.4. Խորհրդի անդամներն ընտրվում են տարեկան Ժողովի կողմից, ձայների 3/4-ով, և ոչ պակաս մեկ տարի պաշտոնավարման ժամկետով: Խորհրդի անդամի լիազորության ընդհանուր ժամկետը չի սահմանափակվում: Խորհրդի անդամները վարձատրվում են:

11.5. Խորհրդի անդամները չեն կարող լինել միմյանց հետ փոխկապակցված անձինք: Խորհրդի անդամները և Վարչության անդամները ևս չեն կարող լինել միմյանց հետ փոխկապակցված անձինք:

11.6. Խորհրդի կազմը սահմանվում է առավելագույնը 9 անդամ:

11.7. Խորհրդի անդամներն ընտրվում են Բանկի տարեկան ընդհանուր ժողովում Բանկի ներկա մասնակիցների կողմից, իսկ Բանկի Խորհրդի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում՝ արտահերթ ընդհանուր ժողովում Բանկի ներկա մասնակիցների կողմից՝ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

11.8. Ժողովին Բանկի Խորհրդի անդամների թեկնածուների վերաբերյալ առաջարկություններ կարող են ներկայացնել Խորհուրդը և Բանկի մասնակիցները:

11.9. Բանկի բաժնետերերը իրենց կողմից Խորհրդի անդամության թեկնածուներ առաջադրելու դեպքում այդ մասին գրավոր հայտնում են Բանկի Խորհրդի նախագահին տարեկան ժողովի, ինչպես նաև արտահերթ ժողովի (եթե արտահերթ ժողովի օրակարգում ընդգրկված է Խորհրդի անդամի(ների) լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման հարց) մասին ծանուցումն ստանալուց հետո 10 օրվա ընթացքում: Առաջարկվող թեկնածուների քանակը չի կարող գերազանցել Խորհրդի անդամների սահմանված քանակը:

11.10. Խորհրդի անդամության թեկնածուների վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելիս, այդ թվում՝ ինքնաառաջադրման դեպքում, գրավոր առաջարկում նշվում է թեկնածուի անունը, նրա Բանկի բաժնետեր լինելու կամ չլինելու փաստը, նրան պատկանող Բանկի բաժնետոմսերի քանակը, նրան առաջադրող Բանկի բաժնետիրոջ /բաժնետերերի/ անունը /անվանումը/, վերջինիս պատկանող Բանկի բաժնետոմսերի քանակը:

Խորհուրդը պարտավոր է քննարկել ներկայացված առաջարկները և որոշում ընդունել դրանք թեկնածուների ցանկում ընդգրկելու կամ ընդգրկելը մերժելու մասին սույն կանոնադրության 11.9. կետով սահմանված ժամկետը

լրանալուց հետո 5 օրվա ընթացքում: Խորհուրդը կարող է որոշում ընդունել թեկնածուների ցանկում ընդգրկելու մերժելու մասին միայն այն դեպքում, եթե՝

ա/ առաջարկ ներկայացրած բաժնետիրոջ /բաժնետերերի/ կողմից խախտվել է սույն կանոնադրության

11.9. կետով սահմանված ժամկետը,

բ/ լրիվ չեն կամ բացակայում են սույն կետով սահմանված տվյալները,

գ/ առաջարկը հակասում է օրենքի և այլ իրավական ակտերի պահանջներին:

11.11. Խորհուրդն իր կողմից սույն կանոնադրության 11.10. կետով նախատեսված Խորհրդի անդամության թեկնածու առաջադրում է Բանկի ժողովի օրակարգում ընդգրկելու միջոցով:

11.12. Բանկի այն մասնակիցները, որոնք ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ տիրապետում են Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 10 և ավելի տոկոսին, իրավունք ունեն առանց ընտրության ընդգրկվելու Խորհրդի կազմում կամ դրանում նշանակելու իրենց ներկայացուցչին:

11.13. Բանկի այն մասնակիցները, որոնք ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ տիրապետում են Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի մինչև 10 տոկոսին, կարող են միավորվել և Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 10 և ավելի տոկոսը համալրելու դեպքում՝ առանց Ժողովի կողմից ընտրության ընդգրկել իրենց ներկայացուցչին Խորհրդի կազմում:

Սույն կետի առաջին պարբերությամբ նշված ձևով ներկայացուցչի ընդգրկումը Խորհրդում հնարավոր է միայն Բանկի մասնակիցների խմբի ստեղծման մասին համապատասխան պայմանագրի առկայության և այդ պայմանագրի վերաբերյալ Ժողովին տեղեկացնելու դեպքում: Այդ պայմանագիրը պետք է պարունակի հետևյալ պայմաններն ու տեղեկությունները.

ա) բանկի միավորվող մասնակիցների վերաբերյալ տվյալներ, ներառյալ՝ նրանց պատկանող բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի քանակը.

բ) միավորվող մասնակիցների կողմից առաջարկվող Խորհրդի անդամի թեկնածուի վերաբերյալ «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 43 հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված տեղեկությունները.

գ) պայման այն մասին, որ պայմանագիրը կնքվում է առնվազն մեկ տարի ժամկետով և մինչև այդ ժամկետի ավարտը փոփոխման կամ լուծման ենթակա չէ.

դ) միավորվող մասնակիցների հայեցողությամբ՝ այլ պայմաններ:

Պայմանագրի պատճենները տրամադրվում են ընդհանուր ժողովի բոլոր մասնակիցներին՝ ընդհանուր ժողովի կայացման, իսկ հեռակա կարգով քվեարկության դեպքում՝ լրացրած քվեաթերթիկները Բանկի կողմից ընդունելու համար սահմանված ժամկետի վերջին օրվանից առնվազն 30 օր առաջ:

11.14. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցներն իրավունք ունեն իրենց շահերը ներկայացնող ներկայացուցչին ընդգրկելու Բանկի Խորհրդի կազմում:

11.15. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակից է համարվում Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 10 տոկոսից պակասին տիրապետող այն մասնակիցը, որը չի կնքել սույն կանոնադրության 11.13. կետում նշված պայմանագիրը: Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների միասնական ներկայացուցիչը պետք է առաջադրվի նրանց կողմից և ընդգրկվի Խորհրդի կազմում՝ առանց Ժողովի կողմից ընտրության:

11.16. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների ներկայացուցչի ընտրությանը մասնակցում են միայն Ժողովի նիստին ներկա փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցները կամ նրանց ներկայացուցիչները, թեկուզև դրանց թիվը կազմի մեկ: Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների ներկայացուցչի ընտրությանը չեն մասնակցում սույն կանոնադրության 11.13. կետում նշված պայմանագիրը կնքած Բանկի մասնակիցները:

11.17. Բանկի փոքր մասնակիցները ծանուցվում են Բանկի Խորհրդի կողմից իրենց փոքր մասնակցի կարգավիճակ ձեռք բերելու մասին Ժողովի համար ծանուցման կարգով՝ սույն կանոնադրության 11.13. կետում նշված պայմանագիրը ստանալուց հետո 5 օրվա ընթացքում: Ծանուցվելուց հետո փեքր մասնակիցները առաջադրում են Խորհրդի անդամի իրենց թեկնածուին: Համաձայնության չգալու դեպքում Ժողովի անցկացման օրը փոքր մասնակիցները փակ գաղտնի քվեարկությամբ ընտրում են Խորհրդի անդամի թեկնածու՝ իրենց կողմից առաջադրված թեկնածուների թվից: Զվեարկությունը կազմակերպվում և անցկացվում է Բանկի Խորհրդի նախագահի կամ նրա նշած Խորհրդի անդամի կողմից:

11.18. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների առաջադրած ներկայացուցչի մասին՝ օրենքով պահանջվող տեղեկատվությունը Խորհրդի կողմից ներկայացվում է Ժողովի բոլոր մասնակիցներին՝ Ժողովի կայացման, իսկ հեռակա կարգով քվեարկության դեպքում՝ լրացրած քվեաթերթիկները Բանկի կողմից ընդունելու համար սահմանված ժամկետի վերջին օրվանից առնվազն 30 օր առաջ:

11.19. Խորհրդի անդամը պարտավոր է Խորհրդին և Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին տրամադրել օրենքով սահմանված տեղեկություններ Բանկի գործարքներում իր շահագրգռվածության, Բանկի հետ գործարք իրականացնող անձանց հետ իր փոխկապակցվածության մասին:

11.20. Բանկի Խորհուրդն իր աշխատանքն արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով կարող է ստեղծել հանձնաժողովներ: Բանկի Խորհրդին կից հանձնաժողովներում կարող են ընդգրկվել Բանկի Խորհրդի անդամները և Բանկի այլ ղեկավարներ կամ աշխատակիցներ: Բանկի Խորհրդին կից հանձնաժողովների որոշումներն ունեն խորհրդակցական բնույթ: Հանձնաժողովների գործունեության հիմնական սկզբունքներն ու իրավասությունները սահմանվում են այդ հանձնաժողովների՝ Խորհրդի կողմից հաստատված կանոնակարգերով:

11.21. Խորհրդի նախագահն ընտրվում է Խորհրդի անդամների կազմից և վերընտրվում ու ազատվում է Խորհրդի անդամների կողմից՝ ձայների պարզ մեծամասնությամբ:

11.22. Խորհրդի նախագահը՝

- ա) կազմակերպում է Խորհրդի աշխատանքները,
- բ) գումարում և նախագահում է Խորհրդի նիստերը,
- գ) կազմակերպում է Ժողովի և Խորհրդի նիստերի արձանագրությունների վարումը,
- դ) նախագահում է Ժողովում կամ նշանակում է Ժողովի նախագահող,
- ե) ստորագրում է Ժողովի և Խորհրդի ընդունած որոշումները, դրանցով հաստատված փաստաթղթերը,
- զ) Վարչության նախագահի, Վարչության անդամների, ներքին աուդիտի ստորաբաժանման աշխատակիցների և գլխավոր հաշվապահի հետ կնքում է աշխատանքային պայմանագրեր:
- է) կազմակերպում է Խորհրդին կից հանձնաժողովների աշխատանքները:

Խորհրդի նախագահը Խորհրդին կից հանձնաժողովներին տալիս է հանձնարարականներ, որոնք ենթակա են կատարման Խորհրդի նախագահի կողմից սահմանված ժամկետում:

11.23. Խորհրդի նախագահի բացակայության կամ պաշտոնեական պարտականությունների կատարման անհնարինության դեպքում նրա պարտականությունները Խորհրդի որոշմամբ կատարում է Խորհրդի անդամներից մեկը:

11.24. Խորհուրդը լիազորված և իրավասու է՝

- ա) որոշել Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունները, հաստատել Բանկի զարգացման տնտեսական ծրագրեր, Բանկի ֆինանսական դրության առողջացման ծրագրեր,
- բ) Կենտրոնական բանկի հետ կնքել պայմանագրեր բանկային օրենսդրության, տնտեսական նորմատիվների խախտումների վերացման վերաբերյալ,
- գ) որոշումներ ընդունել Կենտրոնական բանկի կողմից Բանկին տրված հանձնարարականների կատարման ուղղությամբ,

- դ) գումարել Բանկի տարեկան և արտահերթ Ժողով,
- ե) հաստատել Ժողովի օրակարգը,
- զ) լուծել Ժողովի նախապատրաստման և գումարման հետ կապված հարցերը, այդ թվում՝ սահմանել Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակի կազմման ամսաթիվը,

է) որոշում ընդունել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ստեղծման և լուծարման մասին, հաստատել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունները, ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնակարգերը

- ը) ֆինանսական գործառնություններ կանոնակարգող փաստաթղթերը,
- թ) որոշում ընդունել Բանկի հայտարարված բաժնետոմսերի կամ դրանց մի մասի թողարկման մասին, սահմանել բաժնետոմսերի տեղաբաշխման կարգը և պայմանները,

ժ) որոշում ընդունել Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի թողարկման մասին, սահմանել դրանց տեղաբաշխման և մարման կարգը և պայմանները,

ժա) նշանակել Բանկի գործադիր մարմնի անդամներին, վաղաժամկետ դադարեցնել նրանց լիազորությունները, հաստատել վարձատրության պայմանները,

ժբ) սահմանել Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտները, ձևավորել ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը և հաստատել տարեկան աշխատանքային ծրագիրը, վաղաժամկետ դադարեցնել ներքին աուդիտի աշխատակիցների լիազորությունները և հաստատել նրանց վարձատրության պայմանները:

- ժգ) հաստատել Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշիվը և կատարողականը,
- ժդ) օրենքով սահմանված կարգով որոշել Բանկի գույքի (ներառյալ թողարկվող բաժնետոմսերի) շուկայական արժեքը,

ժե) Ժողովի հաստատմանը ներկայացնել Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին, սահմանել վերջինիս վարձատրության չափը,

ժզ) Ժողովին ներկայացնել առաջարկություններ տարեկան շահաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ,

ժէ) օգտագործել Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամներ, Ժողովի լիազորությամբ հաստատել շահույթից ձևավորված այլ ֆոնդերի օգտագործման կարգը,

ի) սահմանել վարկավորման, ֆինանսավորման, դրամարկղային սպասարկման, տնտեսական գործունեության, արժեթղթերով գործառնությունների կատարման պայմաններն ու կարգը,

իա) քննարկել վերստուգումների ստուգումների նյութերը, տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունները,

իբ) որոշում ընդունել դուստր ընկերությունների ստեղծման, նրանց և այլ անձանց կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցության չափի մասին,

իգ) համաձայնություն տալ Բանկի գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքմանը (բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-50 %-ի չափով), եթե որոշումն ընդունվում է միաձայն,

իդ) որոշում ընդունել շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքի կնքման մասին,

իե) որոշում ընդունել Բանկի պարտասպանների պարտավորության վրա տոկոսների հաշվարկի դադարեցման, պարտքերի զեղչման կամ ներման մասին, կամ հաստատել Վարչության նախագահի կողմից հիշյալ հարցերի վերաբերյալ որոշումներ ընդունելու կարգը,

- իզ) տարեկան ժողովի գումարման ամսաթվից առնվազն 30 օր առաջ նախնական հաստատել Բանկի տարեկան հաշվետվությունը և ներկայացնել ժողովին,
- իէ) բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման ճանապարհով Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի չափի մեծացումը,
- իը) ստեղծել Բանկի Վարչություն, հաստատել Վարչության կազմը, խնդիրները, նիստերի գումարման և անցկացման, որոշումներ ընդունելու կարգը, հաստատել Վարչության Կանոնակարգը,
- իթ) հաստատել Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը և աշխատատեղերը,
- իժ) սահմանել Խորհրդի անդամների վարձատրության և պարգևատրման չափը,
- իլ) Բանկի բաժնետոմսերի բաց բաժանորդագրություն իրականացնելու դեպքում հաստատել դրանց տեղաբաշխման ազդագիրը

իին) իրականացնել սույն կանոնադրությամբ և օրենքով Խորհրդին վերապահված այլ լիազորություններ:

11.25. Սույն կանոնադրության 11.24. կետով սահմանված լիազորությունները Խորհրդի բացառիկ իրավասության ենթակա հարցեր են և չեն կարող փոխանցվել գործադիր մարմնի լուծմանը:

11.26 Առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ Խորհուրդը քննարկում է Ներքին աուղիտի ստորաբաժանման, Վարչության նախագահի, գլխավոր հաշվապահի և Վարչության անդամներից յուրաքանչյուրի ներկայացված հաշվետվությունները: Հաշվետվությունները ներկայացվում են ժողովի կողմից հաստատված Խորհրդի կանոնակարգով սահմանված կարգին համապատասխան, որտեղ նշվում են հաշվետվության տեսակները, Խորհրդի անդամներին նախապես ներկայացման կարգը, մինչև Խորհրդի նիստը անհրաժեշտության դեպքում Խորհրդի անդամների մոտ քննարկման կարգը և դրանք Խորհրդին ներկայացնելու կարգը:

Հաշվետվություններում պետք է պարունակվեն հարցեր եռամսյակի ընթացքում կնքված գործարքների, ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացված հաշվետվությունների, Բանկի կատարած գործառնական և այլ ծախսերի, Բանկի վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով կատարված պահուստների, անհուսալի դասակարգված ակտիվների, դատական վարույթների ընթացքի և այլ հարցերի վերաբերյալ:

11.27. Առնվազն տարին մեկ անգամ Խորհուրդը քննարկում է արտաքին աուղիտն իրականացնող անձի հաշվետվությունը, ինչպես նաև քննարկում և անհրաժեշտության դեպքում վերանայում է Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունները, ռազմավարությունը:

Վերահիշյալ հարցերի վերաբերյալ Խորհրդի նիստին կարող են ներկա գտնվել նաև Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները, Բանկում գործող բոլոր հանձնաժողովների ղեկավարները, որոնք իրենց առաջարկություններն են ներկայացնում Բանկի ռազմավարության, հաճախորդների սպասարկման բարելավման, Բանկի կառավարման ոլորտի այլ հիմնախնդիրների վերաբերյալ:

11.28. Խորհրդի նիստերի գումարման և անցկացման կարգը սահմանվում է ժողովի կողմից հաստատված Խորհրդի կանոնակարգով և սույն կանոնադրությամբ:

11.29. Բանկի խորհրդի նիստերը պետք է գումարվեն առնվազն երկու ամիսը մեկ: Խորհրդի նիստերը գումարում է Խորհրդի նախագահը՝ իր, Խորհրդի անդամի, Բանկի արտաքին աուղիտն իրականացնող անձի, Բանկի ներքին աուղիտի ստորաբաժանման ղեկավարի, Կենտրոնական բանկի խորհրդի, Բանկի Վարչության նախագահի կամ Վարչության, Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի 5 կամ ավելի տոկոս ունեցող մասնակցի (մասնակիցների) գրավոր պահանջով:

Խորհրդի նիստի գումարման պահանջ ստանալու պահից 10-օրյա ժամկետում Խորհուրդը տեղեկացնում է դիմողներին Խորհրդի նիստի գումարման ժամանակի կամ վայրի մասին:

11.30. Խորհրդի անդամների ծանուցումը նիստի գումարման մասին իրականացվում է նիստի գումարման օրվանից առնվազն 5 օր առաջ պատվիրված նամակներ ուղարկելու, կամ անձամբ դրանք հանձնելու, հեռախոսային կապի միջոցով, կամ էլեկտրոնային փոստի հասցեով ծանուցելու միջոցով:

11.31. Խորհրդի նիստերը կարող են գումարվել և քվեարկությունն անցկացվել հեռակա քվեարկության կարգով: Խորհուրդը կարող է որոշումներ ընդունել այնպիսի նիստում, որի ժամանակ Խորհրդի նիստի բոլոր մասնակիցները կարող են հաղորդակցվել միմյանց հետ հեռախոսային կապի, հեռուստակապի կամ կապի այլ միջոցներով՝ իրական ժամանակի ռեժիմում: Նման նիստը հեռակա (հարցման) կարգով անցկացված նիստ չի համարվում:

Սույն կանոնադրության 11.24. կետի «ժա», «ժբ», «ժե» և «է» ենթակետերում նշված, ինչպես նաև Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հաստատումը, Խորհրդի նախագահի ընտրության հարցերը չեն կարող լուծվել Խորհրդի հեռակա նիստերի ժամանակ:

11.32. Խորհրդի նիստն իրավագուր է, եթե նիստին անձնական մասնակցության կամ հեռակա քվեարկության ձևով մասնակցում են Խորհրդի անդամների կեսից ավելին:

11.33. Խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայն: Չայնի և քվեարկության իրավունքի լիազորումը այլ անդամի արգելված է և իրավական ուժ չունի:

11.34. Խորհրդի որոշումներն ընդունվում են նիստին ներկա Խորհրդի անդամների ձայների մեծամասնությամբ: Չայների հավասարության դեպքում Խորհրդի նախագահի ձայնը որոշիչ է:

11.35. Խորհրդի նիստերի բոլոր հարցերի քննարկումը կարող է տեղի ունենալ միայն Բանկի Վարչության նախագահի պարտադիր մասնակցությամբ, բացառությամբ Բանկի Վարչության նախագահի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման, ինչպես նաև նրա վարձատրության պայմանների հաստատման հարցերի: Բանկի Վարչության նախագահը մասնակցում է Խորհրդի նիստերին խորհրդակցական ձայնի իրավունքով:

11.36. Խորհրդի նիստերն արձանագրվում են: Նիստի արձանագրությունը կազմվում է նիստի ավարտից հետո՝ 10-օրյա ժամկետում: Արձանագրությունում նշվում են՝

ա) նիստի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, ժամը և վայրը.

բ) նիստին մասնակցած անձինք.

գ) նիստի օրակարգը.

դ) քվեարկության դրված հարցերը, ինչպես նաև քվեարկության արդյունքները՝ ըստ նիստին մասնակցած յուրաքանչյուր խորհրդի անդամի.

ե) քվեարկության դրված հարցերի վերաբերյալ Խորհրդի անդամների և Խորհրդի նիստին մասնակցող այլ անձանց կարծիքները.

զ) նիստում ընդունված որոշումները:

Խորհրդի նիստի արձանագրությունն ստորագրում են նիստին մասնակցող բոլոր անդամները, որոնք և պատասխանատվություն են կրում արձանագրությունում առկա տեղեկությունների ճշտության և հավաստիության համար:

Խորհրդի նիստերը վարում է Խորհրդի նախագահը, որն ստորագրում է նիստի որոշումները: Խորհրդի նախագահը պատասխանատվություն է կրում որոշման մեջ առկա տեղեկությունների հավաստիության համար:

11.37. Ժողովի կողմից Խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն կամ եթե՝

ա) նա դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.

բ) նրա պաշտոնավարման ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի հանգամանքներ, որոնց ուժով նրան արգելվում է լինել բանկի խորհրդի անդամ (բանկի ղեկավար).

գ) մեկ տարվա ընթացքում բացակայել է Խորհրդի նիստերի առնվազն 1/4-ից անհարգելի պատճառներով կամ ընդհանուր առմամբ (ներառյալ՝ հարգելի և անհարգելի բացակայությունները) նիստերի առնվազն կեսից (իրական ժամանակի ռեժիմով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված հեռակա մասնակցությունը համարվում է լիարժեք մասնակցություն.)

դ) օրենքով սահմանված կարգով որակազրկվել է կամ զրկվել է որոշակի պաշտոն վարելու իրավունքից:

11.38. Խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ կարող են դադարեցվել նաև լիազորությունների մնացած ժամանակահատվածի, իսկ եթե այդ ժամանակահատվածը մեկ տարուց ավելի է, ապա մեկ տարվա համար սահմանված աշխատավարձը Բանկի կողմից նրան փոխհատուցելու պայմանով:

Բանկն իրավունք ունի Խորհրդի անդամի պաշտոնից ազատված անձից դատական կարգով հետ պահանջելու սույն մասի առաջին պարբերությամբ նրան փոխհատուցված աշխատավարձը՝ դատարանում ապացուցելով Խորհրդի անդամի կողմից պաշտոնեական պարտականությունների թերացման փաստը:

12. Կառավարման մարմիններ: Վարչություն

12.1. Վարչությունը, որպես մշտապես գործող կոլեգիալ գործադիր մարմին, իրականացնում է Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումը:

12.2. Վարչությունը հաշվետու է Խորհրդին և կազմակերպում է Խորհրդի որոշումների կատարումը:

12.3. Վարչությունը ձևավորվում է Բանկի Խորհրդի կողմից, Բանկի ղեկավար անձանցից՝ Խորհրդի կողմից սահմանվող ժամկետով:

12.4. Վարչության անդամների թեկնածությունները Խորհրդին է առաջադրում Վարչության նախագահը, որը կարող է նաև չընդունվել Խորհրդի կողմից:

12.5. Վարչության նախագահը և անդամները Վարչության կազմում ընտրվում և ազատվում են Խորհրդի կողմից՝ ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Վարչության անդամի պաշտոնից ազատվելը ինքնաբերաբար չի հանգեցնում Բանկում զբաղեցրած պաշտոնից ազատման:

12.6. Վարչության կազմի մեջ պարտադիր ընդգրկվում են Վարչության նախագահը, նրա տեղակալները և գլխավոր հաշվապահը:

12.7. Վարչության կազմը չի սահմանափակվում:

12.8. Բանկի Վարչության յուրաքանչյուր անդամ նախքան Բանկի Խորհրդի կողմից իրեն Վարչության կազմում նշանակելը կարող է հայտնել ինքնաբացարկ:

12.9. Վարչության յուրաքանչյուր անդամ կարող է դուրս գալ Վարչության կազմից՝ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով Բանկի Խորհրդի և Վարչության նախագահներին:

12.10. Եթե Վարչության կազմից մի քանի անդամների դուրս գալու դեպքում մնացած անդամների թիվը չի ապահովում քվորում, ապա Բանկի Խորհուրդը ողջամիտ ժամկետում, բայց ոչ ավելի քան Վարչության անդամների դուրս գալու ժամկետից մեկ ամիս հետո, անցկացնում է

Խորհրդի նիստ՝ Բանկի նոր Վարչության ձևավորման համար: Սույն կարգը գործում է նաև Վարչության բոլոր անդամների Վարչության կազմից դուրս գալու դեպքում:

12.11. Բանկի Վարչության մնացած անդամները, եթե նրանց թիվը քվորում չի ապահովում, իրավունք չունեն լուծել այնպիսի հարցեր, որոնք Բանկի կանոնադրությամբ վերապահված են Բանկի Վարչությանը:

12.12. Բանկի Խորհուրդն իրավունք ունի վաղաժամկետ դադարեցնել ինչպես Վարչության, այնպես էլ նրա յուրաքանչյուր անդամի լիազորությունները:

12.13. Վարչության անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման հիմք են հանդիսանում հետևյալ հանգամանքները՝

- Վարչության անդամի գործողությունների կամ անգործության հետևանքով Բանկին պատճառված էական վնասներ պատճառելը,
- Բանկի գործարար համբավը գցելը,
- Կանխամտածված քրեական հանցագործություն կատարելը,
- Բանկի մասնակցությամբ գործարքներ իրականացնելիս դրանցում իր շահագրգռվածությունը քաբցնելը,
- Իր վրա դրված պարտականությունները ոչ բարեխիղճ կատարելը,
- Վարչության նիստերից անհարգելի պատճառներով հաճախակի բացակայելը,
- Բանկի կանոնադրության և ՀՀ բանկային օրենսդրության նորմերն ու հիմնադրույթները խախտելը,
- Առանց Խորհրդի համաձայնության այլ պետական կամ ոչ պետական մարմինների մոտ ծառայության անցնելը,
- Բանկի գույքը տնօրինելիս սեփական շահերով առաջնորդվելը, բացառությամբ եթե այն արգելված չէ օրենքով, Բանկի կանոնադրությամբ, այլ կանոնակարգերով և որոշումներով,
- Բանկային կամ ծառայողական գաղտնիք համարվող տեղեկությունները հրապարակելը,
- Բանկի Ժողովի, Խորհրդի և Վարչության որոշումները չկատարելը,
- Վարչության անդամի պաշտոնավարման ընթացքում Բանկի հետ մրցակցող այլ կազմակերպություններ հիմնադրելու փաստը,
- Այլ գործողությունների (անգործության) կատարումը, որոնք կարող են հանգեցնել Բանկի համար անբարենպաստ հետևանքների,
- Վարչության անդամի պաշտոնավարումը կարող է դադարեցվել նաև ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ և Վարչության կանոնակարգով նախատեսված այլ հիմքերով:

12.14. Վարչության իրավասության մեջ են մտնում Բանկի գործունեության ընթացիկ ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ վերապահված են Բանկի Ժողովի, Խորհրդի և Վարչության նախագահի բացառիկ իրավասությանը:

12.15. Վարչությունը լիազորված է իրավասու է՝

- իրականացնել Բանկի Խորհրդի հաստատմանը ներկայացվող բոլոր հարցերի նախնական քննարկումը, դրանց հետ առնչվող բոլոր փաստաթղթերի պատրաստումը,
- Խորհրդի հաստատմանը ներկայացնել առաջարկներ նոր սակագների ներդրման և դրանց չափերի վերաբերյալ,
- քննարկել Բանկի առևտրային գործունեության արդյունքները,
- պատրաստել փաստաթղթեր կապված Բանկի կողմից արժեթղթերի թողարկման հետ,
- հաստատել Բանկի կանոնները, կարգերը, ընթացակարգերը և այլ ներքին փաստաթղթերը, բացառությամբ սույն կանոնադրության 11.24 կետի ը) ենթակետով սահմանված փաստաթղթերի,
- կազմակերպել Բանկի բաժնետերերի, Խորհրդի որոշումների կատարումը և Բանկի տարեկան պլանների իրականացման աշխատանքները,
- Խորհրդի հաստատմանը ներկայացնել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունները,
- կողողինացնել Բանկի կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների աշխատանքները,
- լուծել Բանկի, նրա մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների ընթացիկ, աշխատանքային և այլ խնդիրները,
- Բանկի կանոնադրությանը համապատասխան, որոշում ընդունել բանկային նոր ծառայությունների ներդրման մասին,
- լուծել ներբանկային հսկողության, հաշվառման և հաշվետվությունների կազմակերպման հարցերը,
- պարբերաբար տեղեկացնել Խորհրդին Բանկի ֆինանսական դրության, նախընտրելի ծրագրերի իրականացման վերաբերյալ,
- ներկայացնել Խորհրդին Բանկի կիսամյակային և տարեկան աշխատանքային պլանները, տարեկան հաշվետվությունները և հաշվապահական այլ փաստաթղթերը,
- ապահովել անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ ներքին աուդիտը իրականացնող անձին,
- սահմանել պատասխանատվություն Խորհրդի որոշումների չկատարման համար, Բանկի քաղաքականության և ռազմավարության իրականացման համար ներքին հսկողության կազմակերպման և իրականացման բնագավառում,
- իրականացնել Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների աշխատանքների վերլուծություն և արդյունքների ընդհանրացում,

- սահմանել Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների և ծառայողների պարտականությունները ներքին հսկողության կոնկրետ ոլորտներում,
- ստեղծել տեղեկատվության փոխանակման արդյունավետ համակարգեր, որոնք ընդգրկում են Բանկի օպերացիոն քաղաքականությունն ու գործունեության ընթացակարգերը որոշակիացնող բոլոր փաստաթղթերը,
- որոշումներ ընդունել Բանկի ընթացիկ տնտեսական գործունեության վերաբերյալ,
- ստեղծել կոմիտեներ/հանձնաժողովներ Բանկի գործունեության տարբեր ոլորտների հարցերի վերաբերյալ նյութերի մշակման և որոշումների պատրաստման համար,
- Խորհրդի հաստատմանը ներկայացնել Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնակարգերը, դրանց վարչակազմակերպական կառուցվածքները, աշխատողների հաստիքացուցակները, աշխատավարձի դրույքաչափերը,
- իրականացնել սույն կանոնադրությամբ և օրենքով Վարչությանը վերապահված այլ լիազորություններ:

12.18. Վարչության անդամներն իրավունք ունեն`

- Վարչության նախագահին ներկայացնել առաջարկներ Վարչության նիստերի օրակարգի վերաբերյալ,
- իրենց իրավասությանը ենթակա բոլոր հարցերի վերաբերյալ ձայնի իրավունքով մասնակցել Վարչության նիստերին,
- Վարչության քննարկմանը ներկայացված հարցերի շուրջ ներկայացնել առաջարկներ և դիտողություններ,
- իրենց իրավասությունների շրջանակներում Բանկի ստորաբաժանումներից և ծառայություններից ստանալ անհրաժեշտ տեղեկատվություն` Բանկի գործունեության վերաբերյալ,
- տալ առաջարկություններ Բանկի նոր կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումներ ստեղծելու վերաբերյալ և ներկայացնել Խորհրդի հաստատմանը,
- ծանոթանալ Բանկի Վարչության և Խորհրդի նիստերի, ինչպես նաև Ժողովի արձանագրություններին,
- որոշել Բանկում գործող սակագների «պայմանագրային» կարգով որոշվող սահմանաչափերը,
- Բանկի անուրից կնքել պայմանագրեր` իրենց լիազորությունների սահմաններում:

12.19. Վարչության անդամները պարտավոր են`

- բացի գիտական, մանկավարժական և ստեղծագործական աշխատանքից չկատարել վճարովի այլ աշխատանք,
- Խորհրդին, ներքին աուդիտի ստորաբաժանմանը և Բանկի աուդիտն իրականացնող անձին տրամադրել օրենքով սահմանված տեղեկություններ Բանկի գործարքներում իրենց շահագրգռվածության, Բանկի հետ գործարք իրականացնող անձանց հետ իրենց փոխկապակցվածության մասին,
- ներկայացնել հաշվետվություն Բանկի Խորհրդին ոչ պակաս քան եռամսյակը մեկ անգամ,
- կրել պատասխանատվություն իրենց մեղքով Բանկին պատճառված նյութական վնասի համար,
- կատարել Բանկի բաժնետերերի ժողովի, Խորհրդի և Վարչության որոշումները, Վարչության նախագահի որոշումներն ու կարգադրությունները,
- չհրապարակել իրենց հայտնի դարձած կոնֆեդենցիալ տեղեկատվությունը Բանկի գործունեության վերաբերյալ, կամ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվությունը,
- գործել ի շահ Բանկի, բարեխիղճ և խելամիտ կերպով իրականացնել իրենց իրավունքներն ու կատարել պարտականությունները,
- կրել այլ պարտականություններ, որոնք կսահմանվեն սույն կարգով, Բանկի կանոնադրությամբ և ՀՀ օրենսդրությամբ:

Վարչության նիստերը.

12.20. Վարչության իրավասությանը ենթակա հարցերի քննարկման և դրանց շուրջ որոշումներ կայացնելու համար իրավիքովում են Վարչության նիստեր:

12.21. Վարչության նիստերը լինում են հեյթական և արտահերթ:

12.22. Վարչության հեյթական նիստերը գումարվում են առնվազն երկու շաբաթը մեկ անգամ: Արտահերթ նիստերը գումարվում են ըստ անհրաժեշտության:

12.23. Վարչության նիստերը գումարվում են Վարչության նախագահի կողմից` իր նախաձեռնությամբ, Խորհրդի նախագահի և անդամի պահանջով, Վարչության անդամի պահանջով, ներքին աուդիտի ստորաբաժանման պահանջով, կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների պահանջով` միայն հիմնավորված հարցերի առկայության դեպքում:

12.24. Վարչության նիստերի գումարման և անցկացման կարգը սահմանվում է Խորհրդի կողմից հաստատված Վարչության կանոնակարգով:

12.25. Վարչության նիստը նախագահում է Վարչության նախագահը, իսկ նրա բացակայության դեպքում նրա ժամանակավոր պաշտոնակատարը:

12.26. Վարչության նիստն իրավագոր է, եթե նիստին անձնական մասնակցություն են ցուցաբերում Վարչության անդամների առնվազն կեսը:

12.27. Վարչության յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայն: Չայնի և քվեարկության իրավունքի լիազորումը այլ անդամի արգելված է և իրավական ուժ չունի:

12.28. Վարչության նիստերի անցկացումը հեռակա կարգով չի թույլատրվում:

12.29. Վարչության արձանագրային որոշումներն ընդունվում են ձայների պարզ մեծամասնությամբ. ձայների հավասարության դեպքում Վարչության նախագահի ձայնը վճռորոշ է:

12.30. Վարչության արձանագրային որոշումները պարտադիր են կատարման Բանկի բոլոր կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների և աշխատակիցների համար:

Վարչության անդամների պատասխանատվությունը.

12.31. Վարչության նախագահը և անդամները Բանկի առջև պատասխանատվություն են կրում իրենց պարտականությունների ոչ պատշաճ կատարման կամ չկատարման համար, իրենց մեղավոր գործողությունների կամ անգործության հետևանքով Բանկին հասցված վնասների համար, եթե օրենքով սահմանված չեն պատասխանատվության այլ հիմքեր և չափեր:

12.32. Բանկին պատճառված վնասի համար Վարչության մի քանի անդամների պատասխանատվության դեպքում, նրանք Բանկի առջև կրում են համապարտ պատասխանատվություն:

12.33. Պատասխանատվություն չեն կրում այն անդամները, որոնք Վարչության նիստին ներկա չեն գտնվել, քվեարկությանը չեն մասնակցել և որոնք դեմ են քվեարկել այն որոշումներին, որոնց կայացումը հանգեցրել է Բանկին վնասներ հասցնելուն:

12.34. Վարչության անդամների հրաժարականը կամ պաշտոնից ազատվելը չի ազատում նրանց՝ Բանկին պատճառված վնասի համար պատասխանատվությունից, եթե վնասը առաջացել է իրենց մեղքով:

13. Կառավարման մարմիններ: Վարչության նախագահ

13.1. Ժողովի և Խորհրդի որոշումների կատարման, ինչպես նաև Բանկի առջև դրված ընթացիկ խնդիրների լուծման նպատակով Բանկում գործում է միանձնյա գործադիր մարմին՝ Վարչության նախագահ:

13.2. Վարչության նախագահը նշանակվում է Խորհրդի կողմից պաշտոնավարման հինգ տարի ժամկետով: Խորհրդի նախագահի և Վարչության նախագահի միջև կնքվում է աշխատանքային պայմանագիր: Վարչության նախագահ չի կարող լինել այն անձը, որին ՀՀ օրենսդրությամբ արգելված է լինել բանկի ղեկավար:

13.3. Վարչության նախագահի բացառիկ իրավասությանն են ենթակա Բանկը ՀՀ-ում և օտարերկրյա պետություններում ներկայացնելը, ինչպես նաև Բանկի անունից գործարքներ կնքելը:

13.4. Վարչության նախագահը Բանկի անունից լիազորված և իրավասու է՝

ա) Իր իրավասության շրջանակներում տնօրինել Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, կնքել բանկային գործունեություն և ֆինանսական գործառնություններ կատարելու համար անհրաժեշտ գործարքներ, կամ լիազորել դրանց կնքումը այլ անձի, (գույքի օտարման և ձեռք բերման՝ Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25%-ից մինչև 50% արժեքով գործարքները կնքելով միայն Խորհրդի կամ 50%-ից ավելի Ժողովի նախնական համաձայնության առկայության դեպքում,

բ) տալ լիազորագրեր, այդ թվում՝ Բանկի մասնաճյուղերի կառավարիչներին,

գ) նախագահել Վարչության նիստերը և ղեկավարել Վարչության աշխատանքները

դ) ստորագրել և իրավասու մարմիններին ներկայացնել Բանկի ֆինանսական, վիճակագրական, հարկային հաշվետվությունները, հայցադիմումները և անհրաժեշտ այլ փաստաթղթեր,

ե) աշխատանքի ընդունել և աշխատանքից ազատել Բանկի աշխատակիցներին, ինչպես նաև նրանց նկատմամբ կիրառել խրախուսման և կարգապահական տույժի միջոցներ,

զ) սահմանել իր տեղակալների աշխատանքային ոլորտները,

է) իր իրավասության սահմաններում և Վարչության որոշումների հիման վրա արձակել հրամաններ, կարգադրություններ, կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկել դրանց կատարումը,

ը) Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառել խրախուսման և կարգապահական տույժի միջոցներ,

թ) իր իրավասության սահմաններում հաստատել ֆինանսական գործառնությունների կատարման հրահանգներ և ներբանկային հսկողությունը կանոնակարգող այլ փաստաթղթեր,

ժ) իր իրավասության սահմաններում և Վարչության որոշումների հիման վրա որոշում ընդունել Բանկի պարտավանների պարտքի վրա տույժերի հաշվարկի դադարեցման, հաշվարկված տույժերի ու տուգանքների գեղջման, կամ ներման մասին և ներկայացնել Խորհրդի հաստատմանը,

ժա) հսկել Բանկի ծախսերի հիմնավորվածությունը,

ժբ) իրականացնել սույն կանոնադրությամբ կամ օրենքով Բանկի Ժողովի կամ Խորհրդի իրավասությունը չհամարվող այլ լիազորություններ:

ժգ) Վարչության նախագահի լիազորությունները վաղաժամկետ կարող են դադարեցվել նաև լիազորությունների մնացած ժամանակահատվածի, իսկ եթե այդ ժամանակահատվածը մեկ տարուց ավելի է, ապա մեկ տարվա համար սահմանված աշխատավարձը բանկի կողմից նրան փոխհատուցելու պայմանով:

14. Բանկի ներքին ատղիտի ստորաբաժանում

14.1. Բանկի ներքին ատղիտի ստորաբաժանման (այսուհետ՝ ներքին ատղիտ) ղեկավարը և անդամները նշանակվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

14.2. Ներքին ատղիտի անդամ չեն կարող լինել Բանկի կառավարման մարմինների անդամները, այլ ղեկավարներ ու աշխատակիցներ, ինչպես նաև Վարչության անդամների հետ փոխկապակցված անձինք:

14.3. Ներքին ատղիտի ղեկավարը և անդամները պարտավոր են պահպանել Բանկի աշխատակիցների համար սահմանված աշխատանքային կարգապահությունը:

14.4. Բանկի ներքին ատղիտը Բանկի Խորհրդի հաստատած «Ներքին ատղիտի կանոնակարգ»-ի համաձայն՝

ա) հսկողություն է իրականացնում Բանկի ընթացիկ գործունեության և գործառնական ռիսկերի նկատմամբ.

բ) հսկողություն է իրականացնում Բանկի Վարչության նախագահի, Վարչության, տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից օրենքների, այլ իրավական ակտերի և Բանկի ներքին ակտերի, Վարչության նախագահին, Վարչությանը տրված հանձնարարականների կատարման նկատմամբ.

գ) եզրակացություններ և առաջարկություններ է տալիս Բանկի Խորհրդի ներկայացրած, ինչպես նաև սեփական նախաձեռնությամբ առաջադրված հարցերի վերաբերյալ:

14.5. Ներքին ատղիտի իրավասություններին վերաբերող հարցերը չեն կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման մարմինների կամ այլ անձանց լուծմանը:

14.6. Ներքին ատղիտի ղեկավարը Խորհրդին, Վարչության նախագահին և Վարչությանն է ներկայացնում հետևյալ հաշվետվությունները՝

ա) հերթական՝ տարեկան ծրագրով սահմանված ստուգումների արդյունքների մասին.

բ) արտահերթ, եթե բացահայտվել են ներքին ատղիտի հիմնավորված կարծիքով էական խախտումներ, ընդ որում, եթե խախտումները հետևանք են Վարչության նախագահի, Վարչության կամ Խորհրդի գործողությունների կամ անգործության, ապա հաշվետվությունը ներկայացվում է անմիջապես Խորհրդի նախագահին:

14.7. Խախտումներ, որոնք նախատեսված են 14.6. կետի ք մասով, հայտնաբերելու դեպքում, ներքին ատղիտը հաշվետվությունները ներկայացնում է խախտումը հայտնաբերելուց առավելագույնը երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում:

14.8. Ներքին ատղիտն օրենքների, այլ իրավական ակտերի խախտումներ բացահայտելու դեպքում պարտավոր է դրանք ներկայացնել Բանկի Խորհրդին՝ միաժամանակ առաջարկելով այդ խախտումների վերացման և ապագայում չկրկնման ուղղությամբ ձեռնարկվելիք միջոցառումներ:

14.9. Ներքին ատղիտի պահանջով նրան կարող են տրամադրվել Խորհրդի նիստերի արձանագրությունների պատճենները:

14.10. Ներքին ատղիտի անդամները կարող են մասնակցել Խորհրդի նիստերին՝ նախապես Խորհրդին նիստին մասնակցելու համար գրավոր առաջարկ ներկայացնելու դեպքում:

15. Բանկի գլխավոր հաշվապահը

15.1. Բանկի գլխավոր հաշվապահը կամ նման պարտականություններ իրականացնող անձը (այսուհետ՝ գլխավոր հաշվապահ) իրականացնում է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքով գլխավոր հաշվապահի համար սահմանված իրավունքներն ու պարտականությունները:

15.2. Բանկի գլխավոր հաշվապահը նշանակվում է Բանկի Խորհրդի կողմից՝ Բանկի Վարչության ներկայացմամբ:

15.3. Բանկի գլխավոր հաշվապահի իրավունքները և պարտականությունները չեն կարող փոխանցվել ընդհանուր Ժողովին, Խորհրդին, Վարչությանը, ներքին ատղիտին կամ այլ անձի:

15.4. Բանկի գլխավոր հաշվապահն առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ Բանկի Խորհրդին և Վարչությանն է ներկայացնում ֆինանսական հաշվետվություն՝ Խորհրդի հաստատած ձևով և բովանդակությամբ:

15.5. Բանկի գլխավոր հաշվապահը պատասխանատվություն է կրում Բանկի հաշվապահական հաշվառման վարման, դրա վիճակի և հավաստիության, տարեկան հաշվետվության, ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվություններն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պետական կառավարման մարմիններին ժամանակին ներկայացնելու, ինչպես նաև Բանկի մասնակիցներին, պարտատերերին և մամուլի ու զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներին Բանկի մասին տրամադրվող ֆինանսական տեղեկությունների հավաստիության համար՝ օրենքին, այլ իրավական ակտերին և սույն կանոնադրությանը համապատասխան:

15.6. Խորհրդին ներկայացված հաշվետվությունների և տեղեկատվության մեջ անարժանահավատ տվյալների հայտնաբերման դեպքերում՝ գլխավոր հաշվապահը ներկայացնում է դրանց առաջացման նախադրյալները, վկայակոչում է Բանկի աշխատակիցներին, որոնք անմիջականորեն մասնակցել են տվյալ հաշվետվությունների կամ տեղեկատվության կազմման աշխատանքներին, և առաջարկում է լուծման միջոցներ դրանք ապագայում չկրկնելու կամ առկա թերությունները վերացնելու ուղղությամբ:

Եթե նման դեպքերը կրում են պարբերական բնույթ, ապա Խորհուրդը հարց է բարձրացնում գլխավոր հաշվապահին մասնագիտական համապատասխանության հարցը քննարկելու մասին:

15.7. Գլխավոր հաշվապահը «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով, այլ օրենքներով և իր կողմից կնքված «Լրիվ նյութական պատասխանատվության» պայմանագրին համապատասխան պատասխանատվություն է կրում իր ղիտավորյալ գործողությունների կամ անգործության հետևանքով Բանկին պատճառված վնասների համար:

16. Տեղեկությունները և դրանց հրապարակումը

16.1. Բանկը պարտավոր է ինտերնետում՝ Բանկի տնային էջում, մշտապես հրապարակել՝

ա) Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները (առնվազն վերջին տարեկան և վերջին եռամսյակային) և հաշվետվությունների վերաբերյալ արտաքին ատղիտի եզրակացության պատճենը: Ընդ որում, Բանկը պարտավոր է տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը, ատղիտային եզրակացությունը ֆինանսական տարվա ավարտից հետո 4-ամսյա ժամկետում հրապարակել մամուլում, իսկ եռամսյակային ֆինանսական հաշվետվությունը՝ մինչև յուրաքանչյուր եռամսյակին հաջորդող ամսվա 15-ը:

Բանկը պարտավոր է հրապարակել դրանք առանձին գրքույկի կամ հասարակության համար հասանելի այլ ձևով (Բանկի գլխամասային գրասենյակում, Բանկի մասնաճյուղերում եւ ներկայացուցչություններում):

բ) օրենքով սահմանված ժամկետում՝ տարեկան ընդհանուր ժողովի գումարման մասին հայտարարությունը: Ընդ որում, բանկերը պարտավոր են տարեկան ընդհանուր ժողովի գումարման մասին հայտարարությունը հրապարակել նաև մամուլում:

գ) շահութաբաժիններ վճարելու մասին որոշումների պատճենները, ինչպես նաև Բանկի շահութաբաժնային քաղաքականությունը սահմանող ակտերի պատճենները՝ առկայության դեպքում:

դ) Բանկում նշանակալից մասնակցություն ունեցող մասնակիցների մասին տեղեկատվություն՝ նրանց անունը (անվանումը), Բանկում նրանց ունեցած մասնակցության չափը (բացառությամբ այն անուղղակի նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձանց, որոնք չունեն բանկի կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցություն՝ բաժնետոմս, բաժնեմաս կամ փայ), նախորդ տարվա ընթացքում նրանց և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց կողմից Բանկից ստացված վարկերի և այլ փոխառությունների (այդ թվում՝ նաև մարված) վերաբերյալ տվյալներ, այդ թվում՝ չափը, տոկոսադրույքը եւ ժամկետը:

ե) Բանկի Խորհրդի, գործադիր մարմնի անդամների ցանկը և անձնական տվյալները՝ նրանց անունը, ծննդյան ամսաթիվը, կենսագրությունը, Բանկի Խորհրդի անդամների, Վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի՝ նախորդ տարվա ընթացքում Բանկից ստացված ամբողջ վարձատրության (ներառյալ՝ պարգևատրումների, Բանկի համար որոշակի աշխատանք կատարելու դիմաց վճարների, աշխատավարձին հավասարեցված այլ եկամուտների) չափը, նրանց և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց կողմից Բանկից ստացված վարկերի և այլ փոխառությունների (այդ թվում՝ նաև մարված) վերաբերյալ տվյալներ, այդ թվում՝ չափը, տոկոսադրույքը եւ ժամկետը:

Սույն մասի "ա-ե" կետերում նշված տեղեկություններից բացի, Կենտրոնական բանկը կարող է պահանջել Բանկից ինտերնետում՝ Բանկի տնային էջում, մամուլում կամ զանգվածային լրատվության այլ միջոցներով Կենտրոնական բանկի Խորհրդի սահմանած հաճախականությամբ և կարգով հրապարակել նաև այլ տեղեկություններ, բացառությամբ առևտրային, բանկային կամ այլ գաղտնիք կազմող տեղեկությունների:

Բանկը պարտավոր է հրապարակել սույն մասի "ա-ե" կետերում նշված տեղեկությունների մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունները՝ դրանք տեղի ունենալու օրվան հաջորդող 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Բանկը պարտավոր է ինտերնետում՝ Բանկի տնային էջում, և առանձին գրքույկի կամ հասարակության համար հասանելի այլ ձևով (Բանկի գլխամասային գրասենյակում, Բանկի մասնաճյուղերում և ներկայացուցչություններում) հրապարակել օրական կտրվածքով թարմացված տեղեկություններ՝ իրենց կողմից ավանդների ընդունման, վարկերի տրամադրման, ինչպես նաև մատուցվող բոլոր այլ ծառայությունների և հաճախորդների համար իրականացվող ֆինանսական գործառնությունների վերաբերյալ, այդ թվում՝ տոկոսադրույքներ, ծառայության միջնորդավճարեր, ժամկետայնություն և էական այլ պայմաններ:

16.2. Բանկը պարտավոր է նաև ցանկացած անձի պահանջով նրան տրամադրել՝

ա) Բանկի պետական գրանցման վկայականի եւ բանկի կանոնադրության պատճենները:

բ) բաժնետոմսերի բաց բաժանորդագրության դեպքում՝ բանկի բաժնետոմսերի թողարկման ազդագրի պատճենը:

գ) Բանկի թողարկած պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի հրապարակային տեղաբաշխման դեպքում, տեղեկություններ՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, ինչպես նաև դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ծավալով եւ կարգով:

դ) սույն կանոնադրության 16.1. կետում նշված տեղեկությունները կամ փաստաթղթերի պատճենները:

Սույն կետում նշված տեղեկությունների տրամադրման համար գանձվող վճարը չի կարող ավելի լինել դրանց պատրաստման և (կամ) փոստային առաքման համար արված փաստացի ծախսերից:

Բանկը պարտավոր է իր գլխամասային գրասենյակում, Բանկի մասնաճյուղերում և ներկայացուցչություններում՝ տեսանելի վայրում, փակցնել հայտարարություն՝ սույն կետում նշված տեղեկությունների ստացման հնարավորության և այդ տեղեկությունների ստացման կարգի, վայրի և ժամանակի մասին:

16.3. Բանկի յուրաքանչյուր բաժնետեր իրավունք ունի անվճար ստանալու Բանկի վերջին տարեկան հաշվետվության եւ արտաքին աուդիտի եզրակացության պատճենները:

Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի (բաժնենասերի, փայերի) 2%-ին և ավելին տիրապետող յուրաքանչյուր բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) պահանջով Բանկը նրան պետք է անվճար տրամադրի հետևյալ տեղեկությունները (թեկուզև դրանք կազմեն բանկային, առևտրային կամ այլ գաղտնիք)`

ա) Բանկի Խորհրդի, Վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի վերաբերյալ սույն կանոնադրության 16.4. կետում նշված տեղեկությունները.

բ) Բանկի Խորհրդի անդամների, Վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի՝ նախորդ տարվա ընթացքում Բանկից ստացված ամբողջ վարձատրության (ներառյալ՝ պարգևատրումների, Բանկի համար որոշակի աշխատանք կատարելու դիմաց վճարների, աշխատավարձին հավասարեցված այլ եկամուտների) չափը, նրանց և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց կողմից Բանկից ստացված վարկերի և այլ փոխառությունների (այդ թվում՝ նաև մարված) վերաբերյալ տվյալներ, այդ թվում՝ չափը, տոկոսադրույքը և ժամկետը, բանկում նշանակալից մասնակցություն ունեցող մասնակիցների մասին տեղեկատվություն՝ նրանց անունը (անվանումը), բանկում նրանց ունեցած մասնակցության չափը (բացառությամբ այն անուղղակի նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձանց, որոնք չունեն Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցություն՝ բաժնետոմս, բաժնենաս կամ փայ), նախորդ տարվա ընթացքում նրանց և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց կողմից Բանկից ստացված վարկերի և այլ փոխառությունների (այդ թվում՝ նաև մարված) վերաբերյալ տվյալներ, այդ թվում՝ չափը, տոկոսադրույքը և ժամկետը.

գ) Բանկի և նրա հետ կապված անձանց միջև կնքված խոշոր գործարքների, ինչպես նաև այն գործարքների մասին, որոնք կնքվել են այդ տեղեկությունները ստանալու վերաբերյալ պահանջը ներկայացնելուն նախորդող երկու տարվա ընթացքում և կապված են Բանկի կողմից «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 34 հոդվածի առաջին մասի "ա-գ", "բ",

"ժ" և "ժա" կետերով սահմանված գործառնություններից որևէ մեկի իրականացման հետ.

դ) Բանկի կողմից Բանկի հետ կապված անձի նկատմամբ ստանձնած պարտավորությունների մասին.

ե) Բանկի՝ միանման քաղաքականություն իրականացնող մասնակիցների խմբերի ստեղծմանն ուղղված պայմանագրերի առկայության մասին, ինչպես նաև Բանկի՝ այդ պայմանագրերի կողմ հանդիսացող մասնակիցների անունները (անվանումները).

զ) Բանկի հաշվեկշռում արտացոլված գույքի նկատմամբ Բանկի գույքային իրավունքները հավաստող փաստաթղթերի, ընդհանուր ժողովի և կառավարման այլ մարմինների հաստատած Բանկի ներքին ակտերի, Բանկի առանձնացված ստորաբաժանումների և հիմնարկների կանոնադրությունների, բանկի կողմից պետական կառավարման մարմիններին ներկայացվող ֆինանսական ու վիճակագրական հաշվետվությունների, ընդհանուր ժողովի, խորհրդի, տնօրինության միատերի արձանագրությունների, Կենտրոնական բանկի կողմից իրականացված վերստուգումների եզրակացությունների պատճենները, Կենտրոնական բանկի կողմից Բանկի և (կամ) Բանկի ղեկավարի նկատմամբ կիրառված պատժամիջոցների վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի որոշումների պատճենները, ներքին աուդիտի ղեկավարի կողմից Խորհրդին և Վարչության նախագահին (Վարչությանը) ներկայացված հաշվետվությունների պատճենները.

է) այն իրավաբանական անձանց ցանկը, որոնց կանոնադրական հիմնադրամում Բանկի ղեկավարները կամ նրանց հետ փոխկապակցված անձինք ունեն 20% և ավելի մասնակցություն կամ հնարավորություն՝ ներագդելու նրանց որոշումների վրա:

Բանկի բոլոր մասնակիցներին պետք է տրամադրվեն հաշվիչ հանձնաժողովի արձանագրությունները:

Սույն հոդվածի համաձայն՝ Բանկի մասնակցի ստացած տեղեկությունները նրա կողմից չեն կարող փոխանցվել այլ անձանց, ինչպես նաև դրանք չեն կարող օգտագործվել Բանկի գործարար համբավը արատավորելու, Բանկի մասնակիցների կամ հաճախորդների իրավունքներն ու օրինական շահերը խախտելու կամ նմանատիպ այլ նպատակներով: Հակառակ դեպքում նրանք ենթակա են պատասխանատվության՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և նորմատիվ իրավական այլ ակտերով սահմանված կարգով:

16.4. Բանկի Խորհրդի անդամների, Վարչության նախագահի, գլխավոր հաշվապահի վերաբերյալ, ինչպես նաև Խորհրդի անդամների թեկնածուների վերաբերյալ Բանկի մասնակիցներին բացահայտվող տեղեկատվությունը պետք է ներառի նաև՝

ա) նրանց ազգանունը, անունը, ծննդյան տարին, ամիսը, ամսաթիվը.

բ) մասնագիտությունը և կրթությունը.

գ) վերջին 10 տարվա ընթացքում զբաղեցրած պաշտոնները.

դ) տվյալ պաշտոնում (ընտրվելու) նշանակվելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը և պաշտոնից ազատվելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը.

ե) տվյալ պաշտոնում վերընտրվելու քանակը.

զ) Բանկի մասնակից հանդիսացող Խորհրդի անդամին, Վարչության նախագահին, գլխավոր հաշվապահին կամ Խորհրդի անդամի թեկնածուին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց պատկանող՝ Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի (բաժնենասերի, փայերի) քանակը.

է) տեղեկություններ այն իրավաբանական անձանց մասին, որոնցում տվյալ անձը զբաղեցնում է ղեկավար պաշտոններ.

ը) փոխհարաբերությունների բնույթը տվյալ Բանկի և Բանկի հետ կապված անձանց հետ.

բ) Բանկի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ տվյալներ:

16.5. Բանկն իրավունք չունի իրենց գովազդներում, հրապարակային օֆերտայում կամ իրենց անունից արված որևէ հայտարարության մեջ օգտագործելու ապակողմնորոշող այնպիսի տեղեկություններ կամ այլ անձանց կողմից այդ Բանկի վերաբերյալ կատարված հայտարարություններ, որոնք կարող են թյուրեմթաղության տեղիք տալ տվյալ Բանկի ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական շուկայում նրա զբաղեցրած դիրքի, հեղինակության, գործարար համբավի կամ իրավական կարգավիճակի վերաբերյալ:

16.6. Բանկի կողմից, սույն կանոնադրությամբ և օրենքների համաձայն, հրապարակվող կամ տրամադրվող տեղեկությունները պետք է լինեն ամբողջական եւ արժանահավատ:

17. Բանկի գործունեության դադարումը

17.1. Բանկի գործունեությունն առանց իրավահաջորդության դադարեցվում է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ ինքնալուծարման, Կենտրոնական բանկի կողմից լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչելու կամ Կենտրոնական բանկի հայցով դատարանի կողմից անվավեր ճանաչվելու, անվճարունակության հետևանքով և օրենքով նախատեսված այլ հիմքերով դատական կարգով Բանկը լուծարելու դեպքերում:

17.2. Բանկը կարող է ինքնալուծարվել միայն Կենտրոնական բանկի նախնական թույլտվությամբ:

17.3. Բանկի գործունեությունը իրավահաջորդությամբ դադարում է «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով վերակազմակերպման միջոցով:

17.4. Բանկի լուծարումն իրականացվում է Ժողովում ընդունված լուծարային ծրագրին համապատասխան, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Լուծարային հանձնաժողովը կազմվում է առնվազն 3 անդամից: Լուծարային հանձնաժողովի նախագահ և անդամ կարող են լինել միայն կենտրոնական բանկի կողմից համապատասխան որակավորում ստացած անձինք:

17.5. Լուծարային հանձնաժողովի ստեղծման պահից նրան են անցնում լուծարվող բանկի կառավարման լիազորությունները:

17.6. Լուծարային հանձնաժողովը Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում ամենամսյա հաշվեկշիռ և նրա կողմից սահմանված այլ տեղեկություններ:

17.7. Լուծարային հանձնաժողով ստեղծելուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում, լուծարային հանձնաժողովը հայտարարություն է տալիս մամուլում և ծանուցում է կենտրոնական բանկին Բանկի լուծարման և պարտատերերի կողմից պահանջների ներկայացման կարգի ու ժամկետի մասին, որը չի կարող պակաս լինել երկու ամսից:

17.7. Բանկի լուծարման դեպքում նրա բոլոր դրամական միջոցները, ներառյալ Բանկի գույքի իրացումից ստացված հասույթը, ուղղվում է Բանկի պարտատերերի պահանջների բավարարմանը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

17.8. Եթե լուծարվող Բանկի դրամական միջոցները բավարար չեն պարտատերերի պահանջների բավարարման համար, ապա լուծարման հանձնաժողովը, «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով, հրապարակային սակարկություններով իրականացնում է Բանկի գույքի վաճառքը, իսկ գրավով ապահովված պարտավորությունները բավարարվում են տվյալ պարտավորության ապահովման միջոց հանդիսացող գրավի առարկայի իրացումից ստացված գումարից՝ արտահերթ:

17.9. Պարտատերերի պահանջները բավարարելուց հետո, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ լուծարման միջանկյալ հաշվեկշիռը հաստատելու պահին Բանկը չունի պարտավորություններ պարտատերերի նկատմամբ, Բանկի գույքը բաշխվում է բաժնետերերի միջև՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով:

17.10. Բանկի լուծարումը համարվում է ավարտված, իսկ նրա գոյությունը՝ դադարած, պետական գրանցման պահից: